



# KEMÜNAR



Sosyalizmden Kuşku Duymak İnsandan ve Onun Geleceğinden Kuşku Duymaktır

Şubat 2008 Yıl 3 Sayı 27

Kara Günü Aydınlatan  
Şehit Viyan'ın İzinde  
Komploya Karşı Direnişi  
Yükseltelim!



www.arxivakurdil.org

# İçindekiler...



**Bana Yönelik  
Komplonun Çözülmesi  
Özgürlüğün Kaderini  
Belirleyecektir...!**

Komünardan.....2

Asrın Komplosunun İçyüzü.....3

Daha Büyük Eylem  
Daha Büyük Savaş.....15

Onuncu Yılında Uluslararası Komploya  
Parçalayıp Yenilgiye Uğratacağız....35

Kara Günü Aydınlatan Şehit Viyan'ın  
İzinde Komploya Karşı  
Direnişi Yükseltelim!.....55

Uluslararası Komploya Karşı Mücadele  
Etmek İnsan Olmanın Onur  
Mücadelesini Yürütmektir.....71

Komploya Karşı Mücadelede Başarı  
Türk Devletinin İnkâr ve İmha  
Sistemini Yenmeye Bağlanmıştır....80

Hukukun Felsefesi.....86

Komün Ve Konfederalizm.....94

## KOMÜNARDAN...

### Merhaba

İnsanlığın hafızasına kara bir leke olarak geçen 15 Şubat komplosunun yıldönümündeyiz. Tarihte çokça komplolar geliştirilmiştir, ama Önderliğe karşı geliştirilenin bir benzeri daha yoktur. Onlarca devlet kan kokusu alan av köpeklerinin, çatlamları pahasına da olsa yakalayana kadar avlarının peşinden koşmaları ve yakaladıklarında parçalamaları tarzında Önderliğin peşine takılmış, en sonunda yakalayarak İmralı sisteminin uygulamaları kapsamına almışlardır. Ve 9 yıldır Önderlik ağır yaşam koşulları ve yok edilme tehlikesi altında yaşamaya mecbur bırakılmıştır.

Önderliğe yönelimin bu kadar kapsamlı ve vahşi olmasının altında yatan; emperyalizm tarafından bir sistem olarak ele alınmış olmasıdır. Tüm devletçi sistem bir tarafta yer alırken, Önderlik devletçilik karşıtı olarak diğer tarafta yer almıştır. İdeolojik alanda geçerli olan temel yaklaşım da, esasında bu yaklaşımlardır. Dolayısıyla Önderlik ile emperyalizm arasındaki çatışmayı; bir insan-sistem çatışması olarak ele almak kadar iki sistem çatışması olarak ele almak da doğrudur. Ve sistemler çatışması, çatışmaların en ağırı ve keskinidir.

Geliştirilen uluslararası komplo Önderliğin imhasını esas almıştır. Başlangıçta bunun yapılmaması Önderliği düşünsel olarak yok etme istediklerinden kaynaklanmıştır. Önderliğin dünyadan, insanlardan kopuk tutulduğu ortamda paradigmal değişimle yeniden bir çıkış gerçekleştirmesi bu yönelimlerini yeniden gündemleştirmelerine neden olmuştur. Dolayısıyla komplo kısmen geriletilmiş olsa da, tamamen etkisiz duruma getirilmiş değildir. Komplo kaldığı yerden devam ediyor ve kesin sonuca gitmek istiyor. Önderliğin zehirlenmesi, kaldığı hücrenin boya, badana ve dizaynıyla hastalığı derinleştirilerek sonuca gidilmek istenmesi, bu amaçları doğrultusunda hareket etmeye devam ettiklerini göstermektedir. 15 Şubat komplosu ve Önderliğin esaretinin yıldönümünde bu net olarak ortaya çıkmıştır.

Kürt halkının özgürlük umutlarının yok edilmesini hedef alan 15 Şubat komplosunu lanetle anıyor, komploya karşı mücadele etmeyi insanın onur mücadelesi olarak değerlendiriyor, bu kirli ve vahşi sisteme karşı savaşı en yüksek düzeyde sürdüreceğimizi ve mutlaka başaracağımızı haykırıyoruz. Viyan arkadaşın komplo karşısındaki duruşu bizlerin örnek alacağı temel yaklaşım ve duruş olacaktır.

Yıldönümünde komployu her yönüyle değerlendiren Önderliğin Asrın Komplosunun İçyüzü adlı makalesini; komplo üzerine Abbas arkadaşla yaptığımız röportajı; komploya karşı partili duruşun ne olduğunu eylemiyle gösteren Viyan arkadaş hakkında Halk Savunma Merkezi tarafından hazırlanan makaleyi, yine komployu değişik yönleriyle işleyen makaleleri yayınlıyoruz.

**Komploya karşı direnmek partili kimliğimizdir.**

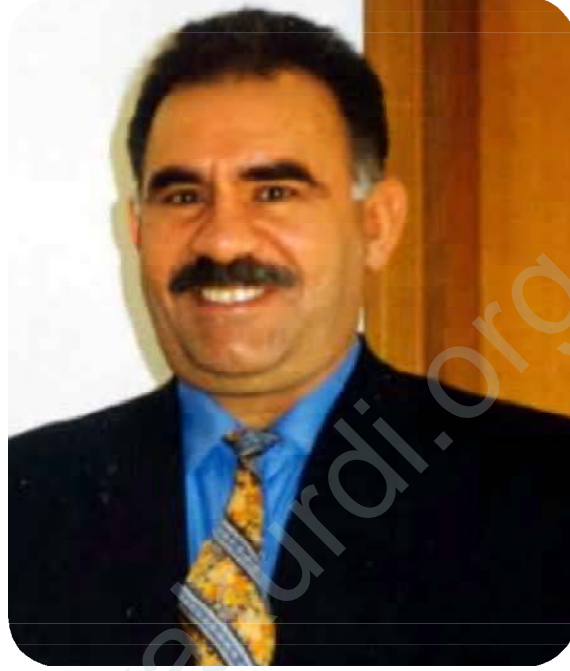
**Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle...**

## ASRIN KOMPLOSUNUN İÇYÜZÜ (Komploda Yunanistan'ın Rolü)

17 Eylül 1998 Washington Kürt Otonomi Antlaşmasında en önemli madde PKK'ye karşı tavrıdır. Tıpkı 1925'te olduğu gibi, Türkiye'nin verdiği uzun tavizler halkası karşılığında, 2000'e doğru geldiğimizde benzer bir uzlaşma gerçekleşmişti. Bu bir bakıma Lozan'ın yenilenmesi demektir. PKK ve Kürt Özgürlük Hareketi tamamen izole ediliyor, Önderliğinin tutsak edilmesi için her tür taahhütte bulunuluyor, gerilla üzerinde de Kürt işbirlikçileri, İsrail tekniği ve uzman elemanlarıyla birlikte her tür operasyona yeşil ışık yakılıyordu. Bu, topyekûn bir tasfiye planıydı.

Kendi içinde çeteler meselesini bile çözmemiş, güçlerini yeniden mevzilendirmekte vurdumduymaz davranan ve Önderliğin sırtından ucuz yaşamaya alışmış sahte bir komuta ve yönetim tarzından kurtulamayan yoldaşlarla, başta Suriyeli ve Yunanlı sözde dostların içyüzü daha iyi anlaşılammış, son derece çıkarıcı ve panikçi yaklaşımları karşısında PKK Önderliğine düşen, meçhule karşı kuşkulu bir yürüyüşü. Büyük bir iç burkulmasıyla 9 Ekim 1998 macerası başlıyordu.

9 Ekim '98 çıkışı değerlendirilirken, Ortadoğu zemininin ne anlam ifade ettiğini çok sağlam ve yürekten çözümlemek gerekir. Bu zeminde yirmi yıla ya-kın bir pratik geçirdim. Sayısız ilişki ve çalışmalarda bulundum. Tarihsel önemde gelişmeler ortaya çıktı. Bu gelişmelerin benimle ilgili hangi sinir ve ruhla gerçekleştirildiği ve nasıl dayanabildiğim de bütün yönleriyle mutlaka anlaşılmalıdır. Başta PKK yapısı olmak üzere birçok çevre, işin hiçbir şey ifade etmeyen resmi görüntüsü dışında, can alıcı özünü anlama gücünü gösteremiyor. Sanki normal ilericiler cephe-



sinde anlı şanlı yaşanılmış, çalışılmış ve başarılmış sanılıyor. Böyle bir şey yoktur. Tabii ki ucuz yorumla izah kendilerine rahatlık sağlıyor. Dogmatik siyaset ve örgüt anlayışlarını tatmin ediyor. Bu tu-tum yetmeyince, bu sefer geleneksel kutsallık anlayışlarına sığınarak, 'ola-ğanüstü' kişilik özellikleriyle izah edip sorumluluktan ucuzca kurtulmak istiyorlar.

Bu yüzden kimse yaşadığım pratiği tüm tarihsel, mitolojik, felsefi, dini ve bilimsel anlamıyla çözmeye yanaşmadı. Çok kitap yazıldı; ben de yazdım. Yaşadığım gerçekleri halen de yazacak durumda değilim. Bunun için özgürleşme alanlarının gelişmesi gerekir. Ama koşulları çok elverişli olan ve gelişmeleri için neredeyse şart olan anlama işini başaramayan, başta yoldaş geçinen birçok kişi ve kurum, bu tutumla aslında kendilerini gelişmemeye ve başarısızlığa mahkûm ediyorlar. Bunlar mümkünse bu yılların çözümünü yapıp insanlık,



# Komünar

Kürtler ve Ortadoğu tarihi ve geleceği için ne anlama gelmesi gerektiğini en temel görev edinsinler. Çünkü bu olanak dışında, özgür yaşama giden yolda ne tarihi ve çağı, ne de güncel somut gerçekleri çözüp önlerini aydınlatabilirler. Şimdilik tek yol budur ve büyük emekle anlamayı ve pratikleştirmeyi gerektirir.

Kalın çizgileriyle Ortadoğu'daki yaşamın küçük bir kısmını, siyaset ve diplomasiyle ilgili yönünü değerlendirsem, tanımı şudur:

Sümerlerden beri döşenmiş labirentlerin içinden bu kadar yıl sonra sağlam çıkmak ve halkların özgürlüğüne bazı hediyelerde bulunmak, gerçek anlamıyla peygambersel bir tutum ve kişilikle mümkündür. Bu süreç bana sadece peygamberlik kurumunu kavratmadı; gerçek özüyle nasıl bir pratikle insanlığa sahip çıkılabileceğini de gösterdi. Bu şu demektir: Her peygamber toplumsal gelişmede bir anlam yükselişidir. Dili ne kadar ilahi olsa da, özü; gelişen toplumun anlam, hafıza, töre, vicdan, özgürlük ve eşitlik başta olmak üzere, birçok temel konuda farklı kültürel bir aşama kaydetmesine yol açmaktadır. Halk bu konuda çok arif, bilen konumdadır. 'Sizin yaptığınız yeni bir diyanet, (üç büyük dini kastedererek) dördüncü bir din çalışması anlamına gelir' dediklerinde şaşırılmışım. Daha sonra ne demek istediklerini anladım.

Her ne kadar İslamiyet'ten sonra peygamberliğin ve yeni bir dinin yolu kapanmıştır denilse de, bu her çağın kendini ebedi olarak yorumlaması gibi bir savunmadır. Ortadoğu'da eski dinler kültürünün başta siyasal ve ideolojik alanlar olmak üzere, tüm toplumsal alanlardaki etkisi ve günümüzü adeta tutsak alması gibi sonuçları çözümlenmeden ne Avrupa uygarlığı anlaşılabilir, ne de anlamlı bir iç ve dış özgürlük savaşımı başarıyla verilebilir. Tarih hükmünü yürütüyor. Yüzeysel laiklelikle ne din çözümlenebilir, ne modern toplum yaratılabilir. İki yüz yıllık milliyetçi yenilenme deneyimlerinin sonuçları ortadadır. Bu yolda ısrar ettikçe, Arap-İsrail çıkmazında olduğu gibi daha ne kadar acılar ve yıkımlara yol açacağı da kestirilebilmektedir. Çözüm,

tarihin doğasını çözümlemek ve oradan yola çıkarak bir özgürlük imkânını yaratmaktır.

Çağımız için bu harekete 'dördüncü bir din' demek pek anlamlı düşmez. Ancak bu hareketi 1500'lerdeki Avrupa Rönesans'ına benzeyen, fakat kendi uygarlık kökleriyle kapitalizm ötesi uygarlık ufkunun sentezini gerçekleştiren bir diyalektik gelişme temelinde Ortadoğu Rönesans'ı olarak tanımlamak daha anlamlı ve tarihsel ihtiyaca cevap niteliğinde olacaktır. Bunu yarattık demek abartılı olur. Yapılmaya çalışılan, bu toprakların kültürel özüne uygun ve çağın gericiliğine tutsak düşmeden olumlu özlerini benimseyerek, günümüzün orijinal özgürlük hareketine katkıdır. Bunun tarihte anlam bulacağına ve özgürlük hedeflerine sönmeyen bir meşaleyle yürüyen bir çıkışın güçlü ve süreklilik kazanan bir akımı olacağına inancım tamdır. Eksiği ve kırı varsa da, güçlü temsilcilerinin bu akımı daha da arındırarak ve hareket gücüne kavuşturarak, uygun ve gerçekçi hedeflerine adım adım ulaşacaklarına dair umut ve inancım hiç eksik olmamıştır. Tersine, bu coğrafya kendisine eklemek, su ve hava kadar gerekli zihinsel ve ruhsal güce kavuştuğu için, yaşamın anlamı bin yıllardan beri içine girdiği çıkmaz ve karanlıklardan sıyrılarak, daha doğru ve aydınlanmış yolda coşkuyla ilerleyerek hedeflerine varacaktır. Böylesi anlamlı bir yaşamın yaratılması her şeyden daha çok değerlidir ve kıymeti de o denli bilinmek durumundadır. Tarihte eşine rastlanmayan kahramanlıkların, acıların ve fedakârlıkların sahiplerine saygı ve bağlılık, kendimizi bin yılların lanetli kıldığı gerçeklikten kurtarıp kutsamakla özdeştir. İlla buna yeni bir dini anlam biçilecekse, bu noktada görülmelidir. Bir kutsaması vardır, o da aydınlatılmaya çalışılan bu özdür. Bu savunmam, lanetten kurtarılmış ve kutsanmış çağdaş yaşamın ne anlama geldiğini açıklamaktadır.

Şam'dan Avrupa'ya doğru çıkışımı bazı tarihsel örneklerle mukayese etmem yanlış yorumlanmaktadır. Ama tarihle güncellik kutsallığın özünde yürüyorsa, bu benzerlik kaçınılmazdır ve doğrudur. Ancak çarpıtılmış ve

# Komünar

inkâra dayalı tarihler kutsal değerlerin benzeşme gerçeğine set çekebilirler. Bu durum bile, olsa olsa bir perdelemedir. Gerçek olan, kutsallıkların zincirleme hareketidir.

Hıristiyanlığın özellikle Avrupa kolunu yaratan Büyük Aziz Paul'dan bahsedeceğim. Önce havarilere düşmanlık yapıyordu. Şam yolunda bir mucizeyle havarilere katılımı, tarih değiştiren bir olay olarak anlatır. Tarsus'ta doğan Yahudi bir aileden gelmektedir. Antakya'dan başlayarak birkaç kez Anadolu, Yunanistan ve İtalya'ya sefer yapar. Çok büyük ve inanmış bir propagandacıdır. O olmasaydı, Hıristiyanlığın Avrupa'ya bu denli taşınması mümkün olamazdı. Roma'da öldürüldü.

Anısına Avrupa'nın her tarafında dikilmiş Saint Paul katedralleri boşuna büyük bir görkemlilik arz etmezler. Çünkü Avrupa ahlâkının ve bugünkü aşamaya ulaşmasının temelinde Aziz Paul'un attığı insanlık harcı vardır. Avrupa yarı yarıya Saint Paul demektir. Çok yönden ihanete uğramış olması ve olumsuzlukların da kaynağına alet edilmek istenmesi bu gerçeği değiştirmez. Daha ilginç olanı, Yunan sahasında karşılaştığı iyi dostlar kadar, birçok döneke ve sahte dostlarının da mevcudiyetidir. Bazı dostların laubaliliğinden de şikâyet eder.

9 Ekim 98'de Şam'dan çıkışım bu tarihsel olguyu hatırlatır. Çok sayıda dost vardır. İktidardaki partiden birçok davet yapılmıştır. Parlamento anayasayı değiştirebilecek bir çoğunlukla beni davet etmiştir. Gitmeden önce bakanlık yapmış ve halen milletvekili olan Kostas Baduvas adlı dostla konuşan tercüman Ayfer Kaya, gelebileceğime dair telefonda on'u aşkın teyit almıştır.

Ulaştığımda, ortada 'dost Baduvas' yoktur. Karşılaman, İstihbarat Başkanı Stavrakis ve çağdaş Yehuda İskaryot (İsa'yı ihbar eden havari) rolünü oynayan ve adını da Agit konyan Kalenderidis'tir. Tavrıları tam 3 bin yıl önceki Helenlerin tavrından farksızdır. Helenlerin o günden beri değişmeyen bir tavrı; kendi dışındakileri ve çıkarlarına uygun düşmeyenleri barbar olarak adlandırmak, kendi basit

dünyaları dışındakileri yabancı olarak görmektir ve bu köklü bir duygudur. Fakat bu yaklaşım tüm gerçeği ifade etmez, bir yönüyle işin duygusal ve moral yönünü izah edebilir. Siyasal ve diplomatik gerçekler daha farklıdır.



Şu gerçeği görmekte yarar var: Kürt Özgürlük Hareketi, PKK önderliğinde bir nevi çağdaş Bolşevizm gibi görülmektedir. Zaten 'katı Stalinci' damgalaması bu görüşü yansıtmaktadır. Çok farklı özellikleri olsa da, yaklaşımlar benzerdir. Resmi siyaset ve devletler düzeni, PKK'yi ve bir bütün olarak Kürt Özgürlük Hareketini legaliteye kabul etmemektedir. Birçok ülke ise illegaliteye çekmiştir. Özellikle Almanya bunda başı çekmektedir. ABD daha katıdır. Ortadoğu devletleri de aynı yaklaşım içindedir. PKK'yi kesinlikle lega-lite dışı saymaktadırlar. Dost olanları ancak kişisel ve gayri resmi yaklaşım için-dedir. En çok koruyucu dost ülke olarak tanıtılan Suriye, hiçbir zaman radikal Arap milliyetçiliği çizgisini aşmamıştır.

Kişi olarak Devlet Başkanı Hafız Esat'ın tavrı önem taşıdığından, birkaç cümleyle değerlendirebiliriz. Hafız Esat, büyük olan otoritesinden ve içinden geçmekte olduğu koşullardan ötürü, bana göre despotik klasik devletle devrimci demokratik devlet arasında bir çizgide duruyordu. İlahi anlamlı devletin bir ayağını halkın içine çekmişti. Samılanın aksine, otoriter ve kutsal devleti basitçe kısmen halkın hizmetine vermişti. Ama Sümer rahip devlet anlayışını esas olarak koruduğu da bir gerçektir. Yarısı aydınlık, yarısı karanlık bir

# Komünar

Ortadoğu kimliğiydi. Kürt Özgürlük Hareketine düşman değildi. Ama geleneksel ideoloji, devlet anlayışı, milliyetçilik ve çağdaş diplomatik güçler dostluğunu engelliyordu. En büyük yığıtlığı, başkaları istiyor diye düşmanlık yapmamasıydı. Fakat son ayrılacağımız günlerde, Firavun torunu Mısır Başkanı Mübarek ile etrafındaki bürokrasiyi açacak güçte olmadığını ortaya koymuştu. Milliyetçiliği aşırı zorlayacak konumda değildi.

Benim açımdan eleştirilmesi gereken Suriye değil, kendi konumumdu. 1990'ların başlarında, hatta 1980'lerin de başlarında Arap sahasından ayrılmamla tarihin seyri başka türlü olabilirdi. Zagroslara yerleşmem en ciddi seçenektir. Fakat İran ve Kürt işbirlikçilerinin yaklaşımlarının neleri doğuracağı bilinemedi. İkincisi, bu rolü rahatlıkla ve başarıyla oynayabilecek arkadaşlar vardı. Bu hakkı onlar kullansınlar beklentisi bende hâkimdi. Ama öyle basit çıktılar ki, kendilerini bir karışık derede bile boğduracak cüceler olduklarını gösterdiler. Kendilerine tanıdığım tarihsel fırsatı ve hizmeti hiç anlamadılar. Olanaklar üzerine hovardaca ve bir mirasyedici gibi oynadılar. Kendilerini de, çok büyük değer ifade eden emek ve sabrımı da gafilce kullandılar ve çarçur ettiler. En çok eleştirilip özeleştiriyeye çekilmesi gereken konu budur.

Fakat 9 Ekim 1998 çıkışını oraya yapmanın doğruluğuna hala inanıyorum. Çünkü o zaman savaş kişiselleşir, tam bir intikamcılığa dönüşürdü. Olası bir barış ve kardeşlik fırsatı hepten yitirilirdi. Dağa çıkış kırk yıllık rüyam olduğu halde, üzüntümden çatlamamın tek nedeni, insan yaşamının ve özgürlüğün iğne ucu kadar barışçıl bir imkânı varsa, bunun denenmesinin tercih edilmesinin daha değerli olmasıydı. Mevcut tabutluğumda bile moralli olmamın tek nedeni, onurlu bir barış için yaşamamın soylulaştırıcı bir savaştan daha az değerli olmamasıdır.

Simitis Hükümetinin bu tavrının özünü anlamak çok daha önemlidir. Bunun ABD ve İngiltere'nin, hatta Almanya'nın da onayı dahilinde bir tutum olması ihtimali bulunmaktadır. Yine Baduvas'ın davetine hiç sahip çıkma-

ması düşündürücüdür. Gelmememi kesin isteyebilirdi. Bakan olan birisinin bu kadar basit kalması anlaşılır olmaktan uzaktır. Önemli bir ihtimal, ayaklarımın Ortadoğu'dan bilinçli kopartılmasıdır. Bunda İngiltere İstihbaratı temel rol oynamış olabilir. Karışık güçlerin devrede olması ihtimal dışı değildir. Daha sonraki gelişmeler şu gerçeği gösterecektir: Avrupa'ya çekilip kişiliğimi ve onurumu yıktıktan sonra, ellerinde ehil bir araç olarak, başta Türkiye olmak üzere Ortadoğu denklemine kullanılmamın tasarlanması en güçlü olasılıktır. Yunanistan'a ilk adımımı atar atmaz; hukuk, insan hakları ve demokratik toplum kurallarının benim için olmadığını, katı siyasal ve ekonomik çıkarların esas alındığını anlayacaktım.

Yunanistan'la başlayan tavrın Türkiye korkusu olduğunu veya anlaşarak sağlandığını belirtmem pek gerçekçi olmaz. Tersine, başta Başkan Clinton olmak üzere, Batı sistemi olarak en üst düzeyde, Türkiye'nin tavrını çok önceden ve çok dakik olarak inceledikleri kanaatindeyim. PKK ve Öcalan olgusunu kendi çıkarları için Türkiye'nin başına en ideal biçimde patlatmakta ve kullanmakta çok bilinçli olduklarını da belirtmem gerekir. Strateji ve taktik şuydu: Hem PKK'yi ve Kürtleri, hem de Türkiye'yi ve Türkleri kullanmak; gerektiğinde elli yıl sürecek kör bir savaşta tutmak için benden yararlanmak, Türkiye'nin elinde gerçekleştirilecek bir öldürtmeye kadar gitmek, en azından kendilerine bağlı şoven gerici kesimlerle bunu gerçekleştirmek. Böylelikle Türkiye'yi kendilerine daha çok bağlama, Kürtleri de onursuz bir sığınmacılık altında kendine muhtaç kılma stratejinin ana parçaları olarak değerlendirilmektedir. Yaşanan dört aylık Avrupa macerası, bu eğilimi daha çok doğrulayacak niteliktedir.

Dostluk eğilimimi belirtmek durumundayım. Beş yaşındaki bir çocuk da olsa, dost bellediğimde sonuna kadar inanmam benim için bir karakter özelliğidir. Hayatta belki de en büyük zayıf (kendim buna inanmıyorum, dostluğun ve yoldaşlığın güven şartının hiç çiğnenmemesi gerektiğine batıl bir inanç gibi

# Komünar

halen inanıyorum) yönüm, bu tür bir güven duygusudur. Dostluk ve yoldaşlık adına bu yönümün korkunç kullanıldığını biliyorum. Ama en temel insani değer olduğundan, vazgeçmemem gerektiğine de eminim. Bana göre, dostluk ve yoldaşlıkla oynamak, anasını ve eşini satmak gibi bir şeydir. Dolayısıyla dostluk ve yoldaşlık bağı 20. yüzyılın şahsında en büyük darbeyi yemiş olduğundan, onun en son ve en trajik kurbanı ben olacaktım. Bu anlamda 20. yüzyılla boğuşmaktan bahsetmem gerekir. Önce Yunanistan'da, sonra olası dostluk adına gittiğim ikinci durak olan Rusya'da, dostluğun başına neyin gelmiş olduğunu belirtmem hayli öğretici olacaktır.

İki seferin sonunda yoğunlaşmam, Yunan karakterini sınırlı da olsa çözmeye imkânını verdi. Bahsettiğim, hâkim Yunan karakteridir. Mutlaka halkının bazı özgün ve egemenlerden farklı karakteristik özellikleri vardır. Tanrı Dionysos'tan beri Yunan halkının özgünlüğü bir gerçektir. Coşkulu ve dostçadır. Ama dünyanın tüm ülkelerinde görüldüğü gibi bu karakter yenilmiştir ve ancak elinden ağlamak gelir. Dünyanın tüm halkları dostluklarına sahip çıkmazlar. Ama ardından bol bol ağlarlar. Kendi kendilerine dost ve yoldaş olduklarında da böyle yaparlar. Ayrılıkları, yitirileri ve birlikleri ağlama ve ucuz sevgiye gömülmüştür. Saygı duyulsa da, bunun fazla değeri yoktur. Dostluğu ve yoldaşlığı koruyamayan bir saygı ve sevgiye, anam da olsa, hep hor baktım. Karşılıklı bir sevgi ve anlayış göstermedim. Sanki kader bana, 'Çok değer verdiğin dost ve yoldaşların için ağlamaya değmez' der gibidir. Karşı çıktığım, dostluk ve yoldaşlık değildir. Tersine, ona zafer değerini veremeyen, dost ve yoldaş olmasını bilmeyen sahte ve zavalılardır.

Yunan egemen sınıf tarihine bakıldığında, MÖ 1600'lerde Mikenlerden beri mitolojik bir biçim kazanmış olan düşünce tarzlarına göre, tanrı Zeus her türlü puşluğu ve kalşlığı yapabilir. Önüne çıkan her kadını baştan çıkarabilir; her tarafından, alnından, kışından Athena başta olmak üzere birçok küçük tanrı doğurabilir. Yalan ve kandırmaca tanrısal

özellikleridir. Troya kahramanı Hektor'u nasıl kandırdığını, ona inanan Homeros bile hayıflanarak dizelerine döker. Yeter ki Helenistlerin çıkarına olsun. Bir nevi İsrail Tanrısı Yehova gibidir. Helenler ve İsrailoğulları seçilmiş kavim oldukları için, diğer insanlık yani barbarlar aleyhine ne yapsalar haklarıdır ve tanrıları da bunu böyle emretmektedir. Bu mitolojik gerçeklik, daha sonra dinsel ve siyasal gerçekliğe dönüşecektir. Mitoloji deyip geçmemek gerekir. Günümüze kadar dinin ve siyasetin temelinde yatan mitolojik gerçekliklerdir.

Bu mitolojik özellikler, Yunan hakim sınıfının nasıl doğduğunu dile getirmektedir. Ana kaynağı da Sümer mitolojisidir. Helenlerin Anadolu, Fenike ve Mısır üzerinden hem mitolojik, hem de maddi toplum olarak beslendikleri bilinmektedir. O günden beri değişmeyen bu sınıfsal ve ulusal karakter bütün çıplaklığıyla karşımda duracaktır. Hileci, kandırmacı, çıkarları uğruna hiçbir insana değer tanımayan, kendi dışındakileri değersiz ve barbar sayan bir zihniyet ve ahlâktır. Temsil ettiğim insanlık, halk ve tarih gerçekliği, özünde kendisiyle bağdaşmayacak farklı bir tarih, siyasal ve kültürel gerçeklikle karşılaşmıştı. Bu bir anlamda Medler ve Perslerden beri devam eden Doğu-Batı karşılaşmasının küçük bir devamıydı. Batı kapısı şahsında temsilini bulan Doğu çıkışına kolay geçit veremeyecekti. Atina'nın başka hesapları da vardı. Tüm yaklaşımları, Türk tehlikesine karşı herkesten ve her yöntemle yararlanmaktı. Benim şahsında yararlanabileceklerine -tabii dostça bir biçimde- pek göz kestiremiyorlardı. Yararlanmayı, tipik İngiliz politikası gibi 'iti ite kır dırma' biçiminde ele alma yanlısıydılar. Dostluklarının bir kandırmacadan ibaret olduğu anlaşılıyordu.

Önceden planlanmamış çıkışım, ortaya çıkan zorunluluk karşısında, denenmesi gereken önceliklerin başında görüldü. Reel sosyalizmden sonra içine düşülen yozlaşma sürecinin krizli bir dönemi yaşanılıyordu. Başbakan Primakov ve Başkan Yeltsin, reel sosyalizmin önemli hainleriydiler. Ekonomik ve gizli kirli



# Komünar

istihbaratla bağlantılı çıkarlar nedeniyle, konumum ne kadar stratejik de olsa, o dönem için satılmaya çok müsaitti. Koca bir Sovyet sistemini satanların nazarında özgürlük değerlerine saygı beklemek kendini kandırmaktı. IMF, ABD, İsrail ve Türkiye ile yürütülen ilişkiler, bana karşı hukuk dışı bir tavrın alınacağını kesinleştiriyordu. Hâlbuki Duma benim için 298'e karşı 1 oyla siyasal iltica hakkı tanınmasına ilişkin bir karar çıkarmıştı. Fakat despotik devlet açısından bunun fazla anlamı yoktu. Beni zorla Türkiye üzerinden Kıbrıs'a indirmek istiyorlardı. Büyük ihtimalle işbirliği halinde, daha o günlerde bir teslim etme gerçekleşebilirdi.

Bu inanarak yaptığım bir tercih değildi. Fakat uğrunda o kadar kan dökülmüş ve acı çekilmiş özgürlük ve eşitlik ideallerinin başına böyle bir yozlaşmış rejimin çöreklenmesi, aslında reel sosyalizmin derin sapmasını göstermekteydi. Bu durum onun geleneksel sömürü ve baskı sisteminden kopmadığını kanıtıyor, Sümer rahiplerinin tapınak sosyalizminin bile gerisinde olduğunu hatırlatıyordu. Rusya devrimciliğinin kapitalizmin ve feodalizmin ufkunu aşmadığının, devlet kapitalizminin sosyalizmi doğuramayacağını, dolayısıyla çağdaş liberal kapitalizm karşısında tutunamayacağını bir örneğini sergiliyordu. Bunu bizzat görmem, 20. yüzyılın bir yüzünü daha iyi tanımama yol açtı. 20. yüzyıl bir ihanet yüzyılına çok benzemektedir. Devrimler ve özgürlükler yüzyılı, daha sona gelmeden, hiçbir insanlık değerine kökten bağlı olmayan ve maddi çıkarıcılığın her ilkeyi tutsak ettiği bir yüzyıl olarak 2000'e dayanmıştı. O kadar kanlı geçmesi yücelmesine değil, barbarlığına bir kanıttı. Genele hükmeden ilkel milliyetçilik ve kaba materyalizmdi. İnsanlığın tarih boyunca tüm yüceltici, gerçekten insan hakları ve demokratik içerikli özelliklerine karşı en kapsamlı bir karşıdevrim söz konusuydu.

Devrimin ve karşıdevrimin tanımını yeniden yaptıracak bir sonuçla karşılaşmıştı. Karşılaştığım tablo insan gerçekliğine daha doğru yaklaşılmaya zorluyordu. İlkelerle güne gömülmüş yaşam tarzını kıyaslamamı aydın-

lattı. Bazı sembolik kalıplara takılmamam, artık tanrı ve insan maskelerini (ki, aynı gerçeği ifade ederler) cesaretle parçalamam gerektiğine dair cesaret ve bilincimi arttırıyordu. 20. yüzyılın putları kırılmalıydı. Bireyin varlığı ve hakları toplumun varlık ve haklarından önce gelmeli veya en azından ikisi arasındaki optimal nokta (verimli ve özgür birlik) esas alınmalıydı. Bireysellik ve ona ilişkin hakların kapitalizmin insafına terk edilmesi vahim bir yanılıydı. Bireyin varlığını ve özgür gelişimini esas almayan her toplumculuk aslında Sümer rahip tarzıydı ve egemen sömürücü sınıfları doğurmaya mahkûmdu.

**'Her şey toplum için' sloganı  
Aslında en eski bir sınıflı toplum  
Sloganıydı**

**'Her şey birey için' ise  
Çelişkili gibi görünse de  
En gelişmiş sınıflı toplumun  
Kapitalizmin sloganıydı  
İki ilkenin sloganlarına  
Yenik düşmeden, bir insanlık  
Özgürlük ve eşitlik idealine  
Dayanmak esas yoldu**

'Her şey toplum için' sloganı aslında en eski bir sınıflı toplum sloganıydı. 'Her şey birey için' ise, çelişkili gibi görünse de, en gelişmiş sınıflı toplumun, kapitalizmin sloganıydı. İki ilkenin sloganlarına yenik düşmeden, bir insanlık, özgürlük ve eşitlik idealine dayanmak esas yoldu. Bilimsel sosyalizm bir olgu olacaksa, kendini dogmatizmden ve tapınak sosyalizminden kurtarmalıydı. Devlet uğruna her mücadele sosyalizme tersti. Onun yerine bir arayış, sosyalizmin özüydü. Bulunan proletarya diktatörlüğü formülü de olsa, yeni bir kölelik aracından başka sonuç vermiyordu. Zor sisteminin aşılmasına dayanan bir siyasal teori ve pratik, bireyi baştan esas alan bir özgürlük ve toplumu kolektif emekle yücelten bir eşitlik ideolojisi, bilimselliğin ve tekniğin

# Komünar

yol açtığı imkânlarla egemen sınıf barbarlığını aşabilir ve özlenen toplumsal ütopyayı gerçekçi ifadesine kavuşturabilirdi.

Moskova seferinin bu yönlü ideolojik yoğunlaşmamı hızlandırması, sosyalizm ütopyasına inanmış ve büyük emek çekmiş sahiplerinin anısına verebileceğim en temel karşılıktır. 20. yüzyılım Moskova'sı o kadar basitleşmişti ki, hiçbir hayali olumsuz da olsa canlandırarak güçte değildi. Rus gerçeği üzerinde en az Yunan gerçeği kadar durmanın gereği açıktı. Burada da bazı putları yıkarak yaklaşmanın gerçeklere ulaşma açısından vazgeçilmez olduğu kendini açıkça ortaya koyuyordu.

Roma'ya 12 Kasım 1998'de yöneliş, Avrupa içinde gidilebilecek tek ülkenin başkenti konumunda olmasındandı. Komünist Parti'nin 'Yeniden Yapılanma' adlı grubundan Milletvekili Ramon Montaviani'nin desteğiyle ulaşıldı. Massimo D'Alema Hükümetinin birkaç aylık dönemine denk gelmişti.

Yaklaşımları zikzaklı oldu. Ne siyasal ne de hukuki net bir yaklaşım sergileyemedi. İtalyan büyük sermaye çevrelerinin ağır tahriki, Avrupa ülkelerinin tam destek vermeyişleri, özellikle Almanya'nın kişiliğini sarsma ve kendini dayatma tavrının ağırlığı altında inisiyatifli davranamıyordu. Baştan savmacı tavır geliyordu. En iyi eğitilmiş polis gruplarıyla çok yoğun bir psikolojik baskı kuruldu. Ondan ayrılmama hiç fırsat tanınmadı. Kaçırma veya kalmakta ısrar edilirse çok sıkı bir denetime razı olma dayatılıyordu. Ağır sorumlulukları olan birisi için, ilk çıkan fırsatta ayrılması gerektiği açıktı. Sadece zorla atmadıkları kalmıştı. Birçok ülkeye para verip yer ayarlama ya çalışmalarını gerçek niyetlerini gösteriyordu. Demokratik hukuk tavrı sergilenmeyecekti.



Niyetim Kürt sorununu demokratik bir platforma çekmekti. Destek olunsaydı, Türkiye'nin de bu tavra gelmesi zor olmayacaktı. Anlaşılan, Avrupa Kürt sorununun ciddi çözümünden yana değildi. Sorunla Türkiye'nin uğraşması daha çok işlerine geliyordu. Yunanistan'ın tavrından da bu anlaşılıyordu. Avrupa'da siyaset savaşın sonunu getirebilirdi. Bu ise, ABD de dahil, Batının stratejisine uygun düşmüyordu. Almanya'nın tavrı, bir an önce dağ yolunun açılmasıydı. Uzun vadeli düşüncükleri açıktı. Ortadoğu'da Kürtlere dayalı bir kargaşa daha çok işlerine geliyordu. Dolayısıyla benim beklenmedik çıkışım, taktikleri dışında bir durumdu. Bütün hazırlıkları, ehlileştirilmiş işbirlikçi Kürt şahsiyetlerine dayanıyordu. PKK ve özellikle benim varlığım, on yıllarca yürütmüş oldukları ve çok sermaye akıttıkları Kürt kozunu ellerinde işlemez kılıyordu. Ya çok sarstırıp kişiliksiz biri konumuna getirecekler,

ya da dışlayacaklardı. Bunda ABD'nin eğilimi de hesaba katılıyordu. Zorlasam kalabilirdim. Roma hukukunun doğduğu merkezden atılmam zordu. Fakat bunun siyasal riskleri ağırdı. Bu kadar zorlayan bir devletin daha tehlikeli yönelimleri de her an hesaba katılmalıydı. İlk doğacak fırsatta ayrılmam zorunluluk arz etmişti.

Avrupa'nın üç tarihsel başkentinde geçirdiğim toplam dört ay bazı önemli gerçekleri ortaya çıkarmıştı. Demokrasi ve hukuk, Kürt özgürlük iradesine hakkını vermek niyetinde değildi. Avrupa'nın insani bir Kürt politikası yoktu. Sadece Türkiye'ye yönelik taleplerinde bir argüman olarak kullanılıyordu. Aslında son iki yüz yıllık politikalar sürdürülüyordu. Kürtleri Ortadoğu'da İran, Irak ve Tür-

# Komünar

kiye yöneticilerini kendi politikaları doğrultusunda zorlamak için en uygun araç olarak görüyorlardı. Acil bir çözüm için tavır almamalarının altında bu temel neden yatıyordu. Onlara uzun vadeli sorun yaratan bir Kürt olgusu lazımdı. Çözüm ise, kullanılacak malzeme bırakmıyordu.

Bu tutum Kuzey Irak'taki Kürt işbirlikçileri için de geçerliydi. Sorunlu bir Türkiye kendilerine muhtaç olacaktı. Dolayısıyla PKK'nin hep bir sorun olarak kalması, politik çıkar için hepsine çok gerekliydi. Benimle çözümü değil, istedikleri gibi davranıp uzun vadeli politikalarına hizmet edecek birilerini düşünüyorlardı. İki yüz yıllık politik perspektiflerine aykırı bulunuyordum. Özgür karakter ve bağımsız karar inisiyatifi kabul edebilecekleri bir durum değildi. Bunu kabul etmeleri, onlarca yıldır besledikleri birçok işbirlikçi Kürt'ü kaybetmeleri demek olurdu. İtalya Türkiye'den daha çok yatırım ve ticaret imkânı elde etmek istiyordu. Bunun için en radikal tavrı alabiliyordu. Ama benim durumum, pratikte görüldüğü gibi bu hesabı da bozuyordu. Çıkarları kişiliğimi kaldırmaya uygun düşmüyordu. Anlaşılan, Avrupa hukuku ve demokrasisi Kürt sorunu sınırlarında duruyordu. Ancak işgüçlerinden ucuzca yararlanma ve uzun vadeli Ortadoğu politikalarında bir araç olarak kullanılan Kürt yaklaşımı geçerliydi. Bu yönüyle de olsa, politika yine de tam şekillenmeden uzaktı. Ağır basan yön, genel birçok sorunda -başta Balkanlar- olduğu gibi, Kürt sorununda da Avrupa'nın şekillenmiş bir politikasının olmadığıydı. Her devlet ancak polis ve istihbarat çerçevesinde yaklaşıyor, sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla da sızmaya çalışıyordu.

Roma'dayken ve sanıyorum Moskova'dayken, benimle en yoğun ilgilenen bir güç de MOSSAD'dı. "Kürt meselesinin en esaslı sahibi benim" dercesine, istihbarat ve denetim ağını esasta geliştiren güç olduğu giderek açığa çıkarıyordu.

ABD, İsrail ve İngiltere ayrı bir kanat olarak duruyorlardı. Avrupa henüz dağınmıktı. Zaten bu tip önemli sorunlarda ortak bir poli-

tikadan yoksundu. İngiltere iki yüz yıldır önderlik ediyordu. Olası Kürt politikası İngiltere olmaksızın düşünülemezdi. İsrail'in doğuşuyla denetim MOSSAD eliyle yürütülüyordu. Barzani ve Talabani'yle birlikte birçok Kürt sisteme bağlanmıştı. Yalnız PKK'nin durumu yaratmış oldukları sistemi bozuyor, yaratılmış dengeyi tehdit ediyordu. Bu nedenle beni sorumlu tutup, sıkı bir teşhir ve tecrit politikasına hapsedmişlerdi. Türkiye'yle 1996 antlaşmaları, operasyonel roller üstlenmelerine de yol açmıştı. Bunu çok iyi hesap edememek bir eksiklikti. Roma'dayken bunu hala ciddiye almamamız, İsrail gücünü hesaplamadaki yetersizlikten kaynaklanıyordu.

Daha sonra anlaşılacaktı ki, Moskova'yı da benimle ilgili olarak avuçları içinde tutan İsrail'di. Benim esas takibimde ve işlemez duruma getirilmemde İsrail'in payı belirleyiciydi. Tabii bunu ABD'nin büyük mali ve diplomatik desteğiyle birlikte yürütüyorlardı. Moskova'da kalmamam için IMF'nin 8 Milyar Dolarlık kredisi kullanılmıştı. Yine Türkiye'den bu amaçla Mavi Akım Projesi koparılmıştı. En alçakça olanı şuydu ki, hiçbir şey vermeden, sıkışık durumumu bol bol kullanarak, birbirlerinden birçok tavizi koparıyorlardı. Türkiye'de 'Apo primi' denilen rantçı sistem, uluslararası alanda da daha büyük çaplı uygulama buluyordu. Tüm Avrupa, Rusya, ABD ve en son Kenyalı bürokratlar da nemalarını alacaklardı. Şahsımda bir halkın özgürlük istemlerinin böylesine maddi çıkarlarla pazarlanması çok alçakçaydı.

İtalya'da psikolojik savaş sonuç veriyordu. En ufak bir fırsatta çıkmaya hazırlanıyordum. Moskova temsilcisi Numan Uçar'ın köylü basitliği komplonun derinleşerek sürmesine yardımcı oldu. İtalya temsilcisi Ahmet'in de pasif ve sorumsuz hali olup biteni tam anlamaktan uzaktı. Hepsi kendi basit dünyalarında çoktan tükenmişlerdi. İtalya'dan çıkışta hem ben, hem Başbakan D'Alema rahatlamıştık. D'Alema kötü bir demokrasi ve insan hakları sınavını vermişti. İtalyan sermayesi karşısında ürketi. Hukuk ve demokrasinin gür sesi olsaydı, özgürlük tarihine katkısı unutulmaz olurdu.

# Komünar

Tekrar Moskova'ya vardığımda, büyük ihtimalle oyunun son perdesi bilinerek hazırlanmıştı ve oynanıyordu. İtalya'dan çıkartılmam, her iki tarafın karanlık güçleriyle yetersiz PKK temsilcilerinin safdilce yaklaşımlarıyla gerçekleşmişti. Süreç, çarmih veya tabutun hazırlanması süreciydi. Moskova'dakiler ilk çivileri sıkıca vuruyorlardı. İlk defa suratlarında dostluğa hiç yer vermeyen görüntülerle tanışıyordum. Belli ki, karar üst düzeyden ve kesindi. Bilinen akıbette üzerlerine düşeni yapıyorlardı. Oyun ve zorbalıkla bir kargo uçağına bindirip sonradan Tacikistan'ın Başkenti Bişkek olduğu anlaşılan köy evi gibi bir yerde bir haftalık bir tutukluluktan sonra, aynı statü içinde Petrograd yoluyla garip dost gibi görünen ve emekli general olduğu söylenen Nagzakis'le Atina temsilcisi Ayfer özel bir uçakla gelip birlikte Atina'ya doğru yola çıktık.

Uçağın devlet bağlantısı açıktı. Önce Romanya'ya indirilmek istendi. Nagzakis teslim etmenin burada gerçekleşeceğinin Simitis'le kararlaştırdığını iddia etmektedir. Doğru olabilir. Kabul etmeyince, zorunlu olarak Atina'ya indik. Aynı cehennem zebanileri, Stavrakis ve Kalenderidis bekliyorlardı. Yalnız bu bir gün sonra olacaktı. İlk gün geldiğim gibi VIP salonundan geçip bir gün Nagzakis'in kaynanası, halktan ve dost olan kadının evinde kalacaktım. Ona şunu sormuştum: Pangalos ihanet edebilir mi? Çok kesin 'Hayır, seçim için bundan iyi bir fırsat olamaz' diyordu.

Dışişleri Bakanı Pangalos açık bir hileye başvurdu. Resmen görüşmek amacıyla çağırıldığı eve en üst düzeyde istihbarat ekibi yollamışlardı. Dostça olmayan tehditkâr bir üslupla "Sana sabah saat dörde kadar süre tanıyoruz. Aksi halde bildiğimizi zorla yaparız"

dediler. Bu bir düşmanca yaklaşımdı. Gerçek suratlarını gösteriyorlardı. Önceden anlaşmış oldukları açıktı. Geriye kalan, benim halen devam eden dostça güvenimi kullanıp istedikleri yere çekmekti. Kenya çok önceden CIA ile birlikte hazırlanmıştı. Bunu sonra anlayacaktım.

Çok güvendiğim Kalenderidis, Yunan Devletinin şerefi üzerine söz vererek, tehlikeyden uzak bir yer olarak eski Yunanlıların etkili olduğu Kenya'da 15 gün içinde Dışişleri Bakanının hazırladığı Güney Afrika pasaportuyla çözüm bulunduğunu söyledi. Dosta güven esas olduğu için kabul etmemek olmazdı. Yanımda ciddi bir uyarıcı yoktu. Tam anlayamadığım tercüman Melsa uyuşuk hareket ediyordu. Dostluklarının sahteliklerini çözebilirdi. Ayfer'i alıkoymuşlardı. Aslında tecrit edilmişim.

Bu süreçte ihaneti dolaylı yoldan anlatmak isteyen birkaç harekete tanık oldum. Şoför binmem gereken uçağı sert bir vuruş yaptı. Bunun bilinçli bir tavır olduğu kanısındayım. Uçak kalkamadı. Fakat daha sonra hemen İsviçre üzerinden olduğunu tahmin ettiğim bir yerden, çok özel bir uçak Yunanlı olmayan ekiple gizli bir askeri havaalanında beni bekliyordu. CIA veya İngiltere istihbarat uçağı olma ihtimali yüksekti. Binmeden önce taksii şoförü on defadan fazla gidip geldi, uçağı bir türlü varmak istemiyordu. Bundan da bir sonuç çıkarmadım. Dostluğun kitabında böyle ihanetlere yer olmayacağına o kadar inanmıştım ki, birisi o anda bana 'kaçırılıyorsun' deseydi terslerdim. Çünkü insanlığın kitabında buna yer yoktu.

Daha sonra her şeyin planlı olduğu anlaşılacaktı. Kenya Büyükelçisi Kostulas beni rahatlıkla havaalanından aldı. İlk konuşması





# Komünar

manidardı. İngilizler ve Almanların biraz şerefi olabileceğini, ama Yunanlıların pek şerefi ve onuru olmadığını hissettirmek istedi. Bu sözlerinden bir anlam çıkarmak imkânsızdı. Zorla beni BM Toplantısına bırakma niyeti vardı. Bundan da bir şey anlayamadım. Daha sonra benimle birlikte yemek yemekten de vazgeçti. Hiç oturmamaya çalışıyordu. Belli ki son günleri geçiriyordu. Atina'dan gelen direktifle mutlaka elçilikten atılmam isteniyordu. Dört goril gönderilmişti. Direneceğimizi belirtince vazgeçtiler. Dışişleri, Kamu, Adalet ve İstihbarat Bakanlıkları sabaha kadar bakan düzeyinde telefonla Elçilikten çıkarılmam gerektiğini belirtip orta yere atılmamda kararlı görünüyordular. Kostulas, Kenya Dışişleri Bakanının İstihbarat Başkanı oğlunun olduğu bir toplantıya gidip her şeyin bilindiğini, fotoğraflarımın bile çekildiğini, tanınan sürenin 15 Şubat'a kadar olduğunu, çıkmazsam zorla bunu gerçekleştireceklerini karar olarak bana aktardı. 15 Şubat'ta çıkmazsak öldürme dahil her şey olabilirdi. Dolayısıyla o gün çıkmak kaçınılmazdı. Kalmak; baskın, direnme ve silahlı çatışma süsü verilerek öldürülmek olacaktı.

Kalenderidis'in son büyük ihaneti şuydu: "Simitis'le konuştum. Mısır üzerinden Hollanda'ya gidebileceğimize dair güvence verdi" dedi. Olduğu gibi kabullenmekten başka bir seçenek yoktu. Daha önce de Beyaz Rusya'nın Başkenti Minsk üzerinden bir Hollanda seferi düşünülüyordu. Aslında bu da tertipti. Büyük ihtimalle Şam çıkışından beri her şey CIA, İngiltere ve Yunan İstihbaratının halen içyüzü tam bilinmeyen bir planı gereği yönetilmekteydi. Bu planın tarihin en büyük provokasyonlarından birisi olarak hazırlandığından kuşku yoktur. Ama gerçek içyüzü konusunda her şeyi bildiğimi söylemem olanaksızdır. Bunu ancak kendileri bilebilir. Bizim yapabileceğimiz, ortaya çıkan gelişmeleri doğru yorumlayabilmektir.

Kenyalı polisi Elçiliğin içine kadar almışlardı. Gitmememin baskın anlamına geldiğini açıkça hissettiriyorlardı. Yetkili birkaç cümleyle şunu söylüyordu: "Biz ülkemizde kan dökmek istemiyoruz." Bu arada ilaç, uyuşturucu

kullanma durumları olabilirdi. Mutlakçılar mutlak anlamda Elçiliğe bağlıydı. Durumum bir nevi uyurgezer gibiydi. Dolayısıyla sağlıklı düşünmeden alıkonulmam için gerekli dozajda ilaç kullanmış olmaları bu süreçte yüksek bir ihtimaldi. Çok açık kuşku lu durumları bile çözmememin bir nedeni de uyuşturucu etkisi olabilir.

Bindiğim uçağın etrafında yeşil gözlü ve sarışın, kumral, uzun boylu ve ellerinde otomatik tüfekli adamların tertibat aldığını fark ettim. Bunların CIA ve MOSSAD elemanları olmaları yüksek bir ihtimaldi. Elçilikte fotoğraflarımı çekenlerin de MOSSAD'dan olmaları daha yüksek bir ihtimaldir. Uçağın içinde Türk Özel Timi üzerime çullanıp beni yere yatırdı. Üzerimdeki her şeyi alıp bantlarla kısıvrak her tarafımı bağladılar, gözlerime de aynı kalın bantları takıp uçağın arkasına bıraktılar. Uçak Cavit Çağlar'ındı. Doğruyol Hükümetinin niteliğini yansıtan bir olaydı. Uçak iki defa indi. İndiği yerlerden biri Mısır, diğeri ya İsrail ya da Kıbrıs'tı. Gemiyle adaya getirildiğimde, 16 Şubat sabahıydı.

Uçakta gözlerimin ilk çözülmesiyle söylemek istediğim mesaj şuydu: "Bu başarı sizin değildir. Size dostluk yaptıklarını söyleyenler, dürüst davranmıyorlar. Bu oyunu her iki tarafa oynamak istiyorlar. Ben hiçbir zaman Türk- lük düşmanlığını yapmadım. Ana tarafından Türklerle kan bağılılığım bile vardır. Barış ve kardeşlik tek doğru yoldur. Bundan sonra mücadelemi bu temelde yürüteceğim kesindir." Aslında ilk tavrım, sonuna kadar konuşmamaktı. Fakat hemen anlaşılıyordu ki, bu tutum komplonun olduğu gibi gizli kalmasına yol açardı. Komployu açıklamak için yaşamak daha doğruydu. Yolda uçaktan indirdiklerinde ve biraz sürüklediklerinde, "Faili meçhule mi götürüyorsunuz?" dediğim zaman, "Bu şansını sana vermeyeceğiz. Ağzını kapat, yoksa biz kapatırız" dediklerini hatırlıyorum.

Beni adada ilk karşılayan, yarbay rütbesinde ve Genelkurmay Başkanlığını temsil ettiğini belirten bir subaydı. Dedikleri özce şöyleydi: "Bu işte çok oyun var. Biz kardeşlikle halletmek istiyoruz. Bu tertiplere fırsat

# Komünar

vermeyeceğiz." Bu pek beklemediğim bir tavrıydı. Güvenirliğini hiçbir zaman ölçecek durumda değildim. Taktik yanılmayla birlikte,

## **Emniyet, MİT, Jandarma ve Genelkurmay İstihbaratı dörtlü çapraz halinde bir soruşturma yürüttüler.**

bir politikayı da dile getirmiş olabilirdi. Bekleyip görmekten başka bir seçenek yoktu. On gün koşulları çok ağır bir hücrede kaldım. Emniyet, MİT, Jandarma ve Genelkurmay İstihbaratı dörtlü çapraz halinde bir soruşturma yürüttüler. Kaba bir baskı ve küfür yoktu. Fakat manevi, psikolojik ortam benim için çok ağırdı. Dayanabilmek mucizeydi.

On gün boyunca doğru bildiğim ve bulduğum biçimde konuştum. Tavır koydum. Konuşmalarımın bir kısmı yayımlandı. Bir kısmı yayılanmadı. Farklı bir devlet yüzüyle karşılaştığım kesindi. Olgun yaklaşıyorlardı. Oynanan oyunların ne kadar içinde veya karşısında olduklarını kestirmem zordu. Esas aldığım tutum, baştan sona halkların onurlu barış ve kardeşesine yaşama birlikteliğine fırsat veren bir çizgiyi inançla, kararlılıkla ve bilinçle savunmaktı. Bu durum ideolojik ve politik çizgime ters düşmüyordu. Ayrılcılığa ve meşru savunmayı aşan şiddete tavrı almam ideolojik hattım gereği olduğundan rahatlıkla tavrımı sürdürdüm.

İmralı yargılamasının meşru, evrensel ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin gereği olan bir temeli yoktu. İşin temelinde ağır bir komplo ve kaçırılma vardı. Mahkemenin bu koşullar altında olmaması gerekirdi. Ayrıca AIHS'ne aykırı birçok yönü olduğu AIHM'e de bildirilmiştir. Sembolik olan, genelde hazırlayan senaristleri ve yönetmenleri dışında olan bir tiyatronun kamuoyuna yönelik kısmının oynanması söz konusuydu. Savunmamı bir 'demokratik uzlaşıcı ve barış mesajı' olarak vermem bana göre en doğru tutumdur. Kapsamlı bir savunma için ne süre, ne materyal,

ne de hazırlık açısından psikolojik olarak uygun bir durum vardı.

İmralı sürecine ilişkin birçok açıklamalarım oldu. Umarım özü olduğu gibi bir kitap ciltleri halinde yayınlanır. Buradaki hususları tekrarlamam fazla anlamlı olmaz. Kaldı ki, bu savunmam tüm avukatlarla diyaloglarımın ideolojik, siyasal ve moral temelini vermektedir ve tamamlayıcı nitelikte görülmelidir. Bazı çevreler içte ve dışta olmak üzere tavrımı tahrip etmek istediler. En sakıncalı durum buydu. Sağlığım ve ölümünden bile daha önemli olan bu hususları sürekli açıklığa kavuşturmak istedim.

Yaygın olarak yapılan, "Derin devlet ve Genelkurmayla anlaştığım, uzlaştığım veya teslim olduğum" biçiminde bir propagandaydı. Bu propaganda amaçlıydı; hem iç hem de dış taraftarları, bununla gerçek yüzlerini gizlemek istiyorlardı. Bir uzlaşma olsa, durumu ilan etmeyi bir onur bellerdim. Böyle bir durumun olmadığını hep vurguladım. Ateşkes konusu üzerinde ise, 1993'ten beri duruyordum. En son Şam'dayken, tek taraflı olarak ilan ettiğim 1 Eylül 1998 ateşkesine bağlı olarak, 1 Eylül 1999'da koşullar elverdikçe ve makul bir süre kalmak üzere sınırların dışına çekilmeyi, ateşkesi daha gerçekçi kılma kararlılığı temelinde ikinci bir adım olarak attım. Mevcut durum, zorunlu koşullar nedeniyle sınırlı bir gücün içeride, büyük bir kısmının da dışarıda bir meşru savunma temelinde üslendiği, 'demokratik uzlaşma ve barış için diyalog' beklentili bir pozisyon biçimindedir.

Siyasetin, hükümet ve parlamentonun çözüm aramamasının sorumluluğunun kendilerine ait olduğu, mevcut durumun her bakımdan riskler taşıdığı bilinen bir husustur. Bu durum olumlu temelde aşılmazsa, daha büyük ve uzun süreli bir şiddet sarmalının ortamı kaplaması tehlikesi göz ardı edilemez. Uzlaşma, 'demokratik ve laik cumhuriyet' kavramının özlü olarak hayat bulmasında aranmaktadır. Türklerin tarih boyunca Anadolu'da oluşturdukları tüm siyasal oluşum ve devletlerde Kürtlerin payının olduğu, bunun en son örneğini Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve on-

# Komünar

dan önce verilen ulusal kurtuluş savaşıyla kanıtlandığı iyi bilinmektedir. İsyanlar nedeniyle inkâr edilen ve günümüze kadar değişik biçimlerde süren bu politikadan vazgeçilmesi halinde, çözüm olanağının ortaya çıkacağına inanılmakta ve beklenmektedir. Kürtlerin özgür yurttaşlar ve halk olarak ve evrensel hukuk ölçüleri de göz önüne getirilerek cumhuriyetle bütünleşmesi stratejik bir yaklaşım olarak görülmektedir.

PKK'nin yeni dönem program, strateji ve taktiklerine yansıyan bu tutum, savunmanın ilgili bölümlerinde genişçe açıldığı için tekrarlamayacağım. Politika ve tavır belirlemesi gereken, devletin üst düzeyidir. Bu gerçeklik sadece Türkiye Kürtleri için değil, tüm parçalardaki Kürtler için stratejik bir yaklaşım olarak öngörülmektedir.

Gerçek bu kadar açık olduğu halde, PKK'ye yönelik tavırların önemli bir kısmı, sarsılan ve açığa çıkan çevrelerin çok çirkin ve hain yüzlerini gizlemek için 'Apo Kürt meselesini İmralı'ya gömüyor' iftiralarıdır. Bunları çok iyi takip edip hesap sorma büyük önem taşımaktadır.

Özellikle son on yıldır amansız bir ihanet dayatmasıyla, hem Güney Kürdistanlı işbirlikçiler tarafından, hem de Avrupa'ya sığınmış, her bakımdan Avrupa'ya bağlanmış, moral değer tanımayan ve tüm yaşamlarını anti-Apoculuğa bağlamış kesimlerce yürütülen bu iftira ve karalama kampanyası kendilerini kurtaramayacaktır. PKK savaş ve barışçıl tutumuyla ortadadır. Gücü, şehitleri ve halkı da ortadadır. Bunlar nerededir? Savaş istiyorlar. Savaşmalarını kim engelliyor? PKK'yi kıskırtmakla kime, hangi güce hizmet ediyorlar? Dürüstlerse meydan kendileri için açıktır. Kürt meselesini dağda, ovada, şehirde, köyde, içte ve dışta temsil etsinler. Sonuna kadar direnenek bir örnek gösterebilirler ki, sahtekâr ve iftiracı olmadıklarını kanıtlamış olsunlar.

Güneyli işbirlikçiler on yıldır PKK'nin sırtında otonomi hayali ile yaşıyorlar. Hem YNK hem de KDP, bağlı ve uydu güçleri ile PKK'ye karşı korkunç tavırlar geliştirdiler. Onlar için iki yol vardı: Ya samimi bir özeleş-

tiriyle demokratik uzlaşa ve barışa gelmek, ya da hak etmedikleri ve PKK'siz gerçekleşmeyecek otonomiden vazgeçmek. Bunların kırk yıldır yürüttükleri siyaset ve diplomasi Kürt halkına dört bin yıllık yabancı tahakkümden daha fazla zarar vermiştir. Hiç olmazsa bundan sonra dürüst olmayı, barış ve demokrasiye gelmeyi bilsinler. Aksi halde dünya da gelse, içinde buldukları durumdan kurtulamayacaklarını görsünler. Tüm şehitlerin, yoldaşların, halkın ve benim kararlılığımın bu olduğunu unutmasınlar.

Benim İmralı sürecim bu savunmanın ruhuna uygun olarak devam edecektir. Tutumum; yarın olacakmış gibi barış ve demokratik uzlaşaya her an hazır olmak kadar, yarın benden başlayacak bir imha savaşına da sonuna kadar karşı olmak ve her zaman inançla, kararlılık ve hazırlıklı buna cevap vermektir. Bunun dışında ne yaşam tanıdım, ne de anladım. Çok büyük yetersizlikleri olsa da, umut ve bağlılıklarını her zaman bana sunanların, bu gerçeğin ne anlama geldiğini tüm yönleriyle anlamaları ve içinde buldukları koşullara göre gereğini yapmaları, kendileri için de bir yaşam sorundur. Bağlı olmayı bilmek ve ölçülerine göre hareket etmek son derece önemlidir; yaşamını olası her tür gelişmeye karşı tümüyle örgütlü ve hazırlıklı tutmayı gerektirir.

Halkımız üzerinde Sümerlerden beri geliştirilen kolonileştirme çabalarının ayrılmaz bir parçası olan ve esas olarak dost görünümünde işbirlikçi güçlere ve kişilere dayalı komploların en kapsamlısı olarak hayat bulan 9 Ekim-15 Şubat komplosu, istediği ve planladığı sonuca ulaşmaktan uzaktır. 20. yüzyılın tüm hainlerini ve işbirlikçilerini en üst emperyalist irade altında birleştiren bu komployu bir tarihsel Anadolu ve Mezopotamya barışına dönüştürmek, görev olarak halklarımızın ve tüm sorumlu güçlerinin önündedir. Bu göreve sahip çıkmak, hem ülkenin güçlü bütünlüğü, hem de laik ve demokratik cumhuriyetin özlü birliği için tek doğru tutumdur. Bu aynı zamanda tarih boyunca arzulanan onurlu barışın, kardeşliğin, özgürlük ve eşitliğin de yoludur.

**Önder APO**

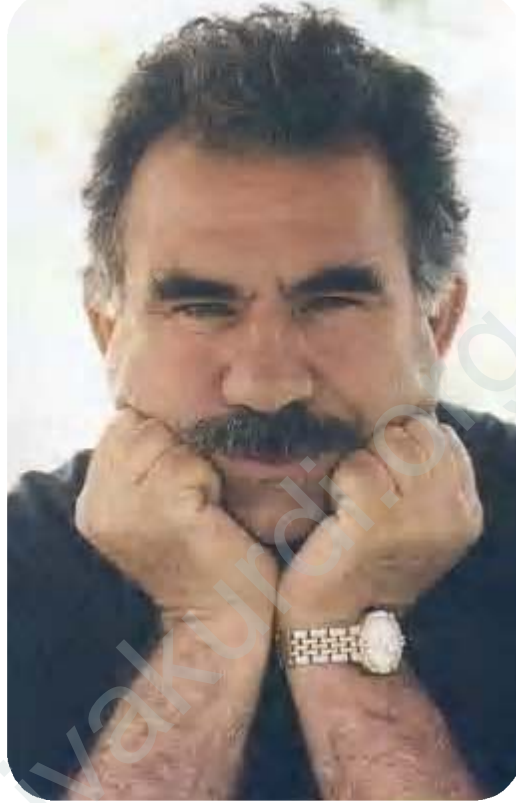
## 'DAHA BÜYÜK EYLEM, DAHA BÜYÜK SAVAŞ'

Biz her soruna çözüm gücü olabilecek kadar güçlüyüz. Fakat siz yine kendi yöntemlerinizi dayatıyorsunuz. Hem fırsat bulduğunuzda çok tehlikeli yaklaşımlar içinde bulunuyor, hem de burada çözüm imkânını değerlendirmiyorsunuz. Arkamızda bir türlü, karşımızda bir türlü davranıyorsunuz. Bu da geri bir sınıfsal özelliktir, bunun altında saklanmayı ifade ediyor. Madem büyük güçlüklerle buraya kadar geldik, o zaman neyin varsa bizimle açık tartışın. Bir devrimcide bulunabilecek en kötü özellik ikiyüzlü olmasıdır. İkiyüzlülük, davranışlarınız ve geriliklerinizin yanı sıra bir türlü, arkamızda bir türlü kendini göstermesi anlamına geliyor.

Yüksek devrimci hususlara ilgi duymuyorsunuz. Bütün raporlardan çıkardığımız sonuç gösteriyor ki, ülkede çok çirkin, askeri gerçekliğe, genelde devrimci gerçeklere ters bir yaklaşım içinde bulunuyorsunuz. Bunun savunulacak hiçbir yanı yoktur. Bu ikiyüzlülüğü bırakın, bunun hiçbir faydası yoktur. Bu kadar geriliklerle devrim yapmak bir yana, normal bir insan bile olunamaz. Sizin bu gerçekliğiniz karşısında şaşkınlım. Mesele zaman ve imkân yaratmak değilse, onu da gerçekleştirmemize rağmen, siz halen çocuk gibi kendi yaramazlıklarınızı dayatıyorsunuz. Bununla bir yere varılamaz. Bu bütün olumlu özelliklerimize terstir ve bununla hiç iflah olunamaz. Bize nefes aldırılmıyorsunuz. Bu nedenle her geriliğiniz bize bir darbedir. Her çözümsüzlüğünüz bizi önemli bir noktada durdurmaz. Gerilik en büyük ayıptır. Bunu dobra dobra yaşıyor ve yaşıyorsunuz. Buna hakkınız yoktur. İnanılmaz ölçüde kendinizi tehlikeli bir konuma koyuvermişsiniz ve bunu partiye 'Al da kabul et' diyorsunuz. Geri olduğunuz ve birçok soruna cevap vermediğiniz açıktır.

### *Uçuruma Atlama Özgürlük Değildir*

Peki, neden çözümden kaçılıyorsunuz?



Aylardır buradasınız, halen sorunların özüne inemiyorsunuz, bağlanamıyorsunuz. Bir vicdan muhasebesine girmiyorsunuz. Hele bazılarınız benim nazarımda idamlıktır. Bu kadar şehit, bu kadar kan yerde ve mutlak yerine gereken yurtseverlik görevlerimiz var. Mutlak bazı temel kurtuluş çarelerine başvurma ortadayken, kaçış kişiliği var. Hatta sorunlara ters bir yaklaşım yaşıyor. Şimdi mesele dayakla halledilseydi, bu ayıp olmasaydı, buraya günde bir ikinizi alıp korkunç sopalarla kırk yereinden kan fışkırtabilirdik. Fışkırtmamız belki de az gelirdi. Suçlarınız devrim karşısında o kadar ağırdır. Siz bu lafları anlamıyorsunuz, ama ortadadır. Bu kadar şehidin, bu kadar halkın emeği var. Biz halkın devrimcileriyiz. Hiçbir soruna ilgi duyma, onun hiçbir örgütsel sorununa cevap olma! Peki, sen neyin devrim-



# Komünar

cisisin? Şimdi de bu soruları kendinize soracaksınız.

Bir yetki hastalığıdır, Allah bu yetkinin belasını versin! Allah bu komutanlığın belasını versin! Allah benim de belamı versin. Ama tek bir şeyle bunu kabul ediyorum: Biraz daha insanlara hizmet taşıdığım, faydalı olduğuna inandığım için kendimi çalıştırıyorum. Bunun dışında yetkiye dayanıyorsa, o lanet yerin dibine batsın. Ama siz hiçbir göreve sahip çıkmama, hiçbir sorumluluk gereği duymadan, örgütten aldığınız gücü en berbat, en tehlikeli bir biçimde kullanıyorsunuz. Kim size bunu söyledi? Siz bunun böyle yürüyeceğini nerden öğrendiniz? Bunun hocası kim? Eşkiya kanunlarında bile bunun yeri yoktur. Görevleri, yetkileri, kutsal savaş değerlerini istismar ediyorsunuz. Yani çok kötü kullanıyorsunuz. Ne yaparsak yapalım, sizi bundan vazgeçiremiyoruz. Yapmayın! Bizim adımıza böyle yaşanmaz. PKK'nin ciddiyeti var, PKK'nin kabul ettirdiği kendi gerçeği var. Düşman bunu anlıyor, ancak siz bunu anlamaya yanaşmıyorsunuz. Siz çılgınsınız, serserisiniz. Düşmanı bıraktım, sizinle uğraşıyorum.

PKK'nin ciddiyetini, PKK'nin anlayışını, PKK'nin örgütünü, PKK'nin tarzını neden bana bu kadar anlatıyorsunuz? Siz çok serseri, seviyesiz adamlarsınız; sokakta kalmış, partiye kendinizi atmışsınız. Bunu halledeceğiz, başka çıkar yolu yoktur. Siz her hareketinizde hata yapıyorsunuz. Sizi işkence altına almıyorum, bu bana göre değil, yoksa bunu hak etmişsinizdir. Sizi böyle kimse kabul etmez. "Ben kaçırım" diyorsunuz. Nereye kaçarsın? Bütün yaptığınız ince sahtekârlıklardan ibarettir. Yalancı köylüler gibisiniz. Yalancılar bizim toplumumuzda doludur. Bunları bir yöntem olarak bana dayatamazsınız. Örgüte geleceksiniz. Zaten tek çıkış yolumuz budur.

Dünyanın herhangi bir köşesinde başka bir imkân olsaydı size anlam verirdik. Siz karanlığa atlama yapıyorsunuz, uçurumdan atlama yapıyorsunuz. Yani uçuruma atlamayı özgürlük sanıyorsunuz. Karanlığa veya bir cahilin kendini körkütük yere atmasına özgürlük diyorsunuz. Bunlar yanlıştır. Sizi böyle alıştır-

mışlar. Bir düşkün istediği kadar "Beni böyle alıştırdılar" desin. O düşküne veya o satılmışa bir özgürlük imkânı verin, o da o durumdan kurtulur, doğru yaşama sarılır. Siz "Düşman bizi böyle alıştırdı" diyorsunuz. Düşman seni düşkünlük daha beter alıştırmış. Senin sorunun düşkünlüğü yaşama sorunu değil ki. Senin sorunun bir an önce kurtuluş imkânı bulunduğu an kurtuluşa amansız sahiplenmedir. Açık söyleyeyim, kurtuluşa, kurtuluş savaşına, onun bütün görevlerine ve çözümlerine doğru gelmezseniz, bu "Ben ibneyim, düşman beni böyle alıştırmış" demeye benzer.

İbnenin suçu fazla ağır değildir. O düşkünlüğü oynar. Devrimler veya karşıdevrimlerde suçlar çok ağırdır. Devrimci görevlere doğru sahip çıkmama suçu çok ağırdır. İnsanlık suçu işleniyor diyorsunuz. Haydi, o düşmandır, hedefe açık saldırır. Ya sen? İnsanlık görevlerine doğru sahip çıkmazsan, halkın kurtuluş görevlerine doğru sahip çıkmazsan, düşkünden daha kötü değil misin? Şimdi "Düşman beni böyle yaratmış" deniliyor. Düşman düşmandır, haydi o kendi görevini yerine getiriyor, ya sen kimsin? "Ara yerde, orta yerde biriyim, yaramazım, bozguncuyum, örgüt dağıtıcısıyım" demeye getiriliyor. Peki, bunun dehşetinin farkında mısınız? "Ne yapayım, beni böyle alıştırmışlar. Ben sürekli düşkünlükle, ibne tarzıyla yaşamışım, başka tür yaşam aklıma gelmiyor." Bunda ısrar etmeniz, maalesef sizin tanımınızın böyle olduğunu kanıtlar.

Onun için vazgeçeceksiniz diyorum! Doğru örgüt ölçülerine, doğru kutsal savaş ölçülerine geleceksiniz. Hem başarıyla, hem de yaratmasını bilerek geleceksiniz. Kendini cehalete vurmakla, bilmem nereye vurmakla bu iş olmuyor. Bu iş böyledir.

İnsanlıkla oynuyorsunuz. Aslında ölümle hallolunsaydı, dediğim gibi birdenbire hepimizi tasfiye etmek gerekirdi. Bu çözüm olmadığı için bu anlamda size yüklenmiyoruz. Biz "Ben insan olmanın gereklerini yerine getiremem" denilmesini kabul edemeyiz. Şimdi Kürt'e sürekli şöyle bir şey söylenir: 'Kiro', yani 'kero'! Bu kötü bir hükümdür. 'İt' işte, 'iti ite kırdır

# Komünar

politikası. Şimdi bu da kötü bir politikadır. Siz bunu oynatıyorsunuz. Ama bu, düşmanın dayatmasıdır. Akılsızlık, cehalet düşmandan kalmadır. Örgütsüzlük, bilinçsizlik düşmanın bilinçli bir çarpıtmasıdır. Düşman belleği ve bilinci kesmiş, ulusal ve toplumsal hafızayı imha etmiş ve en boş işlerle sizi uğraştırmıştır. Bu kişilik bunun bir ürünü ve bu da düşmandan gelmedir. Bunların hepsini kanıtladık.

## **Tartışma Bilinmeyi Açığa Çıkarmak İçin Yapılır**

Şimdi bunu da bilmiyor değilsiniz. Sizin sorunuz özellikle tarzda, "Ben böyle alışmışım"ı dayatmaktır. Bu çok onursuz bir durumdur. İnsan düşmanına kazandıran özelliklerde ısrarlı olamaz. Bu çok tehlikeli bir şeydir. Hele savaş saflarında, örgüt içinde düşmana hizmet eden davranışlarda ısrar etmek ajanlıktan bile tehlikelidir. Şu iddia kanıtlanıyor: Düşmanın şu iğrenç kırolaştırma ideolojisi, itleştirmeye ideolojisi şahsınızda başarı kazanıyor. "Ben tehlikeliyim, işte bak, ben bozguncuyum, ben saldırganım." Bu, düşmanın sana yaptığı bir şey, hem de sana yaptırıyor. Onun için bunu bırakacaksınız diyorum. Akıllı olamama, işlerine kendini verememe, korkunç zarar verici davranışlar sergileme, sürekli kapıyı açık bırakma düşmanın işidir. Bunun öyle özgürlük anlayışıyla, bilmem farklı yaşam tarzıyla alakası yoktur.

En temel iş, hepimiz için gerekli olan iş nedir? Toplum olarak bizi güçlü tutacak, hepimiz için gerekli olan iş örgütlenme işidir, eğitimidir, ülkemizi tanımaktır, düşmanı tanımaktır, örgütü tanımaktır; bunun yanında kendimizi çok yönlü geliştirmektir. Bunun üzerine görüş farkı olamaz. Yani çok susamışsınız. Şimdi sizin için gerekli olan şudur: Gerekli olan su içilir. Su tartışılır mı? Siz bu kadar büyük mantıksızlık içindedesiniz. "Gelin, suyu tartışalım" diyorsunuz. Yahu sen susuzsun, su da önünde, içeceksin. Bunun tartışılacak neresi var? Sizin saçmalamalarınız, tartışmalarınız böyle boştur, hiç anlamı yoktur. Açsın, yemek gelmiş önüne; "Gel yemeği tartışalım" diyorsun. Gevezelik budur. Bazıları da öyle yapar.

Kötü! Tartışılacak konu şudur: Şurada düşmanın tuzağı var, tartışalım. Tuzağı nasıldır? Veya şurada bir orman var, yol nereden geçiyor? Yani bir bilinmeyen vardır, bu bilinmeyi açığa çıkarmak için tartışılır. Tartışılacak hususlar bilmediğimiz, bilinçlenmemiz gereken, zayıf olduğumuz ve güçlenmemiz gereken hususlardır.

Bütün bunlarda ölçüyü kaçırmışsınız. Örgüttür, örgütün nesini ben sizinle tartışacağım? Örgüt ekmekten ve sudan daha fazla gereklidir. Çünkü örgüt bizim bu müthiş zayıflığımızın giderilmesinin tek çaresidir. Örgütlü olmak, ilk insanın canavara karşı, doğaya karşı, bilmem her zorluğa karşı bulduğu tek çaredir. Siz şimdi bunu tartışıyorsunuz. "Ben örgütlenmeye gelmem" diyorsunuz. Örgüt olmazsa sen su içemezsin, sen iki adım atamazsın. Eşek bile bence bu kadar gerilikte ısrar etmez.

Pratiğinize bakın, hepsi örgüt dışı pratiktir. Binlerce kişi bir arada örgütlendirilmiyor. Raporları okuyorum. Demin bir Alman arkadaşın raporunu okudum. "Korkunç! Bunlar yetki adına bu kadar gücü dağıtıyor, bu kadar imkânları çarçur ediyor, akıl almaz bir şey" diyor. Örgüt içinde örgütü dağıtmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz. Durumunuz çok kötü, esef vericidir. "Ben örgütlenmeye gelemem!" Keşke maymunlaşma bir ölçü olsaydı da, öyle olmak istiyorsunuz dese ydim. Ondan da kötü bir kontra tarzı yaratılmış. Bırakın bu contracılığı, bunu cehaletten yapıyorsunuz.

Bencillik de örgüt düşmanlığıdır. Bencillikle zaten bizim ele geçirecek bir şeyimiz yoktur. Bencil oldunuz mu yoldaşınızın kanını içeceksiniz; bencil oldunuz mu görevlerinizi bir tarafa bırakacaksınız. Bunların hepsi ölümdür. Bencillikle sen ne olabilirsin? Gözümüzün içine baka baka hep bunları yapıyorsunuz. Sapmayın diyorum. Yani paşa oğlu olsanız da, bunu yapma hakkınız yoktur. Bu ülkenin başkanı olsanız da, bunu yapmaya hakkınız yoktur. Bu bir kontra kişiliğidir. Yani ayartılmış kişiliktir. Bunlar düşmanın "iti ite kıldırma" politikasına gelen "kıro" dediği kişiliktir. Babadan size öğretmişler. Devlet ya-

# Komünar

par, bunun yöntemleri var, belletmişler. Siz bunları bize dayatıyor, bunun adını da özgürlük koyuyorsunuz. Keyfi yaşamı bırakın, diliniz kesilir.

## **Özgürlüğün Canını Okumak Özgürlük Değildir**

Siz terbiyeyi bulacaksınız. Terbiyeyi bulmasanız, dedim ya, geldiğiniz yere tekrar sizi gönderirim. Bunu anlayacaksınız. Beni başka hiçbir şey ilgilendirmez. Ölümüne, anlayınca ya kadar ben sizi bırakmam. Ölmekte bir çare olsaydı, zaten öyle hallederdik. Bütün yaşama şansınız buna bağlı, bunu halletmenize bağlıdır. Sürtüklükte, düşkünlükte bu kadar ısrar edemezsiniz. Doğru olan şeyleri kabul edeceksiniz. Yaparsanız yaşama hakkınız öyle doğar. Bunu size belleteceğim. Ben size savaşımı açmışım. İstedığınız kadar beni uğraştırın. Bırakmam, peşinizi bırakmam. Bu örgüt içinde özellikle bu işi halledeceğim.

Siz savaşçılığı ne sanıyorsunuz? Siz bir halk adına savaşçı olmanın ne olduğunu anlamak istemiyorsunuz. Ben size anlatacağım. Ben bunun için doğmuşum. Kendimi kırk yıldır bunu için eğitmişim. Hele bakalım, kim yaman birbirimize gösteririz. Gösteririm size, benim yöntemlerim korkunçtur. Siz bunları bilmiyorsunuz. Siz partiden aldığınız, benden aldığınız gücü kötü kullanıyorsunuz. Ama gözünüzü çıkarırım. Sizin bu yaramazlıklarınızla beni boşa çıkarmanız mümkün mü? Sizin göreviniz kaldı ki bu değildir. Birbirimizi tanıyoruz. Doğruları da tanıyorum. Kimin ne yaptığı da bellidir. Bunları bir tarafa it, kendi yalanlarıyla karıştır! Bırak, bu özgürlük olmaz. Özgürlük kelimesine ihanet edemeyiz. Özgürlüğün canına okumaya özgürlük diyemeyiz.

Burada kimse sizden art niyet aramıyor. Kötü oluşturulmuşsunuz. Bütün bir toplum en lanetli duruma getirilmiş. Buna bir çare bulmak gerekiyor. Bunlar benim sülalemin sorunları değil, hepinizin esaslı sorunlarıdır. Ülkeyi hep arıyorum, her taraftan geliyorsunuz, raporlarınıza bakıyorum. Ülke, ülke, ülke... Boza boza geldiniz. Onlar da dışarı kaçmaya

çalışıyor. Nasıl çözeyim bu çelişkiyi? Bir kısmı çılgınca "ülke" diyor, bir kısmı da bozmuş, "Başka yer" diyor. Hanginiz doğrusunuz? "Ben bozdum, sen git temizle! Ben senin yerinde, sen benim yerimde yaşa!" Bunlar doğru değil, böyle hiçbir sorun halledilemez. Siz doğuran ana babalarınız var ya, zaten onların konuşacak halleri yoktur. Atmışlar piyasaya, beş para etmez, kimse satın almıyor.

Bir tane bile yiğit adam çıkıp "Bu ülkede yaşanılabilir, ben bir yaşam sahası yarattım" diyemiyor. Hepsini gözünü dikmiş, bana bakıyor. Orada her şey vardı. Neden burada yaşanılabilir bir yaşam yaratmadınız? Neden, neden? Yaşamazlığın her şeyini dayatıyorsunuz. Nerede yaşayacağız? Avrupa'da yaşayacakmış. Onlar bir karış toprağını boş bırakmamışlar. Kaldı ki, bunlar kapitalist, ancak insanları korkunç sömürürler. Nerede yaşayacaksınız, sersem? Adamda ideoloji de yok, anlamıyor da. Sen bomboş olan ülkede bir yaşam alanı yaratmadıktan sonra dışarıda seni kim yaşatabilir? Gözü karalığa bak! İnsan cahil olur da, bu kadar olmaz. En büyük silahınız cehalettir.

Ben neden kendimi biraz affediyorum? Çünkü onurlu ve anlamlı yaşanacak bir ev bulduğum için, bir yer bulduğum için, değil mi? Hem de bu dünyada en zorda olan ben olduğum halde. Sizin imkânlarınız benimkinden az değil. En güzel dağları siz buldunuz, en güzel topluluklar orada bir araya geldi. Ne yaptınız bunlarla? Bunun hesabını vereceksiniz, vermezseniz sizi yaşatmam. Hesabını sora sora ödetirim. Adamı kolay öldürmem de. Siz aldatırsınız. Ben varım daha, hesaplarınızı benden sonra yaparsanız belki. Ama ben olduğum sürece, benim adıma bu ülkede böyle sahte yaşanamaz.

Bu ülkeyi bozmak ve ondan sonra da başka yerde yaşayacağını sanmak! Benim bu kişiliklerle savaşmam korkunç, kendime göre bir savaş tarzıdır. Nasıl vuruyorum? Vura vura herkesi kan gölü içinde bırakıyorum. Daha da vuracağız. Ya ülkenize doğru sahip çıkacaksınız, ya itin kanunu ya da benim savaşım yürür. Arada siz sıkışıp kalırsınız. Ben inan-

# Komünar

miyorum, "Bu ülkede de yaşanılmaz"ı baştan beri reddettik zaten. Tabii kaçış yalnız fiziki değil, ruhunuzda büyük bir kaçkılık var. Neden güzel yaşamı, moral düzeyini yaratamıyorsunuz? İşte o kaçıştır. Tüm bunları düşündüğümde, düşmanın "kaç kurtul" teorisinin zaferi gözümün önüne geliyor. "Kaç kurtul, kaç kurtul!" Onu dayatıyorsunuz. "Bu ülkede yaşanılmaz, bu partide yaşanılmaz. Kaç kurtul, kaç kurtul. Boz, kaç kurtul; parçala, kaç kurtul." Düşmanın komutası altında yürüyorsunuz.

Ülkeden gelenleriniz de kötü durumdadır. Neden? İnsan alınızda bir ışık göremiyor. Hepsini açlık içinde boğulmuş, bilinçsizlik içinde boğulmuş, çaresizlik içinde boğulmuştur. Bu kader midir? Bana bunu dayatıyorsunuz. İşte bunlar ideolojiden kaçmanın sonucudur, örgüte o kadar değerleri kaybettirmenin bir sonucudur. Öyle bir gündem bana dayatıyorlar ki, kendi yalanlarıyla beni de inançsız düşürmek ve moralimi bozmak istiyorlar. Ülkeden gelmişler, bak ne haldeler. Dayatılan, "Ben de yıkılacağım, çözüleceğim" oluyor. Oyun budur. Tabii ülkeye gitmek isteyenlerde de gördüğüm bir hava cahil, körkütük gidip kendini öyle ortaya atmaktır. Cenazesini bile kimse kaldıramaz. Bunları çözeceksiniz. Halen tartışmayı sahte konularda yürütüyorlarmış, halen sorunların özüne girmiyorlarmış. Birkaç akıllı olsaydı, bu söylediğim şeyler basit gelirdi, birbirinize aşılabilirleriniz. Partinin ölçülerini bu kadar aşındırma sizi ömür boyu büyük bir vicdan sorunuyla karşı karşıya bırakacak ve hep peşinizde olacaktır. Bin defa tövbe etmeniz gerekiyor. Bizim yöntemimiz tövbe değildir; ölçülere gelmeme, ölçüleri tutturamama konusunda bin defa pişmanlık duymanız gerekiyor. Bu doğru bir yöntem olmasa da, bu tarzla hiçbir yere gidilmez.

Şimdi ben düşünüyorum da size neyi anlatabayım? Etkilenmiyorsunuz ki. Bir gazeteci geliyor, bizimle yarım saat konuşuyor ve ömür boyu bir etkilenmeyi yaşıyor. Ben burada borazan başı olmuşum, boru öttürüyorum, halen etkilenmiyorsunuz. Onun için ilişkimi kesmekten bahsediyorum. Yavaş yavaş ilişki-

lerimi kesmem gerekiyor diyorum. Başka yöntemler bulmam gerekebilir.

Sizin durumunuz o şımarık çocuklara benziyor. Sürekli kendini sorun yapıp kendilerini sırtta taşıtılar. PKK'nin içi tamamen böyle olanlarla doludur. Şımarıktır, yani ağlar, sızlar, altına eder, ondan sonra ben de koşa-cağım, sırtına atlayacağım der. Sizin yaptığınız kötü bir şeydir. Hatta alışkanlık haline gelmiştir. "Ne kadar sorun çıkarırsam, Önderlik benimle o kadar ilgilenir" diye düşünüyorsunuz. Göreviniz adeta sorun çıkarıp kendinizle ilgilendirmektir. Bu halkın bütün dertleri benim babamın dertleri midir? Bütün bu ıstırapların çözüm gücü ben miyim? Bu korkunç insanlık dramından sadece ben mi yalnız sorumluyum? İnsan tanrıya bile bu kadar işleri havale etmez. Keşke biraz dini bütün bir Müslüman olsaydınız, belki bu kadar tehlikeli olmazdı. Bu anlamda dinsizlik de çok kötüdür. Kaba materyalizm var sanırım. Kaldı ki o da çok kötüdür.

Kaba materyalizm, biliyorsunuz, reel sosyalizmin felsefi temelidir. Sizlerdeki kaba materyalizmden daha kötüdür. Bir felsefe düzeyi yoktur. Onun en karikatür biçimi büyük bir tehlikedir. Kaba materyalizm aşılmazsa, Marksizm de, sosyalizm de zaten iflas ediyor. Sizininki bunun bile gerisindedir. Eski kutsal inançlarla bağlı yaşasaydınız, bunun değeri olurdu. Bu nedenle dizginlerinizi kapatmışsınız. Diyalektiğe de bağlanmadığımız, diyalektik düşünce tarzına ve tabii onun felsefi bütün diğer boyutlarına az çok anlam veremediğiniz için durumunuz çok tehlikelidir. Yani tipik beynamaz durumundasınız. Adam cami ile kilise arası gidip geliyor. Görevi şudur: Politikada da, felsefede de boşlukta olmak! Aslında benim için bu durumunuzu izah etmek zor değil, fakat bir çare de değildir.

## *Köleler Efendilerinin Ağzıyla Konuşurlar*

Bütün bunları art niyetli yapıyor da de-ğilsiniz. Bütün bunlar sömürgecileşen kişilikteki vahim bir düşüşün, vahim bir düzeyin sizi yakaladığı durum oluyor. En ağır hastalıklı bir



hasta gibisiniz. Yoksa bu eleştirdiğim hususlar normal bir hastalık olarak değerlendirilemez. Bu kadar hata normal bir kişilikten kaynaklanamaz. Alman arkadaş, "Daha bir düzeyi bile yakalayamamışlar, sahibinin yönettiği tarza bile yaklaşmamışlar" diyordu. Doğru, Afrika'da sömürgeleştirilen insan çok görülmüştür. "İlk aşama, efendilerinin yönettiği biçime ulaşmak" diyor. Siz henüz ona da ulaşama-

**En büyük eylem  
En büyük erdem veya  
En hoş giden, en anlamlı  
En yüce davranışın özü nedir  
Bizim için bu ortamda herkesin  
Yararlı olabileceği bir özelliği  
Vardır**

mışsınız. Yani Türk polisi ve jandarmasının yönetim tarzına daha ulaşamamışsınız. Ondan da geri kalmış. Özyönetim nerede? Ben haklı olarak cevap istiyorum sizden. Ya "Anladık, tamam, asıl konulara geçelim" diyeceksiniz, ya da ben burada kaç yıldır böyle dolanıyordum, buna devam edeceğim. Biliyorsunuz, en büyük inat bu dünyada benim inadımdır. Bilim adamları bunu böyle tespit etmiştir. Ya bu durumu terk edeceksiniz ya da bırakmayacağım. Yarın gideceksiniz. Hem de buradan aldığımız gücü tekrar öyle kullanırsanız ne olur? Bu felaketten de beterdir. Gittiğiniz alanları da daha derin bir bozmaya tabi tutunuz.

En büyük eylem, en büyük erdem veya en hoş giden, en anlamlı, en yüce davranışın özü nedir? Bizim için bu ortamda herkesin yararlı olabileceği bir özelliği vardır. Emin olun. Bu bir örgüt olur, bu bir direniş olur, bu bir hitap olur, bu bir örgütlenme olur; velhasıl ne gerekiyorsa ortamın en iyisine temel teşkil ettin mi en yüce adamsın. Bu yok bizde. Örneğin o en görkemli direniş sahalarında en iyi bir komuta mümkündü. Onu hiçbirisi yapmadı. Başta koordineler olmak üzere hepsi tersini yaptı. Birbirine girme, örgütün savaş im-

kânlarını düşmanına peşkeş çekmeydi. Düşünün, geçen yıl bu süreçlerde feryat koparıyordum. Düşman geliyor, düşman umut bağlamış. Kaldı ki, biz de askeri olarak büyük bir darbe indirebiliriz. Umutlarımız, olanaklarımız giderek güçleniyor.

Çoğunuz oradan da geliyorsunuz. Bakın, durumunuz çok kötüdür. Bunları hissedebilirsiniz, duyabilirsiniz, düşünebilirsiniz. Yapacağınız şey basit bir düzenlemeydi. Birkaç gece üst üste derin derin düşünseydiniz çare bulabilirdiniz. Kaldı ki, biz çareyi de göstermiştik. On beş kişilik manga mı, takım mı, artık düzenlemenizi yapın dedim. Ben bile burada sayılar üzerinden tutalım, dağlarda insanın kendini iyi saklayacağı, kartalların girdikleri, düşmanı kolay gören önemli noktalar var mı dedim. Oralara habire güç oturtun, beş altı ayınızı bunun için iyi örgütleyin dedim. Bir de sonra baktım ki, bir tek kişi bile kendini vermemiş. En stratejik yerlerin dışında neresi tuzağa elverişliyse hepsi orayı tercih etmiş. İşte bu, Kürt'ün düşkünlüğüdür. Kendini düşmanın tuzağına, su kanalına atıyorsan orada geber. Hep bunu yapmışlar. Yiyeceklerin hepsi bir mağarada; silahlarını, bilmem kitaplarının hepsini düşmanın eliyle gelip alabileceği yere bırakmışlar.

Hâlbuki çok açıktır; güç elli noktaya serpiştirilse, her birisi PKK'de birer fedaidir, buyruk da verilse, yiyecekleri de çoktur, odun da var, günde bir çöpü yaksa kırk gün eder. Diyelim iki tane kibrit alabildin. Ne olurdu peki? Eğer sizin beyniniz bir kuş, bir kartal beyni kadar olsaydı öyle yerleri seçerdiniz. Siz bunu yaptınız mı? Vurmuyorsun düşmanı, vurulabilecek yerlerde dolaşıyorsun. Ya şurada vurul, ya burada vurul. Bu bir kader midir? Ben askerliğin nesini sizinle tartışayım? Siz kuş beyninin çözebileceği sorunları çözemezsiniz. Aslında bu anlamda sorun şudur: Siz düşmanın türemesisiniz de ondan. Kölelerin bir özelliği var, hep efendilerinin ağzını konuşurlar, efendinin bacaklarıyla yürürler. Yani efendisiz olmayı asla düşünemezler. Bu yüzden kesinlikle savaş tarzımıza damgasını vuran budur. Yoksa bir kuş beyninin bile çöze-

# Komünar

bileceği bir sorunu çözememenin başka bir izahı olamaz.

Yine raporunda yazıyor: "Birliğini bırakmış, günlerce domuz avlıyor" diyor. Bir domuzun peşine düşerken gösterdiği enerjiyi, gösterdiği ilgiyi yoldaşlarının ağır sorunları olmasına rağmen, güzel bir ilgilenme gerçekleştirmiyor. Domuzun kendisi bu adamdır. Bunun komutanlıkla ne alakası var? Domuz oğlu domuz! Domuz avlanılacağına bunu avlamak gerekir. Daha önce de Zap kıyılarında balık avlıyorlarmış. Balık avlayacağına, sen kendin bir balıksın, seni düşmanın nasıl avladığını çözen daha iyi edersin. Yapın bakayım! Tarih karşısında kim affedilir, kim kendini kurtarır, kim kurtarmaz, görürüz. Bu örgütün bombalarını, mayınlarını balığa atmışlar. Haysiyetsiz adamlar, yıllarca bunu yapmışlar. Özgürlük, dağda kimse kendilerini göremezmiş! Ey cahil adamlar! Özgürlük imkânını öyle kullanmışlar. Hiç bu zihniyetin savaş kazanacak hali var mı? Savaşa şakadan bile olsa böyle yaklaşamaz.

Ben halen düşünüyorum. Geçen gün biri, "Bize para çok lazım, zahire çok pahalı" diyor. Nasıl pahalı diyorum. Bir fişek bir Dolar ediyor. Peki, kaç milyon fişek kaptırdınız dedim. Şimdi telaş içinde Dolar istiyorsun. Dört fişeğe bir Dolar diyorsun. Peki, bunları nasıl kaptırdınız? Şerefsizler, alçaklar dememek mümkün mü? 100 bin mermiyi birden ele verdiniz. Saklamasını bile beceremiyorlar. Ama halen Avrupa'dan, oradan buradan Dolar istiyorlar. Sizde şeref olsa, hiç bu duruma yol açar mısınız? Fişek bir şey değil, diğer malzemeler, binlerce roket, doçka mermileri ele geçmiş. Doçkayı hiç kullanmadan düşmana peşkeş çekmiş. Dedim ya, tabancaları insan beline sıkıştırır, onları bile koyuvermişler. Şimdi siz bunların hesabını vermeden sınıf geçebilir misiniz? Dolar getir! Ben size Doları nerden getireyim? Kaldı ki, yarın ticaret de kapanabilir, işte uluslararası alan çalışıyor, Irak'ı hallettiler. Sonra nerden bulacaksınız? Ondan sonra dumduma, sizin kurtuluş diye bir derdiniz yok! İki orduya yetecek kadar cephane elimize geçti. Yüzde doksanıma düşmana peşkeş

çektiler, yüzde dokuzunu boşa harcadılar. Bakın o filmlere, harıl harıl nasıl o mermileri boşa sıkıyorlar? Yüzde birini hedeflere karşı ya kullandılar, ya kullanmadılar. Gerçek budur. Bu sorunlarınızın can alıcı kısmı budur.

Bir de sahte yaşamalarına, o dağları nasıl kullandıklarına bakın. İnsan o dağlarda öyle mi kalır? Yürüyüşlerine bakıyorum: Hepsi hatalı, yılışık, laubalidir. Bir dağ hayvanına bakın, ne kadar görkemlidir. Hepsi de öyledir; yılan, kurt, tilki, aslan, piling; hepsi kendi dağında, kendi yerinde şahanedir. Bunlar sorundur işte. Siz bunları doğru anlayacaksınız. Beni kandıramazsınız! Tabii bu gerçeğin bir yüzüdür. Sadece bu yüzü olsaydı, biz sizi bırakırdık. Geberirlerse gebersinler derdik. Ama diğer bir yüzü var ki, o bizi korkunç zorluyor. Diğer yüzü de şudur: Bütün bunları art niyetli yapmadınız. Bütün bunları yaparken, canınızı da bilmem ne yaptırınız. Yani insanın saygı duyulacak şeyi yaşamdır. Onu da batırdınız. Derdimiz, onu biraz kurtarmaktır.

Veya bir sürü başka çaba var, çok değerli insanlar var, hem de çok değerliler. Ama kahramanlıklar demeyeceğim, çünkü öyle gitmez. Ama birçok olumlu imkân var. Bunlara yazık! Kahkahalarla gülmek mümkün mü? Nasıl yaşayacaksınız dediğimde, sizden kimse fazla bir şey istemiyor. Yaşamı doğru öğrenelim. Âlem bize gülüyor, kendimizi gülünç olmaktan kurtaralım diyorum. Sizden kimse bir taviz istemiyor. Sizden istediğimiz tek şey şudur: Âlem size gülmesin, düşman size hayvanlardan daha kötü bir muamele dayatmasın. Bunun çarelerini size gösteriyorum. Niye tepki duyuyorsunuz? İnsan tepki duyar da, haklı bir konumda tepki duyar. Sizin bütün tepkileriniz haksızdır.

Yaşamı öğretmeye çalışıyoruz. Niye tepki duyuyorsunuz? Sanırım en büyük tepkinin nedeni şudur: Gerçeğinizi gösteriyorum, bu da sizi korkunç utandırıyor, kızdırıyor. Bu yüzden de bana neden suçumuzu gösteriyorsun diye bu tepkiselliği geliştiriyorsunuz. Bütün suçum şudur: Sizin çirkinliklerinizi veya zayıflıklarınızı gün yüzüne çıkarmak. Bu sizi korkunç bir tepkiye götürüyor. Ama bu bir

**Örgütsellikten kaçışınız  
İlaçtan kaçışa benziyor. Ama  
Başka tedavi yolumuz yok ki!  
Sağlık hapı örgüt hapıdır,  
İçeceksiniz. Ne zamana kadar?  
Örgütlemeyi dört dörtlük  
Becerinceye kadar!  
İlk hap, ilk iğne veya ilk  
Ameliyat budur**

çare değil. Bir hastayı da tedavi etmek için, işte acı da olsa yarasını deşerler, iğne vururlar. Biliyorsunuz, bunun amacı bütün bir acıdan kurtarmaktır. Böyle pis tepkiler gösterip tedaviyi imkânsız kılacağımıza dayanın, sağlığa kavuşacaksınız.

Örgütsellikten kaçışınız ilaçtan kaçışa benziyor. Ama başka tedavi yolumuz yok ki! Sağlık hapı örgüt hapıdır, içeceksiniz. Ne zamana kadar? Örgütlemeyi dört dörtlük becerinceye kadar! İlk hap, ilk iğne veya ilk ameliyat budur. Dikkat edin, halen tek bir kişinin örgüte doğru gelmiyor. O zaman ilacı içireceğiz. Siz ilacı kusup atıyorsunuz, ellerinizi sağa sola vuruyorsunuz, reddediyorsunuz. Ben de size yok, diğer ilaçlar da var diyorum. Beyninizi kurtuluş ideolojisinde olacak. Beyninizi ilacı içmedikçe eşeğin beyni olur. Eşeğin beyni de ancak eşeğe iyi binmeye ve iyi yol aldirmaya yarar. Beyninizi kurtuluş ideolojisini almak zorundadır.

### ***Derdimizin Kaynağı Düşmandır***

Aslında konunun esasına giremiyorum. Ben bambaşka bir yaklaşım geliştirmek istiyordum. Bu tepkiselliğinizi, bu derinleşmedeki sorunlarınızı ve bunların üzerine yürümedeki zayıflıklarınızı görünce asıl konulara giremiyorum. Çoğunuzu da tanımıyorum. Size tek tek ulaşmayı çok isterdim. Fakat kaldı ki, bu gerekmiyor da. Herkes bu aynada kendisini görebilir. Bizim aynamız çok geniş, bakmanız gerekiyor. Suratlarınız ne haldedir, hepsini

görmeniz gerekir. Bakın ve çirkinliklerinizi giderin. Bence iyi bir ayna, her şeyi gösteriyor.

**Beni neden böyle konuşturuyorsunuz?**  
Evet, çırpınıp böyle kendini beş para etmez duruma getiriyorlar. Ne yapacağını da bilmiyorlar. En sonunda da ya kendini yere atacak ya da sonunda böyle bir durumu yaşayacak. Oraya buraya sarılma gibi ciddi bir sorunu var. Eğer kız sorunu halledecekse gerçekten bulabiliriz.

**Ana:** Tanıyorum kendisini, öyle bir sorunu yok.

**Ne istiyor peki?** Bundaki tam hastalık, yani iki arada bir derede kalmış gibi. Gerçekle hayal arasında bocalıyor mu?

**Ana:** Bocalıyor, bizden de destek bekliyor.

**Destegi verdik.** Bir yıldır sürekli destek veriyorum.

**Ana:** "İçimde ne varsa açık konuşayım" diyor.

**Döksün, korkmasın.** Farklı özgürlük anlayışı mı diyor? Sence buradan daha iyi özgürleştirme alanı var mı? Sen anasısın, söyle. En özgürleştirilen alan değil mi? Sen ki erkekleri tanıyorsun, sen ki Avrupa'yı, ülkeyi tanıyorsun, değil mi? Burası özgürlük açısından nasıl?

**Ana:** Bulunmaz bir özgürlük yeri. Böyle özgürlük bir yerde yok ki!

**Bak anasının sözüne de kulak vermiyor.** Ben seni böyle konuş diye zorladım mı? Ruhunda olduğu gibi konuşuyorsun, değil mi?

**Ana:** En rahat, özgürce konuştuğum yer Önderlik ortamıdır. Çok rahat kendimi ifade ediyorum.

**Evet, insan anasına biraz saygılı olmalı.** Ne diyorsun halen beni suçluyor musun?

**Sinan:** Hayır Başkanım.

**Şimdi ben ne yapayım?** Anana saygılı olamıyorsan, o zaman sen kime saygılı olacasan? En özgürleştirici alan diyor. Yani bir kocası var, ozandır, bilmem bir sürü özgürlük türküsü söyler. Sana bu kadar özgürlük ortamı verdi mi? Daha beni beğenmiyorsun, ben ne yapayım?

**Sinan:** Kendime saygı sorunum var, Başkanım.

# Komünar

Kendine zorun mu var? Biraz saygılı ol kendine. Aslında şu açık, belli oluyor, onun çözümünü de yaptık: Düşmanın hançerini yemişsin. Ardından kötü bir aşısını da yapmış. Saygı da gitmiş, kişilik de gitmiş. Fiziki olarak Dersim insanına benziyorsun, ama içten perişan edilmişsin. Ama umutlu ol. Anan bile bu kadar umutlu. Özüne dönüş yap. Sen burada örgütü de zorlamaya çalıştın, ama biz seni dövmedik, sana bir şey yapmadık. Senden tüm istediğimiz düşmanın oyuncağı olmayan, düşmanına inat yaşayan birisi olman. İlla böyle partiye göre de yaşa demedik. Ama hiç olmazsa, ananın istediği gibi veya hiç olmazsa çevreyi zorlamayacak, yani düşmanın hoşuna gitmeyecek bir insan olmada neden bu kadar zorlanıyor, durumu protesto ediyorsun?

**Sinan:** Zorlamaya niyetim yok, Başkanım.

Dayanamıyorsun ne yapalım, seni nereye gönderelim? Gerçekten sizlerin romanlarınızı yazmak gerekiyor. Bu çocuğun yaşayacağı bir yer yok. Ana olarak sen de sarılmışsın. Yaşayamıyor. Çok tepkili, çok rahatsız! Doğrudur, kızla da pek yaşayacağı yok. Tatmin olmaz, biliyorum. Ama derdimizin kaynağı nedir, biliyorsun? Derdimizin kaynağı düşmandır. Yani biz zaten ona kinleniyoruz. Yani bizi bu durumlara düşüren dünyanın en vahşi bir düşmanıya uğraşmasak rahat olamazsınız. Sorunu doğru anla.

**Sinan:** Doğrudur Başkanım.

Onunla düşmanlığın var. Düşmanını doğru tanıyıp doğru bir yaşam sahibi olamazsan seni kimse rahatlatamaz. Dünya güzellerini etrafına doldursam daha kötü olursun.

**Sinan:** Doğrudur Başkanım. Umutsuzluğumu ve güvensizliğimi teori haline getirdim.

Evet, doğru. Bu bir çözüm değil ki. Sen iyi bir delikanlısın aslında. Genç ve dirisin. Bizim bütün yaptığımız seni bu bahsettiğin durumdan kurtarmak. Umutsuzluğu, inkârcılığı biraz da teorileştirmek çok acı bir durum ve bu aynı zamanda büyük bir toplum kesiminin gerçeğini de dile getiriyor. Bunu çözmenin tek yolu, biraz sabırlı olman, biraz kalender olmandır. Başka ne elimizden gelebilir?

Alternatifi yok, alternatif olsaydı ben bulurdum. Ben senin gibi gençleri çok iyi tanıyorum. Benim o konuşmamı dinlediniz mi? Dinlememişsiniz. Çok çarpıcı bir konuşmaydı. Kendini yakan genç Eser hakkındaydı. Onu burada kim tanyıyor? Eser hakkında konuşmamı dinleyen oldu mu? Sen dinledin, yapı dinledi mi? Ama o çarpıcıydı. Tam marjinalleşen kişiliklere göreydi. Marjinal kişiliklere bir çağrıydı o.

**A:** Doğrudur Başkanım. 'PKK virüsü buluştu ve ben onunla yaşayacağım' diyordu.

Evet, ben onu çözdüm, onu tekrarlamak istemiyorum. Niye yazıya geçirmediniz? Geçirip dağıtacaksınız. Çünkü çoğunuzun bazı sorunlarına yanıt veriyor. O çocuk benzin içiyor ve "İçimdeki düşmanı yürekte de yakacağım" diyor. Korkunç bir eylem tarzı! Yapılacak tek şey, benzini içip içini yakmak değil. Düşünceyle yakma trajik bir durum. Eylemle yakmak... Ama tabii o biraz itirafçılık yapmış, ihanet etmiş. "Ben kendimdeki düşmanı öldüreceğim" diyor. Korkunç bir şey! Kendindeki düşmanı öldürmek için yalnız dışına da benzin dökmüyor, içiyor. "İçimde sınırlı bir PKK'lilik virüsü var" diyor. Onun verdiği cesarettir, mesele kendisini yakmak değil. O da bir tanedir. Ne kadar geri, ne kadar inkârcı, ne kadar itirafçı olursan ol, eğer yüreğinin bir köşesinde bir parça "Ben insanlığımdan vazgeçmeyeceğim" diyorsan, en büyük eylemi de gerçekleştirebilirsin. İşte Eser budur. Kanıtlarından bir tanesi budur. Umut yok mu hiç? Yaşın kaç?

**Sinan:** 26 yaşındayım, Başkanım.

**Korkunç bir çağdasın.**

**Sinan:** Umut var, Başkanım. Fakat ağır, karamsar...

Ağır olsun. Karamsar olma. Ben çıktığımda yer gök kapkara, zindan körüydü, yani her şey mahvolmuştu. Sen şimdi umut deryasında yüzüyorsun, her şey var. Peki, benim yerimde olsaydınız ne olacaktı? Yani umut tacirliğinin bile beş para etmediği bir çağda, ben umut yolculuğuna çıktım. Sizin vicdanınız da yok. Düşünün, bağırsam çağırırsam da, umut tacirliğine kimse metelik kadar değer vermiy-



# Komünar

ordu. Ama buraya kadar getirdik. Sanatçılığa da biraz özentin var. Biraz yürekli konuş. Pe-ki, ben nasıl insanım?

## *İntihar Kişiliğinde Düşman Kazanır*

**Sinan:** Başkanım, önceki süreçte Önderliğin çabalarını çaresizlik olarak görüyordum. Yani kurtuluşa...

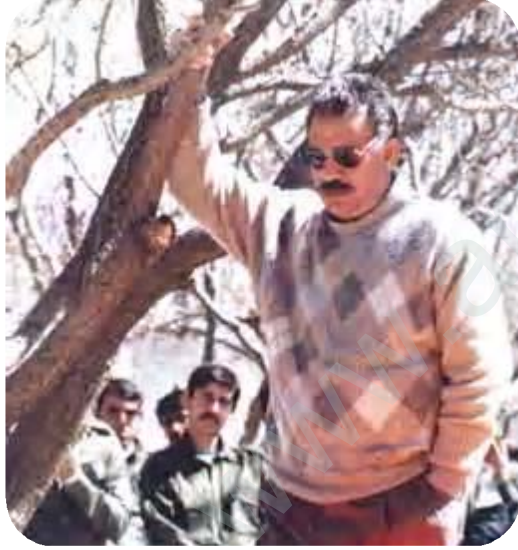
**Olabilir.** Bak bu da güzel bir şey. Çaresizlik, ama dikkat ederseniz, kolay ölmüyorum. Yani büyük çaresiz, büyük yanlış içerisinde olabilirim. Ama bak biraz, 'Hayıfını al-dım' derler. Öyle bir söz var, değil mi?

**Sinan:** Doğrudur, Başkanım.

Tabii bu da bana yetiyor.

**Sinan:** Her şeye rağmen yaşanılabilir, kanıtlanıyor.

Tabii sen haklısın. Senin bu düşüncelerine ben de ilgi duyuyorum. Bunları yaz; çaresiz olduğumu, çok zorda olduğumu yaz. Böyle yaşamazlığı yaz. Kesin özgürsün, korkma, bunlar bozgunculuk değil. Ama bir şeyi daha yaz. Bu adam bir şeyler yapıyor. Tabii bir şeyler yapıyorum dikkat edersen, değil mi?



**Sinan:** Doğrudur, Başkanım.

**Git,** düşmanıma sor. Benim her halde son yüzyılda kendisine karşı yaptığım en önemli işi söyleyecektir. Kaldı ki, daha yapacağım işler de var. Eğer siz bana güçlük çıkarmasaydınız, ben bilirdim ne yapacağımı, değil mi?

**Sinan:** Doğrudur, Başkanım.

Eğer biraz istediğim gibi olsaydınız, bu düşmanı gerçekten bitirebilirdim. Ben ona ya-nıyorum. Ne diyorsun, şimdi biraz yaşam im-kânı bulamayacak mısın veya bu temellerde bir çıkış yapamayacak mısın? Anan için söy-lüyorum, benim için hiç önemli değil. Bir ananın umutlarını kırmamak gerekiyor.

**Sinan:** Başkanım, öncelikle suçlarımı ve yarattığım çirkinliklerin hesabını vermem gerekiyor. Niyetlerimi aşmamam bir oranda buna neden oldu.

**Hayır,** senin fazla zarar verdiğini sanmı-yorum. Senin verdiğin zararlar sınırlıdır, çok sınırlıdır. Biz bunu büyük mesele yapmıyo-ruz. Fakat kendini kazan diyoruz.

**Sinan:** Önemlisi odur, farkındayım Baş-kanım.

Senden bir şey istemiyorum. Kendini ka-zan, istediğini vur, istediğini yaşa. Fakat bu düşmana karşı olsun. Biraz da mutlu ol ve kendine güven. Ne diyorsun? Gençsin, her-halde bir şeyler gelişebilir.

**Sinan:** Denemeyi kesin yapacağım, Baş-kanım.

Yap, yap ama intihar olmasın. İntihar tar-zı savaş yani.

**Sinan:** O yönlü korkum da var, Başkanım.

O zaman sende düşman kazanır. Düşman seni çoktan yenmiştir. Ne olacak bu? Neden bu kadar düşmana başarı şansı veriyorsun?

**Sinan:** Kişilik zayıflığı, kişiliğin netleş-memesi, sistemsizlik, muğlâklık nedeniyle böyle oluyor.

Ama neden istiyorsun? Düşmanını böyle güldürecek bir şeye bu kadar ilgi neden?

**Sinan:** Bağlandığım fazla değer yok, umut fazla yok.

Toprağa bağlan. Sen onda da umut yok diyeceksin. Neye bağlayalım?

**Ana:** Kendisini zorla bağlayamayız, ben şahsen yaşama burada bağlandım.

Tabii kır saçlı anaya bak, gerçekten ya-şamla dopdolu. İnsan bu kadar inkârcı olma-malı.

**Sinan:** İnkâr etmiyorum, Başkanım. Be-nim gücüm yeterince yok.

# Komünar

Bak, annen kolaylıkla her şeyi göze alıyor. Hiç vurmuyabilir, yarı yolda vurulabilir de. Biz buna da razıyız. Ama sen zımba gibi delikanlısın, istersen vurulabilirsin de. Gücün yok değil, görüyorsun. Ama gerçekçi bir çocuksun. Bu yönüyle hoşuma gidiyor. Bunlar sözde vuracağını sanıyorlar, ama zayıflar, vuramıyorlar. O doğru konuşuyor. Bu yönü hoşuma gidiyor, gerçekçidir. Yani bir karıdan daha güçsüz olduğunu söylemesi iyi bir şeydir.

**Ana:** İnsan kendi gerçekliğini açığa çıkaramazsa hiçbir şey yapamaz.

Evet. Fakat boğulursa çok kötü olur.

**Ana:** Biz de biliyoruz, ama nasıl yardım edelim?

## *Güzellik Bireyciliği Yenme Anlamına Da Geliyor*

Önerisi olan var mı? Sinan'a nasıl yardımcı olalım? Sinan hepinizden daha güçlü, olsa olsa o kendi kendisine yararlı olabilir. Ne diyorsun? Benden bir yardım istemin var mı?

**Sinan:** Daha özgün olarak yok. Daha önceki süreçte Önderliğe daha yakın bir yaşamı önemli buluyordum.

İşte yakındasın, burada merak etme, daha da olursun. Benim daha yakınımda olmak istiyorsan, istediğin kadar olabilirsin. Fakat sonra sıkılmayasın.

**Sinan:** Başkanım, aslında sorun olmama, yine zorlamama konusunda kesinlikle kararlıyım. Fakat apolitik yanlar var.

Eğiteceğiz seni. Bana biraz güven, ben sonuna kadar üzerinde dururum. Sabırlı ol, bunu söylüyorum.

**Sinan:** Kendimi yatırmaya niyetim var, Başkanım.

Bıçağın altına yatır kendini, oldu mu? Soru sorma fazla, sonucun sağlıklı olduğunu göreceksin. Anladın mı?

**Sinan:** Doğrudur, Başkanım.

Evet, demek ki sen de kız beğenmiyorsun, kendini de beğenmiyorsun. Doğru mu bütün bunlar? Başka, gizli kalmış bir şey söyle. Yani çingene başı olmaktan öteye bir şey söyle.

**S:** Başkanım, şimdi örgütün içinde kendi cüceliğini görüyorsun, bununla kıyaslayınca

müthiş bir ezilme yaşıyor. Değişik eğilimler...

**Bayanı** falan bıraksınlar. Bu çok tehlikelidir. Yoksa aranızda duvar mı örelim veya her birinizi bir yere mi atalım?

**S:** Mevcut haliyle daha doğrudur, Başkanım.

Böyle mi doğru? Bu bir sınamadır, aynı zamanda adam olanın, yiğit olanın birbirleriyle konuşma tarzıdır. Bunu hiç yanlış anlamayın. Kadında da, erkekte de adam olan, yiğit olan şekilde anlayacaksınız. Düşmanını yenip yaşamak isteyen platformudur. Bakın, bazıları köyden, bazıları Avrupa'dan gelmişler. Hepsinin kendine göre uyduruk ölçüleri var. Hepsini uyarıyorum. Burada yaşamı paylaşmanızın kanunu şudur: Düşmanla müthiş karşı karşıyayız. Yeneceğiz ve paylaşacağız. Bir cümlelik kuram, bir teori budur.

**S:** Doğrudur Başkanım. İçinde farklı dünyaları var.

Tamam. Tez, yani emir veya formül, yaşamak isteyen şunu söyleyecek, yalnız bunu uydurmayın: "Bir eylem yaptım, ben bir kız isterim, ben bir oğlan isterim." Bu anlamda söylenmiyor. Düşmanı yenme yalnız fiziki ve askeri olarak yenmek değildir; ruhta, düşüncede ve örgüt olayında yenmedir. Güzellik yine aynı zamanda bireyciliği yenme anlamına da geliyor. Dar anlamda kadın istemek değil, örneğin Amed'in istediği gibi değil, şunun bunun istediği gibi değil. Madem denedin, seni çözeceğiz. Şu anlama geliyor: Kocaman bir özgürlük dünyasını gerçekleştirmekle yaşanır. Bunların hepsi içine giriyor ve çözümlenmişti. Derste olmamışsanız suç sizindir. Halen kızların raporlarına baktığımda, "Fırsat bulduklarında hepsi üzerimize çullanıyorlar" diyorlar. Bunlar ayıp şeylerdir, artık bırakın, ayıptır, yapmayın. Kaldı ki nasıl toplumda, aile ölçülerinde bile bir disipline uyuyorsanız, bu partinin de disiplini var. Burada partiyi kullanarak erkekler kıza, az olmakla birlikte bazı kızlar da erkeklere saldırıyor. Bu doğru değil.

Burada büyük bir ölçüt var, o da şudur: Savaş meydanı! Çirkinliği yendin mi, güçsüzlüğü yendin mi, düşmanını yendin mi, tabii

# Komünar

karşılığı şudur: Güzel oldun mu, zaferli oldun mu istediğin gibi yaşarsın. Zaten bunu yapan adamın her yönüyle zenginliği de var. İlke de kendine bir yer yapmış, dediğim gibi en temel olan güzelliği yakalayarak ancak öyle yaşayabilir. Bunun diyalektiği böyledir, diğeri tehlikelidir. "Fırsatı buldum mu kaçırım, kaçırırım" denilemez. Bunları artık anladığınızı sanıyorum. Burada daha değişik durumlar da var. Örneğin yaşamın yüceltilmesi, yaşamın soylulaştırılması var; yaşamın çok çarpıcı kılınması var. Yaşam damarlarınız kesilmiş, yaşamla bağlarınızın kurulması var. Ben de yeni yeni oluştuyorum. Bunlara böyle ilgi duyacaksınız, değil mi? Yoksa toplantılarda ortaya koyduğunuz tarzınız tehlikelidir. Eskilerin dili, değil mi? Yani en iyi varacağı yer çingene çadırındaki gibidir. Bunu aşacaksınız.

**S:** Köy kavgacılığı.

Köy kavgacılığını veya güçlü olanın zayıfı kendine bağlamasını bırakacaksınız. Ne kadını, ne savaşçıyı böyle kendinize bağlamayacaksınız. Kızlar da partinin bir koca olmadığını bilecekler. Burada kendinizi yaratmaya geldiniz. Kendinizi nasıl yaratacağınız? Meydan savaşıyla! "Anlamadık, bilmem çözüm falan" diyorsunuz. İşte çözüm budur. Kız beğenmiyor, ne yapalım şimdi? Kendinizi beğendirebilmek için savaşacaksınız. Kaldı ki, ayıp değil. Doğru, geri kızı kim kabul edebilir? Bir köleye bağlanırsan, var olan bazı olumlu özelliklerin elden gider, değil mi? Peki, başka neyi anlatayım? Çarpıcı bir soru daha sorun. A... sen aydın geçiniyorsun, söyle bakalım, en çarpıcı nedir?

**A:** Başkanım, Önderliğin bu kadar geriliklere karşı kin tutmaması platformlarda ortaya çıkıyor. İçerde müthiş bir kin durumu var. Fakat örgüt işlerinin bozulması söz konusu; yine düşmana karşı kinde o boyutta bir şey yok. Tartışma ve eleştiri boyutlarında bu ortaya çıkıyor. Bu, Önderlikte olmayan bir tarzıdır. Bizce çok önemlidir.

Ne tarzı yani?

**A:** Gerilikler karşısında da kininin asıl hedefinin düşman olduğunu sürekli belirtme ve ona göre yöntem geliştirme...

Gayet tabii. Yağdan kıl çeker gibi çekiyorum. İçinizdeki düşmanı böyle çekiyoruz ve dikkat edin, siz olsanız öldürtüyorsunuz, değil mi?

**A:** Ya da birbirimize yöneliyoruz Başkanım.

Evet, bu tarz düşmanın 'iti ite kıldırma' özelliğinin derinliğini gösteriyor. Yapmayın. Senin için ustalık böyle olur diyorum. Tabii ki burada ben boşuna savaşmıyorum. Büyük bir ustalık da yürütüyorum. Boşuna söylemedim, burada ameliyat masasına yatırılmışsınız. Gördüğünüz gibi iyi tedavi ediliyor. Değil mi?

**A:** Doğrudur Başkanım.

İnsanlarımızda biraz vicdan geliyor mu? Çok yürek sahibi birisini bana gösterebilir misin?

**A:** Başkanım, mutlaka gelişme vardır. Platformların bir yanı da odur. Netleşme, gelişme var; fakat partinin gelişim düzeyi ya da düşmanın durumu karşısında halen gerilik durumu söz konusu. Zaten bir yanlışlık noktası da o oluyor. Kendimizi alınan sınırlı tedaviyle yeterli görme durumu var.

Yok, tam tersine, çok yetersiz görmesene ben razıyım; değil yeterli görme, kendinizi çok yetersiz görmemeniz bizi zorlar. Yani biraz yeterliyim demeniz yine umut verir. Ne çok yeterli, ne çok yetersizim deyin. Bir normalite yakalanmıştır. Yüreğine çok güvenen biri var mı? En genç yaşında başlayıp uzun süredir ülkede kalmış ve burada hayretler içerisinde kalan arkadaş kim? Şu anda oldukça sıkılan arkadaş kim içinizde? Kayalara çarpıldık diyen kim? On yıl savaş alanında olup da ilk buraya gelen kimdir?

## ***Kadın Güçsüzlüğünü Kabul Eden Erkek Bitmiştir***

**Amed,** kızın seni beğendiğini nereden biliyordun? Feodal bir anlayışın sonucuydu, değil mi?

**Amed:** Doğrudur, Başkanım.

Sen de onun gibi yapmayasın? Zayıf bir kızı bulup kendini dayatmayasın. Veya o sana kendini dayatabilir, buna yol açmayasın.

**E:** Onun sonuçlarının neye götürdüğünün farkında ve bilincindeyim, Başkanım.

# Komünar

Tamamen, değil mi? Bu yönlü kendine güveniyorsun ve kendini eğiteceksin.

**E:** Kesinlikle öyledir. Onun bilincinde olarak dikkate alacağım.

Yani güzellik peşinde koşulur, ama S... da halen "Kendimi kabul ettirecek ölçülere ulaşmam gerekiyor" diyor. Doğru söylüyor mu acaba?

**E:** Ben o yönden katılıyorum, Başkanım. Doğru.

**E:** En gerçekçisi de odur.

**Kızı** beğenip beğenmemekten ziyade önce kendimizi beğenip beğenmemek önemlidir.

**E:** Doğrudur Başkanım.

Değil mi? Amed biraz babasının oğlu gibi büyümüş. Ne malum kız seni beğenecek? Kaldı ki, kız seni kullanabilirdi de. Ben elimi bir kıza attım, biliyorsunuz, benden ülkeyi çalmak istedi. Her kadın, en bilinçli geçinen kadın az çok böyledir. Amed, biraz beni dinle!

**Amed:** Başkanım, gerilikler birbirini bulur.

Orada bir çalma olayı var. Sen kızını çalarsın, sözde alan koordinatörüsün, o da senin ülkeni çalmak ister ve işin özü de odur. Yani kendini bela eder, öyle değil mi? Bunu çözmek gerekir.

**Amed:** Başkanım, çözmeye çalışıyorum.

Yani bu haliyle hiçbir kız seni çalmadan kendini sana vermez. Yoksa bela olur. Çok güçsüz olduğu için, senin hazır gücünü kadınlığıyla ele geçirmek ister.

**E:** Başkanım, o yönlü kendi aramda bir mesafe, bir ölçü koymaya çalışıyorum.

Yetişmek istiyorsan ölçü, mesafe, sabır, inat sahibi olmalısın. Bu konularda dediklerimi kulağına küpe yap. Benim tecrübelerim de var, bütün arkadaşlarımız için söylüyorum. Kadınların bir özelliği de şudur. Derin zaaflarını, erkeğin mülkiyetleşmesi temelinde giderir. Biz bu çelişkiyi çözmek istiyoruz. Bu çözümlenmeden, sevgi falan paylaşılmaz. Hiçbir kız doğru sevmez. Bu haliyle erkeğin bütün kuruntuları başına bela olur. Ama sahiplenme duygusu bile seni yerle bir edebilir. Kadın güçsüzlüğünü kabul eden bir erkek bitmiştir. Kadın konusunda o hâkimiyeti göster-

men, kendini dumura uğratmandır. Neden? Sahip olma duygusudur, bir kadın da en büyük namustur. Kızım kadını dersin, en derin mülkiyet duygusuna yol açar. En derin mülkiyet duygusu da yanlış temelde olduğu için seni korkunç bir mülkiyetçi yapar. Bir mülkiyetçi de politikada diktatörlüğe kadar gider. Öyle bir başarı şansımız da yoktur. Yarı yolda ölür, gideriz. Zor bir konu bunu anladın mı şimdi?

**Amed:** Doğrudur Başkanım.

**Bilincinize** çıkarmak için söylüyorum.

Yani burada ruhunu terbiye etmek için, bunları anlamak gerekiyor. Zilan'ı çözümlerken burada bir şey daha söyledim. PKK'yi, Önderlik gerçeğini kavradıkça şuna kendini zorunlu hissediyor: Örneğin çok bilinçli, ideolojik ve örgütsel olarak kusursuz diyebileceğimiz bir insandır. Ama o da hiç yetmiyor. Dikkat edilirse, "Daha büyük eylem, daha büyük savaş" diyor, "Yaşama böyle koşuyorum" diyor. Bütün bunlar cümlelerde var. Örneğin Bermal kişiliğinde şunu da söylüyor: "Keşke bu tarzdan, kendimizi yakmaktan, patlatmaktan başka Önderliğe layık olabilecek bir özelliğimiz olsaydı!" Bunun anlamı şudur: "Kendimizi daha da eylemci, başarılı kılacak bir özelliğimiz geliştirdi!" Bunlar değerli insanlardı. Böyle pürüzsüz, insanın tamamen saygı duya-cağı özelliklerdir.

Ama dikkat et, bu özelliklerle nereye doğru gidiyorlar, değil mi? Çok açıktır; en büyük, en kutsal eyleme gidiyorlar. Diğer yandan şu gerçekler de ortaya çıktı: Kaçan ne kadar bayan, erkek çıktı sizin oradan, değil mi? Yük teşkil eden kadınlar meselesi ve birbirlerini zincirleme meseleleri, kof duygular, birbirlerini kilitleme meseleleri... Bunlar nereye götürdü? Onursuzluğa, olmadık yerde kaybetmeye götürdü.

**Amed:** Köleliğe, Başkanım.

Bunlar da bizde var. Bunları çözmemiz gerekiyor. Ayıp değil, hiç ayıp değil. Böyle bitirileceğime kendimi savunurum. Delikanlı gibi müthiş kendimi sağlıklı yetiştirmeye çalışıyorum. Kendimi melek veya evliya gibi yetiştirmeye çalışıyorum. Kürt'ün yaptığı iş, her



# Komünar

şeyi yeni bir kadınla halletmektir. Kadın da fukaradır, daha on beşine gelmeden her şeyi bir erkekte görür. Erkek çoktan sönmüş, kötü çıkmış, yani harabeden beter, külü çıkmış gibidir. Vaat edecek bir şey yok. Büyük hayallerin Sinan'da kısmen gözüktüyor, toz çıkması gibi bir şey.

**Bir Kürt'ün hayali hiçbir zaman kolay kolay gerçekçi olmaz. Ben kendi tecrübelerimi size söylüyorum. Bütün hayaller yalana çarpar, bütün duygular boşa çıkarılır. Benim büyük tecrübelerimden ders çıkarın. Benim hayat serüvenim çok ilginçtir. Bütün arzular, umutlar bomboştur, bütün ilgiler anlamsızdır. Bütün duygular sonuçsuz ve çaresizliğe götürür. İlkeniz böyledir, insanların böyledir, hiçbirinin duygularında terbiye yoktur. Kaldı ki, gücü de yoktur. Fırsatım olsaydı, Kürt psikolojisini bir romanda dile getirebilirdim, fırsatım yok. Komple ders vermeye çalışıyorum. Asrın çaresizidir. Aşkı akrep aşkıdır, tipik kendini zehirleme olayıdır. Çözmek gerekiyor.**

**Tabii Sinan çok umutsuzdur. Bana göre zor da olsa umuduna doğru yolculuk yapmalıdır. Ama çok kapsamlı, detaylı olmak zorundadır. Ben ne yapayım? Senin fukara dediğin kız, bir subayın mı, bir zengininin kapısında büyümüş. Yani ben o arkadaşı suçlamak için söylemiyorum. Belki de pis alıştırılmış. Senin gibi delikanlıya yakışmazdı belki, ama gerçekleri söylemekten de vazgeçmiyoruz. Ayıp değil. Kız iyidir, şimdi düzeliyor da. İnşallah yaşar, özgürleşir. El kapılarında, hatta düşman kapılarında terbiye almış. Düşman hastalıklarını sana bulaştırır. Yoksa sana kızın layık bulmadık veya "Bir kız buldum, onu da elimden aldılar" biçiminde değerlendirmeyesin.**

**Amed:** Hayır, Başkanım.

**Gerçekten benim ilk düşündüğüm şey, bu kız bulaştırır dedim. Ayıp değil, düşman kapısında büyümüş. Biz de düşman kapısında kaldık, ama ben düşmanı kullandım. Kadın da öyledir. Ben kendi durumumu söyleyeyim. Örneğin Fatma kırk yıl MİT ocağında pişmiş. "Siz Kürtler, evimizin kapısının önünde bir kemik için bekçilik edersiniz. Biz de sizin gibilere bol bol kemik atarız" diyordu. Bunu**

bizim arkadaşlara söylüyordu. Halen aklımdadır: Biliyordum, üzerine giderken, 'Sen kimin köpeğisin' sorusunu da ben soruyordum. Yani ben de kadının üzerine gidiyorum. Halen bütün bu ülke kadınlarının üzerine gidiyorum. En ufak bir ayırım yapmadım. Evli-bekâr ayırımını yapmadım, hatta güzel-çirkin ayırımını da yapmadım. Çünkü büyük bir hesaplaşma alanıdır; biliyorum, burada bir şeyler var, büyük oyunlar var. Hayal değil de düşüncenizi geliştirirken, gidin orada bir şeyler bulacaksınız. Yani sevgiyi de bulabilirsiniz. Ben bütün bunları birbirinizi korkunç yapın diye söylemiyorum. Çok müthiş sevgiler, güzellikler de bulunabilir, melekler bulunur. Yani ben bu konularda edebi yönü geliştirebilirim. Sorun bu değildir. Ama çok müthiş düşüşler de var.

**Kısaca dertlerimiz ve doğru öğrenebilme sorunumuz var. Neydi o duygusalığa, tepkiye dönüştürüyorsunuz hep? Bütün kadınlar şimdi bana söylesin. "Sen pis bir erkeksin, sen yarım erkeksin, sen çeyrek erkeksin" desin. Ben hiç sıkılmam. Ona şunu söyleyeceğim: Git, kendine göre erkek bul! Hiç sıkılmıyorum. Böyle yaptım diye namussuz mu olmuş oluyorum? Feodal gurura mı kapılacağım? Madem yaman kadınsa göstere kendini. Bu konularda da biz oldukça kendimize güvenliyiz. Kaldık ki güçlü erkek böyle yaratılır. Yetkisini kullanarak olmaz. Bu tuzağı ben çok iyi görüyorum. Birçok arkadaşımız bunu kullanıyor. Herkes böyle yetkimiz altında tiril tiril titremeye hazır. Benim yaptığım ilk iş, orada yetkinin içine etmektir. Yetkiye dayanan bir kişi kul olabilir, komplocu olabilir, her tür oyunu yapabilir.**

**Açık insanı ortaya çıkaracaksınız, çok doğal olan insanı açığa çıkaracaksınız. Dikkat ederseniz, bu özelliği çok çarpıcı yaşıyorum, değil mi? Bu, insanları kendine getirebilir. Sen bu halinle hangi kadının üzerine gidersen, seni de kendisini de aldatır. Hele biraz da yetkiliysen, mutlak anlamda böyle olur. Bu oyunu bozmak için doğal bir Amed olacaksın. Hatta seni dövsünler. Ona bile bir şey demeyeceksin, ama tabii planların olacak. Planlardır bunlar. Kadın ne de olsa düşüşü ifade eder.**

# Komünar

Onlar güçlenme planları, savaştırma planları. İşte bu erkeklerle bitiş ve tükenişlerini boşa çıkarma planları. Dikkat edersen, ben bunların hepsini uyguluyorum.

**Amed:** Doğrudur, Başkanım.

Yani dikkat edilirse, sonuç olarak da bunlar geliyor. Bunların hepsi çözümdür. Delikanlı, genç arkadaşla söyledik, anlıyorsun sen de, öyle değil mi?

**E:** Anlamaya çalışıyorum, Başkanım.

Şimdi on üçten yirmiye kadar gelip dayandın, sanırım adamakıllı ayakta durabiliyorsunuz.

**E:** Durabilirim, Başkanım.

Kendini korkunç yetiştir. Yüreğini yap, beynini yap, zaten dağları da tanımışsın.

**E:** Doğrudur, Başkanım.

Müthiş bir savaşçı ol. Hatta öyle bir noktaya gel ki, ben küçük bir grupla bu düşmanı nasıl evire çevire yenmesini bilirim de.

**E:** O yönlü yoğunlaşmam var, Başkanım.

Korkunç yoğunlaş. En büyük insan budur. Sonuna kadar sana özgürlük alanı tanıyorum. Kafanı istediğin kadar çalıştır, iradeni çalıştır, fiziğin de bomba gibi, değil mi? Pırling gibisin, ama beyinsiz olmaz, tabii müthiş savaş planlarıyla olur. Ne kadar beynini hızlı çalıştırırsan o kadar savaşırırsın. Savaş beynle yürütülür, fizikle değil.

**E:** Doğrudur, Başkanım.

Maalesef daha doğru dürüst konuşamıyor, değil mi? Dilini mermi gibi sık. Hitabet!

**E:** Doğrudur, Başkanım.

İtalyanların diline bakın, hepsininki hatip dili, korkunç konuşurlar. Neden? Çünkü Roma'dan kalma bir gelenektir. Romalılar askerlikte o kadar pişmişler ki, dilleri hep hatip dilidir. Dili güçlü olmayanın komutanlığı da güçlü olamaz. Çok zavallısınız, konuşamıyorsunuz. Olduğu gibi dil seni ele veriyor. Çok perişan bir durumdasınız. Nasıl bu işin altından çıkacaksınız?

## ***Biz Star'ları İstiyoruz***

Rollere sahip çıkamadınız. Delikanlıların durumu ortadadır. Bir özgür kadını bile boyutlandıramadınız. Bu işi bile bana yıkıyorsunuz.

Fukara gençlerin hepsine ben nasıl kız bulacağım? S... kendini yeni yapmaya çalışıyor. İyi, inşallah kendisini beğenilir bir duruma getirir. Delikanlı fena değil, üzerinde duracak. Herhalde düşmanı yenmedikçe, kızın olamayacağına farkında tamamen. Kız vatandır aynı zamanda, unutma.

**E:** Kesinlikle öyledir.

**Kız** ülkedir, kız özgürlüktür, kız güçlüdür, anladın mı?

**E:** Başkanım, mevcut Kürdistan koşullarında şimdi böyle bir şey olamaz, imkânsızdır.

**Hayır**, olabilir de, kız ülkedir. Adını güçlenen, özgürleşen Kürdistan bırakacaksın. Öyle oldu mu, ülkenin adı kız, kızın adı ülke olur. Başka türlü olur mu? Ülke de güzel olur. Ancak şimdi çirkin değil mi?

**E:** Doğrudur Başkanım.

**Bunları da anladın mı?**

**E:** Anlamaya çalışıyorum, Başkanım.

Unutmayacaksın, değil mi? Bağlı kalacaksın sonuna kadar. Bunların hatasına düşmeyesin. Bütün kızlar bu gerçekliğin farkındalar mı?

**S:** Başkanım, bu konuda bayan arkadaşlarda da önemli bir gelişme olduğu belirtilebilir. O tutuculuk aşılmış.

Erkeğe göre daha az problemliler, değil mi?

**S:** Gelişmeye daha çok açıklar. Önderliğin kadını özgürleştirme tarzı ilgi uyandırdı.

Yani artık şu sıkıntıda değilsiniz: "Sahibim kim olacak?", hatta "Evde kaldım" gibisinden sorunlarınız fazla yok. Tam tersine. Yani seçenekleriniz farklı artık.

**S:** Doğrudur Başkanım. Yani ölçüleri kazanma çabası var.

Şöyle benim gibi bir adama bile bakın, adamdan başka her şeye benziyor. Umud biraz olabilir. Yani hayal kırıklığına uğramayasınız. Gördüğünüz gibi sizler için de çalışıyorum.

**S:** Başkanım, şu ayrım çok net ortaya çıktı: Erkeğin gerçekliği ortaya çıktı, artık tanımıyorlar, ama bunun yanında Önderlik şahsında da bir gerçek ortaya çıktı.

Açığa çıktı, tamam. Çeyrek adam, ben ne yapayım? Dört dörtlük adam olamıyorum diye beni çok mu suçlayacaksınız?

# Komünar

**S:** Tam tersine, Başkanım. Parti Önderliği hem özgür erkeği, hem de özgür kadını temsil eden bir yaşam tarzını oluşturmuş.

**O** kadar olur. Ama gerçeğim bu. Benim anam, 'Vah çocuğum, doğru dürüst bir erkek olamaz' diyordu. Böyle oldu diye ben kendimi yerden yere atmıyorum. Tabii bir Amed gibi kendimi bir kadının başına bela da yapmaya-cağım. O ayıptır, değil mi?

**S:** Kadın kendini ortaya çıkardıkça yansımaları buluyor.

Geçenlerde "Her gün adeta kendimizi yeniden keşfediyoruz" diyen kimdi? Böyle düşünceler geliyor başka yerlerde. Bu durum zaten kendini gösteriyor, değil mi? "Kadınlarımızı yeniden keşfediyoruz" diyor.

**Sak:** Aslında özellikle Önderliğin sunmuş olduğu birçok destek sayesinde kadının yaratılış efsanelerine tekrar dönüş oldu.

Yaratılış efsanesi.

**Sak:** Yani burada aslında kadının elinde ve kadına ait olan birçok güzelliği bir daha tanıdım. Bu da Önderliğin bize gösterdikleri sayesinde oldu. Güzelliklerimizi fark ettik. Fakat şu andaki çirkinliklerimizi de düzeltmeyince, gerçekten utanmamak elden değil.

## **Özgür Kadının Önünde Eğilmek Kutsal Bir Değerin Önünde Eğilmektir**

Ama Tanrıça İhtar'a kadar yol açılmıştır.

**Sakine:** Doğrudur, Başkanım. İhtar yaşamın yaratıcısıdır.

Tabii en büyük yıldız! Star, Kürtçede Sterk oradan gelme. İhtar'ın yüz tane adı var.

Aslında Sterk, yıldız demektir.

**Sak:** İhtar hem aşk, hem bereket, hem de güzellik ve özgürlük tanrıçasıdır.

Yani toplumu başlatan güçtür.

**Sak:** Doğrudur, Başkanım.

Ama şimdi ne hale düşmüşsünüz, değil mi? İhtar'dan geriye ne kaldı?

**Sak:** Her şey çalındı Başkanım.

Posası kaldı, öyle mi? Umutlu olun. Kadın demek ki İhtar yani Star bile olabilir. "Star, Star" diyorlar ya, yeni Star. Onlar bizim dilimizdeki Sterk anlamına geliyor. Çok zor ama biz Starları istiyoruz. Yani ilk Tanrımızı, ilk

Tanrıçamızı istiyoruz. Haklı değil miyim? Çok insani bir şey değil mi?

**Sak:** Doğrudur, Başkanım. Hem insani duygu, hem...

Zaten Mezopotamya'da ortaya çıktı.

**Sak:** Doğrudur, Başkanım. Şu an Babil'in yerinde...

Babil, öyle mi? Kürdistan sayılır, değil mi? Oradan dünyaya yayılmış. Ama şu anda Starla fazla ilişkiniz yok. Umudunuzu kesmeyin. Sinan gibi sen de buraya geldiğinde korunç bir düşüşteydin, tanınmaz haldeydin. Onu kitapta yazdın mı? Biraz hissettirdin mi onu?

**Sak:** Geri bir konuma düşen, fakat tekrar yücelmeyi esas alan kadında işlemeye çalıştım.

İşte Amed'de yaşadığınız durumlar düşüş, savaşta yenilgi, umutsuzluktu. Sen de dobra dobra akıyordun. Bizim bütün burada yaptığımız, bunun bir kader olmadığını sana hissettirmek oldu. Ama sen ölüme yattın. Başka nasıl yardımcı olalım? En büyük yardım sanırım gerçekleri olduğu gibi göstermektir. Başka ne söyleyeyim? Başka ne istiyorsunuz?

**Sak:** Aslında birçok durumlarımızı gösteriyor, Başkanım.

Yaptığınız bizi çok zorladı, erkeklerimizi de zorladı. Artık bu oyuna son verelim. Onlar da seni zorladı aslında, çok kötü bir kız değil bu. Ama çözememişti, değil mi?

**Sak:** Çözememe durumu söz konusuydu Başkanım.

Gerçekten çözüldün mü?

**Sak:** Aslında benim açımdan kadın çözüldükçe erkek de çözülmüştür. Özellikle her ikisinin de geçmişten beri kendisiyle beraber getirmiş olduğu, çok ciddi bir biçimde yaşama yansıttığı gerilikleri biraz daha özünde tanımamız söz konusu oldu. Bundan sonra niyetlerle ya da var olan ve mevcut durumda yansıyan yaklaşımlarla değil, biraz bunu nereden aldığı, neyi getirip yansıttığı konusunda aydınlanma olduğundan, sanırım aynı durumu yaşama söz konusu olmaz.

Şimdi fazla bu kelimeleri kullanma. Bu erkekler fazla bu kelimeleri anlamazlar. Daha

# Komünar

çok davranışlara yansıt, tarza yansıt. Fazla bilinçli değiller. Çok teorik konuşma. Kadının etkilemesi kaba bir biçim gösterisiyle olmaz. Davranışlarıyla kadının kendini yansıtması çok etkili olabilir. Yani yalnız cinselliği yansıt demiyorum. Bir artist gibi ol, bir sanatçı gibi. Savaş sanatçısını da kastediyorum. Bunu nasıl anlayışa çevirebilirim, savaşa nasıl çekebilirim? Yoksa nasıl kadına çekerim gibi tehlikeli duruma yol açmayasın. Biliyorsun bunları. Savaşa, örgütlülüğe, özgürlüğe! Bu dili yakaladın, değil mi? Basit kadın dilinden kurtulup kapsamlı özgürlük diline ulaşmaya gücün var mı? Özlü müsün?

**Sak:** Gelişti Başkanım.

**İnaniyorsun, değil mi?**

**Sak:** Evet, Başkanım.

**Doğru söylüyor mu?**

**Sa:** Gelişme var, Başkanım. Daha da derinleşme var.

**Belki de senden daha fazla.**

**Sa:** Bu konuda benden derin olduğunu hep gurur duyarak söylüyorum.

**Fakat tehlikeli de olabilir. Denemek gerekiyor. Yaşı kaç? Yaş önemli değil gerçi.**

**Sa:** Başkanım, o coşku olduktan sonra yaş önemli değil.

**Bazen on beş yaşındakiler bile bitmiş gibi.**

**Sa:** Önderliğin belirttiği husus çok önemli. Bunları yaşama yansıtma.

**Ben şimdi yaşlı mıyım? Mesela kendimi bir önder gibi dayatmıyorum. Böyle tanıdığınız gibi birey olarak çok yaşlı gibi gösteriyor muyum?**

**Sak:** Hayır Başkanım. Bence kadının bütün güzellikleri ve insana ait bütün iç güzellikleri birleşmiş.

**Abartısız konuş!**

**Sa:** Bu konuda ben fazla bir şey söylemek istemiyorum. Gerçekten açıktır.

**Bir gün bana saldırırsanız, Allah'ın huzurunda lanetli olursunuz. O da mühim değil. Yani bu sözü tabii ki özgür kadın adına söylemek gerekir. Biz bu erkek arkadaşlarımıza biraz yükleniyoruz. İşte tabii komutaya, bilmem başkanlık anlayışlarına doğru anlam veriyorlarsa, başkan veya yiğitliğin ölçülerinden biri**

şudur: Kendini öyle kadına dayatmak değil, "Seni şurada eline geçirirsem şöyle yaparım" değil de, tam tersine onlara kaybettiklerini bütünlüğüyle hissettirecek bir kişilik olduğunu göstermek. Onu da gösteriyorum.

**Sak:** Doğrudur, Başkanım.

**Şimdi, bu ülkemizde esas alınması gereken bazı ölçülerin gelişimidir. Sanırım yeterlidir. Böyle benden dört dörtlük bir kocalık beklemiyorsunuz herhalde? Bu biçimiyle de biraz tatminkârim.**

**Sak:** Doğrudur, Başkanım.

**Onu da biliyorsunuz, değil mi? O dört dörtlük kocalık dayatmaları biraz sakıncalı herhalde. Özellikle bu aşamada böyledir.**

**Sak:** Hem sakıncalı, hem de özünden boşaltılmış Başkanım.

**Yok eder. Tamam, çeyrek erkek olabilirim, ama o çeyrek de önemlidir. Alıştırmışlar sizi böyle kaba bir karılığa. Bunun fazla bir değeri var mı?**

**Sak:** Hayır Başkanım.

**Sa:** Değeri yok Başkanım. Özellikle bizim saflarımızda kimse buna izin de vermez.

**Tamam, biz o tehlikeyi çoktan kaldırmak istiyoruz.**

**Sa:** Kadındaki gelişme giderek bunu önlüyor.

**Tabii İhtar böyle ortaya çıkar. İhtar kelimesini boşa kullanmadık.**

**Sa:** Yalnız tahammülsüzlük var Başkanım. Yani ortaya çıkan tartışmalarda da bu görülüyor.

**Hayır, tahammülsüzlükler değil de ince-likler söz konusu olmalı. İhtar çok önemli bir olay, yani en büyük tanrıçadır. Erkek tanrısından önceki tek tanrıçadır. Tanrı öyle başlar. Daha doğrusu bir büyüklüktür. Kadının ne kadar küçük avucumuzun içine sıkıştırırsak sıkıştıralım, bu yaşamın kaybı demek oluyor. Ayıp olmasın, bizim klasik ölçülerinizden çekindiğimiz için söylemiyorum, ama bir kadın gücünü, güzelliğini ortaya çıkarmak ayıp değil aslında. Bastırmak ve avucunun içine almak ayıptır. Hatta kadını böyle güzelleştirme yaklaşımlarıma karşı 'kadın düşkünü' diyecekler diye ben bile çekiniyorum. Bana göre**



bir sanatçı gibi yaklaşılmalıdır. Düşkünlükle alakası var mı sence? Tam tersine ne kadar kendime hâkim olduğumu biliyorsunuz.

**Sak:** Başkanım, aslında kadının tüm güzelliğini ortaya çıkaran bir yaklaşımdır. Düşkünlük olarak algılanamaz, tam tersine güzellik derecesidir.

Tabii ben ufacak bir korku, egemenlik yansıtmıyorum, değil mi?

**Sak:** Hayır Başkanım. Kadın su kadar doğallaşabiliyor.

Demek ki büyüklük kadını böyle yüceltiyor. Yani İhtar, kadının özgürlüğü falan diyorsunuz, bunlar benim tarzımla yakından bağlantılı olarak ortaya çıkar. Ama düşün ki, sen bile kendini basit bir kadın olarak tüketmeye her an yatkın olabilirsin. Bu tehlikeler çok somut ve çarpıcıdır. Bırak İhtar'ı, namuslu kadın bile kalmaz. Ama tabii kadın önemlidir. Yani ben kraliçe yaratayım demiyorum. Öyle bir durumum yok, fakat güzelleşen kadını yaratmak ayıp olarak karşılanmamalı. Secdeye kapanın demiyorum; ama böyle kadınların önünde eğilmek, kutsal bir değer önünde eğilmek gibi anlaşılmalıdır. Yani 'Erkeklüğün elden gidiyor, erkek kadın karşısında boyun eğdirir' gibi yaklaşım sergilemek bize kaybettirdi. Avrupalılar bile, özellikle İngilizler bir saygı ifadesi olarak hep kadınların ellerini öperler. Biliyorsunuz, İngilizler kendini çok üstün gören bir millettir, hem de dünyada birincidirler. Biz öyle de yapalım demiyoruz. Ama eğer kadınla uğraşacaksanız, biraz bu kavramlarla uğraşmanız gerekiyor. Zaten canı çıkmış, avucuna alıp sıkarsan kaç para eder? Mühim olan oradaki yitirilmiş kadını, kaybedilmiş güzelliği, tabii onun altındaki enerjisini yaratmaktır. Bizim en değme erkeğimiz kıızı yakaladığı gün işini bitirmekten dört köşe olur. Tehlikeli değil mi? Korkunç bir şey!

**Sak:** Çok yitirilmiş. Yaşamı tüketiyor, yaşamı öldürüyor.

Aslında fırsatım olsaydı, sizin gibi psikolojik bir roman bile yazabilirdim. Buna da 'namus' der, değil mi?

**Sak:** Mülkiyetçi yaklaşımdır.

**Duygularına yenilmek**

**Kürtlerin hepsini bitiriyor**

**Kürtler bu duygulara**

**Yenildikleri için yenildiler**

**Tabii ben boşuna düşünmüyorum**

**Ben işleri başka nasıl geliştiririm**

**İşte yenilen Kürt erkeğini**

**Yenilgiden kurtarmak için**

**Bu kadar derin düşünüyorum**

Çok ileri boyutta! Biraz erkeğin ol, ama o kadar olma. Tam yüzde yüz erkeğin olmayalım da dersiniz, yarı yarıya olun. Yarınız vatan, yarınız toplum için olsun. Yüzde yüz bir defa ne demek? Bu bir hırsızın, bir çapulcunun böyle istemeyeceği bir orantısızlıktır. Bu da sizin müthiş ahmaklığınız oluyor. Buna da güven veriyor. 'Ben erkeğimin' dedikten sonra akan sular durur. Hatta namusu için ne kadar akıllı olduğunu şimdi görüyorsunuz, değil mi?

**Sa:** Duygulara yenilmek ideolojik olarak bitiriyor.

Duygularına yenilmek Kürtlerin hepsini bitiriyor. Kürtler bu duygulara yenildikleri için yenildiler. Tabii ben boşuna düşünmüyorum. Ben işleri başka nasıl geliştiririm? İşte yenilen Kürt erkeğini yenilgiden kurtarmak için bu kadar derin düşünüyorum. Araştırmacıyım. Yani İsmail Hoca bile benim için "O müthiş bir bilgindir, bilim adamıdır" diyor. "Ama yalnız bu değildir, belirleyici olan yönü politik yönüdür" diyor. Ancak bilinçsizlik politikada hiçbir sonuç vermez, hele Kürt alanında bilinçsizlik hiç vermez. Zaten Barzani örneğini ortaya çıkarır. Son derece anlayışlı olmalısınız. "Başkan, Başkan" diyorsunuz, yanımıza geliyorsunuz. Dikkat ederseniz sizinle müthiş ilgileniyorum, kızlarla ilgileniyorum. Gerçekler böyledir.

Siz kaba bir materyalizmden de daha geri bir düzeyle hiçbir şeyi çözemediniz. Kaybettiğiniz kesin veya bize kaybettirildiği kesindir. Kim kaybetti, nasıl kaybetti, nelerimizle kay-

# Komünar

**Hiçbir zaman bilinçlenmeden  
Korkmayalım**

**En büyük düşman cehalettir  
Onu aştıkça insan korkunç çalışır  
İnsan beyni çalışmaya başladı mı  
İki kişi de olsa dünyayı ele geçirir  
Kesin bu böyledir. Çare budur**

bettirdiler ve bizden neler kaybettirdiler? Kadınlarımızla nasıl kaybettirdiler? Bu erkekliğimizle nasıl kaybettirdiler? Hepsini müthiş açığa çıkartmalıyız. Hiçbir zaman bilinçlenmeden de korkmayalım. En büyük düşman cehalettir, onu aştıkça insan korkunç çalışır. İnsan beyni çalışmaya başladı mı, iki kişi de olsa dünyayı ele geçirir. Kesin bu böyledir. Çare budur.

Zor diyeceksiniz, ama siz de çok kötü düşürülmüşsünüz Yaşamın kendisi korkunç zorluklar altındadır. Bizi ne kurtarabilir? Bizi bu duruma düşüren zalimin düşüncesidir, bizi bu duruma düşüren zalimin iradesidir. Yani arkasında bir felsefesi var, bu faşist bir felsefedir, günümüzde katliamcıdır. Nasıl kurtaracağız? En az onun düşüncesini alt edecek kadar düşünce, onun iradesini parçalayacak kadar bir iradeye sahip olarak. Başka yolu yoktur. Hiç kendimizi aldatmayalım. Savaş felsefemiz bunu esas almadıkça, irademiz bunu böyle kesecek kadar bilenmedikçe asker olamazsınız. Bırakın asker olmayı, herhangi bir başkaldıran bile olamazsınız. Biz sizlere burada bunları göstermeye çalışıyoruz. İlgi-leriniz yüksek olmalıdır.

Tekrar söylüyorum: Kadın dahil bütün o iç dünyalarınızı çözümlerken, bu kaybedilmiş veya körleştirilmiş iradeyi kesinleştirmek için burada tek bir kadına bile bakılmaz. Bunun bile amacı savaştır. İşte Zilan kişiliği savaşta bir olaydır dedik. Delikanlı partiye katılmış, yedi yıl parti sayesinde dağda kalmış, partiyi bilmeden partiyi kişilerin şahsında öğrenmiş. Şimdi partiyi, savaş gerçekliğimizi bilecek ve yüz kat daha başarılı savaşıacaktır. Başka seçe-

neği yoktur. Ülkesinde on üç yaşındaki çocuk savaş teorisini ve iradesini kazanmadıktan sonra ne yapabilir? Böyle gördüğümüz gibi herhalde makul bir insan olarak yürüyeceksiniz. Ben de öyle. Mesela durumun çok zor da olabilir. İğneyle kuyu kazma gibi bu işin çabası içinde olabilirim. Başka çaresi de yoktur. Bu işi daha başarılı kılana bana gösterin, ben onun her türlü işine yardımcı olayım. Dikkat ederseniz kişiliğim de her türlü işe yatkındır. Şimdi umarım ciddi olmak kadar, sorunlarınıza köklü bir yaklaşım içindedesiniz. Ben şu kelimeleri artık duymak istemiyorum: "Yaşam konusunda cahil, savaş konusunda cahil, körkütük, hemen düşüyor, ölüyor." Bunları artık bana dayatmayın.

## ***Dünyayı Etkileyen Bir Yürüyüşün İçindeyiz***

Gördünüz, 'umut' diyor. Müthiş umutlu olacağız. Öfke, kin dağları yarar. Sezgi, zekâ kıvılcımı, bakıp anlar ve yaparız. Bunların hepsi önderlik olayında kanıtlanmıştır. Siz ilgisiz ve iddiasızsınız. Bu bize yakışmaz, biz buna layık değiliz. Düşmanımız hiçbir düşmanın yapmadığı kadar kötü düşünüyor, kötü vuruyor. Bu açıktır. Neden biz dünyanın en kötü insanları gibi değerlendirilelim? Neden düşüncesiz, en basit bir kuş beyninin çözebileceği bir savaş sorununu böyle ayağımıza dolaştıralım? Bunlar büyük ayıplardır. Ben bunları düşünce olarak bile görmüyorum, anlayış olarak da kabul etmiyorum. Büyük ayıp diyorum, büyük bir ahlaksızlık diyorum. Bundan vazgeçeceksiniz. Bunlar son derece anlaşılırdır.

Ona göre bizi seçmeniz isabetli olmakla birlikte, Önderlik tarzına bu kadar yabancılık, bu kadar uzaklık büyük ayıptır. Bilinçsizlik filan demiyorum. Tek kelimeyle ayıptır ve bundan uzaklaşım diyorum. Bu iş olacak. Bana göre buraya kadar getirebilmek, işin doksanını halletmek demektir. Gerisi final yürüyüşüdür. Gerisi aslında bir yerde bizim için ilk defa bu maraton koşusunun birinci sırada bitirilmesidir. Dikkat ederseniz, final yürüyüşünün son demleri veya maraton yarışının

# Komünar

son kilometreleri arşınlanırken kan ter içinde kalınır. Ama unutmayın, tarihte de böyledir. Maraton! Atina'ya haber geldiğinde, ancak düşmanı yenmişlerdir. Bizimki de öyledir. Kan ter içinde de kalsak, yorgun da olsak maraton yürüyüşünün sonu zaferin kendisi oluyor. Zorluklar doğaldır.

**Bu temelde bu çalışmalara yaklaşmalısınız. Tekrar söyleyeyim, bu final yürüyüşü, bu şampiyonluk yürüyüşü, bu zafer yürüyüşüdür. Ufacık bir sendeledin mi, kırk kilometreye gelmişsin, iki kilometre kalmış, tam orada yıkılmak durumunda kalıyorsun. İşte hepinizin kaybı böyledir. Yazık oluyor. Tabii bu kadar yürüdükten sonra, neden sonuca doğru giderken ucuz düşelim? Bu iyi bir imkândır; tabii bu kadar şehidimizin pahasına olmuş, bu kadar müthiş işkenceler pahasına olmuş. Gördüğünüz gibi ben dayanıyorum. Hatta daha güçlü, en başta yürüten adamım. Yirmi altı yıldır, çeyrek asrı da geçti, yürüyorum. Ama halen düşman bana ulaşamamıştır. Ulaşması da imkânsızdır, eğer siz geride beni çekmezseniz tabii bu böyledir. Bu yürüyüş bu temelde başlatılmıştır.**

Gördüğünüz gibi, eğer siz ısrarla geriye çekip tutmazsanız, kesinlikle başarıya doğru gidecektir. Buna artık Amerika bile inanıyor. Halkımız bile inanmıştır. Sizin gibi kadrolara düşen görev, bunun zafer yürüyüşçüleri olabilmektir. Bu görkemli bir şanstır. Ama bu şansı değerlendirmek bu yanılığarla olmaz. Bu sağa sola, geriye çekiştiren düzenle olmaz. Bu bana göre oldukça açığa çıkmıştır. Sadece heyecan veren, zaferi de en azından tarihte ilk defa mümkün kılan, hatta insanlığa da olduk-



34

ça değer arz eden bir duruma götürmedir. Onu paylaşın diyorum. Bundan daha değerlisi olur mu? Bundan daha insanı yücelten şey olur mu? İnsanın isteyip de bu yaşamda bulabileceği bundan daha güzel bir imkân olabilir mi?

**Bizim büyük öfkemiz neden bunu halen tam göremediğinizdir? Bu tabii ki düşünseldir. Göreceksiniz, düşünce de toplumsaldır, siyasaldır, askeridir. Göreceksiniz, çünkü sıradan bir yürüyüş teorisinde değiliz. Dünyayı etkileyen, artık o duruma gelmiş bir yürüyüşün içindeyiz. Sıradanlıkla, körlükle, cahillikle insan yer alabilir mi? Tamam, şimdiye kadar olgunlaşmamıştınız. Sizi dağlarda, kuytu- lar da cahil bırakmışlardı. Ama görüyorsunuz ki, biz bu işi biraz adına yaraşır bir seviyeye getirdik. Kusurlarınız ve ayıplarınız olsa bile, bu aşamadan sonra bile doğru katılımı yaparsanız, kabul görebilir ve bu başarıyı da paylaşabilirsiniz.**

**Tekrar vurguluyorum: Anlaşılmayan hiçbir yönü olmadığı kadar, paylaşılmaktan geri kalınacak bir durumu da yoktur. Güzeldir, insanın rüyalarında bile arayıp bulamayacağı bir özgürlüğe neredeyse ulaşmadır. Yaşam da budur. Yaşam bu kadar yaklaştırmışken, neden bununla biz kötü oynayacağız? Neden hainliği, inkârcılığı, gafilliği ısrarla yaşayacağız, dayatacağız? Bunun hiç kimseye kazandıran yanı var mı? Bizden istenilenler bilinecektir. En büyük insanlık değeri bu değil midir? Şan ve şeref kazandıracak, heyecan kazandıracak, güzellik kazandıracak, kısacası kaybedilen, kitaplarda yazılan veya bizim görmek istediğimiz ne varsa onun kazanılması değil midir? Bunun anlaşılmayacak ne yönü var?**

**Tekrar vurgulayalım: Tüm bunlara rağmen benden daha fazla fedakârlık yaptığınızı da kabul ediyorum. Cesaretinizin de benden daha güçlü olduğuna inanıyorum. Benim bütün feryadım şudur: Bunun için neden dolduramıyorsunuz? Neden kendinize layık olanı bizzat başarı tarzınızla gerçekleştiremiyorsunuz?**

25 Şubat 1998  
Önder APO

## ONUNCU YILINDA ULUSLAR ARASI KOMPLOYU PARÇALAYIP YENİLGİYE UĞRATACAĞIZ ÖZGÜRLÜK MÜCADELEMİZİ DAHA BÜYÜK ZAFERLERE TAŞIYACAĞIZ

**Duran KALKAN**

*Önderliğimizin 15 Şubat komplosu öncesinde komployu boşa çıkarmak için çabaları oldu Bu çabalar nelerdi?*

Önder Apo sadece 15 Şubat komplosunu boşa çıkartmak için çaba harcamadı; daha öncesinde komplo zeminini ortadan kaldırmak için de büyük bir çabanın ve mücadelenin sahibi oldu. Bunun da yolu Kürt sorununun barışçıl-demokratik çözümünün gerçekleşmesini sağlamaktı. Bu amaçla 17 Mart 1993 tarihinde birinci tek yanlı ateşkes sürecini ilan etti. Başta Türkiye yönetimi olmak üzere, toplumun bütün kesimlerine ve Kürt sorunuyla ilgili herkese, bu sorununun barışçıl demokratik yollarla çözülmesi çağrısını yaptı. Ardından bu biçimdeki tek yanlı ateşkes ilanlarını iki kez daha tekrarladı.

Nitekim 15 Şubat komplosuna giden süreç başlarken, Önder Apo 1 Eylül 1998 tarihinden itibaren başlattığı üçüncü tek yanlı ateşkes sürecini ilan etmişti. Yine Kürt sorunuyla ilgili herkese, bu sorununun barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözüm bulması için ortak çalışma çağrısı yapmıştı. Son derece makul çözüm hedeflerini ortaya koymuştu. Nitekim Roma'dayken, sekiz maddelik Kürt sorununa demokratik çözüm bildirgesini yayınladı. Aslında bu bildirge bir halkın temel haklarının tanınması temelinde barışçıl demokratik çözümün gerçekleştirilmesini ifade ediyordu. Kürt halkı için olduğu kadar Türkiye halkı ve bölge halkları açısından da yararlı olacak, olumlu sonuçlar verecek bir bildirgeydi.

Ancak bilindiği gibi bütün bunlara rağmen, uluslararası komplo diye tanımladığımız saldırı başlatılıp yürütüldü. Komplo 15 Şubat'ta gerçekleşmedi. Esas olarak 9 Ekim 1998'de başlatıldı. Temel amacı Önder Apo'nun imhası temelinde PKK'nin tasfiye edilmesiydi.



Eğer bu biçimde PKK tasfiye edilebilirse, buna dayanarak Kürt toplumu üzerinde uygulanan inkâr ve imha siyasetinin başarıya götürülmesi hedefleniyordu. Bu amaçla da ABD, İngiltere ve İsrail öncülüğünde planlanıp yürütülen ve esas amacı Önder Apo'nun imhası olan bu komplo saldırısı başlatıldı.

Önder Apo bu saldırıyı boşa çıkartmak için sadece çaba harcamadı. Daha ötesi, bu komploya karşı büyük bir direnme mücadelesi verdi. Örneğin daha komplonun ilk gününde, yani 9 Ekim günü Yunanistan'dan geri çevrilerek Akdeniz üzerinde kim vurduya getirilip imha edilmesinin planlanmış olmasını Atina'dan geri Suriye'ye dönme yerine, oradan Rusya'ya gitmeyi tasarlayıp bu hareketi gerçekleştirerek boşa çıkardı. Rusya'da üzerine gelen baskıları ve ABD, Rusya ve Türkiye arasında yapılan pazarlıkları Roma'ya giderek boşa çıkardı. Roma'da İtalya Hükü-



# Komünar

meti üzerine gelen baskıları önlemek, yine kendi üzerindeki baskıları boşa çıkartmak için Roma'dan çıkış sürecini gerçekleştirdi. Birçok çevre İtalya'da tutuklanıp yargılanması konusunda yoğun bir baskı yürütüyordu. Böyle bir ortamda çok aldatıcı ve haince bir biçimde, Rusya'da makul ortamlarda kalıp çalışabileceği yönünde teklif gelince, tekrar Rusya'ya dönmeyi uygun gördü. Fakat iyi biliniyor ki, bu bir oyundu ve Önder Apo Roma'dan çıkıp ikinci kez Moskova havaalanına gittikten itibaren İnterpol'ün ve CIA'nin denetimi altına alındı.

Bu güçler bir süre Önder Apo'yu Tacikistan'a götürüp orada tuttular. Ardından tekrar Yunanistan'a getirdiler. Çünkü onların bütün amacı, Önder Apo'nun Yunanistan tarafından Türkiye'ye verilmesi ve böylece Türk-Yunan ilişkilerinin düzeltilmesiydi. Komployu yapanların böyle bir politik gelişmeye ihtiyaçları vardı. Daha Yunanistan'dayken Türkiye'ye verilmesi düşünüldü. Kendi toplumundan ve demokratik kamuoyundan gelebilecek tepkileri göğüsleyemeyeceği için, Simitis Hükümeti böyle bir yola başvurmadı. Yine komplocu yöntemlerle Önder Apo'nun imhasını gerçekleştirmek için gizliden uçakla Minsk'e götürüldü. Orada kim vurduya getirilmek istendi. Ama Önder Apo uçaktan inmeyerek bu oyunu da bozdu. Tekrar Yunanistan'a getirildiğinde Korfu adasında kaza adı altında yine imha girişimi oldu. Ondandır bir biçimde kurtulmayı başardılar.

Tüm bunların sonucunda ABD denetiminde, CIA uçağıyla Yunanistan'dan alınıp Kenya'ya götürüldü. Önder Apo'yu Kenya'ya götürülenler ABD denetiminde çalışan insanlardı. Nitekim hem Yunanistan adına bu seyahate refakat eden kişi, hem de o dönemde Yunanistan'ın Kenya Büyükelçiliğini yapan kişi aynı zamanda ABD'ye de çalışıyorlardı. NATO çerçevesinde CIA'yle de ilişkili olan kişilerdi. Nitekim Yunanistan'ın Kenya Elçiliğinde kalırken, Önder Apo esas olarak CIA denetiminde kalmıştır. Böyle bir ortamdan Türkiye'ye verilmesinin Yunanistan üzerinde baskı oluşturacağını düşündüğü için, Simitis Hükümeti,

Dışişleri Bakanı Pangalos aracılığıyla dört kişilik bir imha çetesini Kenya'ya gönderip Önder Apo'yu kim vurduya getirmek istemiştir. Fakat dikkatli davranışıyla Önder Apo bu oyunu da bozmuştur. En sonunda Kenya polisinin karambola getirip imha ihtimaline karşı da herhangi bir şiddet aracına başvurmayarak, o tür oyunları ve ihtimalleri de etkisiz kılmıştır. Tüm bunların sonucunda başvuru bütün oyunlara karşı, onları boşa çıkartacak yöntemlerle mücadele etmeyi başardıktan sonradır ki, ABD, Önder Apo'yu Türkiye'ye teslim etmek zorunda kalmıştır.

Komplocu yöntemlerle gerçekleştirilemeyen imhanın hukuk yoluyla, mahkeme kararıyla, idam yöntemiyle gerçekleştirilmesi amacıyla bu teslim etme yaşanmıştır. Dikkat edilirse, daha 9 Ekim günü bir anda kim vurduya getirerek Önder Apo'nun imha edilmesini öngören komplo planlaması, 15 Şubat'a kadar dört ayı aşkın bir süre, Önder Apo'nun komploya karşı yürüttüğü büyük bir mücadeleyle boşa çıkartılmıştır. Bir günde sonuç alınmak istenen olay, dört ayı aşkın bir zamana yayıldığı gibi imha amacının komplocu yöntemlerle gerçekleştirilmesi de önlenmiştir. Bu önemlidir. Uluslararası komploya karşı mücadele yöntemlerinin var olduğunu ve doğru yöntemler esas alınarak mücadele edildiği zaman, komplonun başarısız kılınıp boşa çıkarılabileceğini ve komplo karşısında zafer kazanılabileceğini gösteren en somut veridir.

***Önderliğin bu çabalarının başarıya ulaşmamasında şemdin Sakık provokasyonunun etkisi ne düzeyde olmuştur?***

Şüphesiz uluslararası komplonun örgütlenilip yürütülmesinde, Şemdin Sakık'ın verdiği bilgilerin önemli bir rolü olmuştur. Bu konuda daha önce de 1980'li yılların başında Şahin Dönmez benzer bilgiler vermişti. Bu kişilerin düşünceleri ve hükümleri şudur: Önder Apo var oldukça, kırk kez PKK yok edilse de, kırk birinci kez yine örgütler ve yaratır. Yani bu yaklaşımla, bütün saldırıların oklarının Önder Apo'ya yönelmesi gerektiğini değerlendirmişlerdir. Bu konuda Türkiye yönetimi-

# Komünar

ni, Önder Apo'ya dönük saldırı yürütmeye yöneltmişlerdir. Uzun bir süreç içerisinde yürütüğü mücadele sonucunda da Türkiye yönetiminin ulaştığı sonuç benzer olmuştur. Şemdin Sakık'ın da örgüte dair verdiği birçok bilgiler çerçevesinde, Önder Apo'ya ilişkin bu değerlendirmeleri yapması, kuşkusuz Türkiye yönetiminin Önderliğimizi hedefleyen bir saldırının gelişmesi için plan ve çaba ortaya çıkarılmasında rol oynamıştır.

Ancak bunlarla birlikte aslında ABD, İngiltere, İsrail gibi güçlerin de özellikle 90'lı yıllar boyunca PKK'ye ve Önder Apo'ya ilişkin yaptıkları analizlerden çıkardıkları sonuç da bu olmuştur. Bu devletlere dönük Türkiye'nin yaptığı bilgilendirmeler, telkinler yanında, esas olarak bu devletlerin kendi incelemelerinin sonucunda bu hususa ulaşmaları, esas olarak uluslararası komplo örgütleyip pratikleştirmede rol oynayan bir husustur. Komplonun örgütlenip yürütülmesi konusunda Şemdin Sakık'ın bilgileri belli bir rol oynamakla birlikte, esas Şemdin Sakık'ın olumsuz rolü komplonun zeminini kurutacak olan 1993 ateşkes sürecinin sabote edilmesi noktasında ortaya çıkmıştır.

Mart 1993'te Önder Apo'nun ilan etmiş olduğu tek yanlı ateşkes, kuşkusuz yeni bir sürecin başlatılması ve yeni bir sürecin esas alınması bakımından çok önemlidir. Ateşkes sürdürülüp uzun sürece yayılabilseydi, PKK bu çerçevede kapsamlı teorik-ideolojik değerlendirmeler yapacak politik, örgütsel, eylemsel çizgi anlamında yeni tespitlere ulaşacak, İkinci Kongre'de oluşturduğu stratejiyi değiştirerek Kürt sorununun barışçıl demokratik çözüm stratejisini kapsamlı bir formülasyona kavuşturarak örgüte özümsetecek ve PKK'yi böyle bir strateji temelinde yeniden yapılandırarak yeni bir mücadele süreci başlatacaktı. Bu da Kürt sorununun barışçıl demokratik çözüm mücadelesinin daha o zamandan oldukça bilinçli, planlı ve örgütlü biçimde gelişmesine yol açacak, dolayısıyla daha sonra sert savaş ardından gelişen uluslararası komploya giden süreç önlenmiş olacaktı. İşte bu noktada Önder Apo'nun ilan edip yürütmek istediği ateş-

kesi sabote eden, dolayısıyla bu süreci boşa çıkartan güçler oldu. Bunlardan bir tanesi Şemdin Sakık'tır, Şemdin Sakık'ın temsil ettiği çeteci eğilimdir. Bu eğilim ateşkes doğru yaklaşmayarak, gerillayı gerekli tedbir içine çekmeyerek çatışmaların sürekli olmasına yol açtığı gibi, en son Bingöl'de 33 askerin öldürülmesiyle ateşkes sürecinin tamamen provoke edilmesi sonucunu yaratmıştır.

Bu bakımdan ateşkesin sabote edilmesinde, Şemdin Sakık'ın çeteci eğiliminin payı büyüktür. Daha sonraki çatışma sürecinin geliştirilmesinden esas olarak o sorumludur. Bunun ne kadar kendi inisiyatifiyle yapmış, ne kadar başka güçler, dış güçler tarafından yönlendirilmiştir? Kuşkusuz onu tam bilemiyoruz, ama ateşkes sürecinin sabote edilmesinde bu kişiliğin önemli bir rol oynadığını çok iyi biliyoruz. Bunun yanında Ferhat denilen kişiliğin teslimiyetçi, bozguncu eğiliminin de, ateşkes sürecinin sabote edilmesinde, Önderlik gerçeğini arkadan hançerleme temelinde çok olumsuz rolünün olduğu bilinmektedir. Bunlar 93 ateşkes sürecinin PKK içinden sabotörleri olurken, elbette bu sürecin sabote edilmesinde, Türkiye devlet yönetimine hâkim olan çeteci kliğin de belirleyici rolü vardır.



Bilindiği gibi, ateşkesin Türkiye'deki muhatabı Cumhurbaşkanı Turgut Özal'dı. Turgut Özal'ın tam da ateşkes hakkında karar verileceği anda bir biçimde ölmesi adeta ateşkesi muhatapsız bıraktı. Ardından şekillenen yönetim ateşkesine sahip çıkmadığı gibi, PKK içerisinde çeteciliği de tahrik ederek, Önder

# Komünar

Apo'nun geliştirmeye çalıştığı sürecin sabote edilmesine ve ardından topyekûn savaş kapsamında Kürt halkına dönük o büyük katliam girişiminin gerçekleşmesine yol açmıştır. Nitekim 93-94 yıllarında Doğan Güreş yönetiminde yürütülen saldırılarla binlerce yurtseverin faili meçhul adı altında katledildiğini, dört binden fazla Kürt köyünün yakılıp yıkılarak göçertildiğini, Kürt toplumunun başta Türkiye metropollerine olmak üzere dünyanın dört bir yanına savrulduğunu iyi biliyoruz. Hala toplum bu uygulamaların derin çelişkisini ve acısını yaşıyor. Gittiği her yerde sorunlarla yüklü duruyor. Ciddi yaşam sorunları var, zorlanıyor ve bulunduğu her ortamı da zorluyor. Kürt sorunu çözülmez, bu toplum gerçekleştirilmiş olan bu katliamın etkisinden kurtarılmazsa, önümüzdeki süreçte bu zorlama ve zorlanma durumunun daha da derinleşerek herkese zarar verecek düzeyde gelişeceği kesindir. İşte bütün bunlar devlette ve PKK'de uç veren 93 sonrası süreçte etkili olan çeteciliğin ortaya çıkardığı sonuçlardır.

***Uluslararası kompounun Önderliğin esaretiyle sonuçlanmadan, komplo öncesi ve komplo sürecinde taktik önderlik, kadro ve harekette yaşanan yetersizlikler nasıl ortaya konulmalıdır?***

Kuşkusuz çeteciliğin olumsuz ve boşa çıkarıcı etkileri yanında, uluslararası kompounun gelişmesi ve 15 Şubat gerçeğinin ortaya çıkmasında parti yönetiminin, kadro ve savaşçı gücünün duruşu, yaklaşımları, görevler karşısındaki yetersizlikleri de önemli bir rol oynamıştır. Önder Apo bunu "yetersiz yoldaşlık" ifadesiyle tanımladı. Elbette bu yetersiz yoldaşlık tanımı içerisinde çok önemli hususlar saklıdır. Bu yetersizlik nerede ve nasıl yaşanmıştır? Bir kere, partinin baştan itibaren oluşumu ve önemli mücadele süreçlerine güçlü ve hazırlıklı girmesi noktasında yaşanan yetersizliklerde kendisini göstermiştir.

Diğer yandan özellikle büyük devrimci yükselişin yaşandığı, halk serhildanının tüm Kürdistan'ı kucakladığı, ulusal diriliş devriminin gerçekleştiği 91-92 yıllarında ortaya

çıkan fırsat ve imkânların stratejik düzeyde yeterince değerlendirilme ve siyasi-askeri alana aktarılmasında gösterilen yetersizliklerde ortaya çıkmıştır. Önder Apo bu durumu "kazandığımız devrimi bize kaybettirdiniz" sözleriyle eleştirmiştir. Gerçekten de 91-92 süreci büyük ölçüde devrimin kazanıldığı, dolayısıyla Kürt sorununun çözümü açısından önemli bir zeminin ortaya çıkartıldığı bir gelişme sürecine işaret ediyordu. Eğer gerilimin ve serhildanın ortaya çıkardığı potansiyel ideolojik, siyasi ve askeri alanda yeterli bir örgütlülüğe kavuşturulsaydı, bu sonuca dayanarak Kürt sorununun çözümünü gerçekleştirmek elbette çok daha kolay olacaktı. Fakat bu güç gösterilememiştir. Devrimci yükselişin içerdiği birçok imkân, fırsat heba edilmiştir. Önemli bir yetersizlik kuşkusuz buradadır.

Ardından 17 Mart 1993 tarihinde ilan edilen ateşkesle başlatılan yeni sürecin derinleştirilip geliştirilmesinde, yani ateşkesin devam ettirilerek partinin stratejik değişim temelinde Kürt sorununa yeni bir strateji temelinde çözüm gücü haline getirilmesinde yetersizlik yaşanmıştır. Çeteciliğin ve teslimiyetçiliğin Önderliği ve partiyi zorlayan yaklaşımları karşısında, yönetim ve parti sağlam ve etkili duramamış, Önderliğe ihtiyaç duyduğu güç ve desteği tam verememiştir. Bu da elbette önemli bir yetersizlik olmaktadır.

Ardından 95-96-97 yıllarında bazı planlı taktik hamlelerle üstünlük sağlayarak Türkiye yönetimini ateşkes ve barışçıl-demokratik çözüm zemininin yaratılmasına zorlama doğrultusunda geliştirdiği mücadele hamlelerinin başarıya götürülmemesiyle de yönetim, kadro ve komuta gücü önemli bir eksikliği yaşamıştır. Önderliğin belirlediği görevlerin gerçekleştirilememesi, sürecin parti inisiyatifinde yürütülmesini önlemiştir. Dolayısıyla inisiyatif çeteciliğin eline geçmiş, inkârcı-imhacı güçler kendi politikaları doğrultusunda süreci yönlendirmeye çalışmışlardır. Bu da Kürt sorununa barışçıl demokratik çözüm sürecini geliştirmenin önünü kapatmıştır. Çok yönlü planlar geliştirerek çözüm arayışına girmesine

# Komünar

rağmen, yönetim ve kadro gücünün bu çerçevede gerçekleştirilen planların içerdiği görevleri başarıyla yürütememesi, Önder Apo'nun hedeflediği çözüm sürecinin gelişmesini engellemiştir. Bu da ciddi bir yetersizliktir. Komplo sürecinin gelişimini önlemeyen, engellemeyen bir durumdur. Oysa bu taktik hamleler yeterince başarıya götürülseydi, Kürt sorununun çözüm süreci çok daha farklı bir yolda gelişecek, dolayısıyla uluslararası komplonun önü alınacaktı, komplonun zemini kurutulmuş olacaktı, komploya giden yol kapatılacaktı. Bu başarısızlıklar komplonun zeminini güçlendirmiş, yolunun açılmasına neden olmuştur.

## **Parti 6. Kongre zemininde Komplo gerçeğinden uzak Kendine göre bir gündemle Uğraşırken Önderlik uluslararası komplo Saldırılarına karşı nefes nefese Amansız bir mücadele verme Durumunu yaşamıştır**

Komplo karşısında yönetim ve kadro gücü ciddi bir yetersizliği, ondan da öteye Önderlik gerçeğinden ve çizgiden ciddi bir kopukluğu yaşamıştır. Öyle ki, Önderlik ile parti adeta ayrı yerlere düşmüştür. Parti 6. Kongre zemininde komplo gerçeğinden uzak, kendine göre bir gündemle uğraşırken, Önderlik uluslararası komplo saldırılarına karşı nefes nefese amansız bir mücadele verme durumunu yaşamıştır. Örgüt ve kadro yapısının komplocu saldırı karşısında Önderlikten bu kadar uzak, kopuk düşmesi, yetersizlikten öte çizgi dışı bir duruş olarak anlaşılmalıdır. Bu kadar çizgiden kopukluğun, uzaklığın sonucudur ki, komplocu güçler Önderliğe dönük saldırılarını her fırsatta geliştirme, sürekli Önderliği takip etme imkânı bulmuşlar ve bu saldırı sürecini 15 Şubat kara gün saldırısına kadar götürebilmişlerdir.

Dikkat edilirse, birçok dönemde yaşanmış eksiklikler var. En son komplo karşısında asla kabul edilmeyecek, affedilmeyecek, hatta özeleştiriyile bile giderilmesi mümkün olmayacak kadar derin bir gaflet içinde kalınarak, Önderlik ve çizgiden kopma ve bu temelde komplonun Önderlik üzerindeki saldırılarını daha etkin yürütmesine fırsat verme durumu yaşanmıştır. Bu gerçekten de vahim bir durumdur, olumsuz bir durumdur. On yıldır kadro vicdanı içine düştüğü bu durumu, pratikte nasıl düzeltereğinin arayışı ve yoğunluğu içinde bulunmaktadır.

*Önderlik esaretiyle birlikte sonuçlanan komployu boşa çıkartmak için komploya karşı ideolojik, siyasi ve örgütsel eksikliklerin etkili özeleştirisini vererek, örgütten etkili mücadele eder hale gelmesini, komploya karşı çıkmasını istedi. Önderliğin bu çabalarını bütün boyutlarıyla ortaya koyabilir misiniz?*

Önder Apo'nun çabalarını bütün boyutlarıyla ortaya koymam mümkün değildir. Bunu ancak Önderliğin kendisi yapabilir. Ancak bildiğim ve anlayabildiğim kadarıyla bazı hususları şöyle formüle edebilirim: Bir kere Önder Apo'nun mahkeme sürecinde gösterdiği tavır oldukça etkili olmuştur. Özür dileme gibi bir büyüklüğü gösterecek tutum içine girebilmiştir. Öyle bir atmosferde barışçıl demokratik çözüm gerçeğinde bu kadar tutarlı ve ısrarlı olabilmek, duygularını, tepkilerini yenebilmek kuşkusuz çok önemlidir. Açıkça her insanın yapabileceği bir iş değildir. Bu tutumu gösterebilmiş olması, Önder Apo'nun büyüklüğünü göstermektedir. Mahkeme karşısındaki düşüncelerini "Kürt Sorununa Demokratik Çözüm Bildirgesi" adı altında bir savunmaya dönüştürmüştür. O kadar haksızlık içeren ve hakaret dolu olan bir ortamda, Kürt sorununun demokratik çözümünü formülasyona kavuşturarak ve etkili bir biçimde savunarak, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Ortadoğu toplumlarının demokrasiye kavuşması için gerekli tutum ve mücadeleyi ortaya çıkarmıştır. Bu noktada tepeden tırnağa kendisini sorguladığını ve bu temelde bir yenilenmeyi,

# Komünar

yeniden yapılanmayı yaşadığını, herkesin de yeni süreci geliştirebilmek için böyle bir yaklaşım göstermesi gerektiğini vurgulamıştır.

Tüm partiye ve halka uluslararası komplo gerçeğini doğru anlayabilmek ve ona karşı doğru etkili bir mücadele geliştirebilmek için kapsamlı ve derinlikli bir özeleştirisel sorgulama temelinde kendimizi yenilemek ve yeniden yapılandırmak gerektiğini, komploya karşı başarıyla duruşun ve mücadele edişin ancak bu temelde gerçekleşeceğini belirtmiştir. Bu tabii komplo gerçeği karşısında Önder Apo'nun yaşadığı derin sorgulamayı ifade etmektedir. Gerçekten de büyük ve derin bir yoğunlaşma yaşadığı ortadadır. Böylece daha önceki süreçte yeterince geliştirilmeyen, esas olarak da 92'den itibaren başlamış olan uluslararası komplo temelinde yaşanan yeni sürecin derin bir teorik, ideolojik analizini yapma gücüne bu yoğunlaşmayla ulaşmıştır. Dışarıda yeterince bütünlüklü ve derinlikli gerçekleştirilemeyen süreç çözümlenmeleri, uluslararası komplo gerçeğinde yaşanan yoğunlaşmalarla bütün kapsamı ve derinliğiyle yapılabilmektedir.

Bu anlamda PKK'nin stratejik değişim ve yeniden yapılanması için gerekli olan teorik ve ideolojik çözümlenme gücü ortaya çıkartılmıştır. Görülmüştür ki, bunun için felsefe alanında yenilenmeye, gelişmeye ihtiyaç var. İster hiyerarşik devletçi toplum ortamına olsun, isterse reel sosyalist ortama olsun, hâkim olan felsefik yaklaşımlar Kürdistan'da yaşanan gerçekleri izah ve ifade etmeye yetmemektedir. Hem bakış açısında, hem de yöntemde bir yenilenme gereklidir. Bunun için felsefede kaba materyalizmi, diyalektikte dogmatizmi eleştirerek, diyalektik materyalizmin yeni ve daha devrimci bir çerçevesi ortaya çıkartılmıştır. Bu "**Bir Halkı Savunmak**" kitabında ortaya konmuştur. Yine uluslararası komplo zemininde gerçekleştirilen derin teorik yoğunlaşma sürecinde hiyerarşik devletçi toplum sisteminin, yani sınıflı toplum uygarlığının tarihsel gelişim süreci günümüzdeki sorunları ve geleceğine ilişkin kapsamlı bir çözümlenme ortaya konmuştur. Bu çözümlenme

temelinde Ortadoğu gerçeği, yine insanlık tarihi ve Ortadoğu gerçekliği içinde Kürt tarihi ve toplumunun temel özellikleri ve bütün bunların sonucunda, demokratik uygarlığın gelişim çizgisinde Kürt sorununun Ortadoğu çapında demokratik çözüm programının açığa çıkartılmasına ulaşılmıştır.

Bütün bu tahlillere dayalı olarak, ilk defa Ortadoğu düzeyinde Kürt sorununun demokratik çözümünü içeren bir siyasi program yaratılmıştır. Demokratik Ortadoğu, Birleşik Kürdistan olarak ifade edilmiştir. Buna yol açan formülasyon olarak 'demokratik ülke, özgür anayurt' olarak formüle edilmiştir. 'Demokratik ülke, özgür anayurt' formülasyonu çerçevesinde, bütün parçalardaki Kürt sorununun o parça ve içinde yer aldığı devletin özelliklerini de gözetenek demokratik çözümünün gerçekleşmesi öngörülmüş, bütün parçalardaki böyle bir çözümün bölge düzeyindeki sonucunun da 'Demokratik Ortadoğu-Birleşik Anayurt' olacağı ortaya konmuştur. Bütün bu tahliller "**AİHM Savunması**" dediğimiz Demokratik Uygarlık Manifestosunda ifade edilmiştir. Demokratik Uygarlık Manifestosu gerçekten de uygarlık tarihinin ve içinde bulunduğumuz toplumsal düzeyin en kapsamlı bir bilimsel analizini içermektedir. Böyle kapsamlı bir teorik analize dayalı olarak, uygarlık sistemi içerisinde Kürt sorununun demokratik çözüm programı bölge düzeyinde ortaya konmuştur. Bu da devletin demokratikleştirilmesi ve demokrasiye duyarlı hale getirilmesi, üçüncü alan olarak tanımlanan sivil toplum alanının örgütlenerek Kürt halkının demokratik örgütlenme temelinde kendi özgür iradesini ortaya koymasıyla Kürt sorununun çözüme kavuşturulacağı ifade edilmiştir.

Bu yoğunlaşma ve çözümlenme süreci Bir Halkı Savunmak kitabında daha da derinleştirilmiştir. Önder Apo'nun "**Benim ruhum bu kitaptadır**" diye ifade ettiği **Bir Halkı Savunmak** kitabı, Demokratik Uygarlık Manifestosunun eksik kalan diğer yüzünün de tahlil edilmesini içermiştir. Bir yandan Demokratik Uygarlık Manifestosunda ortaya konan



# Komünar

uygarlık gerçeğinin günümüzde yaşadığı kaos çözümlenirken, diğer yandan hiyerarşik-devletçi üst toplum gerçeği karşısında halkların tarihi de açığa çıkartılmıştır. Yepyeni bir tarih tezi geliştirilmiştir. Bu kapsamda reel sosyalizmin en devrimci ve bütünlüklü eleştirisi gerçekleştirilerek, demokrasi ve sosyalizm konusunda yepyeni bir bakış açısı ortaya çıkartılmıştır.

Bu bakış açısının özü sosyalizm ile demokrasinin devletten kurtarılmasını içermektedir. O zamana kadar hep bir devlet hali olarak alınan demokrasi durumu, devlet dışında bir olgu olarak halkların doğal komünal durumları ve mücadeleleri biçiminde yeni tanıma kavuşturulmuştur. Bu çok önemlidir ve yepyeni bir bakış açısıdır. Demokrasinin devlet güdümünden bu biçimde kurtarılması ve doğal komünal değerlerle bağlanarak halklara mal edilmesi, yepyeni bir tarih gerçeği ortaya çıkartmıştır. Dolayısıyla devletler tarihine karşı bir de demokrasi tarihi yazılmıştır Önder Apo tarafından. Demokrasi alanındaki bu yenilenmeye paralel olarak, bir de reel sosyalizmin devletçi ve iktidarcı gerçeğine karşı sosyalizm devlet ve iktidar paradigmasından kurtarılarak demokrasiyle birleştirilmiştir. Devletçi sosyalizme son verilmiştir. Baskı ve sömürü aracı olan devlet eliyle özgürlük, eşitlik ilkelerini ifade eden sosyalizmin gerçekleşmeyeceği çok çarpıcı bir biçimde ortaya konmuştur. Böylece sosyalizmin özgürlük ve eşitlik ilkeleri demokrasiyle birleştirilerek, devletçi sosyalizmin karşısına demokratik sosyalizm ideolojisi formüle edilip konmuştur.

Bu da çok önemlidir. Hem demokrasi, hem de sosyalizm devletçi paradigmadan çıkartılarak birleştirilmiş ve yeni bir ideoloji olarak demokratik sosyalizm ideolojisi, insanlık tarihinin özgürlük, eşitlik ve demokrasi bilinci üzerinde 21. yüzyılın sosyalist ideolojisi olarak geliştirilmiştir. Demokratik sosyalizm ideolojisinin öngördüğü toplumsal sistem demokratik, ekolojik, cinsiyet özgürlükçü toplum olarak tanımlanmıştır. Yani kadın özgürlüğüne ve ekolojik devrime dayalı demokratik sistem olarak ortaya konmuş, bu da Demok-

ratik Konfederalizm olarak formüle edilmiştir. Böylece devletçi çözüm dışında insanlığın, toplumların yaşadığı çelişkilere demokratik çözüm yöntemi açılmıştır. Bu her şeyden önce Kürt sorununun çözümünde uygulanacak bir yöntem olarak ortaya konmuş, dolayısıyla Kürt halkının Demokratik Konfederalizm çizgisinde kendisini örgütleyerek iradesini ortaya koyması temelinde, Kürt sorununun demokratik çözümünün gerçekleşeceği belirlenmiştir. Bu da devlet artı demokrasi formülüyle ortaya konmuştur.

Bir yandan devletin demokratik reformdan geçirilmesi ve demokrasiye duyarlı hale getirilerek toplumun demokratik örgütlenmesinin önünü açması, diğer yandan halkın bütün sınıf ve kesimlerinin kendi demokratik örgütlenmelerini güçleri ve özgünlükleriyle yaparak demokratik konfederalizm sistemi içerisinde birleşerek kendi yaşam iradelerini ortaya çıkarmaları temelinde, başta Kürt sorunu olmak üzere toplumların yaşadığı bütün sorunların çözüme kavuşturulacağı öngörülmüştür.

Dikkat edilirse, Önder Apo uluslararası komploya karşı mücadeleyi sadece bir politik-askeri mücadele olarak görmemektedir. Yine böyle bir mücadeleyi sadece bir stratejik durum olarak da değerlendirmemektedir. Bir çizgi olayı olarak görmektedir ve bu çizginin felsefi, siyasi, örgütsel, askeri boyutları vardır. Meşru savunma stratejisi böyle bir çizgi temelinde ortaya çıkmakta ve halkın kendi demokratik haklarını ve varlığını savunması durumu olarak formüle edilmektedir. Önder Apo'nun komploya karşı mücadeleyi bu biçimde ele aldığı, bu kadar kapsamlı yaklaştığı, ancak komployu yenilgiye uğratacak, boşa çıkartacak bir mücadelenin bu temelde gerçekleştirebileceğini öngördüğü tartışma götürmez bir gerçektir. Kendisi bütün engellemele-re, İmralı sistemindeki ağır fiziki ve psikolojik işkenceye, yine düşüncelerini dışarıya aktarmadaki ağır izolasyona rağmen hem bu kapsamlı teorik analizleri yapabilmiş, hem de ulaştığı sonuçları halka ve kamuoyuna taşıyabilmiştir.

# Komünar

Bu bakımdan Önderlik görevlerini başarıyla yapmıştır. Komploya karşı en etkili mücadeleyi İmralı işkence sistemi içerisinde yaparak daha önceki süreçte komployu boşa çıkartacak bir mücadeleyi nasıl vermişse, İmralı sisteminde de komployu yenilgiye uğratacak bir mücadeleyi yarattığı teorik-ideolojik açılımlarla ortaya çıkartmıştır. Sonuçta kazanan Önder Apo olurken, kaybeden inkâr ve imha güçleri olmuşlardır. PKK'nin stratejik değişim ve yeniden yapılanmasının ancak böyle bir teorik, ideolojik yenilenme, paradigma değişimi temelinde gerçekleşebileceğini ortaya koymuştur. Buna dayalı olarak stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılanmanın teorik çerçevesini geliştirmiştir. Bu çizgiye bağlı olarak meşru savunma stratejisini tanımlamış, böyle bir strateji temelinde halkın demokratik konfederal örgütlenmesinin nasıl olması gerektiğini, bunun parti öncülüğünü, meşru savunma ve öz savunma güçlerini, gençlik ve kadın örgütlülüğünü, yine tüm emekçi kesimlerin özgün örgütlenmelerinin nasıl gelişmesi gerektiğini ortaya koyarak, demokratik konfederalizm sisteminin bütünlüklü bir formülasyonunu vermiştir. Örgüte ve halka ancak böyle bir ideolojik yenilenme, stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılanma temelinde yeni bir strateji ve onu hayata geçirecek taktiklerin başarıyla hayata geçirilmesiyle komplo karşısında ayakta durulabileceğini ve komployu yenecek bir mücadelenin yürütüleceğini ifade etmiştir.

Böyle bir değişim yenilenme ve yeniden yapılanma sağlanırsa, komployu yenebilecek bir mücadelenin yaratılacağını öngörmüş ve herkesi bu temelde bir değişime, yenilenmeye, yeniden yapılandırmaya komplo karşısında Kürt halkının özgürlüğü ve Kürt sorununun demokratik çözümü mücadelesini geliştirmeye çağırmıştır.

***Örgüt, uluslararası komployu boşa çıkarmak için Önderliğin tarz ve temposuna ne kadar ayak uydurdu?***

Doğrusunu söylemek gerekirse, örgütün Önderliğin tarz ve temposuna çok fazla ayak

uydurduğu söylenemez. Hep gerisinden giden, eksik ve sürüklenen bir konumda olmuştur. Bir kere örgüt Önder Apo'nun yaşadığı bir özelleştirilme sorgulama derinliğine ve bu temelde değişim ve yenilenme gerçeğine ulaşmamıştır. Bunun çok gerisinde ve uzağında kalmıştır. İkinci olarak, Önder Apo'nun geliştirdiği felsefik ve ideolojik yenilenmeyi tam özümseme noktasında son derece dar ve sığ kalmıştır. Bu konuda da çok ağır ve geriden Önderliği takip etmiş, ciddi teorik-ideolojik çalışma yapamamış ve zamanında komplo karşısında alması gereken tavrı alıp yeterli bir mücadele yürütme konumuna kendisini sokamamıştır. Daha da ötesi, Önderliğin ortaya çıkardığı teorik-ideolojik gelişme düzeyini tam özümsemediği söylenemez. Yeni Önderlik çizgisinin özümsemesi, derinliğine bu çizgiye hâkim olunarak, ruhu ve özü çizginin kavranarak, bu temelde mücadelenin stratejik ve taktik yönlendirmesini sağlama konumuna geçememiştir. Teorik-ideolojik derinliğine sığ, dar, kendine göre, eski paradigmanın etkisinde, daha ötesi milliyetçi-devletçi paradigmanın etkisinde kalarak yaklaşma gerçeği vardır. Bu bakımdan özümseme yanında, ciddi benimseme sorunlarının olduğu bile söylenebilir. Dolayısıyla bu gerçeği böyle görmek ve ifade etmek gerekiyor.

Üçüncü olarak, Önderliğin geliştirdiği felsefik-ideolojik çerçeveyi, teorik düzeyi topluma taşırmada da ciddi bir yetersizlik içinde kalmıştır. Bu kadar propaganda aracına sahip olunmasına ve halkın Önderlik gerçeğini öğrenme konusunda çok büyük bir istek duymasına rağmen, sistemli ve planlı bir biçimde Önderliğin geliştirdiği çizgiyi propaganda araçlarına kavuşturarak halka taşımada bir düzensizlik, sistemsizlik ve yetersizlik yaşanmıştır. Bu da Önderlik gerçeğinin halka taşınmasında bir zayıflığa yol açmıştır.

Dördüncü olarak, pratik süreçlerin geliştirilmesinde de Önderlik gerçeğinden kopuk bir durum sıkça yaşanmıştır. Özellikle provokatif-tasfiyeci eğilimin örgüt içerisinde hâkim olduğu dönemde çok aceleci, dar ve sığ bir yaklaşımla gerçekte bir düşünce derinliğine

# Komünar

sahip olmadan, adeta yeni stratejik mücadele süreci hızla tüketilmiş, bunun sonucunda bir umutsuzluk, kırılma, ardından teslimiyetçi bir ruh hali ortaya çıkmıştır. Provokatif-tasfiyeci eğilimin bu kadar hızla kendini düşmanın kucağına atması aslında yaşadığı bu acelelikten ileri gelmiştir. Öyle ki, hiçbir taktik adımı yeterince teorik çözümlere kavuşturmadan, planlama yapmadan uygulamaya koyduğu gibi, hiçbirisinde de tam sonuca gitme ve sonuç alma gibi bir durumu yaşamamıştır. Daldan dala atlar gibi bir serhildan durumundan diğerine geçerek, bir iki yıl içerisinde bütün mücadele imkânlarını tüketerek sonuç alınmadığı kanısına varmıştır.

Bunun sonucunda tam da Önderlik çizgisi çerçevesinde uluslararası komploya karşı pratikleşmenin gerekli olduğu, daha etkin aktif bir pratik mücadelenin yürütülmesi gerektiği dönemde teslim bayrağı çekmiştir. Sıfırı tüketerek Önderlikten kopup düşman çizgisine yönelmiştir. Yeni bir oyun olarak AKP'nin Türkiye'de iktidara getirildiği ve ardından ABD'nin Irak'ı işgal savaşına başladığı bir süreçte, yeni mücadele stratejisinin çok etkin bir biçimde hayata geçirilmesi gereken bir ortam-

## **1 Haziran atılımıyla örgüt yeniden Önderlik çizgisiyle buluşma sürecine girmiş, bu temelde belli bir pratik süreç yaşanmıştır.**

da sıfırı tüketerek, Önderlik gerçeğinden ve çizgisinden kopup ABD kuyruğuna takılan bir konuma düşmüştür. Bu, uluslararası komplo-nun ilk saldırıya geçtiği dönemdekinden çok ileri düzeyde örgütün Önderlikten pratik, taktik açıdan da kopartılması sonucunu vermiştir. Neredeyse Önderlik çizgisinin gerektirdiği mücadele gerçeğinden tümten kopup, tamamen ABD'nin milliyetçi-devletçi çizginin öngördüğü bir taktik mücadele duruşu içine düşülmüştür. Bu konuda da Önderliğin geliş-

tirdiği eleştiriler, düzeltici çabalar tasfiyeciliği tasfiye etme rolü oynayarak, 1 Haziran atılımıyla örgüt yeniden Önderlik çizgisiyle buluşma sürecine girmiş, bu temelde belli bir pratik süreç yaşanmıştır.

Ana doğrultu olarak 1 Haziran atılım süreci, Önderlik çizgisini takip eden bir mücadele süreci olarak değerlendirilebilir. Ancak kendi içinde eleştiri-özeleştiri gerektiren yetersizlikleri, zayıflıkları ve hataları kuşkusuz çoktur. Dardır, güçlü örgütlenmelere dayanmamaktadır, ertelemeci yanı çoktur, hem siyasi hem askeri vurgusu azdır. Dolayısıyla düşman üzerinde de, halk üzerinde de etkisi zayıf olmuştur. Bunun sonucundadır ki, düşman hala Kürt Özgürlük Hareketini ezebileceği umudunu taşıırken, halkın demokratik konfederalizm gerçeğini özümsemeye ve bu temelde örgütlenmeye yönelmede zayıf kalması ve geç hareket etmesi gibi bir pratik durum ortaya çıkmıştır. Kuşkusuz bunlar pratik mücadelenin sorunlarıdır. Çeşitli toplantılarda tartışılıp değerlendirilerek giderilmeye çalışılan hususlardır. Eksiklikler, hatalar eskiye göre hareketimiz tarafından daha fazla ortaya çıkartılıp giderilmesi için gerekli özeleştirisel tutumlar düşüncede ve pratikte daha fazla gerçekleştirilmektedir. Bu da örgütün dinamizmini artırmakta, mücadele gücünü geliştirmekte, dolayısıyla daha aktif ve etkili bir mücadele gücü haline örgütümüzü getirmektedir.

Ancak mevcut durumuyla da değerlendirilirse, hala Önderliğin tarz ve temposuna ulaştığı, buna göre bir pratikleşme içinde olduğu söylenemez. Tarzda Apocu çizginin gerekleri ile çelişen yönler çoktur. Hareketimizin temposu ise ağırdır. Karar mekanizması ağır işlemektedir. Sistemi içinde bürokratism vardır, hantallık yaratmaktadır. Son dönemlerde bu konularda geliştirilen çaba ve mücadeleler belli bir yetkinleşmeyi kuşkusuz yaratmıştır. Ancak geçen süreç açısından bir hantallığın, ağır hareketin, tarzda bireyci, kendine göre, kolektivismden uzak bir duruşun, yine sonuç alıcı bir tarza ulaşmada zayıflığın yaşanmış olduğu söylenebilir. Bunlar tartışmalarda açığa çıkan ve düzeltilmeye çalışılan hata ve ye-

# Komünar

tersizliklerdir. Etkili ideolojik, örgütsel savaşım verildikçe ve bu temelde örgüt yapımız yönetim ve kadro düzeyiyle yeterli bir eleştirel-özeleştirisel sorgulamayı yaşadıkça, bu hata ve eksiklikler açığa çıkartılıp giderilmekte, bu da hareketimizi tarz ve tempo bakımından daha hızlı hareket eden, Önderlik gerçeğine yakınlaştıran bir konuma getirmektedir. Bu tür ilerlemeler oldukça, hareketimizin mücadelesinin arttığı ve uluslararası komplo karşısında çok daha etkin, sonuç alıcı mücadelelerin ortaya çıkartıldığı rahatlıkla söylenebilir.

***Önderlik ve hareket uluslararası komployu boşa çıkarmak için mücadele ederken, iç tasfiyecilik komployu hareketin içine taşıdı. Bunun etkileri nelerdi? Daha erken neden etkili mücadele yürütülmedi?***

Provokatif-tasfiyecilik eğilim çok önemli bir süreçte kuşkusuz hareketimize ve mücadelemize çok büyük zararlar vermiştir. Aslında süreç önemli bir mücadele süreciydi. Etkili bir hamle yapma koşulları vardı. Süreç bizden bunu istiyordu. Bir yandan ABD'nin Irak işgali ve bunun yarattığı sonuçlar, diğer yandan 3 Kasım 2002 seçimlerinde AKP'nin iktidara getirilmesi ve bunun yarattığı siyasi ortam, Kürt Özgürlük Hareketinin de yeni ve güçlü bir hamleli çıkışı yapmasını zorunlu kılıyordu. Hareketimizin bunu yapmak için gücü ve imkânları aslında vardı. Kuşkusuz Bir Halkı Savunmak kitabı henüz ortaya çıkmamıştı. Paradigma değişimi temelinde gerçekleştirilen ideolojik yenilenme ve bu temelde demokratik konfederalizm örgütlülüğü gibi kapsamlı bir halk örgütlenme sistemini öngören düşünce ve projeye sahip değildik. Ancak Kürt sorununun demokratik çözümünü ifade eden kapsamlı bir teorik çözümlenmeye ve bir demokratik çözüm programına sahiptik. Demokratik Uygurluk Manifestosu böyle bir çözüm gücünü düşüncede çok ileri düzeyde ortaya çıkarmıştı. Yine hareketimizin birliği ve bütünlüğü korunmuş, yeni katılımlarla büyük ölçüde yenilenmiş, belli bir eğitimle kendini hazırlamış, önemli bir güce ulaşmıştı. Pratikte

mücadele edecek, her türlü mücadeleyi yürütecek bir güç düzeyi mevcuttu.

İşte böyle bir ortamda tam da çizginin bizden pratik hamle yapmayı istediği bir süreçte, provokatif-tasfiyecilik eğiliminin iç dayatması gerçekleşti ve bu hamle büyük ölçüde sabote edildi. Güçleri zayıflatıldı, çok geriye itildi, ertelendi. Düşüncede ve örgütsel sistemde ağır tahribatlar ortaya çıkartılarak, hareketimizin mücadele gücü zayıflatıldı.

Provokatif-tasfiyecilik eğilim hareketimizin içine neleri taşıdı? Hiyerarşik devletçi sistemin, yani düzenin bütün kirini, pasını, tortusunu, ölçü ve alışkanlıklarını, yaşam kalıplarını taşıdı. Sınıflı, cinsiyetçi toplum özelliklerini taşıdı. Milliyetçi-devletçi çizginin ölçü ve özelliklerini taşıdı. Küçük burjuvazinin her türlü kaypak, muğlak, iradesiz, direngensiz, bireyci, basit, tepkici, tutucu, ikircikli ruh halini taşıdı. Bu özellikleri deyim yerindeyse ayaklandırdı. Sınıflı, cinsiyetçi toplumun her türlü kölelik özelliğinden koparak özgür, eşit, demokratik bir toplumun fedai öncü gücünü yaratma çabası içerisinde olan kadro topluluğumuz, parti hareketimiz içerisine köleci yaşamın ölçü ve alışkanlıklarını taşıdı. Hem de bunu sahte bir biçimde Önderlik çizgisinin gereğiymiş gibi göstererek, duyguları okşayarak, gerçek kimliğini maskeleyerek yaptı. Dolayısıyla aslında birçok kadroyu, yeterince bilince ulaşmayan, duyarlı olmayan, zayıflıklar yaşayan birçok kadroyu ciddi biçimde yanılttı, etkiledi. Önderlik çizgisinde yürüme, devrimcilik öyle davranmış gibi, ilericiymiş gibi düzen ölçülerine, emperyalizmin kucağına, ölçülerine gitmeyi sunarak oldukça yanıltıcı bir tutumun sahibi oldu. Bir yandan etkileyerek, diğer yandan tepkileyerek adeta örgüt ortamımızı tümüyle dinamitledi. Tam bir karışıklık, kargaşa, savrulma durumu ortaya çıkardı. Bu aldatıcı bir durumdu.

Burada bunu yapanların güçlüğünden çok dayanakları ve kadro yapısının yaşadığı zayıflıklar etkili oldu. Provokatif-tasfiyecilik eğilim örgüt içine bu tür dayatmalarda bulunurken sırtını ABD'ye dayadı. ABD'nin Irak müdahalesinin ortaya çıkardığı sonuçlara,

# Komünar

dolayısıyla Güney Kürdistan'daki duruma dayadı. Bu oldukça önemli bir durumdu. Eğer ABD'nin Irak müdahalesi ve bu temelde Güney Kürdistan'daki durum ortaya çıkmasaydı, bu güçlerin böyle bir çizgi kaymasını bu kadar hızlı yaşamaları, bu denli etkili olmaları asla mümkün olmazdı. Sert savaş ortamı var olsa, dayatılsaydı, kendilerini böyle izah edemez, ortaya koyamaz, kadrolar nezdinde bu kadar aldatıcı ve etkileyici bir sonucu ortaya çıkartamazlardı. Bu bakımdan AKP'yle ABD'den etkilenmeleri çoktur. Kendilerini AKP'nin PKK içindeki benzeri saydılar zaten. Nasıl ki AKP Erbakan çizgisine karşı bir ihanet durumu geliştirdiyse, bunlar da Önderlik çizgisine karşı benzer bir durumu geliştirmelerine rağmen, aslında Önderliğin uygulayıcısı olduğunu söyleyerek bunu yapmaya çalıştılar. Uzun bir süre böyle bir iddia da bulunup ortamını etkilemeye, kafaları karıştırmaya çalıştılar. ABD'nin Güney Kürdistan'da yarattığı ortama dayanarak, özellikle YNK ve KDP etkisi altında basit bireysel yaşam isteklerini tatmin için, güdülerini tatmin için zeminin uygun hale geldiğini görerek doludizgin o zemine koştu.

Böyle bir durumda elbette en önemli husus kadronun bilinci, örgütlülüğü ve sağlam duruşuydu. Bu tür düşmanca girişimleri ve oyunları ancak bilinçli, duyarlı ve örgütlü bir kadro duruşu önceden görebilir ve boşa çıkartabilirdi. İşte provokatif-tasfiyeci saldırı süreci gösterdi ki, aslında kadro duruşumuzda böyle bir zayıflık mevcuttur. Denebilir ki, uluslararası komplo karşısında yaşanan gaflet ardından, bir kere daha böyle bir zayıflığın gösterilmesi çok ağır bir durum değil midir? Evet, ağırdır. Bu bizim zayıflığımızı gösteriyor. Ama gerçek budur. Ne kadar acı olursa olsun, içinde bulunduğumuz gerçek budur ve gerçeği görerek kendimizi ele alıp düzeltmemiz gerekiyor.

Neden provokatif-tasfiyeci saldırılar önceden görülüp ona karşı durulamadı? İşte bu nedenle durulamadı. Önderliğin zamanında yeterince özümşenerek yetkin bir biçimde takip edilememesi, sürekli Önderlikle bir mesa-

fenin olması, provokatif-tasfiyeci dayatmaların görülüp önlenmesinin zamanında yapılmasını engelleyen bir neden oldu. Önderlik gerçeği karşısında yaşanan darlık ve sıklık bir neden oldu. Provokatif-tasfiyeci çizginin oyunlarını görece kadar duyarlılığa ve bilince sahip olmama bir neden oldu. Örgütsüzlük bir neden oldu. Çünkü provokatörler daha örgütlüydüler, aceleci davrandılar ve örgütsüz çoğunluk karşısında bir avuç örgütlü güç yanlışları savunuyor da olsa, bir dönem etkili olmayı sağladılar. Bir de Irak'taki gelişmeler zamanında yeterince doğru değerlendirilip tedbirler geliştirilemedi. ABD'nin Irak müdahalesinin hareketimizin yararlanması açısından önemli imkânlar yaratacağı değerlendirilirken, bu müdahalenin hareketimiz açısından ortaya çıkartabileceği tehlike gerçeği üzerinde zamanında yeterince durulamadı.

Oysa Irak müdahalesi bir bölgesel müdahaleydi ve bizde bir bölge gücüyüydük. O zaman Irak'a müdahale sadece Saddam yönetimine bir müdahale değil, bütün Ortadoğu güçlerine, onun içinde bize karşı da bir müdahaleydi. Dolayısıyla bizim üzerimizdeki etkisi ne olabilirdi? Bize karşı ne tür tehlikeler oluşturabilirdi? Hareket olarak bunun değerlendirilmesini zamanında yeterli bir biçimde yapamadık. Böyle bir değerlendirmeye örgütlü bir yapıda ulaşamadık. Bu durumdan provokatörler yararlandılar ve kendilerini bu zemine taşıyıp orada üstlendirecek, daha hızlı örgütlenme ve hareket üzerinde oyun oynama gücüne kendilerini ulaştırdılar. Bir kere örgütlenip saldırıya geçtikten sonra da, elbette bu durumun önüne geçmek öyle kolay olmadı. Bir de insanların uluslar arası komplo gibi en vahşi bir saldırı ortamında bu kadar vicdansız, vahşi, alçak bir konuma düşeceğini bilen insan olarak beynimize ve yüreğimize elbette kabul ettirmek istemedik. Belki bu çok niyete dayalı apolitik bir durumdur ama bu da bir gerçektir. Ve bizim yaşadığımız gerçekliğimizdir. Ne denirsen densin bu böyle olmuştur.

Hareketimiz içerisinde hiç kimse Ferhat denen alçağın böyle davranacağına ihtimal vermedi, vermek istemedi. Kürt toplumunun



değer yargıları, ölçüleri elbette insanları böyle düşünmeye götürüyordu. O nedenle de provokatör hareket bu kadar yanıltıcı, oyalayıcı, etkileyici oldu. Bir muğlaklık ve belirsizlik yarattı. Ta ki gerçekten oyun oynayıp hareketi çizgiden saptırmakta kesin kararlı oldukları net ortaya çıkana kadar, aslında bir gaflet uyusunda durur gibi bir duruş sergilendi. Öyle görünmeyen, anlaşılmayan bir gaflet durumu yoktu. Ama bireyci bir tarzla seyreden, ona karşı durma etkinliğini ve gücünü gösteremeyen bir gaflet durumu söz konusu oldu. Böyle bir gaflet durumunda görev başarılmasına rağmen, yine de insanlar "yalnız başıma ne yapabilirim" diyerek kendilerini rahatlatabiliyorlar. Dolayısıyla provokasyon karşısında görev ve sorumluluklarına çok daha erkenden ve etkili bir biçimde sahip çıkma gibi bir duruma giremediler. Bu da provokatif-tasfiyeci eğilimin daha çok fırsat ve zemin bulmasına, kendini daha yaygın örgütlemesine ve saldırılarını daha etkili yapmasına yol açtı, zemin sundu. Bunun da sonuçları hareketimiz açısından elbette oldukça acı ve ağır oldu. Olumsuz bir süreçti bu süreç, ifade ettiğim gibi özeleştirisi zor olan süreçti bunlar. İçine düşülmemesi gereken süreçlerdi. Fakat yaşanmıştır, hareket açısından ciddi bir zorlanma ortaya çıkartılmıştır. Öyle ki, etkisinin kolay kolay aşılamadığı bir zorlanma ve savrulma durumu hareketimiz içerisinde ne yazık ki yaratılmıştır.

***Tasfiyeci-provokasyon, Önderliğin yeni paradigma temelinde gerçekleştirdiği ideolojik-siyasi hamlenin gelişmesine nasıl engel oldu? Kongra Gel Birinci Genel Kurulunda bu şekilde hangi olumsuzluklar ortaya çıktı?***

Provokatif-tasfiyeci eğilim bir inkârcılık durumudur. Bu eğilim PKK'nin her şeyine saldırdı. İdeolojisine saldırdı, siyasal çizgisine saldırdı; parti yaşamına pratikte ortaya çıkardığı tüm temel değerlere karşı inkârcı bir saldırı hareketi olarak ortaya çıktı. Bunu Kongra Gel kuruluşu sürecinde tam bir savrulma ve inkârcı saldırı biçiminde ortaya koydular. Bu biçimde Önderliğin Kongra Gel projesini sabote etmeye çalıştılar. Bu konuda henüz geniş

bir teorik izah ve kadro yapısında yeterince bir anlayış durumu mevcut değildi. **Bir Halkı Savunmak** kitabı henüz hazırlanıp ulaştırılmamıştı. Kongra Gel projesi sadece **Atina Savunmasıyla** ortaya konmuştu ki, bu savunma da oldukça dar bir özeti ifade ediyordu. Önderlik yaşadığı yoğunlaşmaya dayanarak ve elde ettiği dar ve kısıtlı imkânları kullanarak çok güçlü bir soyutlama ve özetleme temelinde yeni teorik değerlendirmesini ve pratik projelerini ortaya koymuştu. Onları doğru ve yeterli anlayabilmek için, Önderliğin yaşadığı yoğunlaşma düzeyine ulaşmak ve bu temelde bir bilinç düzeyini yaşamak gerekiyordu. Oysa bizdeki yapının yoğunlaşma düzeyi bunun çok gerisindeydi. Oldukça sığ ve dar bir yaklaşım mevcuttu.

**AIHM Savunması** temelinde yürütülen tartışmalar, yaşanan yoğunlaşmalar ardından gerçekleştirilen PKK 8. Kongresiyle ancak KADEK kuruluşu gibi bir projeye kendimizi ulaştırabilmiştik. Dikkat edilirse KADEK de çok yeterli tanım bulmuş, bütünlüklü ve sorunlara çözüm olan bir proje değildi. Ne PKK'nin tam yürütülmesiydi, ne de bir yeni sistem olarak kongrenin geliştirilmesiydi. Her ikisinin de etkilerini içinde taşıyan, şekilsiz bir duruşu ifade ediyordu. Oysa biz AIHM Savunmasının yorumlanması temelinde öyle bir çözüm projesine ulaşmış ve bunun bir çözüm olacağını sanmıştık. Bu temelde de bazı temel kararlar alarak, halkın karşısına böyle bir projeye çıkmıştık. Şimdi Önderlik yeni bir proje olarak kongra Gel'i gündemleştirenince, elbette bizim yaptıklarımızın geçersizliği ortaya çıktı. Bir tür eleştirisi oldu. AIHM Savunmasının uygulanması sürecinde, KADEK oluşumuyla bir yetersizliği yaşamıştık. Bir daha öyle bir eksiklik gösterme hakkımız yoktu. O nedenle daha dikkatli olmamız, titiz yaklaşmamız gerekiyordu. Daha iyi anlayarak hareket etmemiz lazımdı. Bu bizim üzerimizde önemli bir etki bırakıyordu.

Bununla birlikte kongra gel projesini ortaya koyan Atina savunması oldukça soyutlanmış ve özet ifade eden bir çerçevede olunca anlaşılması, içeriğine tam vakıf olunması

# Komünar

zor oldu. Yoğunlaşma düzeyimiz o derinlikte değildi. KADEK kuruluşuyla bir kere yetersiz davranmıştık, bir daha öyle yapma hakkımız yoktu. Atina Savunmasının özet düzeyi tartışma gerekiyordu. Anlamak için tartışmaya, değerlendirmeye ihtiyaç duyuyordu. Dolayısıyla tartışmada farklı yorumların ortaya çıkması, geliştirilmesi anlamını taşıyordu. Bu nedenle içeriğinin tam anlaşılması zor oldu. Sorumlu davranan, hata yapmamak isteyen, hata yapma haklarının kalmadığını düşünen kadrolar daha ölçülü, daha derin davranış gösterdiler. Daha iyi anlamaya ve hata yapmamaya çalıştılar. Onun için de erkenden görüş belirtme ve "proje şudur" diyerek yönlendirme durumundan mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalıştılar. Provokatörler ise bu durumu da bir fırsat bildiler. Aslında onların bütün çabası, önceden de hazırlandıkları husus, bir fırsat bularak özellikle ideolojik çizgide, kadro ölçü ve yaşam çizgisinde saptırma yaratacak, örgütü bozacak, sabote edecek bir süreci geliştirebilme idi. Kongra Gel projesinin Atina Savunmasıyla ortaya konduğu süreci de böyle değerlendirdiler.

Yönetim ve kadro düzeyinin yeterince çözümleyemediği, anlayamadığı, tam bir derinlikle izaha kavuşturamadığı, dolayısıyla çözüm gücü haline gelemediği bir ortamdan yararlanarak, bu durumu bir fırsat olduğunu değerlendirip hızla kendilerine göre bir yorum geliştirdiler. Önderliğin KADEK çözümünü yetersiz gördüğünü, KADEK'in hala parti etkilerini taşıdığını, dolayısıyla Kongra Gel'in partiyi tümden yok ederek partisiz bir sistem öngördüğünü savundular. Baştan itibaren fırsatını kolladıkları PKK'nin militan kadro ölçülerini yok etmek için koşulların oluştuğunu, fırsat ve imkânın doğduğunu değerlendirdiler. Herkesten önce Atina Savunması üzerinde yorumlarını geliştirerek, "Önderlik projesinin doğru anlaşılması budur" diyerek, aslında projenin özünü boşaltan, saptıran, kendi düşüncelerini Önderliğin Kongra Gel projesi ve Atina Savunmasında ortaya koyduğu düşünceler diye göstermeye çalıştılar. Karşıt tezlerin aynı bütünlükte, yoğunlukta gelişmemesi,

ortamın bu tür saptırıcı tezlere açık hale gelmesine ve bu yorumların parti ortamında çok fazla etkili olmasına yol açtı.

Bir de daha önce belirttiğimiz gibi önceden örgütlenmişlerdi. Eylül 2002'de yapılan Merkez Komite Toplantısında bu çete grubuna dönük eleştiriler karşısında birbirlerine kenetlenmişler, örgütlenmelerini artırmışlardı. Partinin üzerlerine gideceğini, onlardan özeleştirme isteyeceğini, bu çete eğilimini yok ederek özeleştirme temelinde partiye doğru katılmayı isteyeceğini anlayınca, parti karşısında bir güç olabilmek ve üzerlerine Önderlik çizgisinde gelinmesini engelleyebilmek için kendi örgütlenmelerini artırmışlar, bir de ittifak yapmışlardı. Özellikle daha önceden örgütlenmiş Botan'ın başını çektiği çete ile Ferhat bu toplantı ardından ittifak yaparak örgütsel durumlarını büyütmişlerdi. Artık ayrı bir örgüt olarak davranıyorlardı. Kendi karşılarında örgütsüz bireyler olarak var olan yönetimin işlerliğini boşa çıkartıyorlardı. Bu çerçevede de Kongra Gel projesi üzerindeki yorumları daha çok etkili oldu. Sanki geniş bir topluluğun düşüncesiymiş gibi ortaya çıktı. Çünkü hepsi birden aynı şeyi söylediler. Onun karşısında var olan görüşler parça parçaydı. Herkesinki kendine göreydi ve örgütsüzdü, o nedenle de etkili olmadı. Temmuz 2003 toplantısında da etkili olmadı. Kongra Gel hazırlık sürecinde zaten hiç etki de bulunamadı.

Tamamen hazırlık çalışmalarını bu provokatif-tasfiyeci eğilim kendi hegemonyasında yapmıştı; dolayısıyla Kongra Gel kuruluş sürecinde de bu eğilim oldukça baskın çıktı, etkili oldu. Bütün projeleri onlar hazırlamışlardı. Hepsi PKK'nin inkârı ve yok edilmesi üzerine kurulmuş projelerdi. Özleri içerikleri böyleydi. PKK'yi adeta taşlar gibi taşılayıp yok ederek, doludizgin PKK karşıtı sistemin, yani milliyetçi-devletçi sistemin içine kulaç atmaya çalışıyorlardı. Böyle olunca Kongra Gel sürecindeki tartışmalarda da çok fazla bu projelerde değişiklik yapmak mümkün olmadı. Ancak bazı kısmi değişiklikler yapılabildi. Genel yapı üzerinde çete örgütlenmesinin yarattığı bir baskı durumu söz konusuydu. Her

# Komünar

yöntemle bu baskıyı hissettiriyorlardı. Bu da tartışma zemininin daha da azalmasına yol açtı. Ancak bütün bu örgütlülüklerine, çabalarına, saldırganlıklarına rağmen, istedikleri etkinliği kuramadılar. Taraftar desteğine ulaşamadılar.

Bu durum en somut olarak kendisini Kongra Gel yönetiminin seçiminde gösterdi. Birçok çete mensubu seçilemediği gibi, seçilenler de en geride oy alabildiler. Bu onlarda büyük bir şok etkisi yarattı. Nitekim seçimi protesto etmek üzere kongreyi boşa çıkartıcı davranışlarda da bulundular. Artık her türlü davranışı gösteriyorlardı. PKK'nin kültürü, geleneği tümünden ortadan kaldırılmıştı. Bunun sonucunda oluşan yapı kuşkusuz iki yönlüydü. Tam hâkim olup hareketi ele geçiremediler, dolayısıyla istedikleri gibi yönlendirme gücüne ulaşamadılar. Ancak bozacakları kadar bozdular. Geleneklerde, ölçülerde, anlayışta, sevgide-saygıda yol açabilecekleri kadar tahribata yol açtılar. Otuz yıllık emekle Önder Apo'nun ortaya çıkardığı, geliştirdiği örgüt kültürünü yok ettiler. PKK'nin büyük sevgi ve saygı ortamını parçaladılar. Ciddi bir parçalanma durumu ortaya çıkardılar. Etki ve tepki birleşik etkisiyle bütün kadroların kafalarında savrulmalara yol açtılar. Öyle ki, etkilenerek ya da tepkilenecek bu provokatif-tasfiyeci girişimin etkisini yaşamayan hiç kimse kalmadı.

**Provokatif-tasfiyeci eğilimi  
Teşhir edip boşa çıkartıcı  
Mücadeleler gelişene kadar  
Kadro yapısı sabırla bekledi  
Bu gerçeği görünce de ezici bir  
Çoğunlukla parti çizgisinde  
Önderlik çizgisinde yeniden bir  
Örgütlenmeye dört elle sarıldı**

Bunun karşısında yeterli örgütlü bir duruşun olmaması kadro yapısında büyük bir kaygı, bireycileşme, kendine görelilik, keyfiyet durumu ortaya çıkardı. Zaten provokatif-tas-

fiyeci eğilimin istediği de buydu ve bunun üzerinden rahatlıkla örgütü dağıtma, eritme, çizgiden çıkartma ve düzenin içine çekme imkânı bulabileceklerini düşündüler. Bütün bunların sonucunda gerçekten de olumsuz bir durum ortaya çıktı. Hiçbir zaman özeleştirisi verilemeyecek bir örgütsel sonuç oluştu. Herkesi titreten, Kürt halkına umut veren PKK'nin durumunda felaket diyebileceğimiz bir gerçeklik gelişti. Bu yapıda olumsuzluk çoktur. Olumlu olan yön kadronun sabrıydı. Bu tür eğilimler karşısında yine de ağırbaşlı, olgun sabırlı davranabilmesiydi. Nitekim bunun sonucundadır ki, bu provokatif-tasfiyeci eğilimi teşhir edip boşa çıkartıcı mücadeleler gelişene kadar kadro yapısı sabırla bekledi. Bu gerçeği görünce de ezici bir çoğunlukla parti çizgisinde, Önderlik çizgisinde yeniden bir örgütlenmeye dört elle sarıldı. Ama tahribat çoktu, zedelenme çok fazlaydı. Kadroların zihinlerinde, davranışlarında, anlayışlarında aşınma çok fazlaydı. Bundan etkilenmeyen kimse neredeyse kalmamıştı. Bu nedenle düzeltme çok zor oldu, çok zamana yayıldı. Yeterli ve örgütlü bir ideolojik ve örgütsel mücadeleyle provokatif-tasfiyeci eğilimin etkilerini düzeltme yönünde geliştirilen çabalarda zayıflıklar olunca, kadroyu aşındıran, yıpratıcı zararlar fazla oldu. Dolayısıyla zayıf çok oldu. Daha sonraki süreçte yaşanan kaçışların önemli bir nedeni elbette buydu. Bu anlamda da provokatif-tasfiyeci eğilim uluslararası komplonun bütün diğer yöntemlerinin verdiği zarardan çok daha fazlasını hareketimizi verdi.

*Önderliğin "Komplolar mücadeleyi etkiler, daha da hızlandırır. Büyük inzialardan büyük gelişmeler doğar" belirlemesi gelinen aşamada hareket için ne anlama gelmektedir?*

"Komplolar mücadeleyi etkiler daha da hızlandırır" sözü, zorluklar eğer doğru yaklaşırsa, daha büyük direnişlere ve gelişmelere yol açar anlamına gelmektedir. Nitekim rahat ve bol imkâna sahip ortamlardan güçlü fikirler, kapsamlı birlikler ve etkili direnişler ortaya çıkmaz. Zayıf, dağınık, yumuşak

# Komünar

duruşlar ancak ortaya çıkar. Oysa insan gücünün en ileri düzeyde ortaya çıkışını zorluklarla dolu ortamlar yaratır. Tabii her zor ortamdan büyük gelişme çıkmaz. Herkes zorluklar içerisinde büyük gelişmeler yaratan insan olmaz. Zorlukların, acıların etkisini iliklerine kadar hisseden, bundan büyük bir bilinç ve eylem gücü yaratanlar ancak zorlukları, komplo gibi ağır baskı ortamlarını, acılı ortamları büyük gelişmelere dönüştürürler. Önderlik geçeceği her türlü zorluk ortamında büyük gelişmeleri ortaya çıkartma geçceğidir.

PKK'nin doğuşundan 12 Eylül faşist askeri darbesine karşı gerilla direnişini geliştirmişine kadar her türlü hamlesi büyük zorluklar ortamında geliştirilen Önderliksel hamleler olmuştur. Dolayısıyla Önderliğin bu sözleri eğer doğru ele alınır, iliklere kadar hissedilir ve karşı durma gücü düşüncede ve pratikte yaratılırsa, zorluklar gelişmelerin kamçılaysıcısı olurlar anlamındadır. Nitekim "Büyük inzivalardan büyük gelişmeler doğar" sözü de onu yansıtıyor. Biliyoruz ki, Hz. Musa da o büyük yoğunlaşmasını inzivada yaşadı. Hz. Muhammed de yine büyük yoğunlaşmasını dağda mağaradaki yoğunlaşmada sağladı. İnzivaya çekilmek insana yoğun ve derin düşünme fırsatı verir. Eğer bir kişide öyle bir birikim varsa ve derin yoğunlaşma gücünü gösterecek, ona dayanacak bir sabır ve güç mevcutsa, elbette bu tür yoğunlaşma ortamlarından yeni ve büyük gelişmeler yaratarak çıkabilirler. Önderlik bu değerlendirmeyi uluslararası komplo ve komplo karşısında İmrallı sistemi içerisinde kendisinin yaşadığı üçüncü Önderliksel doğuşu ifade etmek için söylemiştir. Aslında kendi durumunu tanımlamıştır.

Komplo öncesinde geçen uzun bir direniş sürecinde bir türlü uluslararası komploya karşı yürütülmesi gereken mücadelenin felsefi, teorik, ideolojik, örgütsel, stratejik çözümünü derinliğine yapamayan, dolayısıyla üçüncü Önderliksel doğuşun gerçekleşmesinde zorluklar yaşayan Önderlik geçceğimiz, uluslararası komplo ve İmrallı baskı sistemi koşullarında yaşadığı yalnızlığın, inzivanın yarattığı büyük yoğunlaşma ile gerçekleştirmiştir.

Üçüncü Önderliksel doğuş bu süreçte yaşanmıştır. Komplonun bazı gerçekleri aydınlatması ve İmrallı sisteminin derin bir yoğunlaşma, düşünme sürecini ifade eden inziva durumu, Önder Apo'yu süreci yeniden değerlendirmeye ve bu temelde derin bir teorik ve ideolojik gelişme yaşamaya götürmüştür.

Nitekim bu süreç içerisinde de zaman zaman zorlandığını, tam bir ideolojik çözüme ulaşmada zorlu süreçlerden geçtiğini ifade etmiştir. İdeolojik çözüm bulamadığı yerde PKK'nin durdurulmasını bile istemiştir. Ancak ne zamanki "**Benim ruhum budur**" dediği **Bir Halkı Savunmak** kitabını hazırlayabilmiş, o kitabın derin teorik-ideolojik çözümleme gücünü yapabilmiş, insanlığın günümüzde yaşadığı derin sorunları tarihsel ve



toplumsal boyutlarıyla analiz ederek insanlığa kurtuluş yolunu gösterecek bir ideolojik çizgiyi ortaya çıkarabilmişse, işte o zaman üçüncü Önderliksel doğuşu gerçekleştirebilmiş, büyük gelişmelerin yaratıcısı olmuş, PKK'nin yeniden inşasını böyle bir yeni felsefi ve ideolojik genişlemeye, yenilenmeye dayanarak gündeme getirmiştir. İşte bu büyük gelişmeleri doğurmak anlamına geliyor. Önderliğin daha önceki süreçte çözemediği birçok sorunu İmrallı yoğunlaşması sürecinde çözdüğünü çok iyi biliyoruz. Daha önceki pratik mücadelenin yorucu etkileri altında düşünmeye,



# Komünar

çözüm üretmeye fırsat ve imkân bulamadığı birçok felsefi ve ideolojik sorunu İmralı sistemi içerisinde ağır baskı ve izolasyon altında olsa da çözüme gücüne ulaşmıştır. Bu anlamda yeni bir felsefi ve ideolojik doğuşu gerçekleştirmiş, üçüncü Önderliksel doğuşu yaratmıştır.

Bu da üçüncü partileşme hamlesini gündeme getirmiş, dolayısıyla yine PKK'nin yeniden inşası biçiminde kendisini pratikte ortaya koymuştur. Bu bakımdan Önderliğin söz konusu belirlemesi üçüncü Önderliksel doğuş demektir. Yeni bir felsefi, ideolojik çizginin ortaya çıkartılması demektir. PKK'nin kendini yenileme ve yeniden yaratma gücünü göstermesi demektir. Önderliğin uluslararası komplo gerçeğini derin teorik çözümlenmeye tabi tutarak, onu aşan ve yenilgiye uğratma gücünde olan yeni bir ideolojik, politik ve örgütsel çizgiyi yaratması demektir. PKK'nin bu temelde yeni bir teorik, ideolojik güce, hamleye ulaşması demektir. Bu da kendisini PKK'nin yeniden inşasında somutlaştırmıştır. Nitekim böyle kapsamlı ve tüm insanlığa yön veren bir teorik, felsefi, ideolojik gelişme temelinde, çizgi temelinde PKK kendini yeniden inşa etmekte ve daha güçlü, iddialı bir hareket olarak mücadelesine devam etmektedir.

***Uluslararası komplo ve buna karşı mücadele dikkate alındığında, komplocuların başardıkları ve başaramadıklarıyla bizim komploya karşı ortaya çıkan mücadelemizde neler başarılı ya da başarısızdır?***

Uluslararası komplo ve ona karşı mücadele de başarı ve başarısızlık durumlarının neler olduğunun değerlendirilmesi, kuşkusuz kapsamlı bir konudur. Dolayısıyla geniş izahatlar gerektirebilir. Ancak biz kısa formüller olarak şunları söyleyebiliriz: Uluslararası komplocu güçler PKK'yi daraltmayı başarmışlardır. Önder Apo'yu esir düşürmeyi ve İmralı sistemi içerisine koymayı başarmışlardır. Kürt sorununun çözümünü on yıl daha ertelemeyi ve bu süreçte inkâr ve imha sisteminde ısrarlı davranmayı başarmışlardır. Yine PKK'nin daraltılmasına dayanarak Irak'a sal-

dırığı ve Ortadoğu'ya müdahalede bulunmayı başarmışlardır. Böyle bir operasyonda Kürt toplumunun kısmi bir gücünü, sınırlı düzeyde kullanmayı başarmışlardır.

Bunlara karşı uluslararası güçlerin başaramadıkları daha çoktur. Uluslararası komployla Türkiye'yi Irak savaşına katmak istemişlerdir. Türkiye'den destek almak istemişler, başaramamışlardır. Türkiye'nin başta Yunanistan ve Ermenistan olmak üzere çelişkili olduğu birçok güçle ilişkilerini düzeltmeyi başarmak istemişler, ama başaramamışlardır. Bu konuda da tam bir sonuç elde edememişlerdir. Önder Apo'nun imhasını hedeflemişler, başaramamışlardır. Önder Apo'nun İmralı sistemi içerisinde çürütme politikasıyla ideolojik yenilgiye uğratılmasını hedeflemişler, başaramamışlardır. Uluslararası komployla PKK'nin ideolojik, siyasi, askeri ve stratejik bakımdan yenilenip yeniden yapılanmasını engellemek istemişler, başaramamışlardır. İmralı sistemi içerisinde Önder Apo'nun yürüttüğü çalışmalar, geliştirdiği teorik, ideolojik çözümlenmeler tersine uluslararası komplo-nun yenilgisini getirmiştir. PKK'nin yenilenmesi ve yeniden yapılanması için gerekli teorik-ideolojik çözümlenmeleri ortaya çıkarmıştır. Yine PKK'nin tasfiyesini hedeflemişler, bu doğrultuda komplo-nun birçok yöntemini devreye koymuşlar, provokatif-tasfiyecilik eğilimi içten saldırtmışlar, ancak tasfiyecilik tasfiyeyi yaşamış, dolayısıyla PKK'yi tasfiye amacı başaramamıştır. Kürt halkını Önder Apo'dan ve PKK'den kopartmak istemişler, başaramamışlardır.

Bunlar gibi başaramadıkları birçok husus üzerinde durulabilir. Kuşkusuz komploya karşı amansız mücadele yürüten bir güç olarak bizim durumumuz, komplocu güçlerin karşıtlığını ifade etmektedir. Komplocu güçlerin başarısızlığı bizim başarımız olurken, komplocu güçlerin başarıları bizim başarısızlığımız olmaktadır. Örneğin on yıl boyunca komplo-nun devam etmesi bir yandan komploya karşı mücadeleyi uzun sürece yayma anlamında başarımız olurken, diğer yandan sürecin bu kadar uzaması bir eksiklik durumunu ifade etmektedir. Önder Apo'nun esareti bizim için



# Komünar

mücadele tarihimizin en ağır darbesini oluşturmuştur. Bu sonucun engellenmesi sağlanamamıştır. Bunun karşısında kompnonun birçok amacı boşa çıkartılmıştır. Önderliği imha amacı boşa çıkartılmıştır. Mahkeme kararıyla imhayı gerçekleştirme boşa çıkartılmıştır. Çürütme politikası hem Ecevit Hükümetinin hem de Erdoğan Hükümetinin yürüttüğü aşamaları boşa çıkartılmıştır. PKK'nin tasfiyesi boşa çıkartılmıştır. Uluslararası komplocu güçlerin birliği zayıflatılmış, destekleri azaltılmıştır. Daha zayıf bir duruma uluslararası komplo düşürülmüştür. Bu süreçte vurulan darbelerle zayıf, eski gücünü koruyamaz, eskisi gibi saldıramaz bir duruma komplo da düşürülmüştür. Ona karşı Kürt toplumu üzerinde milliyetçi önderliklerin geliştirilmesi yönünde belli bir mesafe alınsa da, PKK de gücünü büyük ölçüde korumuş, farklı yönlerden daha da arttırarak yeni bir gelişme süreci içine girmiştir.

Buna karşı uluslararası kompnonun birliğinin bozulması, gücünün zayıflatılması, kompnonun önemli ölçüde aşındırılması yönünde ciddi gelişmeler sağlamıştır. Bu bakımdan komploya karşı mücadelede giderek önemli bir duruş ve etkinlik sağlanmıştır. Hatalar ve eksiklikler kuşkusuz var. Düzeltilmeyi gerektiriyor bunlar. En büyük eksiklik, Kürt halkının direnme potansiyelinin başta Kuzey Kürdistan olmak üzere, Doğu'da, Batı'da, yurtdışında yeterince aktifleştirilememesidir. Komploya karşı eyleme dönüştürülemediği, komploya yenilgiye uğratacak bir örgütlülüğe kavuşturulamamasıdır. Aslında bu konuda önemli direnişler gerçekleştirilmiş, çalışmalar yürütülmüş olmasına rağmen, halkın büyük potansiyeline, gücüne karşın yapılanlar sınırlıdır, azdır, yetersizdir. Hâlbuki bunlar çok daha güçlü geliştirilebilirdi. Demokratik konfederalizm çizgisinde, Kürt halkının örgütlülüğü çok ileri boyutlara ulaştırılabilirdi. Demokratik örgütlenme arttıkça, uluslararası komploya karşı halk direnişi kuşkusuz daha çok gelişecek ve yaygınlaşacaktı. Bu da komploya daha çok darbeleyecek, parçalayacak, komplocu güçleri daha çok sıkış-

tıracak, dolayısıyla kompnonun ömrünü daha fazla azaltacaktı. Kürt sorununu çözmekte ısrarı kıracaktı.

Eğer hala uluslararası gericilik ve inkârcı-imhacı güçler uluslararası komploda bu kadar ısrar ediyorlarsa, Kürt sorununu çözmekte bu kadar ısrarlı davranıyorlarsa, bunda komploya karşı yürütülen mücadelenin zayıflığının payı vardır. Özgürlük Hareketimizin ve bu temelde Kürt halkının demokratik direnişçi duruşundaki zayıflıkların payı var. Kesinlikle bu zayıflıklar aşılmak durumundadır. Onlar aşılsa, inkârcı ve imhacı güçlerin bu kadar ısrarlı olmaları, hala Kürt halkı üzerindeki inkâr ve imhayı başarıya götürecekleri umut ve hesabını yapmaları mümkün olmazdı. Umutları kırılır, hesapları bozulur, dolayısıyla ya parçalanıp giderler ya da var olan zihniyeti ve politikaları değiştirmek zorunda kalırlar. Demokratik dönüşümü yaşarlar. Demokratikleşme temelinde Kürt sorununun çözümünü kabul eden bir noktaya gelirler. Önümüzdeki yakın süreçte Kürt Özgürlük Hareketinin böyle bir yetkinleşmesi, kesinlikle ifade ettiğimiz düzeyde bir sonucun ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

***Komploya karşı mücadelede yeni hamle olan "Êdî Bese" hamlesinin gelişimi ve başarısı için, kadro ve halka yönelik çağrılarınız nelerdir?***

Özgürlük Hareketimiz ve halkımız uluslararası 15 Şubat komplosunun onuncu yılını, Êdî Bese hamlesi temelinde büyük bir direnişle karşılıyor. Başta Kuzey Kürdistan olmak üzere bütün parçalarda ve yurtdışındaki halkımız ayakta. Önder Apo'yla bütünleşme ve 15 Şubat komplosunu, kara günü lanetleme mücadelesi içinde. Gençler, kadınlar gece gündüz demeden bin bir türlü eylem biçimini geliştirerek, halk direnişinin yaratıcı örneklerini ortaya çıkartarak direniş mücadelesi yürütüyorlar. Komploya lanetliyorlar. Kürt'ün kara gününü lanetleyerek, aydınlığa dönüştürmeye çalışıyorlar. Önder Apo'nun özgürlüğü, Kürt sorununun demokratik çözümü yolunda büyük bir mücadele veriyorlar. Önder Apo'nun

# Komünar

acil ve yeterli düzeyde tedavi edilmesi ve yerinin değiştirilmesi amacıyla Êdî Bese hamlesini yürütüyorlar. Bu büyük bir mücadeledir. 9 Ekim 2007 tarihinden itibaren başlatılan ve uluslararası kompnonun onuncu yılına dayatılan bir direniş kampanyasıdır.

Ancak şunu iyi bilmeliyiz ki, hareketimiz ve halkımız içerisinde ilk Êdî Bese diyen Şehit Viyan olmuştur. Bundan iki yıl önce, daha 2006 Şubat'ında "Artık dayanmaya sabrım kalmadı, İmralı sistemiyle ve uluslararası komployla birlikte bu dünyada yaşamak istemiyorum" diyerek direnişe geçmiştir. Kendini alev alev yakıp kömür etmiştir. Harekete ve halka direniş çağrısı yapmıştır. "Ben sekiz yıldır uluslararası komployu bilincime ve yüreğime hiç yedirmedim, her zaman onları lanetledim. Hem komplosuz Önderliğin özgürlüğü temelinde, Önderlikle bir yaşamı esas aldım" demiştir. "Asla komployu kabul etmeyeceğim, beynime ve yüreğime yedirmeyeceğim ve öyle bir yaşamı tatmayacağım" diyerek, o büyük direniş kıvılcımını çakmıştır. Esas olarak uluslararası komplo gerçeğini ve daha önemlisi komploya karşı yurtsever ve demokratik tutumun nasıl olması gerektiğini net bir biçimde ortaya koymuştur. Komploya karşı mücadele çizgisini ortaya çıkarmıştır, direniş çizgisini ortaya çıkarmıştır. Komployu tümünden reddeden, İmralı sistemini parçalamayı öngören, dolayısıyla komplosuz, Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt sorununun çözümü temelinde bir yaşamın yaratılması için var gücümüzle direnmemiz gerektiğini ortaya koymuştur. "Artık komployla birlikte yaşam sürdürmeye yeter" demiştir. Komplo karşısında zayıf duruşlara "yeter" demiştir. Komployu normalleştiren, komployla birlikte yaşanmış gibi bir duruma düşen eğilimlere "yeter" demiştir.

Êdî bese hamlesini esas şehit Viyan yaratmıştır, başlatmıştır. İki yıldan beri de hareketimiz Şehit Viyan'ın izinde, uluslararası komploya karşı "Êdî Bese" diyerek direnmekte, mücadele etmektedir. Gerilla direnmektedir, halk direnmektedir, Önder Apo direnmektedir. Kürt halkının nerede ve ne kadar bir

yurtsever temsili varsa, orada mutlaka bir direniş olmuştur. Bu anlamda Şehit Viyan, kompnonun sekizinci yılına Êdî Bese şiarını dayatarak direniş çağrısını geliştirmiştir. Bu çağrı büyük bir çağrıdır, kutsal bir çağrıdır. Önderlikle bütünleşmenin en güçlü tutumu ve çağrısıdır. Önderlik çizgisinin en cesur ve fedakâr uygulanmasıdır.



Biz Kürt halkının 2006 yılında büyük bir yanıt verdiğini biliyoruz. Şubat'tan başlayarak Mayıs'a kadar şehitler verme karşılığında Amed'de, Batman'da, Kızıltepe'de halk kesintisiz bir serhildan hareketi yürütmüştür. Aslında AKP'nin ipliğini pazara çıkartan, maskesini düşüren, gerçek kimliğini deşifre eden halkın 2006 baharındaki bu büyük direniş olmuştur. Bu direniş günümüze kadar da çeşitli aşamalardan geçerek gelmiştir. Gerilla direnişiyile tamamlanarak günümüze kadar sürmüş ve artık 2007 Ekim'inden itibaren Viyan sloganını tüm halkın sloganı haline getirmiştir. Bu iyi bir durumdur! Önderlikle bütünleşmeyi ifade etmektedir, Viyan gerçeğine ulaşmayı ifade etmektedir. Şehitler çizgisinin izinden gitmeyi ifade etmektedir.

# Komünar

Bu bakımdan Kürt halkının önemli bir süreçten geçtiğini, ciddi bir direniş konumunda olduğunu ifade etmemiz gerekiyor. Bununla komplonun onuncu yılını karşıladığı ve onuncu yıla "êdî bese" diyerek girip, artık komployu paramparça edip Önder Apo'nun özgürlüğünü ve Kürt sorununu demokratik çözümü yaratacak bir mücadele hamlesini dayatmak istediği açıktır. İnkârcı ve imhacı güçlerin dayattıkları topyekûn savaş konseptine karşı Özgürlük Hareketimizin ve Kürt halkının cevabı da êdî bese direniş hamlesidir. Bu da büyük bir konsepttir. Özgürlük konseptidir, demokrasi konseptidir, insanlık konseptidir, barış konseptidir, direniş konseptidir. Bunu doğru anlamak, dolayısıyla bunun gereklerini yerine getirmek büyük önem taşıyor.

İşte Kuzey Kürdistan'da halk canlı kalkan örgütlenmesi çerçevesinde Botan'a yürüyerek tutumunu ortaya koydu. Uluslararası komployu lanetledi, savaşa dur dedi. Önder Apo'nun özgürlüğünü istedi, barış istedi, demokratik çözüm istedi. Bu, Kürt halkının iradesidir. Çok net ve somut bir biçimde ortaya konmuştur. Bu iradeyi Kürt kadınları, gençleri her gün geliştirdiği eylemlerle devam ettiriyorlar, ortaya koyuyorlar. Kuzey Kürdistan'da gelişen bu direniş, Kürdistan'ın tüm parçalarında yankı buluyor. Batı Kürdistan halkı, kadınları Önderlikle bütünleşme temelinde her gün direniş halindedir. Bu kıvılcım Güney Kürdistan'a yansıyor, Doğu Kürdistan'a yansıyor. Önder Apo'yla bütünleşme temelinde, Şehit Viyan'ın izinde, Viyan'ı anma etkinliklerinde uluslararası komployu lanetleyen eylemlilikler gelişiyor. Yurtdışında Kürt halkı hem DTP alanında, hem de Avrupa alanında Önder Apo'yla bütünleşme temelinde büyük bir direniş mücadelesini sürekli hale getirmiş bulunuyor.

Özellikle Strasburg'daki direniş büyük bir direniştir. Başlatılan nöbet tutma eylemi, önemli bir eylemdir. Aslında on yıldır biz bu nöbeti tutuyor olmalıydık. Strasburg'un önünden bir gün bile ayrılma olmamalıydı. Çünkü karar oradan çıkıyor, mahkeme orasıdır. Dolayısıyla da Önder Apo'yu savunma, güvenlik nöbetini tutma Strasburg'da sürekli olmalıydı.

Büyütülen bu büyük eylemi 16 Şubat'ta daha kapsamlı hale getirme, mitinge dönüştürme yönünde halkın çabaları var. Kuzey Kürdistan'daki halkın Botan yürüyüşünü Avrupa'daki halkımızla Strasburg yürüyüşüyle devam ettirecektir. Bunlar yiğit, büyük direnişlerdir. Kahramanca gerçekleştirilen direnişler olmaktadır. Biz bu direnişleri kutluyoruz, direnişçileri selamlıyoruz. Gerçekten de Kürt halkının özgürlüğüne ve Önderliğine sahip çıkma durumu örnek bir durumdur, takdire şayan bir durumdur. Büyük bir bilinç ve vicdan duruşunu ifade etmektedir. Önderlik ve halk bütünleşmesini göstermektedir. Önder Apo'nun nasıl bir Kürt insanı yarattığını somut göstergesi olmaktadır.

Diğer yandan Kürt halkının nasıl tarihin en kadim halklarından büyük bir kültüre, onura sahip bir halk olduğunu özgürlüğüne düşkün bir halk olduğunu gösteren en somut bir olay olmaktadır. Biz halkın bu tutumunu zafere kadar, Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt sorununun demokratik çözümüne kadar kesintisiz bir biçimde, çok daha değişik yöntemlerle bütün alanlara yayılarak sürdürüleceği inancındayız. Bunu en başta Kürt kadını yapacaktır. Her türlü köleliği yıkarak kendi özgürlüğünü yaratmak için, bu özgürlüğü Kürdistan'ın özgürlüğüyle, Önder Apo'nun özgürlüğüyle birleştirmek için en cesur ve fedakâr bir temelde sonuna kadar direnecektir. Çünkü ona özgürlük bilincini ve iradesini Önder Apo kazandırdı. Özgürlük mücadelesinin önünü Önder Apo açtı. Şimdi o da Önderliğin öğrettiği temelde, Önder Apo'ya layık bir duruşu kesinlikle sergileyecektir. Yine Kürt gençliği Önderliğe ve PKK'ye layık bir direniş mücadelesini sürekli kılacaktır. PKK her zaman bir gençlik hareketi oldu. Genç doğdu ve genç başarıyor. Dolayısıyla günümüz gençliği de kendi gerçeğini ifade eden PKK mücadelesiyle daha çok birleşecek ve bu temelde en yaratıcı yöntemler geliştirerek ve kahramanca bir direniş temelinde êdî bese hamlesini yürütecektir.

Bütün Kürt halkı Kuzey'de, Güney'de, Doğu'da, Batı'da, yurtdışında, nerede olursa

# Komünar

olsun êdî bese hamlesine katılım gösterecektir. Çünkü bu insanlık hamlesidir. Bu özgürlük hamlesidir. Bu demokrasi hamlesidir, barış hamlesidir, Kürt sorununun demokratik çözüm hamlesidir. Bu, Önder Apo'yla birleşme, bütünleşme hamlesidir. Bu, tarih yaratma hamlesidir. Dolayısıyla bu hamlenin zaferi için halkımız elinden gelen her şeyi ortaya koyacak, her türlü eylem biçimini deneyecek ve mutlaka sonuç almayı, zafer kazanmayı sağlayacaktır. Kürt halkının, gençlerinin, kadınlarının, emekçilerinin nerede olursa olsun böyle bir yaklaşımla yurtsever ve demokrat tutumu en ileri düzeye getirerek, êdî bese hamlesini zaferle götürme temelinde en büyük mücadeleyi yürüteceğine dair inancımız tamdır.

Bu temelde biz hem başarı diliyoruz, hem de daha yaratıcı olmaya, daha büyük direnişler geliştirmeye çağırıyoruz. Büyük Önderliğin büyük halkı olduğu gerçeğini geliştirdiği direniş ve yarattığı zaferle Kürt halkı gösterebilmelidir. Aynı şekilde Özgürlük Hareketimizin de tüm kadro ve sempatizanlarıyla, halkla bütünleşme temelinde bu mücadeleyi açıktır. Tüm kadro ve savaştığı gücümüz HPG'nin, YJA-STAR'ın tüm fedai militan gücü Şehit Viyan çizgisinde, uluslararası komploya karşı Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde büyük bir mücadele içerisine girmiştir. Kahramanca bir mücadele yürütüyor. Kemal'lerin, Beritan'ların, Ağıt'lerin, Zilan'ların, Viyan'ların, Sorxwin'lerin savaştıkları olduğunu, büyük şehitlerin komutasında kahramanca direniş çizgisini geliştirerek sürdürdüğünü ve bunu sonuna kadar götürme kararlılık ve azmi içinde olduğunu ortaya koyuyor. Bu önemli bir duruştur, büyük bir duruştur.

Fakat şunu iyi bilmeliyiz: Başarı için, zafer için daha çok direnmek gerekiyor. Bunun içinde kendimizi geliştirmemiz gerekiyor. Her gün yeniden ve yeniden sorgulayarak daha güçlü direnen militanlar haline getirmemiz gerekiyor. Komplo gerçeğini iliklerimize kadar hissederek, komplo karşısındaki yetersizliklerimizi iyi bilince çıkarıp giderme kararlı-

lığını göstererek kendimizi gidermemiz gerekiyor. Daha da önemlisi, Şehit Viyan çizgisinde kendimizi sorgulayarak, derin bir özleştirilme sorgulamadan geçirerek Şehit Viyan'ın aydınlattığı komploya karşı mücadele çizgisinin en kahramanca uygulayıcısı haline kendimizi getirmemiz gerekiyor.

Gerçekten de Şehit Viyan büyük bir duruş oldu, büyük bir çağrı oldu. Önderlikle bütünleşmenin, komplo karşısında duruşun gerçek yurtsever ve demokrat tutumun, militan fedai çizginin sembolü oldu. Büyük bir Önderlik bağlılığını ortadan çıkardı. Yeniden partileşme çizgisini ortaya çıkardı. O zaman bu çizgide kendimizi komplo karşısındaki duruşumuzu doğruya çekmek üzere sorgulayıp düzelterek, uluslararası komplo karşısında daha etkin, daha güçlü mücadele geliştirmeyi bilmeliyiz. Tüm kadro ve savaştığı yapısının böyle olduğu bir gerçektir. Tüm kadro ve savaştığı gücü ile halkın Viyan çizgisine sonuna kadar sahip çıktığı, Şehit Viyan'a yaklaşımı anma etkinlikleriyle ortaya çıkmıştır. Nasıl ki birinci partileşme hamlesinin ideolojik duruşunun zirvesi zindan direnişçiliği, Kemal Pir direnişçiliği olmuşsa, nasıl ki ikinci partileşme hamlesinin örnek ideolojik duruşu Şehit Beritan direnişçiliği olmuşsa, üçüncü partileşme hamlesinin örnek duruşu da uluslararası komplo karşısında Önderlikle buluşmanın en güçlü örneğini veren Şehit Viyan direnişçiliği olmuştur.

Dolayısıyla Viyan çizgisinde komploya karşı direnmek, Viyan çizgisinde partileşmek ve Önderlikle bütünleşmek için tüm hareket ve halk olarak sonuna kadar kendimizi sorgulayıp yetkinleştireceğimiz ve bu temelde komplonun onuncu yılında komploya karşı daha büyük bir etkinlik, komploya daha çok darbeyleyip parçalayacak bir sonuç ortaya çıkarmak üzere direneceğiz.

Bu temelde biz diyoruz ki, onuncu yılda uluslararası komplo daha çok darbelenecek, daha çok parçalanacak ve daha çok yenilgiye uğratılacaktır. Buna karşı Özgürlük Mücadelemiz êdî bese kampanyası temelinde daha büyük direnişlere ve zaferlere sahne olacaktır.

## Kara Günü Aydınlatan Şehit Viyan'ın İzinde Komploya Karşı Direnişi Yükseltelim!

Yeni bir Şubat ayına girdik. Şubat ayının üzerinde durmamız gereken iki önemli olayı var. Birisi, 15 Şubat uluslararası komplosudur. Kürt halkının kara gün olarak tanımladığı ve büyük öfkeyle mücadeleye dönüştürdüğü uluslararası komplonun onuncu yılına giriyoruz. Yani komployla oluşan onuncu Şubat'ı yaşıyoruz. İkincisi, Viyan arkadaşın şahadetidir. Komplo gerçeğinin sekizinci yılına girerken, tüm yönleriyle komployu aydınlatan bu büyük şahadet olayının da ikinci yıldönümünü yaşıyoruz. Uluslararası komploya karşı mücadelede yeni bir süreci başlatan, ilan eden, onun çizgisini ortaya çıkartan Viyan gerçeğini değerlendirmeye, anmaya, bu temelde kendimizi yeniden sorgulamaya çalışıyoruz.

Kuşkusuz bu iki olayın birbiriyle kopmaz bağları var. İkincisi, birincisine karşı direnişin nasıl bir ruh, anlayış ve nasıl bir cesaret ve fedakârlıkla yürütülmesi gerektiğini ortaya çıkartan, gösteren, bu temelde komployu reddederek Önderliğimizin ve Önderlik şahsında halkın özgürlüğünü yaratmak isteyen bir çizgiyi ortaya çıkartıyor. Komplo karşısında yurtsever, insani, demokratik tutumu gösteriyor. Önderlik etrafında oluşan fedai direniş halkasının nasıl örülüp büyütülmesi gerektiğini ifade ediyor. Bu bakımdan komplonun vahşi, saldırgan, gayri insani gerçeği kadar, Şehit Viyan'ın da insanlığı esas alan, özgürlük, eşitlik ve demokrasi ilkelerine bağlanan, sorunların demokratik yöntemlerle ve kardeşçe çözülmesini isteyen, insan soyunun bütün erdemini en yüksek cesaret ve fedakârlıkla ortaya koyan bir gerçeği var. Bu iki gerçeği birlikte görmek, değerlendirmek, anmak, anlamaya çalışmak en doğrusudur. İkisi de bu düzeyde ele alındığında ve birlikte değerlendirildiğinde ortaya büyük bir gerçeklik çıkıyor. Bu durum insanlığın yaşadığı tarihsel çelişkinin Kürdistan gerçeğinde çok uç noktalarda ve çarpıcı örneklerle tüm dünyaya gösterilmesi oluyor.



15 Şubat uluslararası komplosunun nereden kaynaklandığını, tarihsel ve uluslararası dayanaklarının neler olduğunu ve ne amaç güttüğünü iyi biliyoruz. On yıldır bu olguyu tartışıyor, değerlendiriyor, iliklerimize kadar hissederek derinden anlamaya çalışıyor ve ona karşı insanlık görevlerimizi yerine getirebilmek için bir direniş örgütlemeye ve yürütmeye çalışıyoruz. Komplonun devletçi sistemle bağını, bu sistemin Kürdistan üzerindeki işgal ve istilalarını, son yüzyılda da ortaya çıkardığı bölme, parçalama, sömürgeleştirme kapsamındaki inkâr ve imha gerçeğini iyi görüyoruz. Bu gerçeği tersine çevirmek, Kürdistan'da katledilmek istenen insanlığı yeniden yaşar kılıp yüceltmek amacıyla büyük bir insan yoğunlaşması ve çabasının ürünü olan PKK gerçeğine karşı ve onun yaratıcısı ve yürütücüsü olarak Önder Apo gerçeğine karşı tarihsel gericiğin harekete geçirilmesi olduğu açıktır. Bu bakımdan komplonun sınıflı ve cinsiyetçi



# Komünar

toplum tarihiyle, bunun Kürdistan üzerinde yarattığı egemenlik sistemiyle kopmaz bağları var. Bu tarihin en son saldırı halkası olarak 20 yüzyılın son yılında ortaya çıkmış bulunuyor. Yine bu komplo gerçeğinin hem Birinci Dünya Savaşında İngiltere-Fransa ittifakının yarattığı Ortadoğu statükosuyla, hem de bu statükoda ABD'nin yaratmak istediği değişikliklerle bağlantısı mevcuttur.

Bir kere Birinci Dünya Savaşı ardından oluşturulan Ortadoğu sisteminin Kürdistan'ı bölüp parçaladığı, her bir parçasını farklı devletlerin egemenliği altına aldığı, Kürt toplumu yok sayarak yok etmeye çalıştığı, yani inkâr edip imha etmeyi esas aldığı bir gerçektir. Bu bakımdan da Kürt'ü esas alan, var etmek isteyen, özgür ve demokratik yaşama çekmek isteyen her siyasal gelişme bu sistem tarafından en büyük tehlike sayılmakta ve yok edilmek istenmektedir. Bu 20. yüzyılın ilk yarısındaki isyanlar karşısında böyle olduğu gibi, 20. yüzyılın son çeyreğindeki PKK direnişi karşısında da böyle bir durum arz etmiştir. Kürt halkının varlığını ve demokratik yaşam taleplerini esas alarak bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürütmeye çalışırken, PKK bu sistem tarafından baş düşman ve en büyük tehlike görülüp daha ilk günden itibaren ezilmek istenmiştir. 18 Mayıs 1977'de böyle bir mücadelenin Önderlerinden Haki Karer'in katledilmesiyle başlayan bu katliam süreci, 9 Ekim uluslararası komplosu biçimindeki saldırıya kadar derinleşerek ve genişleyerek devam etmiştir. En son uluslararası boyutlar kazanacak düzeydeki kapsamlı katliam saldırısı, Önder Apo'yu hedefleyen uluslararası komplo biçiminde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla Birinci Dünya Savaşının yarattığı bütün siyasal güçler, Kürt'ün yokluğu üzerinde siyasal varlığını oluşturmuş, bu nedenle de Kürt toplumu esas alan ve onu özgür yaşama çekmek isteyen bütün gelişmeleri düşman görüp yok etmeye çalışmıştır. Uluslararası komplonun böyle bir sistemle bağı kesindir.

Diğer yandan küresel sermaye sisteminin gelişimi doğrultusunda, ABD stratejisinin Ortadoğu'daki bu sistemde yaratmak istediği

değişikliklerle de uluslararası komplonun bağlantısı vardır. Küreselleşen sermaye düzeni adına Ortadoğu'yu yeniden fethetmek ve sermaye düzenine hizmet edecek yeni bir Ortadoğu siyasal yapılanması oluşturmak üzere ABD'nin geliştirdiği hegemonya siyaseti karşısında, Ortadoğu gerçeğini savunan, halkların özgür ve demokratik yaşamı ve birliğini esas alan, Ortadoğu'nun merkezinde Kürdistan'da gelişme gösteren PKK'yi en başta gelen ideolojik ve politik engellerden gördüğü tartışma götürmez bir gerçektir. Dolayısıyla küresel sermaye sisteminin çıkarları doğrultusunda yeni bir Ortadoğu oluşturmak için en başta yok edilmesi, tasfiye edilmesi gereken güçlerden biri PKK olmuştur. Bu durum ideolojik, siyasal yaklaşımlar ve mücadele kapsamında böyle olduğu gibi, pratik açıdan da böyle bir saldırı gerçeği ortaya çıkmıştır. Nitekim 15 Şubat komplosunun tezgâhlanmasının ABD'nin Irak Savaşı ve Ortadoğu'yu ele geçirme çabasıyla bire bir bağlantılı olduğu, bu temelde yapılan bir planlamanın ve gerçekleştirilen pazarlıkların sonucu olarak Önder Apo'ya dönük hiçbir hukuk kuralı tanımayan saldırının gerçekleştirildiği bilinen bir gerçektir. Daha sonra açıklanan belgeler ve onların aydınlatıldığı gerçekler bu durumu netçe göstermiştir.

15 Şubat komplosunun ABD'nin Irak Savaşına Türkiye'nin desteğini ve katılımını sağlamak amacıyla ABD ve müttefikleri tarafından organize edildiği kesin bir biçimde açığa çıkmıştır. Dayanakları bu biçimde olan uluslararası komplonun ABD, İngiltere ve İsrail tarafından örgütlendirildiği ve yönlendirildiği, bu güçlerin denetimi altında uluslararası, bölgesel ve yerel düzeydeki tüm siyasal güçlerle ilişkili olduğu kadar onları da işin içine kattığı yine çok iyi bildiğimiz bir gerçek oluyor. Komplonun planlayıp yürütücüsünün ABD, İngiltere ve İsrail ittifakı olduğundan hiçbir kuşku yoktur. Zaten kendileri de artık inkâr edemez bir noktaya gelmişlerdir. Yine bu komploya Avrupa'nın, Rusya'nın, Ortadoğu'nun ilgili tüm devletlerinin katılım gösterdiği ve destek verdiği bilinen bir gerçektir. Bu da

# Komünar

geçen dokuz yıllık süre içerisinde iyice açığa çıkmış bulunmaktadır. Yine komplonun en önemli aktörlerinden olarak KDP ve YNK'nin, yani Kürt milliyetçi ve devletçi güçlerinin devreye konduğu da tartışma götürmeyen bir gerçektir. Hatta uluslararası komplonun ABD gözetimindeki KDP ve YNK arasında gerçekleştirilen 17 Eylül 1998 Washington Anlaşmasıyla başlatıldığı herkesçe bilinmektedir. Bir yerde komployu planlayıp yürütenler, tarihsel suçun ağır sorumluluğunu Kürt egemenlerine yüklemek istemişler ve bunu böyle bir anlaşma ile gerçekleştirmişlerdir. Dolayısıyla kendilerine göre Kürtlerin istemi ve iradeleri sonucunda böyle bir saldırıyı yürüttüklerini var sayarak, bu çerçevede resmiyeti oluşturarak, kendilerini tarihsel sorumluluğun dışında, başkalarına destek amacıyla bu işleri yapan güçler konumuna getirmeye çalışmışlardır. Komplonun uluslararası düzeyi ve hemen bütün siyasi güçleri bir çıkar etrafında birleştirilmesi gerçeği böyledir. Çok açık ki, küresel sermaye siyasetini yürüten güçlerin yönlendirmesinde dünyanın ve bölgenin bütün ilgili siyasi güçleri ve devletleriyle Kürt milliyetçiliğinin böyle bir komploda çıkar birliği ettiği, işbirliği oluşturduğu ve 21. yüzyıla girmeye hazırlanırken insanlığın böyle büyük bir komplo saldırısıyla karşılaşması bu temelde ortaya çıkmıştır.

Bu kadar gücü içine alan, bu düzeyde gericiliği birleştiren komplonun amacının da çok açık ve net olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Özellikle bu konuda yanlış yapmamız, çok net olmamız ve bu amaçların oluşturduğu tehlikeyi iliklerimize kadar hissederek düşünce ve tutum geliştirmemiz gerektiği açıktır. Bu amacı daha komplonun ilk haftasında Önder Apo net ifade etmiş; 9 Ekim komplosunun hedefinin kim vurduya getirecek Önderliğimizi imha etmek olduğunu ortaya koymuştur. Bu imha hedefi, komplocu yöntemlerle kim vurduya getirilerek Önderlik gerçeğini imha etme çabaları, Önderliğimizin duyarlılığı ve etkili tarzı ile Önderlik etrafında halkımızın "Güneşimizi Karartamazsınız" Kampanyası temelinde oluşturduğu fedai

çemberi tarafından başarısız kılınca, işte o zaman 15 Şubat korsanca kaçırma saldırısı gündeme getirilmiştir.

Elbette 15 Şubat 99 saldırısı düzenlenirken de hedeflenen Önder Apo'nun imhasıydı. Komplonun Önder Apo gerçeğini imha etme temel hedefi üzerine şekillendiğinden hiçbir kuşumuzun olmaması gerekiyor. Bu imhanın düzeyi, fiziki imhadan ideolojik ve siyasi tasfiyeye kadar birçok alanı içeriyor. Fakat başlangıçta planlananın ve esas alınanın fiziki imha düzeyi olduğu açığa çıkmış bir gerçek oluyor. Ancak bu fiziki imha girişimleri komplocu yöntemlerle gerçekleşmeyince, bunun hukuki yöntemlerle, sözde mahkeme kararlarıyla, yani idamla gerçekleştirilmek üzere 15 Şubat olayına dönüştüğü biliniyor. 15 Şubat komplosu, yani korsanca kaçırma saldırısı düzenlenirken de esas amaç imha etmek oluyor. Ama bunun yöntemi değişiyor. 9 Ekim komplosu düzenlenirken kim vurduya getirecek bir anda imha etme yöntemi, hukuk yoluyla, sözde mahkeme kararlarıyla, idam yöntemiyle imha etmeye dönüşüyor. 15 Şubat komplosunun temel amacı, esas budur. Ancak bu amaç da Önder Apo ve Kürt halkının doğru tutumu ve büyük mücadelesiyle boşa çıkarılıp başarısız kıldıktan sonradır ki, İmralı işkence ve izalasyon sistemi içerisinde Önder Apo'nun ideolojik ve siyasi olarak tasfiye edilmesi gündeme geliyor. Komplocu yöntemlerle veya hukuka dayanarak, fiziki imha da dâhil imhası gerçekleştirilemeyen Önderliğimizin, İmralı sistemi içerisinde ideolojik ve siyasi imhası sağlanmak isteniyor. Oluşturulan İmralı sisteminin anlamı budur. Özellikleri de bu çerçevededir.

Uzun bir süre çürütme politikası dediğimiz politik yaklaşım çerçevesinde Önderliğimizin ideolojik-politik çizgi düzeyinde imhasının sağlanması için çaba harcanmıştır. Nitekim bu doğrultuda bir dönem Bülent Ecevit'in başkanlık ettiği koalisyon hükümeti mücadele yürütmüştür. Bu hükümet başarısız kaldıktan, Önder Apo İmralı sistemindeki mücadeleyi Bülent Ecevit'in sosyal demokrat çizgisine karşı kazandıktan sonradır ki, siyasi

İslam'ın temsilcisi olarak AKP Hükümeti devreye konmuştur. İkinci bir güç olarak çürütme politikasını başarıya götürme görevi, dini siyasete alet ederek kullanan, bu temelde Kürt halkını aldatmayı ve Önder Apo'dan, PKK'den kopartmayı hedefleyen, bununla çürütme politikasında başarı sağlamayı öngören AKP'ye verilmiştir. AKP Hükümetinin de bu doğrultuda geliştirdiği bütün oyunlara ve saldırılara rağmen çürütme politikasında başarısız kalması sonucudur ki, 2005 Ağustos'undaki MGK toplantısıyla topyekûn savaş konsepti gündeme getirilmiş ve yeniden Önder Apo'ya imha dayatması temelinde Kürt inkârı ve

**Uluslararası komplonun  
Temel amacı  
Önder Apo'nun imhası  
Temelinde PKK'nin tasfiyesidir  
PKK'nin tasfiyesi temelinde de  
Kürt toplumu üzerinde uygulanan  
İnkâr ve imha siyasetinin başarıya  
Götürülmesidir**

imhası siyaseti her türlü saldırı yöntemiyle başarıya götürülmek istenmiştir. Böylece yeni bir topyekûn savaş süreci gündeme getirilmiştir. Bu topyekûn savaş kapsamında, başta her türlü fiziki, psikolojik işkence ve zehirleme yöntemlerini de ekleyerek, Önder Apo'nun imhası olmak üzere gerillanın ezilmesi, halkın baskı ve işkence altında sindirilmesi vardır. Yani öncelikle Kürt özgürlük güçlerinin yok edilmesi ve tasfiyesi olmak üzere, giderek tüm Kürt toplumu üzerindeki yok etme siyasetinin başarıya götürülmesi hedeflenmiştir.

Şimdi bütün bunlar bize şu yalın gerçeği gösteriyor: Uluslararası komplonun temel amacı, örgütlenme ve yürütülme gerekçesi Önder Apo'nun imhasıdır. Mümkünse fiziki imhanın gerçekleştirilmesi, olamazsa ideolojik ve siyasi imhanın mutlaka sağlanmasıdır. Önder Apo'nun imhası temelinde PKK'nin tasfiyesidir. PKK'nin tasfiyesi temelinde de

Kürt toplumu üzerinde uygulanan inkâr ve imha siyasetinin başarıya götürülmesidir. Yani komplonun temel hedefi, Kürt toplumuna dayatılan inkâr ve imha sistemini başarıya götürmektir. Bu düzeyde Kürdistan üzerindeki işgal, istila ve sömürgecilik uygulayan tarihle bağı vardır. Bu düzeyde Kürdistan'ı bölüp parçalayan ve Kürt toplumunu yok sayarak yok etmeyi esas alan 20. yüzyıl uluslararası sistemiyle bağı vardır. Yine bu düzeyde küresel sermaye adına ABD'nin bölgeyi yeniden işgal etme, ele geçirme çabalarıyla bağı vardır. Esas amacı Kürt toplumu üzerindeki bu soykırım hareketini sonuca götürmektir. Çok değişik yöntemlerle yürütülen ve çağın çok aydınlandığı, özgür, insanlığın demokrat bir gelişme düzeyine ulaştığı var sayılan bir dönemde ve bu insanlığın gözü önünde Kürt soykırımının gerçekleştirilmesidir. Bundan asla kuşku duymamak gerekiyor. Uluslararası komplonun amacının Kürt inkârı ve imhası siyasetini başarıya götürmek olduğundan en küçük bir kuşku duymamak gerekiyor.

Kürt toplumu üzerindeki inkâr ve imha siyasetini başarıya götürebilmek için de, öncelikle Kürt toplum gerçeğini özgürlük ve demokrasi çizgisinde ayakta tutan ve geliştiren gücün, yani Kürt Özgürlük Hareketinin, yani PKK'nin tasfiye edilmesi gerekiyor. İnkâr ve imha siyasetinin sahipleri 1990'ların ortalarında artık şu gerçeği çok yalın bir biçimde tespit ediyorlar: PKK tasfiye edilmeden, Kürtler üzerinde inkâr ve imha siyaseti başarıya götürülemez. Öncelikle PKK'nin tasfiyesi şarttır. Bunun için bütün çabalarını PKK'nin tasfiyesi üzerinde yoğunlaştırıyorlar. PKK'nin tasfiyesinin de, (yürüttükleri mücadelenin sonuçlarına dayanarak, onları inceleyip derslerini çıkartarak) ancak Önder Apo'nun imhasıyla mümkün olacağı sonucuna varıyorlar. Bu konuda hainlerden tutalım bütün işbirlikçilere kadar, yine her türlü milliyetçi güçten uluslararası gerici çevrelere kadar, yeminli Önderlik ve PKK düşmanı olan herkes bu kanaatte birleşiyor. Daha 1980'li yılların başında döneğin ve ihanetin en önde gelen temsilcilerinden olan Şahin Dönmez'in,

# Komünar

"Önder Apo imha edilmeden, PKK'nin yok edilemeyeceğine" dair tez geliştirdiği ve bunu Türkiye yönetimine, istihbarat güçlerine bir çizgi olarak dayattığı bilinen bir gerçektir. Önder Apo var oldukça PKK'nin tasfiye edilemeyeceği, yok edilemeyeceği sonucuna bu güçler ulaşmışlardır.

Nitekim bu güçlerin görüşleri ve dayatmaları sonucunda olacak ki, yine yaşanan gerilla savaşımının derslerinin sonucunda olacak ki, artık uluslararası gericilik de böyle bir sonuca kesinlikle ulaşmış bulunmaktadır. İşte uluslararası komplo bu tartışma ve değerlendirmeler sonucunda, uzun bir mücadele sürecinin sonuçlarına ve derslerine dayanan bu tespit sonucunda ortaya çıkartılıp planlanmış ve yürütülmüştür. Kürt inkârı ve imhası siyasetinin uygulanabilmesi için PKK'nin tasfiyesi, PKK'nin tasfiye edilebilmesi için de Önder Apo'nun imhası şarttır. İşte uluslararası komplo budur. Bu amacı gerçekleştirmek üzere planlanmış, düzenlenmiş ve uygulanmaya konmuş bir saldırdır. O açıdan da temel hedefinde Önder Apo'nun imhası vardır. Ona dayanarak PKK'nin tasfiyesi vardır. PKK'nin tasfiyesine dayanarak da Kürt toplumu üzerindeki inkâr ve imha siyasetinin sürdürülmesi ve sonuca götürülmek istenmesi vardır. Uluslararası komplonun amacı işte böyle bir kapsama sahiptir.

Biz bu gerçeği iyi görmek, doğru anlamak, bunun ne kadar tehlikeli, vahşi bir saldırı olduğunu iliklerimize kadar hissetmek durumundayız. Elbette sadece hissetmek yetmez, bir de buna karşı doğru tutumu, komplo gerçeğini doğru anlamanın, kavramanın ve bu anlayışı doğru bir yöntemle temsil edip pratiğe geçirmenin duruşunu ortaya çıkartmalıyız. Komplonun vahşi gerçeğini ve amaçlarını iliklerimize kadar derinliğine hissedecek düzeyde anlayan, aynı düzeyde komploya karşı mücadele etme ve onu yenmenin büyük bilincini, direncini, tutumunu ortaya çıkartan bir duruşun sahibi olmalıyız. Önderlik gerçeğimiz böyle bir duruşun ve mücadelenin geçtiğimiz on yıl boyunca en ağır imha koşullarına rağmen öncülüğünü yapmış, komplo ger-

çeğini aydınlatmıştır. Kürt halkı, gericiliğin bütün çabalarına rağmen, Önderlikle birleşmesini, bütünleşmesini en ileri düzeyde sürdürerek, komplo gerçeğini çözmüş ve ona karşı büyük bir özgür halk duruşu ve direnişini ortaya çıkartmıştır. Gerçekten de Kürt halkının bu duruşu tarihseldir. Etkisi on yıllarca, yüzyıllarca devam edecek bir duruştur. Tüm halklar, insanlık açısından örnek alınacak bir duruştur. Çünkü biz bu geçtiğimiz süreçte bir saatte liderlerine ihanet eden toplumlar gördük. On beş dakikada tutum değiştiren, on beş dakika önce alkışlar çalırken, on beş dakika sonra duvar diplerinde liderlerini kurşuna diken toplumlarla karşılaştık. Bir zaman en büyük övgüler dizerken, adeta en büyük ibadeti yaparcasına davranış gösterirken, bir süre sonra her türlü küfürle o değerleri reddeden toplumlarla karşılaştık. Bunlar da 20. yüzyılın sonunda ve 21. yüzyılın başında insanlığın yaşadığı gerçeklerdir. Bu örneklerle baktığımızda, Kürt halkının Önder Apo etrafındaki birliği, bütünlüğü, kenetlenişi, bağlılığı, kendi özgürlüğünü ve demokratik yaşamını Önderlik çizgisinde görüşü, kuşkusuz örnek alınacak, takdir edilecek, etkisi büyük olacak büyük bir halk duruşudur, özgürlük duruşudur, demokratik duruştur, vicdanlı bir duruştur.

Kürt halkı bu duruşu nereden gösteriyor? O halkın büyüklüğünden geliyor, tarihin kadim halkı olmasından geliyor. Bir de Önderlik gerçeğinden geliyor. Önder Apo'nun tarihin en kadim halklarından birisi olan Kürt halkına verdiği özelliklerden geliyor. Baskısız, sömürsüz, kardeşçe bir yaşam için yarattığı özgürlük ruhundan, kardeşlik anlayışından, direnme iradesinden ileri geliyor. Bu büyük meziyetler halkça özümsemiş, benimsenmiş, anlaşılmıştır. Dolayısıyla da Önderlik-halk bütünleşmesi en ileri düzeyde sağlanmıştır. Öyle ki, geçtiğimiz on yıl boyunca Kürt toplumuna vaatlerin en büyüğünden baskı, saldırı ve katliamların en vahşisine kadar her türlü yöntem dayatılmış olmasına rağmen halkın Önderlikle bütünleşmesi, Önderliğin özgürlüğünde ve varlığında kendi gerçek varlığını ve özgürlüğünü görmesi, bu temelde uluslararası komp-

# Komünar

loya karşı Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt sorununun demokratik çözümü temelinde büyük bir direniş mücadelesini geliştirmesi engellenememiştir. Böyle bir duruş, bu direnç Kürt halk gerçeğini ifade etmiş, 21. yüzyılın başında yeni bir halk duruşu, insanlığa örnek oluşturacak bir halk duruşu ortaya çıkartılmıştır.

Komple gerçeğinin aydınlatılmasında, Önderliğin komployu aydınlatan çizgisinin özümseyip hayata geçirilmesinde, bu çizginin halka taşınmasında, yine Önderlik-halk bütünleşmesinin bu düzeyde en ileri noktaya vardırılmasında önemli bir kilometre taşı ise Viyan arkadaşın şahadetinin, daha doğrusu Viyan gerçeğinin oluşturduğu da tartışma götürmeyen bir gerçektir. Uluslararası komplo-nun sekizinci yılına girerken gelişen ve tüm hareketimizi, yine halkı derinden sarsan bu olayın, bu şahadetin de komplo gerçeğinin aydınlatılmasında, özellikle komplo-nun doğru anlaşılması ve komploya karşı doğru bir duruşun ortaya çıkartılıp yürütülmesinde payı belirgindir. Viyan arkadaşın düşüncesini ve eylemini, dolayısıyla Viyan gerçeği dediğimiz gerçeği işte burada anlamamız gerekiyor. Kuşkusuz komplo gerçeği o zamana kadar çözülmüştü, anlaşılmıştı. Komploya karşı yedi yıl boyunca büyük mücadeleler verilmişti. Viyan arkadaşın direnişi bu büyük mücadelelerin bir devamı olarak ortaya çıktı. Fakat şunu kabul etmeliyiz ve doğru anlamalıyız ki, bu sıradan bir mücadele etme olmadı; mücadeleye bir doğrultu kazandırmayı ifade etti. Bu mücadeleye doğru bir duruş, yeni bir anlayış ve aşama kazandırmayı ifade etti.

Bu bakımdan Viyan arkadaş 2006 Şubat'ında uluslararası komplo gerçeğini aydınlatan bir direniş kıvılcımı olmuştur.

Sekizinci yılında uluslararası komplo karşısında hareketimizin ve halkımızın nasıl durması gerektiğini açığa çıkartan bir aydınlatıcılık olmuştur. Bu temelde de uluslararası komploya karşı bir doğru duruş ve direniş çağrısı olmayı ifade etmiştir. Onun "Uluslararası komployu hiçbir zaman hazmetmedim, içime sindirmediğim, komployla birlikte ve

Önderliksiz yaşamı bir an bile beynime ve yüreğime kabul ettirmedim; her zaman komployu reddeden, onu beynimde ve yüreğimde sürekli öldüren bir ruhun ve düşüncenin sahibi oldum" değerlendirmesi, elbette çok derin anlam ifade eden bir değerlendirme oluyor. Bunu görmemiz ve anlamamız gerekiyor. Özellikle komplo-nun sekizinci yılına girerken böyle bir düşünceyi en yakıcı bir direniş eylemiyle ortaya koyması daha büyük bir anlam ifade ediyor. Komplo karşısındaki zayıf duruşları, normal yaklaşımları reddeden, eleştiren bir özelliği kadar, bu tutumu uluslararası komploya karşı yeni bir mücadele sürecinin ilan edilmesi de oluyor.

Nitekim Viyan arkadaşın bu düşünceleri ve eylemi temelinde Kürt halkı komploya karşı en büyük kalkışını 2006 Şubat'ında ve baharında gerçekleştirdi. Şubat'tan Mayıs'a kadar birçok şehit verme pahasına en uzun süreli ve şiddetli serhildanı ortaya koydu. Artık uluslararası komployla birlikte yaşamak istemediğini, İmralı sistemini reddettiğini, kesinlikle İmralı sistemiyle birlikte yaşamayacağını, Önderliğin özgürlüğünü ve bu temelde Kürt sorununun çözümünü istediğini net bir biçimde ortaya koydu. Komployu anlamaya, teşhir etmeye, deşifre etmeye, zayıflatmaya dönük yaklaşım ve mücadelelerin artık yetersiz kaldığını, uluslararası komployu ve onun pratik yürütülüşü olan İmralı sistemini reddederek, yok sayarak, onu parçalayacak bir mücadele süreci içine girildiğini ve ne pahasına olursa olsun bu mücadeleyi yürütmekte kararlı olduğunu ortaya koydu. Dolayısıyla komployla mücadelenin yeni bir sürecini başlattı. Komployu yenme sürecini, komployu tümüyle parçalama sürecini, komployu yok etme sürecini başlattı. İmralı sistemini dağıtma temelinde, Önder Apo'nun özgürlüğünü ve Kürt sorununun demokratik çözümünün sağlanmasını hedefleyen yeni bir mücadele sürecinin başladığını ilan etti.

2006 baharının büyük serhildanı Amed'den başlamak üzere bütün alanlara yayılan, dört parçada ve yurtdışında tüm Kürt halkını içine alan, AKP Hükümetinin sahtekârlığını



# Komünar

ve imhacı yüzünü netçe açığa çıkartıp deşifre eden ve o hükümete en ciddi darbeyi vuran bir serhildan hareketi böyle bir kararlılık temelinde ortaya çıktı. Kısaca Viyan arkadaşın çağrısı Kürt halkı tarafından çok iyi anlaşıldı, netçe görüldü ve yüksek düzeyde karşılık buldu. Yeni mücadele sürecinin kıvılcımı oldu Viyan. Komployu yenme ve Önder Apo'nun özgürlüğünü sağlama mücadelesinin sembolü oldu. Bu bakımdan Viyan gerçeği uluslar arası komployu tümüyle reddetmeye bir çağrı oldu. Komploya karşı yetersiz yaklaşımların aşılmasına bir çağrı oldu. Komployu normalleştirme tutumlarına karşı bir çağrı oldu. Komployu derinden anlama ve onu ruhumuzda, bilincimizde, yaşamımızda reddetmeye, öldürmeye, Önder Apo'nun özgürlüğü ve Kürt halkının özgür demokratik yaşamı temelinde bir düşünsel ve pratik duruş kazandırmaya bir çağrı oldu. Komplonun artık ömrünün uzatılmamasına, yok edilmesine karşı bir çağrı oldu. Bu çağrı herkesedir; tüm örgütümüze, hareketimize ve halkımızadır. Başta bu mücadeleye öncülük eden parti güçleri, militan güçler, savaşçı güçler olmak üzere tüm Kürt halkıdır. İlerici-demokratik insanlığadır. Bunun böyle anlaşılması, ele alınması ve değerlendirilmesi gerekiyor. Bu düzeyde bir etkinin bulunduğu da biliniyor.

Gerçekten de bu, hareketimiz içerisinde büyük bir sorgulamaya yol açtı. Hepimiz üzerinde sorgulatici etkisi oldu. İki yıl boyunca bu sorgulamayı hep yaşadık, yaşıyoruz. Sorgulatici etkisi hiçbir azalma göstermeden devam ediyor. Bu sorgulamanın partileşmede, Önderlik çizgisini öğrenme ve özümsemeye dönük çabalarda, dolayısıyla örgütsel toparlanmanın ve çizgi militanlığının gelişiminde büyük etkisinin olduğu inkâr edilemez bir gerçekliktir. Dolayısıyla Viyan çağrısı, partileşme çağrısıdır, militanlaşma çağrısıdır, fedaileşme çağrısıdır. Tüm bunları Önder Apo'nun çizgisinde yapma çağrısıdır.

Biliniyor, Viyan arkadaş PKK'nin yeniden inşa çalışmalarında yönetim düzeyinde somut görevler almış bir arkadaşımızdı da. Dolayısıyla Viyan çağrısı Apocu çizgide yeni-

den PKK'lileşme çağrısı oldu. Önderlik çizgisini doğru anlama, özümseme, çizgiyle kendini doğru bütünleştirme çağrısı oldu. Viyan düşüncesi ve duruşu uluslararası komplo karşısında PKK'nin yeniden inşa çizgisini verdi. Dolayısıyla PKK'nin yeniden inşa çizgisinin öncü militan duruşunun ruhta, duyguda, dü-



şüncede ve davranışta nasıl olması gerektiğini netçe hepimize gösterdi. Bu bir çizgidir artık; kendine göre yorumlanamaz, farklı anlaşılabilir, saptırılmaz bir kesin duruştur. PKK'nin yeniden inşasının nasıl bir duyarlılıkla, ruhla, tutumla olması gerektiğini netçe ortaya koyan bir gerçekliktir. Hiç kimsenin kendine göre yorumlayamayacağı, bireysel yaklaşımayaacağı, saptıramayacağı, "PKK'nin yeniden inşası başka türlü de olur, PKK militanı olunabilir" biçiminde karartamayacağı kadar parlak, aydınlık bir duruş gerçekliğidir. Bu bakımdan da elbette partileşmenin ve parti öncülüğü temelinde uluslararası komploya karşı mücadelenin başarıyla yürütülmesinin en ciddi çağrısı, böyle bir mücadelenin önderi, sembolü konumundadır.

# Komünar

Viyan gerçeği bize şunu öğretti: Düşmana etkili vuramıyorsan, onu geriletecek, darbeleyecek, siyasi-askeri gücünü zayıflatacak vuruşu yapamıyorsan, o zaman en azından kendi içindeki komploya vur, gericiliği içinde öldür! Komplo ruhunda, duygunda, bilincinde, düşüncende, davranışında yok et! Kendini duygu, düşünce ve davranışınla komplo nun etkisinden kurtar! Dışta uluslararası komplo gerçeğine, düşman gerçeğine vurmaya gücün yetmiyorsa, kendi içine vur. Dışta komployu yenemiyorsan içinde yen, ruhunda yen, duygunda yen, bilincinde yen, davranışında yen! Komployu yenen, aşan, asla komplo nun etkisini taşımayan bir yaşam gerçeği ortaya çıkar! O zaman dışta da komploya karşı büyük bir duruş sergilersin. Komplo karşısında büyük militan olursun. Komployu yenilgiye uğratacak vuruşlar yapabilirsin. Viyan gerçeğinin öğreticiliği buradadır. Çözümü kendinde yaratma gerçeğidir. Düşmanı içinde öldürerek etkisiz kılmak, boşluğa düşürmek ve sonuç almak çizgisidir. Bu, Önderlik çizgisine uygundur, Apocu çizginin özünü oluşturuyor. Önderliğin "Düşmanı dışta yenebilmek için önce kendi içimizde yenmemiz gerektiği" anlayışına tamamen uygun düşüyor. Bu bakımdan da Önder Apo'nun örnekler olarak gösterdiği Kemal Pir ve Beritan çizgisine denk düşüyor. Kuşkusuz yapılan direniş süreklileşecek, tekrarı olacak bir durum değildir. Bunu kendisi de belirtiyor, bu konuda özrünü de ortaya koyuyor. Ve başta yoldaşlar olmak üzere, tüm halktan bunun tekrarı tutumuna girmemelerini, böyle bir yola başvurduğu için de kendisini mazur görmelerini istiyor. Bir yerde mecburiyet var, aslında ortamını bulsa, koşulları yaratsa, elbette dış düşmana da vurmak istiyor. Hem de düşmanın üzerinde büyük patlamak istiyor. Bütün o çalışmaların içerisinden süzülüp gelişi, gerilla ortamına ve oradan da Botan'a yürüyüşü bu temeldedir.

Burada somut bir düşünce ve pratik duruş var. Fakat 2006 Şubat'ını öyle görüyor ki, sonraya bırakılmayacak bir çağrının gerektiğini, halkı komplo karşısında yeni bir anlayışa ve direnişe çekmek gerektiğini hissediyor.

Bunun için de acelesi ortaya çıkıyor. Bu büyük bir duyarlılıktır. Yine derin bir siyasal-askeri analizi ifade ediyor. Burada hem derin bir duyarlılık, duygu ve düşünce derinliği var, hem de kapsamlı bir siyasal-askeri analiz gerçeği var. Bu bakımdan da sonraya ertelenemez görüyor. Sürecin bir kıvılcıma, çağrıya ihtiyacı olduğunu değerlendiriyor ve direnişe bu temelde giriyor. Bu gayet açıktır, anlaşılabilir ve anlaşılmalıdır. Hem tüm arkadaş yapımız, örgüt yapımız tarafından çağrı anlaşılmalı, mesaj anlaşılmalı ve büyük bir etkileşim altına girilmiştir; hem de halk derhal bu çağrıyı alarak, kıvılcımı okuyarak 2006 baharını komplo karşısında en büyük direniş baharı haline getirmiştir. Demek ki doğru değerlendirme var, demek ki derin kavrayış var, duyarlılık var. Demek ki Önderlik çizgisiyle çok derinden bütünleşme var.

Kuşkusuz sorumluluk kendisine aittir, kararı kendisi veriyor. Ama verdiği kararın ne kadar derin bir duyarlılığa ve analiz gücüne dayandığı açıkça ortadadır. Bu bakımdan elbette verilen mesajı, yapılan çağrıyı, bu direnişin bizden ne istediğini doğru anlamamız gerekiyor. Viyan arkadaşın gerçeğini, direnişini böyle ele alırsak ve onunla bütünleşen, onun istediği düzeyde Önderlik çizgisini özümseyen, çizgiyle bütünleşerek uluslararası komplo karşısında direnişe geçen bir düzeye kendimizi getirirsek, o zaman doğru anlamış ve doğru anmış oluruz, onu doğru değerlendirmiş ve bu büyük direnişin anısına yoldaşça karşılık vermiş oluruz. Bu bakımdan elbette mesajın iyi okunması, o duygunun ve ruhun iyi anlaşılması önem taşıyor. Bunun en başta PKK'nin yeniden inşa çalışmaları olmak üzere, tüm HPG'nin militan yapısında, yine özgür kadın hareketinin öncü militan yapısında yeterli bir özümseme ve esas alma düzeyine ulaştırılması, mücadeleyi başarıyla yürütebilmemiz açısından önem taşıyor. Bu da bizi daha derin bir sorgulamaya itiyor. Bir yandan 15 Şubat komplo gerçeği, diğer yandan komploya karşı Viyan çizgisinde direniş gerçeği elbette Şubat ayında bize çok daha derin bir beyin ve vicdan sorgulaması yapma, duruşumu-

# Komünar

zu, anlayışımızı, pratiğimizi yeniden ve yeniden gözden geçirme ve bu gerçeklikler karşısında kendimizi özelleştirilse sorgulamaya tabi tutarak hata ve eksikliklerimizi görüp giderip,

**Hareketimiz 15 Şubat için  
"Ulusal oruç günü" dedi  
Düşmanı nefsimizde yenme  
İçimizde yenme günü olarak  
Değerlendirdi  
İçte düşmanı nefsinde  
Yenmenin, içinde yenmenin  
Ruhunda ve bilincinde yenmenin  
En sağlam, en güçlü öncü  
Fedai duruşu  
Viyan duruşudur**

komple karşısında Viyan çizgisinin yürütücüsü militanlar haline gelme görevini de yüklüyor. Şubat böyle bir sorgulama ayıdır. Hareketimiz 15 Şubat için "Ulusal oruç günü" dedi. Düşmanı nefsimizde yenme, içimizde yenme günü olarak değerlendirdi. İçte düşmanı nefsinde yenmenin, içinde yenmenin, ruhunda ve bilincinde yenmenin en sağlam, en güçlü öncü, fedai duruşu Viyan duruşudur. Viyan çizgisi böyle bir duruşu ifade eden bir militan çizgiyi oluşturuyor.

Bu bakımdan da tüm yoldaşlar olarak, militan kadro gücü olarak, parti gücü olarak bu büyük olaylar karşısında kendi durumumuzu sorgulayarak uluslararası komploya yenilgiye uğratan, Önder Apo'nun özgürlüğünü ve Kürt sorununun demokratik çözümünü yaratacak bir mücadelenin geliştiricisi olmak elbette bizim boyun borcumuz, en temel görevimizdir. Komple karşısında sağlam durmak bununla mümkündür. Komploya karşı mücadelede Önder Apo'yla bütünleşmek böyle olur. Komploya karşı Viyan çizgisinin takipçisi olmak, Viyan gerçeğini anlamak ve ancak böyle bir mücadele duruşu ve başarısı kazanmakla gerçekleşir. O bakımdan da bu onuncu Şubat'ı yaşarken elbette hem komp-

loyu daha derinden anlıyor ve ona karşı mücadeleye görevlerimizi hissediyor, hem de Viyan gerçeği karşısında kendimizi sorgulama temelinde bunu yapıyoruz. Başarıyla yapmamız da gerekiyor.

Onuncu yıla girerken, onuncu Şubat'ı yaşarken uluslararası komplo kendisini nasıl yürütmeye çalışıyor? Bu konuda da siyasi, askeri durum oldukça netleşmiş vaziyettedir. Yine yaşanan ideolojik, örgütsel mücadelenin derinliği ortadadır. Şunu görmemiz gerekli: Onuncu yıla ifade ettiğimiz amaçlar doğrultusunda kendisini yeniden planlamış çerçevede bir saldırıyı uluslararası komplo dayatmak istiyor. Dokuz yıl boyunca yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçların etkisi kuşkusuz bunda var. Dokuz yıl öncesi kadar birliğe sahip değil, dokuz yıl öncesi kadar iddialı değil, dokuz yıl öncesi kadar biz gerçeklerden uzak, örgütsüz, bilinçsiz, duyarsız, Önder Apo'nun ifadesiyle "derin gafleti" yaşayan bir konumda değiliz. Dokuz yıllık mücadele içinde uluslararası komplo teşhir edilmesi, deşifre edilmesi, komplocu güçlerin geriletmesi, komploya karşı mücadele edecek ve onu yenilgiye uğratan düzeyde PKK'nin kendisini yenilemesi, yeniden yapılandırması, gerekli düşünsel, stratejik değişiklikleri gerçekleştirme durumu söz konusudur. Bu bakımdan dokuz yıl boyunca yürütülen mücadeleyle komplo iyice teşhir edildiği, yıpratıldığı, zayıflatıldığı bir gerçektir. Buna karşı hareketimizin kendisini uluslararası komploya karşı mücadele edecek ve onu yenilgiye uğratan bir ideolojik, politik, örgütsel, askeri birliğe ve mevzilenişe kavuşturduğu ortadadır.

Bu bakımdan onuncu mücadele yılına düşmanın zayıf, bizim ise daha güçlü girdiğimizi söylemeye bile gerek yoktur. Fakat düşman zayıf, komplocu güçler zayıflatılmışlar demek, hiçbir güçleri kalmamıştır, hiçbir şey yapmak istemiyorlar demek anlamına gelmiyor. Tam tersine, komplo deşifre olması, teşhir edilmesi ve yıpratılması sonucu olacaktır ki, daha saldırgan davranıyorlar, adeta can havliyle saldırıyorlar. Bunu özellikle mevcut Türkiye yönetiminin söz ve davranışlarında

# Komünar

açıkça görüyoruz. Yine bu tutumu uluslararası komployu örgütleyip yürüten güçlerin tutumlarında görüyoruz. ABD'nin, İsrail'in, İngiltere'nin yöneticilerinin söz ve davranışlarında görüyoruz. Neredeyse biraz da başarısız kalmanın etkisiyle olacak ki, çok daha saldırgan hale gelmişlerdir. Yine bu saldırılarını daha açıktan yapmak zorunda kalmışlardır. Onları yüzlerini gizleyemeyecek, maskeleyemeyecek, imha saldırılarını sözle de, davranışla da açıktan yürütür hale getirmişiz. Bu bakımdan da bu onuncu yıla dayatmak istedikleri saldırı planları daha somut, açık, herkesçe görülebilir, anlaşılabilir düzeydedir.

Şunu hep değerlendirdik ve değerlendirmelerimiz giderek daha da somutlaştı: Komplocu güçler bu onuncu yıla uluslararası komployu yeniden canlandırmayı hedefleyen yeni bir saldırı planı dayatmaya çalışıyorlar. Bu konuda komploju planlayan uluslararası güçlerle Kürt toplumu üzerinde inkâr ve imha siyasetini pratikleştiren sömürgeci güçler arasında bir uzlaşmanın, yeni bir ittifakın ve ortak planlamanın geliştirildiği de gözleniyor. Bu durum yalnızca Türkiye yönetiminin talepleri doğrultusunda olmuyor kuşkusuz. Tersine uluslararası gerici güçlerin, komploju yürüten güçlerin böyle bir saldırı planının geliştirilmesindeki çabaları daha nettir. Kısaca mevcut onuncu yıla dayatılmak istenen topyekûn savaş planının uluslararası komplocu güçlerle sömürgeci güçlerin ortaklaşa geliştirdiği bir plan olduğu açığa çıkmıştır. Çıkarlarını tıpkı dokuz yıl önce birleştirdikleri gibi PKK'ye karşı imha saldırısında yeniden birleştirmişlerdir. Böyle bir saldırı ile herkes kendi çıkarını yürütmek istiyor.

Komplocu güçler bir kere daha Türkiye'yi Ortadoğu'daki siyasetleri doğrultusunda kullanmak istiyorlar. Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde Türkiye'ye rol oynatmayı hedefliyorlar. Biz iyi biliyoruz ki, uluslararası kompjonun örgütlenip yürütülmesinin temel bir dayanağı buydu. ABD'nin Irak'a dönük savaş planına Türkiye'nin katılması, destek vermesi temelinde 15 Şubat komplosu düzenlenmişti. Türkiye yönetimi adına Başbakan Ecevit'in

CIA'ye verdiği söz karşılığında, Önder Apo Türkiye'ye kaçırılmıştı. ABD tarafından Türkiye'ye teslim edilmişti. Fakat daha sonra 1 Mart 2003 teskeresiyle Türkiye yönetimi, ABD'ye verdiği bu sözü tutmadı, gereğini yerine getirmede. Dolayısıyla geçen beş yılda Türk-ABD ilişkilerinde ciddi bir çelişki, gerginlik, çatışma durumu ortaya çıktı. Daha sonra Türkiye bunu telafi etmek, ABD'ye Irak Savaşında destek vermek için birçok karar aldıysa da, ABD yönetimi bunu kabul etmedi. İki devlet arasında beş yıl boyunca ciddi bir siyasi gerginlik, çatışma durumu yaşandı. ABD, Türkiye'yi Ortadoğu'da daraltmaya, sınırlandırmaya çalışırken, Türkiye'de ABD'yi Irak'ta çıkamaz içine sokmak için elinden gelen bütün çabayı harcadı. Kara Kuvvetleri Komutanı İlker Başbuğ'un ifade ettiği gibi, ABD'ye Irak'ta istediğini yaptırmayacak, yapılmak istenenleri bozacak güce sahiptiler ve bu güçlerini de geçtiğimiz süreçte kullandılar. Sonuçta ABD'nin Irak'ta ve Ortadoğu'da ciddi bir zorlanması, bir düzeyde çıkamaz içine girmesi ortaya çıktı.

Türkiye de ciddi bir daralmayı yaşadı. Bunun sonucunda, özellikle Bush yönetiminin artık hükmünü tamamladığı ve ABD'nin yeni bir yönetim oluşturma sürecine girdiği 2006 Kasım'ındaki seçimlerden sonra ABD politikalarında belli değişiklikler ortaya çıktı. Artık 11 Eylül olayları ardından Bush yönetiminin geliştirdiği taktikler değil de, Demokrat Parti yönetiminin uygulayacağı yeni politikaların oluşturulması gerekti. Bu da Irak'ta belli bir sistem oluşturmayı, İran ve Suriye üzerine daha çok gidilerek küresel sistem karşısında bu güçlerin duruşunun aşılmasını sağlamayı esas alan bir politik duruştur. Bunun için eski Saddam yönetiminin önde gelenleri tasfiye edildiler. Irak üzerinde yeni operasyonlar yapıldı. Sonuçta bu gelişmelere dayanarak yeniden bir kere daha Ortadoğu'da rol oynatmak üzere Türkiye'yle ilişki içerisine girilmeye karar verildi.

Beş yıl önce Irak savaşında kullanamadığı ve desteğini alamadığı Türkiye'ye, bu kez Irak'ın bir sisteme kavuşturulması ve İran ile



# Komünar

Suriye'ye karşı mücadelede ABD tarafından rol oynatılmak isteniyor. Türkiye özellikle İran karşısında ABD tarafından kullanılmak isteniyor. Bunun için de Türkiye'nin Irak'a çekilmesi, askeri çatışma ortamı içine girmesi, dolayısıyla her yönden ABD'ye muhtaç hale gelmesi, ABD dışında karar verecek ve uygulama yapacak bir iradede yoksun kılınması gerekiyor. İşte son zamanlarda gerçekleşen Türkiye'nin Medya Savunma Bölgelerine dönük saldırılarının bu politikayla bağı vardır. Güney Kürdistan'a yönelik Türkiye'nin sınır ötesi operasyonları ve bunu daha da büyütme çabaları bu temelde gelişmektedir.

Türkiye de geçen beş yıl içerisinde yaşadığı çaresizlik ve çıkmaz sonucunda AKP Hükümeti tarafından ABD'nin taleplerine teslim olmuş bir durumu yaşıyor. 1 Mart 2003 teskeresi ardından Türkiye'nin önünde zaten iki yol vardı. Ya kendini demokratikleştirecek, Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirecek, böylece güçlü bir toplumsal birlik ve dayanışma ortaya çıkartarak kendi sorunlarını demokratik yöntemlerle ve kendi gücüyle çözüp hiç kimseye muhtaç olmadan bir siyasi irade geliştirecek, ya da ezilecek, büzülecek, yalvar-yakar edecek, sonunda ABD'nin isteklerini kabul edip ona teslim olacaktı. Bu beş yıl boyunca başta Önder Apo olmak üzere, hareketimiz birincisinin gerçekleşmesi için gerçekten de büyük çaba harcadı. Büyük özveride bulundu. Her türlü çağrı yapıldı, gerçekler ortaya kondu, aydınlatıldı. Demokratikleşme temelinde bir özgür iradeli duruş gücü haline gelebilmesi için Türkiye yönetimine Kürt toplumu olarak her türlü desteğin verileceği vaat edildi ve vaadin gerekleri pratikte ortaya konuldu.

Fakat bu, Türkiye'yi demokratik dönüşümüne çekmeye yetmedi. Türkiye yönetimini zihniyet değişimine götürmediği gibi, Türkiye toplumunda, aydın ve demokratik güçlerinde de yeni bir siyasi inisiyatif ortaya çıkartacak gelişmeler yaratamadı, zayıf kaldı. Aydınların, demokratik güçlerin bu yönlü çabaları, siyasal alana dönüşmedi, halk gücü ortaya çıkarmadı. Ancak bir barış hareketi, aydın

hareketi düzeyinde kaldı. Sonuçta Kürt inkârı ve imhasını esas alan zihniyette ısrar giderek ABD'ye, ABD stratejisine, ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesine teslim olmayı, Türkiye'yi ardına kadar ABD'ye bağımlı hale getirmeyi gündemleştirdi. Nitekim 22 Temmuz seçimlerinin ortaya çıkarttığı yeni yönetim, Yaşar Büyükanıt başkanlığındaki Genelkurmay ile Tayyip Erdoğan başkanlığındaki AKP Hükümetinden oluşan yeni Türkiye yönetimi, Türkiye'yi ABD'ye bağlamakta, Kürt inkârı ve imhası zihniyetinin kaderini ABD'nin Ortadoğu'da yürüttüğü üçüncü dünya savaşıyla bağı hale getirmekte ısrarlı ve kararlı oldu. Bu durum ABD'nin de bir kere daha Türkiye'yi kendi politikaları doğrultusunda Ortadoğu'da çalıştırmak üzere denemek istemesi, böyle bir politika oluşturmasıyla birleşince, işte 2007'nin son aylarındaki Türkiye-ABD görüşmeleri ve yeniden bir ilişki düzeyinin ortaya çıkartılması sağlandı.

Bush-Erdoğan, Bush-Gül görüşmeleri ardından ABD Başkanı Bush'un Ortadoğu'da uzun bir ziyareti, yine Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Mısır ziyareti, bunlara dayalı olarak askeri komuta düzeyinde PKK'ye karşı operasyonlar yürütmek üzere oluşturulan üçlü koordinasyon, bu koordinasyon yürütülmesi çerçevesinde Türk Genelkurmayının Irak ziyaretleri ardından gerçekleşen İngiltere ve ABD ziyaretleri bu temelde gerçekleşiyor. Aralık ortasından bu yana Medya Savunma Bölgelerine dönük hava operasyonları bütün bu görüşme ve ilişkilerin ortaya çıkardığı ittifaka dayanarak gerçekleşiyor. Bunu daha ileri bir operasyon düzeyine götürmek için de ortak karar alıp planlama yapıyorlar, çaba harcıyorlar. ABD'nin teşvik ve istemleri doğrultusunda Türkiye yönetimi PKK'ye karşı mücadelesini, yani Kürt inkârı ve imhasına dayanan politikasını Güney Kürdistan'a dönük daha kapsamlı askeri harekâtlar düzenleyerek gerçekleştirmeyi hedefliyor.

2007 baharından beri Türk Genelkurmayının geliştirdiği bir tehdit değerlendirmesi var. Birinci olarak, Güney Kürdistan'daki devletleşme eğilimi Türkiye için tehdit görülüyor.



# Komünar

İkinci sırada Kerkük meselesi var. Üçüncü sırada da PKK var. Genelkurmay tehdit algılamasını böyle ortaya koydu. Bu durum Türkiye'yle Güney Kürdistan yönetimi arasında ciddi bir çelişki ve gerginlik ortaya çıkardı. Bunun üzerine ABD'nin de uyarılarıyla bu tehdit sıralamasında bir değişiklik yaptılar. Başa yeniden PKK'yi aldılar, ona göre Kerkük ve Güney Kürdistan devletleşmesini devam ettirdiler. Böylece "PKK'ye karşı mücadele" adı altında geliştirilen yeni anlaşma, ortak planlama ve pratiğe dayalı olarak Güney Kürdistan'daki gelişmeleri engellemek, kontrol altına almakla Kerkük sorununu kendi istekleri doğrultusunda çözme hedeflerini de gerçekleştirmek istiyorlar. Bunu yapabilmeleri için Güney Kürdistan'a daha fazla askeri müdahalede bulunmayı zorunlu görüyorlar.

Türkiye yönetiminin bu yönlü bir askeri plan geliştirdiği açıktır. Bu durum ABD'yle de ortaklaşma temelinde götürülüyor. Medya Savunma Bölgelerini askeri denetim altına alarak PKK'yi ezmeyi, gerillayı darbeleyip siyasi gündemi etkileyecek mücadele yürütemez hale getirmeyi, buna dayanarak Güney Kürdistan'daki mevcut federe devlet oluşumunu daraltıp sıkı sıkıya kontrol altına almayı ve Kerkük'ün Güney Kürdistan Federasyonuna katılımını önlemeyi hedefliyorlar. Türkiye yönetimi bunu ancak ABD'yle ilişki ve ittifak temelinde yapabileceğini görüyor. Bunun karşılığı olarak da Tayyip Erdoğan yönetimi ABD'ye söz verdi. Gizli anlaşma yaptılar. ABD'nin istekleri doğrultusunda İran karşısında ve Ortadoğu'da rol oynama sözü verdiler. ABD de Türkiye'nin mevcut tehdit algılamasını PKK'yi hedefleme temelinde yürütmesine fırsat ve imkân verme sözü verdi. Anlaşma bu temelde oluşmuştur. Bu çerçevede hava operasyonlarını başlattılar. Bunu kara operasyonu haline getirme hazırlıklarını sürdürüyorlar. Sadece girip çıkacak bir operasyonu değil, Türk ordusunun Güney Kürdistan'daki mevcut mevzilenmesini katbekat aşacak bir gücü Güney Kürdistan'da mevzilendirecek bir operasyonu hedefliyorlar. Dolayısıyla bu yeni süreçte Türk ordusunun Güney'e girişi bir ope-

rasyon yapma ve sadece PKK'yle savaşma çerçevesinde olmayacaktır. Onu da aşarak Güney Kürdistan'a yerleşen, Güney Kürdistan coğrafyasını denetim altına alan, burada gerillayı hareket edemez hale getirirken, aynı şekilde Güney Kürdistan yönetimini de sıkı bir denetim altına almayı hedefleyen bir askeri mevzilenme düzeyine getirilecektir. Bu konuda ABD ile Türkiye anlaşılıyor.

Bu temelde KDP ve YNK'nin bu politikayla kendilerini uyumlu hale getirmeleri için üzerlerinde yoğun bir baskı sürdürüldü ve hala da sürdürülüyor. YNK yönetiminin de bu politikaya teslim olduğu ifade ediliyor. Zaten YNK sözcülerinin açıklamalarından da bu gözüküyor. En son ABD Dışişleri Bakanının Bağdat'ta Barzani ve Talabani'yle yaptığı görüşmede bu politikayı dayattığı, bu güçlerin ABD-Türkiye ilişkilerinin gelişmesine zarar veremeyecek ve ters düşmeyecek bir politika izlemelerini istediği bir gerçektir. Şimdi bu temelde bir iç tartışma, politik baskı ve pazarlık bu güçler arasında yaşanıyor. ABD, Türkiye ve Güney Kürdistan yönetimi arasında yoğun bir pazarlığın olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. KDP içerisinde farklı yaklaşımların olduğu, böyle bir politikayı tam benimsemek istemediği yönünde bilgiler var. Ne kadar gerçek bilemiyoruz, ne kadar direnirler bu da bilinmiyor. Fakat eskisi kadar ABD-Türkiye ittifakıyla birleşerek Kürtler arası yeni bir çatışmanın tarafı olmayabilirler. Yalnız ABD taleplerine karşı çıkacakları, dolayısıyla Türkiye'nin mevcut politikaları karşısında aktif direnç gösterecekleri de beklenemez. En azından başlangıç süreci açısından zayıftırlar, böyle bir direnç göstermeleri zordur.

İşte Kürt inkârı ve imhası siyaseti içinde bulunduğumuz koşullarda böyle yürütülmek isteniyor. Dikkat edilirse, yine Güney Kürdistan var işin içinde, yine çeşitli pazarlıklar var. Türkiye'nin ABD politikaları doğrultusunda Ortadoğu'da kullanılmak istenmesi ve bu temelde de PKK'nin yeniden pazarlık konusu edilmesi var. Dokuz yıl önce uluslararası komplo başlatılırken de, Önder Apo'nun imhası temelinde Türkiye'nin ABD politikaları-

# Komünar

na evet demesi, ABD'nin Irak'a yönelik savaşını desteklemesi söz konusuydu. Önder Apo'ya dönük 15 Şubat saldırısı bu temelde ve böyle bir pazarlık sonucunda gerçekleştirilmişti. Şimdi de ABD'nin İran politikası doğrultusunda Türkiye'nin kullanılması için PKK'ye karşı topyekûn savaş yürütülmesine onay veriliyor. Onaydan da öte destek veriliyor. Ortak bir planlama temelinde "PKK ortak düşmanımız" denerek uluslararası komplo yeniden canlandırılmak isteniyor. Hem Önderliği, hem gerillayı, hem de halkı hedefleyen topyekûn bir saldırı böyle bir anlaşma, ittifak temelinde gerçekleştirilmek isteniliyor.

Şimdi 2008 yılına uluslararası komplo güçlerinin dayatmak istediği saldırı planı böyledir. Yeniden uluslararası komployu canlandırmak, kendi aralarındaki politik pazarlıklar ve çıkar hesaplarının konusu PKK'yi yapmak ve PKK'ye karşı mücadelede kendi çıkarlarını uzlaştırarak ittifaka ulaştırmak istiyorlar. Bunu önemli ölçüde gerçekleştirdikleri de anlaşılıyor. Bu politikayı pratikleştirecekleri, bununla sonuç almaya çalışacakları anlaşılıyor. Bu bakımdan da yeni bir pazarlık ve planlama temelinde, uluslararası komplo yeniden saldırıya geçirilmek istendiğini söyleyebiliriz. Onuncu yıla uluslararası komplocu güçlerin dayattığı plan ve politika böyledir. Dolayısıyla bizim de bu planı ve politikayı iyi görerek, buna göre bir direniş mücadelesi geliştirmemiz gereği var.

Hareket olarak biz de bu durumu on yıl öncesinden çok daha duyarlı bir yaklaşımla günü gününe izleyerek değerlendirmeye ve buna karşı direniş mücadelesini planlayıp örgütlemeye ve yürütmeye çalışıyoruz. Bu konuda HPG'nin yürüttüğü hazırlıklar var. Genel hareketimizin yürüttüğü hazırlıklar var. Kendisini bu topyekûn saldırı karşısında aktif direniş gösterecek bir anlayışa, örgütsel yapılanmaya, mevzilenmeye ve taktik duruş içine çekmeye çalışıyor. Bu konuda önemli bir düzey kazanıldığı söylenebilir. Büyük ölçüde hareketimiz bu topyekûn saldırı karşısında aktif savunma çizgisinde etkili bir direniş gösterecek düzeye ulaşmıştır. Mevcut durumda

Êdî Bese kampanyamız böyle bir direniş geliştirme temelinde sürdürülüyor. Êdî Bese hamlesinin kapsamı daha genişlemiş, içeriği daha derinleşmiş bulunuyor. Bu önemlidir ve hareketimiz halkı hazırlayıp yönlendirerek, bu direniş hamlesini bu düzeyde geliştirmeyi hedefliyor. Bunun için propaganda-ajitasyon çalışmalarında ve ideolojik mücadelede belli bir gelişme vardır. Êdî Bese kampanyasını sürdüreceğiz, düşman saldırılarını teşhir edeceğiz, Kürt sorununun demokratik çözümünde Kürt halkının tutumunu tüm kamuoyuna açıkça göstereceğiz ve Kürt halkının direnişinin sesi olacak bir mücadeleyi, çalışmayı sürdürüyoruz. Eksikliklerimiz var, zayıf kaldığımız yönler var. İmkânlar yarı yarıya bile kullanılmıyor. Bunları görüp gidermeye çalışıyoruz.

Diğer yandan siyasal mücadele alanında da geçtiğimiz süreçte belli bir gelişme oldu. Kasım ayında halkın direniş önemli bir düzey kazandı. Şimdi Şubat'a girişle birlikte yine uluslararası komplo lanetlemek ve ona karşı direniş mücadelesini geliştirmek üzere Kürt halkı ayakta. İşte Kuzey'de canlı kalkan hareketi olarak gerillaya ve halka dönük saldırıların durdurulması amacıyla kitleler ayağa kalkmış durumdadır. Çeşitli etkinlikler, yürüyüşler düzenliyorlar. Öyle anlaşılıyor ki, Şubat boyunca bu halk direniş çok değişik yöntemlerle gelişerek sürecektir. Hatta Êdî Bese kampanyasının amaçları gerçekleşene kadar büyüyüp devam edecektir. Bu direnişin Kürdistan'ın diğer parçalarında da destek bulması, ortak yürütülmesi durumu söz konusudur. Batı Kürdistan'da ve yurtdışındaki halk Kuzey'deki mücadeleyle aktif bütünleşiyor, destek veriyor. Bütün bastırma, pasifikasyon hareketlerine karşı Doğu Kürdistan halkının da direniş var. Güney'de de belli bir duyarlılık ve direnç oluşmuş durumdadır. Türkiye ordusunun Güney'e dönük saldırıları geliştikçe, Güney halkının tepkileri ve direniş de gelişecektir.

Görüldüğü gibi halkımızın siyasal eylemliliğinin belli bir gelişme gösterdiği açık bir gerçektir. Ancak onun da eksiklikleri var aslında, zayıflıkları var. Kürt halk potansiyelinin üçte biri bile henüz tam devreye konmuş

değildir. Daha harekete geçirilmemiş çok büyük bir mücadele potansiyelinin var olduğu, Kürt halkının böyle büyük direnme potansiyeline sahip olduğu tartışma götürmez bir ger-

**En önemlisi  
Elbette gerillanın hazırlığı  
Ve direnişidir  
Düşman cephesi saldırıları  
Askeri boyuta taşındıkça  
Daha büyük görev ve  
Sorumluluk gerillaya düşüyor**

çektir. Onun için örgütsüzlüğümüz var, eksikliklerimiz var, zayıf yönlerimiz var. Bunları tartışıyoruz. Eleştiri-özeleştiri temelinde hata ve eksiklikleri ortaya çıkartarak aşmaya ve bu temelde direnişi daha güçlü geliştirmeye çalışıyoruz.

En önemlisi elbette gerillanın hazırlığı ve direnişidir. Düşman cephesi saldırıları askeri boyuta taşındıkça, daha büyük görev ve sorumluluk gerillaya düşüyor. Gerillanın bu gerçekleri görmesi, kendini bu saldırılara cevap verecek bir taktik ve tarza ulaştırması, mevzilenmesini buna göre geliştirmesi, pratik hazırlıklarını yapması, her türlü saldırıyı boşa çıkartacak ve etkin bir direniş gösterecek bir güce kendini ulaştırması, uluslararası komplonun onuncu yılda daha ağır darbeler yiyerek çöküş süreci içine sokulması açısından büyük önem taşıyor. Gerillanın bu bilinçle hareket ettiği bir gerçektir. HPG Askeri Konsey Toplantısı bu temelde gerçekleştirilmiştir. HPG'ye bağlı kollarmın toplantıları, tartışmaları, kendilerini yeniden yapılandırma ve planlama çalışmaları bu temelde gelişiyor.

Her alanda bu toplantıların ortaya çıkarıldığı planlar doğrultusunda pratik hazırlık çalışmaları yürütülüyor. Kendini buna göre eğitime, hazırlama, düşüncede bu büyük direnişe hazırlanma çalışmaları yürütülüyor.

Örgütsel planlamalar, düzenlemeler düşman saldırılarını karşılayacak, boşa çıkarta-

cak düzeye getirilmeye çalışılıyor. Pratik, teknik hazırlıklar her türlü düşman saldırılarını kıracak, düşmana ağır darbeler vuracak bir düzeyde yoğunca yapılıyor. Şu ana kadar ulaşılan düzey her türlü saldırıyı karşılamaya asgari olarak hazır olma düzeyidir. Bundan sonra bu hazırlıkların daha da derinleştirilerek, HPG'nin komplonun onuncu yıl planına ve bu temelde geliştirilecek saldırılara en etkin karşı koyuşu ve darbelemeyi gerçekleştireceği bir gerçektir.

Bu görevleri pratikte nasıl gerçekleştireceğiz? Şimdi tehlike bu kadar büyükse, uluslararası komplo hala umutlarını kaybetmemiş, yeni planlarla saldırarak sonuç alma umut ve hesabı güdüyorsa, bunun karşısında bizim de çok daha bütünlüklü, hareket ve halk olarak çok daha kapsamlı, etkin, çok yönlü bir direniş mücadelesini geliştirme zorunluluğumuz varsa, komplonun onuncu yılı ancak böyle bir aktif direnişle boşa çıkartılacaksa, o zaman bu direnişi göstermek hangi ruhla, zihniyetle, duruşla başarılır?

Elbette bu soru sorulduğunda yine aklımıza Viyan gerçeği geliyor. Viyan çizgisi bu konuda da bizim için öğreticilik çizgisidir. Nasıl karşıladı sekizinci komplo yılını Viyan arkadaş? "Söz anlamını yitirmemeli" dedi. "Ne pahasına olursa olsun sözün gereği yerine getirilmelidir" dedi. Ve o büyük, kendini ateş topu yapan direniş öyle ortaya çıktı. En büyük tehlikeyi, düşman saldırıları karşısında bizi en zayıf bırakacak tutumu sözün anlamını yitirdiği durum olarak değerlendirdi. Ve bu konuda uyardı, mevcut durumu eleştirdi. O büyük direnişi bu sözlerin dinlenmesi, eleştirilerinin dikkate alınması ve bunun gereğinin tüm yoldaşlar tarafından, hareketimiz tarafından yerine getirilmesini sağlamak için yaptı.

Bu önemlidir. Komplo tanımlanmışsa, çözümlenmişse, komploya karşı Önderlik ve halk direnişi çok ileri düzeydeyse, geriye kalan bunları pratiğe dönüştürecek militan gücün, öncü gücün komploya karşı verdiği mücadele sözünün gereklerini pratikte eksiksiz yerine getirmesidir. Büyük bir pratik direniş konumu içinde olmasıdır. Sözünün

# Komünar

gereğini her an, her saniye ve bulunan her ortamda eksiksiz pratikleştirmesidir. Kısaca oportünizme düşmemektir. Bazı gerçekleri görüp anlayarak ona göre söz söyleyip de gereğini yerine getirmekten uzak düşmemektir. Söz ve eylem bütünlüğünü en ileri düzeyde yaratmaktır. İşte bu Önderlik gerçeğinin de en temel özelliği oluyor. En büyük Önderlik ölçüsü söz ve eylem bütünlüğünün sağlanmasıdır. Çok iyi biliyoruz ki, Önder Apo gerçeği de söylediğini yapan, yapabileceklerini söyleyen bir gerçekliktir. Sözü söyleyip de ortada bırakan değildir. Tam tersine, bir sözü söyleyecekse, öncesinden bin defa düşünüp ancak karar vermek ve bir kere karar verip söyledikten sonra onun pratikte gereğini yerine getirebilmek için sonuna kadar amansız bir pratik takipçi olmaktır. Önderliğin en temel karakteri, özelliği budur.

İşte Viyan gerçeği de bize böyle bir militan olmayı öğretti. Viyan arkadaş hepimizi böyle bir çizgi militanı olmaya çağırdı. Önderlik ölçülerini bu düzeyde tutturmamızı istedi. Bunun için en büyük gücün örgütte olduğunu, yoldaşlık ilişkilerinde olduğunu ifade etti. Bu büyük değerlere sahip çıkılması gerektiğini, bunların hiçbir zarara uğratılmaması gerektiğini söyledi. Bu konuda oportünist ve teslimiyetçi yaklaşımların içine asla düşülmemesi gerektiğini söyledi. Militan olarak söz söyleyip, mücadele ortamına çıkıp da pratikte onun gereğini yerine getirmeyen, kendine göre yaklaşan, kendine göre yaşam ölçüleri geliştiren tutumların olmamasını istedi. Zorluklar ne olursan olsun, engeller nereden gelirse gelsin, özgürlük çizgisinde, özgür yaşam durumunda sonuna kadar kararlı olunmasını ve sağlam bir duruş gösterilmesini istedi. Bizi başarıya götürececek militanlığın bu olduğunu ifade etti. Neden? Çünkü zayıflıklar gördü, eksiklikler gördü, aşınmalar gördü. Yeniden partileşme doğrultusunda çeşitli sözler söyleyip de pratikte onun gereğini yerine getirmeyen, onunla 180 derece ters düşen yaklaşımlar gördü.

Uzakta gördü, yakında gördü, ama bunları gördü. Bunları büyük tehlike olarak

algıladı, tanımladı ve bu tehlikelere karşı Önderlik çizgisinde fedai militan kadro duruşunun ölçülerinin nasıl olması gerektiğini hem o büyük yoğunlaşmasıyla sözlü olarak ortaya koydu, hem de pratik eylemiyle onun gereklerini yerine getirdi. Öyle kendine göre her türlü yaklaşım gösterebilen cılız, keyfi, özerk, sözü ve pratiği birbirinden kopuk duruşların başarı getirmeyeceğini ortaya koydu. Ve bu konuda sözünü bize dinletebilmek için, kendi doğrularına itibar edip, onlara göre hareket etmemizi sağlatabilmek için kendini kavurup kömür haline getirdi. Neden? Kuşkusuz zayıf yaklaşmayalım diye, unutmalyım diye! Bir anda etkilenip ondan sonra kendi bireysel tutumuza düşüp, gaflete yol açmayalım diye! Her zaman görelim, hatırlayalım diye!

Bu büyük bir eleştiridir. Birilerinin gerçekleri bize gösterebilmek için kendini kömür yapması ciddi bir zayıflık içinde olduğumuzu gösterir. Tarihte de böyle olaylar var. İnsanlığın içine düştüğü gaflet durumlarının, zayıflıkların aşılması için öncülerin kendilerini yaktıkları, yıktıkları, paramparça ettikleri biliniyor. İnsanlık bu tür tutumlarla uyarılmış, doğruya çekilmiştir. Doğru bir insanlık çizgisinde büyük pratik yürüyüşün içine çekilmiştir. Şimdi Viyan arkadaş gerçeği de bu büyük tarihsel uyarıların, çağrılarının son halkasını oluşturuyor. Bu anlamda büyüktür, yücedir, derindir. Fakat bizim açımızdan da çok derin bir sorgulamayı gerektiren, çok ağır bir eleştiridir.

Demek ki bilincimiz çok geri, anlama düzeyimiz zayıf, söze anlam verme, onun gereğini yerine getirmede zayıflıklarımız var. Çok unutuyoruz, tarihin geri çağlarındaki insanların durumunu arz ediyoruz. Onları çok aşan bir düzeye henüz ulaşamamışız ki, bizi uyarın örnek onları uyarın örnek gibi ortaya çıkıyor. Bu bakımdan da kendimizi sorgulamamız, doğru çizgiye çekmemiz gerekli. Böyle bir uyarıya ihtiyaç bırakmayacak bir duyarlılığı, disiplini, yaşamı ortaya çıkartmamız gerekiyor. Başka türlü olmaz, hiçbir zorluk böyle bir düzey kazanmanın önünde engel olamaz. Viyan arkadaş onu da ifade ediyor, "Benim de



# Komünar

zorluklarım oldu" diyor. "Bir birey olarak zorluklarım oldu, canlı bir insan olarak zorlanmalarım oldu, genç bir kadın olarak bu büyük mücadelede zorluklarım oldu, ama bunlara asla teslim olmadım" diyor. "Asla gerilikle ve gericilikle uzlaşmadım, o zorlanmalar ve baskılar karşısında özgür yaşam tutkumu ve direncimi kaybetmedim" diyor. Sonuç militan özgür kişilik duruşudur. Demek ki, insan iddialı olursa, istekli olursa, kararlı davranırsa her zorluğu yenebilir, her engeli aşabilir, her türlü geriliği ve köleliği kırabilir. Özgürlük dünyasında yaşayan, hareket eden büyük bir insan gerçeğine ulaşabilir.



Düşman saldırılarının topyekûn bir hal aldığı ve hala uluslararası komplonun amaçlarını başarmak için kendisini yeniden canlandırmaya çalıştığı süreçte, komployu yerle bir edecek ve başarısız kılacak, onun umut ve beklentilerini kırmaktan öteye politik-askeri olarak da ona öldürücü darbeyi vuracak olan Viyan'laşmak böyle bir kişilik kazanmaktır. Başarı ancak gerçekleri bu kadar derin gören, duyarlı yaklaşan, bu düzeyde yoğunlaşan ve onların sonucunu kendini kavurup kömür edecek kadar fedakâr, cesur bir eylem içerisine çeken kişilikle olur. Böyle bir kişilik kazandığımız zaman, düşman saldırıları ne kadar azgın olursa olsun, amaçları ne kadar vahşi,

kötü olursa olsun, yine engeller ve zorluklar ne kadar çok olursa olsun, yenemeyeceğimiz hiçbir düşman, başaramayacağımız hiçbir görev olamaz. Nerede olursak olalım, nasıl yaparsak yapalım, bu duyarlı kişilik, bu kadar sözü ve eylemi bir olan kişilik kesinlikle sonuç alır, başarı kazanır.

İşte uluslararası komploya dayatmamız gereken kişilik bu oluyor. Böyle bir kişilik kazanmada en büyük öğretmenimiz, ders çıkaracağımız, örnek alacağımız kişilik Viyan kişiliği, şehitlerimizin kişiliği oluyor. İki yıl boyunca Viyan kişiliğinin yarattığı duyarlılık ve öncülük temelinde hareket olarak da, halk olarak da komploya karşı mücadelede yeni bir süreci geliştirdik. Bir kere komployu kesinlikle içimizden söküp atma, düşman etkilerini içimizde yıkmaya anlamında bir ideolojik mücadele süreci geliştirdik. Diğer yandan politik ve pratik olarak da İmralı sistemini parçalayarak Önderliğin özgürlüğünü sağlayacak bir sürecin geliştirilmesini öngördük. Bizim de onuncu yıla dayattığımız mücadele gerçeği budur. Düşmanın uluslararası komployu yeniden canlandırarak PKK'yi imha ve tasfiye planlarına karşı, PKK olarak bizimde onuncu yıla dayattığımız kendi içimizden başlamak üzere uluslararası komplo gerçeğini, düşman gerçekliğini, her türlü gerilik ve gericilik olayını yenilgiye uğratmak, yıkıp atmak, bunu gerçekleştirecek büyük mücadeleyi ideolojik, siyasi ve askeri düzeyde geliştirmektir.

Hareket olarak da, militanlar olarak da kararımız budur; Önderlik kararı bu, hareketimizin kararı bu, halkımızın kararı budur. Bizi böyle bir karar doğrultusunda hareket etmeye çağıran Viyan gerçeği, şehitler gerçeği böyledir. Biz komplonun bu onuncu yıl gerçeğini böyle algılıyor, bu temelde tekrar tekrar haykırıyoruz:

**Kahrolsun Uluslararası Komplo!  
BİJİ SEROK APO!**

**HALK SAVUNMA MERKEZİ**



## ULUSLARARASI KOMPLOYA KARŞI MÜCADELE ETMEK İNSAN OLMANIN ONUR MÜCADELESİNİ YÜRÜTMEKTİR

Önder APO'nun geliştirilen uluslararası komployla tutsak alınıp İmralı'ya kapatılmasının dokuzuncu yıldönümündeyiz. Geçen dokuz yılda komplo önemli yönleriyle açığa çıkarıldı; komplo planlayanlar, katılanlar, destek verenler hem Önderlik tarafından deşifre edildiler, hem de "bir başarının sahibi" olarak kendileri itiraflarda bulundular. Amaçlarının ne olduğu zaten bir sır olmaktan çıkmış durumdadır. Dolayısıyla komplo her yönüyle olmasa da, büyük çoğunlukla açığa çıkmıştır.

Böyle de olsa, komplo

v e



sonucu

olarak

Önderliğin

tutsak alınmasını ve

"İmralı sistemi"ni yeniden

ve yeniden değerlendirmek kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Önderlik Türkiye'ye geliştirildiği ilk günden itibaren uluslararası komplo üzerinde çok yoğun durmuş, her yönüyle açığa çıkarılmasına çok büyük önem vermiştir. Avukatlarıyla yaptığı hemen her görüşmede üzerinde en çok durduğu konu komplo olmuştur. Mahkemelelere sunduğu savunmalarında, sistemin ve geçmişin eleştirel değerlendirmeleri ve paradigmal yeniden yapılanma kadar, komplonun

içyüzünü de açığa çıkarmayı esas almıştır. Komployu tüm yönleriyle açığa çıkarmak, sadece bir şeyin içyüzünü bilmek anlamında değildir; ona karşı mücadele etmek ve başarmak anlamındadır. Önderlik felsefesinde anlamak ve bilmek yapmakla eşanımlıdır. Bir şeyi tüm yönleriyle bilmek, ona her yönüyle sahip olmak veya denetim altında bulundurmak, zarar verici pozisyondan çıkarmak anlamına gelir. Komplonun açığa çıkarılması,

ona karşı mücadele etme-

de sahip olunabile-

cek en büyük

silahdır.

Dolayısıyla

uluslararası komplo

üzerinde ne kadar çok dur-

muş olursak olalım, daha fazlasına da gerek olacaktır. Hele de komplo devam ediyor ve neye mal olursa olsun sonuca gitmek istiyorsa...

### ***Komplo Hukuken Yapılamayanı Hukukdışı Yöntemlerle Yapmaktır.***

Komplo, tarihsel geçmişi olan bir kavramdır. İktidar mücadelelerinde iktidarı ellerinde bulunduranların asla vazgeçemedikleri, muhalif ya da kendi karşıtları olarak tanımladıkları insanlara karşı çok sık başvurulan bir

# Komünar

yöntemdir. Hukuksal bir dayanağı yoktur. Tamamen hileye, ikiyüzlülüğe, yalana, hukuksuzluğa dayanan, mutlak hâkimiyet ve etkisizleştirmeyi esas alan bir yaklaşımdır. Hukuksuzdur, çünkü hukukun yanlış da olsa bağlayıcı ve herkes için geçerli olan kurallarına göre hareket edilmez. Yargı ve savunma, haklı ile haksızı açığa çıkarma diye bir yaklaşım burada geçerli değildir. Egemen olanın mutlak hâkimiyeti ve bu doğrultuda kural tanımayan yaklaşımları geçerlidir. Temel yaklaşım entrikadır.

Bir insana, bir gruba, hatta bir topluma karşı geliştirilen komplo örnekleriyle çokça karşılaşmıştır. Komplonun temel yaklaşımı; muhalif ya da karşıt gücü yok etmek ya da etkisiz duruma getirmektir. Veya şayet iktidar ise iktidardan alaşağı etmeyi, iktidar alternatifi ise bu konumundan çıkarmayı, etkisiz hale getirmeyi, denetim altına alıp kontrol etmeyi esas alır. Egemen sistemler bunu temel bir yaklaşım olarak benimsemiş, tarih boyunca uygulamaya gelmiş, alternatiflerini de bu temelde yok etmişlerdir. Sadece muhaliflere yönelik değil, iktidar içi mücadelelerde de komplolara yoğunca başvurulmuştur. Tarihte bu tür komplolara da onlarca örnek verilebilir.

İktidar içi mücadelelerde gerçekleşen komploların yol açtığı sonuçlar, iktidar ve hatta belki bir ölçüde iktidardaki hanedan değişimlerinden öte bir sonuca yol açmamışlardır. İktidar içi mücadelelerde entrikaların ne kadar yoğun ve etkili kullanıldıkları tarih kitaplarında yoğunca işlenmiştir. Osmanlı saray entrikaları, "Osmanlıda oyun çok" halk deyiminde ifadesini bulmuştur. Ki, bu sadece Osmanlılarla ilgili bir durum da değildir; hemen her imparatorlukta, krallıkta benzer uygulamalarla karşılaşmıştır. Bu tür komplolar sınıfsal ve toplumsal içerikli olmaktan ziyade, kişisel ya da ailesel yaklaşımlardan kaynağını aldıklarından, etkileri ve sonuçları da bu düzeyde olmuştur. Yani ya hanedan, ya hanedan içi aile, ya da başka bir kişinin iktidarına dönüşmüştür. Ama komplo toplumsal mücadele temelli geliştiğinden, etkileri ve sonuçları da çok farklı olmuştur.

Bir iktidarın muhaliflerine karşı komplo geliştirmesiyle çokça karşılaşmıştır. Kendisini sistemin sahibi gibi gören ve dolayısıyla sistem karşıtı her yaklaşımla direkt ve yakından ilgilenenler, sistem adına gelişebilen her hareket ve davranışa müdahale edebilmektedirler. Egemen sistemlerin temel özellikleri, yeni yaratma gücünde olmamaları ve gelişen yeni düşünce sistemlerinin gelişmesine de izin vermemeleridir. Bunlar çağın dışına atılmış ideolojik yapılarıyla yeni gelişen düşünce ve örgütsel yapılanmayla mücadele edemeyeceklerini bildiklerinden başka yol ve yöntem arayışlarına girmektedir. Bu durumda da temel yöntem komplo olmaktadır. Bunların içinde en meşhur olanı İsa'ya karşı geliştirilendir. İsa'ya karşı geliştirilen, Roma İmparatorluğu'nun direkt bir komplosundan ziyade, Yahudi kâhinlerinin geliştirdikleri bir komplo dur. İçten Yahuda İskaryot'un satın alınmasıyla gerçekleştirilen komplonun Roma Valisi Pilatus'un bilgisi dahilinde gerçekleştirildiği söylenebilir. Komplo İsa'nın çarmıha gerilmesiyle sonuçlanmış olsa da, sistem karşıtı bir düşünsel sistem olarak gelişmesi ve uzun bir zaman da geçse Roma'yı fethetmesi engellenememiştir. İsa sonrasında gelişen yeni düşünceler karşısında da, aynı çap ve nitelikte olmasalar da, genel anlamda etkileri olan komplolar da gelişmişlerdir. Skolâstik dönem Hıristiyanlığı ve engizisyon yargılamaları en çok öne çıkanlardır. Bu dönemin en meşhur komplosu, Katoliklerin Protestanlara karşı geliştirdikleri ve on binlerce insanın hayatına mal olan Saint Bartholomeo Gecesi olarak tarihe geçen komplo dur.

Belki de yukarıda dile getirdiğimiz kısa örneklerden hareketle feodalizm komploculuğu tanımlanmıştır. Feodalizmin komploculuğu doğrudur, ancak sınıflı sistemler içinde sadece feodalizmi komplocu olarak tanımlamak eksik kalır. Deyim yerindeyse kapitalizm bu konuda feodalizmin pabucunu dama atmıştır. Her ne kadar kapitalizm hukuksal işleyiş ve demokrasinin uygulandığı, kişi hak ve özgürlüklerinin egemen olduğu bir sistem olarak tanımlansa da, gerçeğin hiç de böyle

# Komünar

olmadığı kesindir. Hukuk her sistemin üzerinde kendisini bina ettiği kurallar bütünü olarak değerlendirilse de, sınıflı hiçbir sistemin hukuka sonuna kadar bağlı kaldığı söylene-  
mez. Hukuk sistemlerin ayıplarını örten asma yaprağından başka bir rol oynamaz. Olağan durumlarda ve sistemin gidişatı açısından herhangi bir tehlikenin olmadığı zamanlarda hukuk en fazla dillendirilen kavramların başında gelir. Sistemin işleyişinin hukuk kuralları çerçevesinde olmasına dikkat edilir. Her kişi ve kurumun bu kurallar çerçevesinde hareket etmeleri sağlanır. Ama kurallar çerçevesinde de olsa ileri sürülen düşünceler ve bu temelde geliştirilen eylemler şayet sistem açısından hafif de olsa bir risk teşkil eder duruma gelirse, sistemin gerçek ama görülmeyen yüzü devreye girer. Bunun da hukuksuzluk olduğu kesinlikle söylenebilir. Hukuken yapılamayana hukuk dışı yöntemlerle yapma devreye girer. Egemen sınıflardan sınıf mücadeleleri söz konusu olduğunda, hukuka uymalarını beklemek safdillik olur. Egemen sınıfların tarih boyunca bağlı kaldıkları tek kural vardır, o da egemenliklerini sürdürmek için herhangi bir kurala bağlı kalmamaktır. Aynı sistemin büyük sözcüsü Machiavelli'nin dile getirdiği ve vaaz ettiği düşünceler, esasta bağlı kalınan bu tek kuralı herhangi bir perdenin arkasına gizlenmeden açıkça söylemekte ve savunmaktadır. Bu yaklaşıma sahip olan ister bir kişi isterse bir sistem olsun, yapacağı en iyi bildiği şey olacaktır: Komplo.

## ***Uluslararası Niteliğiyle Önderliğe Karşı Geliştirilen Komplo Sistem Savaşının Hukuk dışına Taşmasıdır***

Önderliğin Kürt sorununu çözme istemi ve doğrultuda mücadeleyi geliştirmesi bir anlamda dönen çarka çomak sokmak olarak değerlendirilmiştir. Yıllar ve ağır bedeller sonucu ancak oluşturulan sistem Kürt halkının yokluğu üzerine bina edilmişti. Kürdistan'da gelişen isyanlar ciddi bir sonuca yol açmadan ezilmiş, Türk egemenlik sistemi Kürtlük adına var olan her şeyi ortadan kaldırmış, kendi deyimleriyle geride üzeri betonlanmış bir

mezardan başka bir şey kalmamıştı. Kürt deyimini dillerden sökülüp atılmıştı. Kürtçe konuşmaya cesaret etmek bile ağır bedelleri olan bir işti. Tam bir asimilasyonun gerçekleştiği varsayılıyordu ve gerçekten de bu doğrudu. Kürtlük, Kürdistan adına hareket eden hemen hiç kimse yoktu. Kürt insanı kendi kültüründen bile kaçır hale gelmişti. Diliyle konuşamayan, kendi kültürünü yaşayamayan, başkaları için yaşayan, çalışan ve savaşan bir insan tipi yaratılmıştı. Bu anlamda 1970'li yıllara kadar Kürdistan'da "yaprak bile kıpırdamıyordu". Sömürgeciliğin ağır baskıları da bu durumu değiştirmiyordu. Sömürgecilik bu anlamda başarıya gittiğini düşünüyordu ve haksız da sayılmazdı. Önderlik bu koşullar ve ortamda mücadeleyi geliştirecek, sömürgeciliğin yanıldığını, henüz her şeyin bitmediğini, zayıf da olsa Kürt halkının yaşama umutlarının olduğunu savunacaktı.

Önderliğin bu yaklaşımları, kurulu sisteme müdahale etmekte. Sistemin "sen yoksun" yaklaşımlarına karşı "Ben varım ve planlarını bozarım" demekti. Kürdistan'da yetmiş yıldır uygulanan ve hemen herkesin de benimsediği veya benimsemek zorunda kaldığı sisteme kafa tutmak, ona karşı çıkmak ve yeni bir sistem ileri sürmek ki, Türk egemenlik sisteminin bunu kolay kabul etmeyeceği baştan belliydi. Cumhuriyetin yetmiş yıllık geçmişinde yaşanan isyanlar, bastırmalar ve sonrasında Kürtlük adına her şeyin yok sayıldığını, Kürtlük adına her söz, davranış ve yaklaşımın hukukun kaldıracı olmadığı çerçevede hukuksal zeminde ağır bir yargılamaya tabi tutulduğunu, hukukun kaldıracı olmadığı çerçevede gelişen yaklaşımların da hukuk dışına çıkarak cezalandırıldığını Önderlikten daha iyi bilen yoktu. Kürtlük adına söz sahibi olanların sokak ortalarında kurşunlanmaları hiç de az karşılaşılan olaylardan değildi. Tarih bilinci kıyas kabul etmeyen Önderlik, Türk egemenlik sisteminin Kürdistan'daki her gelişmeye nasıl bir tepki gösterdiğini çok iyi biliyordu. Hukukun yetmediği yerde hukuk dışına çıkılacağını, bunun da ağırlıklı olarak komplo biçiminde gelişeceğini biliyordu. Bundan dolayıdır ki, daha

mücadeleyi başlattığı ilk dönemlerde bile son derece dikkatlidir. Aynı dikkati ilk yol arkadaşlarını seçerken de gösterecektir. İlk konuşmalarını, ilk toplantılarını gizlilik koşullarında yapacaktır. Henüz örgütlenmenin başlarındadır ve geride örgütlenmeyi sekteye uğratabilecek bir belge ve bilgi bırakmamaya büyük özen gösterecektir.

Mücadelenin ve partinin ilk geliştiği alanların başında Türkiye metropollerini gelir. Grup yeni de olsa şekillenmiştir. Bu grubun savundukları, Kürdistan'a yaklaşımları diğer tüm gruplardan farklıdır. Bunun düşmanın

**'70'li yılların ortalarında  
Önderlik gruba dahil olan  
bir ajan aracılığıyla da olsa  
komplonun hedefi olmuştur.  
Bu dönemde gerçekleştiril-  
mek istenen komplo  
özünde aynı olsa da,  
gelişimi itibariyle bugün  
yaşadığımız komplodan farklıdır.**

dikkatini çekmemesi düşünülemez. 1970'li yılların sıcak devrimci ortamı hâkimdir ve sömürgecilik Türkiye Devrimci Hareketi'nin faaliyetlerinden hareketle de olsa ortama egemendir. Dikkatini çeken bu grubu da denetim altına almak istemesi şaşılacak bir durum değildir. Ama daha ilk adımların atıldığı dönemde bir hareketi tasfiye etmek için komplo geliştirmek çok da anlaşılır bir durum değildir. '70'li yılların ortalarında Önderlik gruba dahil olan bir ajan aracılığıyla da olsa komplonun hedefi olmuştur. Bu dönemde gerçekleştirilmek istenen komplo özünde aynı olsa da, gelişimi itibariyle bugün yaşadığımız komplodan farklıdır. Pilot'un (Necati Kaya) grup içindeki yaklaşımlarını bu temelde değerlendirmek mümkündür.

Önderlik grup dönemi faaliyetlerini değerlendirirken Pilot'un yaklaşımları üzerinde

önemle durur. Pilot'un bir provokatör olarak hareketi erken bir eylem ve bununla da düşmanın kucağına itmeye çalıştığını belirtir. Yapılacak olan iş de Önderliğin ağzından alınacak bir kararla gerçekleştirilmek istenir. Pilot'un önerdiği eylem, gerçekleştirilmesi çok basit, ama getirisi oldukça fazla olan bir eylemdir. Dahası Pilot, Önderliğe, "Emret hemen yapayım" diyerek önerdiği eylemi yapmayı da üstlenmektedir. Sadece Önderliğin ağzından bir onay aranmaktadır. Önderlik bunun bir komplo olduğunu sezinlediğini, cezbedici olan getirisine rağmen onay vermeyecek komployu boşa çıkardığını, grubun ve dolayısıyla hareketin geleceğini güvenceye aldığını, bu komplocu kişiliği de kullanarak grubu sağlıklı bir temelde ülkeye aktardığını belirtir.

PKK önderliğindeki Kürt halkının özgürlük mücadelesi bu ilk komplonun boşa çıkarılması temelinde gelişti. Kürt halkını yok olmanın eşiğinden kurtararak direnen ve onuruyla yaşayan bir halk haline getirdi. Ama bu komplonun etkisiz kılınması komploların sonunu getirmedir. Önderliğin yol göstericiliğinde gelişen Kürdistan halkının özgürlük mücadelesi, ileri doğru yaptığı her hamlede, farklı tarz ve biçimlerde de olsa ayrı bir komployla karşılaşmaktan yakasını kurtaramadı. Aslında PKK öncesi Kürt halk tarihi de komplolarla çok fazla karşılaşmıştır. Önderlik Kürt halk tarihini aynı zamanda bir komplo ve komplocular tarihi olarak da değerlendirir. Önderlik özgürlük mücadelesini ve gelişen karşıt yaklaşımları şöyle değerlendirmektedir:

**"Kürt halkının özgürlük hareketi en ufak adım attığında, her ülkede peşinde yasalara, politik esaslara ve hatta askeri savaş kurallarına göre bir yönelimden ziyade, kararlılıkla geliştirilen planlarla bir takip başlatılır. Hiçbir kurala sığmayan yöntemlerle imha, ezme, korkutma, tahrik etme, kaçırma, teslim alma, işkence, hapsetme, ekonomik iflas, moral değerleriyle oynama, sahte yaşam, zaaflarını kullanma, para, ikbal vb çelişkili tüm yollar denenerek, özgürlük hareketi bertaraf edilir. Dikkat edilirse, normal bir savaş mantığı bile geçerli değildir. Kirli**

# Komünar

*veya özel savaştan da ağır bir uygulamadır komploculuk. Çünkü içinde dost geçinen var, gafil yoldaş var. Kürt halkının özgürlük tarihini bu anlamda aynı zamanda bir komplocular tarihi olarak ele almak abartı sayılmaz; tersine daha çok gerçeklere götürür. Çünkü başka halklara benzer bir tarih yaşamıyoruz."*

Önderliğin yürüttüğü mücadele sadece Kürt halkına ve Türk Devleti'nin faşist yaklaşımlarına karşı bir mücadele ve savaşım değildir. Önderliğin yürüttüğü mücadele, esasında ideolojik temelli ve sistem karşıtı bir mücadeledir. 1970'li yılların ortalarında savunulan sosyalizm düşünceleri her ne kadar reel sosyalizmden etkilenen yaklaşımlar içerse de, özünde ondan uzaktı. '90'lı yıllar reel sosyalizmin hızla çözüldüğü yıllar olmuştu. Buna karşın PKK en büyük atılımlarını bu dönemde yapmış, iddia edildiği gibi reel sosyalizmle birlikte sosyalizmin yok olmadığını, tam tersine ortadan kalkanın sosyalizmin yetersizliklerle dolu 'ilkel' hali olduğu göstermişti. Önderlik "Sosyalizmden kuşku duymak insandan ve onun toplumsal gerçeğinden kuşku duymaktır" diyerek, sosyalizme olan güven ve inancı en yüksek düzeyde tutmuştu. Sistemler, devletler çözüldükçe, Önderliğin savunduğu düşüncelerin giderek güçlenmesini ve etkili hale gelmesini inanç ve bu temelde geliştirilen mücadeleyle bağlantılı olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Emperyalizm sistem açısında tehlikenin kendi mezheplerinden gelmeyeceğini reel sosyalizm pratiğinden çok iyi anlamış durumdadır. Reel sosyalist merkezler emperyalizm karşıtı bir sistem gibi görünüp hareket etseler de, esasında devlet yapılanmaları özellikleriyle sadece uygulama boyutunda farklı bir yaklaşım sahibi oldukları, savunularındaki farklılıklara rağmen emperyalist sistemin farklı cephelerden ve yönlerden uzantıları oldukları açıktı. Dolayısıyla emperyalizm, sistem açısından tehlikenin bu devlet ve yapılanmalardan gelmediğini, ideolojik yaklaşımlarından hareketle tehlikenin Önderlikten geldiğini görmüş ve değerlendirmiştir. Bugün bu daha

net iddia edilip savunulabilir. İdeolojik yapı itibarıyla bugün iki karşıt sistemden bahsedilebilir. Birincisi, farklı özellik ve yaklaşımlarına rağmen devletçi yaklaşımları savunan ideolojiler, ikincisi de her türlü devletçi yapılanmaya karşı doğal toplumu savunan Önderlik paradigmasıdır. Dolayısıyla eğer sistemler arası bir çatışmadan bahsedilecekse, bu, bu iki sistem arasındaki çatışmadır. Sistemi kurulu egemen düzenler biçiminde anlamak son derece dar, yetersiz ve yanlış olacaktır. Sistem, egemen olmasa da, ideolojik bakıştır. Kurumlaşma bundan sonra gelmektedir. Bundan dolayı Önderliğin yürüttüğü mücadelelerin Kürdistan sorununu ve Türk Devletini aştığını rahatlıkla söyleyebiliyoruz. Önderliğe karşı geliştirilen uluslararası komplonun çapının genişliği de bununla bağlantılıdır.

Emperyalist sistem Önderliğe karşı savaş ideolojik temelde ve hukuk çerçevesinde yürütememiştir. Emperyalizm Önderliği Ortadoğu'da geliştireceği yaklaşımların önündeki en temel engel olarak görmüş; var olduğu müddetçe 21. yüzyıl egemenlik ve dünyayı yeniden yapılandırma planı olan Büyük Ortadoğu Projesinin hayata geçirilmesinin mümkün olmadığı, en azından çok büyük zorluklarla karşılaşacağı sonucuna varmıştır. Dolayısıyla bu projenin hayata geçirilmesinde Afganistan ve Irak'a müdahale etmeden önce Önderliğin etkisiz duruma getirilmesi ve bu temelde de projenin engelsiz uygulanması hedeflenmiştir. Önderliği etkisiz duruma getirmenin adı, içinde onlarca devletin yer aldığı uluslararası komplo olmuştur.

## ***Uluslararası Komplonun Gelişimi ve Komploda Yer Alan Aktörlerin Rollerini***

1998 yaz ayları mücadelemiz açısından oldukça önemli gelişmelerin yaşandığı aylardı. '93 konseptinin "bitirme, kök kazıma" temel yaklaşımlarına ve doğrultuda uygulanan son derece kirli özel savaş yöntemlerine rağmen, gerillanın savaş kapasitesinde ciddi bir gerileme yaşanmamış, gelişme eğilimi gösteren bir rota yakalanmıştı. Partimiz ideolojik, siyasal ve örgütsel olarak rolünü her zaman-



## Komünar

kinden daha etkili bir tarzda oynayabilecek bir pozisyondaydı. Önderliğin önderlik düzeyi ve çözümleme kapasitesi tartışma götürmez düzeydeydi. Sınıflı sistemin çözümlenmemiş en kilit konularından biri olan kadın sorunu bu dönemde en geniş çerçevede ele alınmış, tarihte ilk kez kadın adına bir ideolojinin, kadın kurtuluş ideolojisinin gerekliliği yüksek teorik değerlendirmelerle bu yılda çözümlenmişti. Sistemle, sınıfla mücadelenin kilit noktasının burası olduğunu söylemek, doğru bir değerlendirme yapmış olmak anlamındadır. Bunun Önderliği ve partimizi son derece güçlü ve sistem karşısında çözücü bir hale getirdiğini söyleyebiliriz. Kısacası 1998 yazı '93 konseptinden sonra partimizin zirve yaptığı bir dönemdi.

Bu gelişme sadece partimiz tarafından görülüyordu. Düşman da bunun çok iyi farkındaydı. Güçlenen ve kendisini yenileyen partimiz ve gerilla karşısında çözümsüz bir savaşı daha fazla yürütmenin kendileri için kazandırıcı olmayacağı açığa çıkmış; Önderliğin savaşa başvurmadan, diyalog yollarıyla ve barışçı temelde sorunu çözme yaklaşımları da bilindiğinden, Önderlikten bir kez daha ateşkes ilan etmesi istenmişti. Bu istem devlet ve ordunun yüksek kademelerinden gelmişti. İstem tek taraflı ateşkes biçiminde olsa da, gerillanın saldırılar karşısında kendisini savunmasını da meşru hakkı olarak kabul ediyordu. Yani sorun çözülmek isteniyor imajı bu yaklaşımlarda oldukça güçlüydü. Bunun bir oyun, zaman kazanma yaklaşımı olma ihtimali de yüksekti. Buna rağmen Önderliğin barışçı her yaklaşıma fırsat tanıma, daha fazla kan dökülmesini bir biçimde engelleme yaklaşımından hareketle bu istemler de dikkate alınarak, 1 Eylül Dünya Barış Günü'nde bir kez daha tek taraflı ateşkes ilan edilmişti.

Eylül ayı Birleşmiş Milletlerin 50. kuruluş yıldönümüne de denk geliyordu. 50. kuruluş yıldönümünü kutlama amaçlı BM Merkezinde kapsamlı bir resepsiyon düzenlenmiş, hemen her ülkeden devlet başkanı, başbakan düzeyinde insanlar bu resepsiyona katılmışlardı. Türkiye de bu kutlamalara Başbakan

düzeyinde katılmıştı. Bu kutlamalara katılım öncesi Türk devlet yetkililerinin ateşkese yaklaşımlarının daha ılımlı olduğu söylenebilir. Ama kutlama dönüşünde yapılan açıklamalar yeni bir konseptin başlangıcında olduğunu gösterir nitelikteydi. Komplonun bu toplantılarda kararlaştırılmış olma ihtimali yüksektir. Komploda yer alan tüm devletler açısından söylenese bile, ABD, İsrail, Türkiye ve İngiltere açısından bunu söylemek mümkündür.



Önderliğin Suriye'den çıkarılması, kaçırılıp Türkiye'ye getirilmesi Türkiye'nin aklında bile yokken kendisine empoze edilmiştir. Türk Devlet yetkilileri bunu bulunmaz fırsat olarak değerlendirmiş, arkasındaki planın ne olduğunu hesaplamadan kabullenmiştir. Her ne kadar "ben yaptım-ettim" dese de, komployu planlayan ve yürütenin kendisini tüm sistemden sorumlu gören ABD olduğu sonraki açıklamalardan da açığa çıkmıştı. Gerek Amerikalı gerekse Türk yetkililerin sonraki açıklamaları bu komplonun geliştirildiği merkezi açıklıyordu. Komplonun planlanmasında Türkiye'nin oynadığı rol, perde önündeki bir karakterden öte olmamıştır. Bunun böyle olduğu Ecevit'in açıklamalarından açığa çıkmıştı. Komp-

# Komünar

lo gerçekleştirildikten. Önderlik kaçırılıp Türkiye'ye getirilerek 'yargılanıp' cezaya çarptırıldıktan çok daha sonra Ecevit, "APO'yu niye bize verdiler, hala anlayabilmiş değilim" diyecekti. Önderlik kendisinin Türkiye'ye verilmesini, "Yüzyıla yayılacak bir Türk-Kürt savaşı çıkarmak" olarak değerlendirecekti. Türk devlet yetkilileri halen bunu algılayabilmiş olmaktan uzak durumdalar.

## **Komplonun fiiliyata geçmesi Kara Kuvvetleri Komutanı Atilla Ateş'in Hatay'daki Bir karakoldan Suriye'ye Yönelik tehdit edici konuşmayı Yapmasıyla başlatılmıştı Daha alt düzeyde konuşmalar Günlük basının manşete taşırılan Konular arasındaydı**

Komplonun fiiliyata geçmesi Kara Kuvvetleri Komutanı Atilla Ateş'in Hatay'daki bir karakoldan Suriye'ye yönelik tehdit edici konuşmayı yapmasıyla başlatılmıştı. Daha alt düzeyde konuşmalar günlük basının manşete taşırılan konular arasındaydı. Ordunun asker kaydırması, sınıra yığınak yapması, koptu kopacak bir fırtınanın işareti olarak yorumlanıp değerlendiriliyordu. NATO'ya bağlı donanmanın İskenderun Körfezine demirlemesi, Doğu Akdeniz'de NATO tatbikatı yapılacağı duyurulması süreç olarak önemli gelişmelerdi. Bu sürecin bir anlamda doruğu da, Cumhurbaşkanı Demirel'in parlamento açılışında yaptığı konuşmaydı. Bu yaklaşımlar Türkiye'nin her şeyiyle, tüm gücüyle kendisini komploya yatırdığını gösteriyordu.

Komplot Amerika, İsrail ve İngiltere tarafından planlanıp başlatılsa da, onlarca devlet değişik düzey ve biçimlerde bu komploya katılmışlardır. Avrupa devletlerinin önemli bir kısmı, özellikle de güç olarak etkili olanlar bu komploda yerlerini almışlardır. Avrupa huku-



ku, kendi toprakları üzerinde ve siyasal iltica talebinde bulunan bir insanı iltica başvurusu netleşene kadar kendi hukukunun güvencesi altında saymasına rağmen, söz konusu insan Önder APO olunca bu yasa bir çırpıda ayaklar altına alınmıştır. Almanya, Önderlik hakkında geliştirdiği tutuklama kararı nedeniyle Önderliğin kendilerine verilme ihtimali doğunca bir çırpıda bunu geçersiz hale getirmiştir. Duma tek karşı oyla iltica başvurusunu kabul etmesine rağmen, hükümet, bırakalım iltica başvurusunu kabul etmek, hemen ülkelerini terk etmesini istemiştir. Bu güçlü ve etkili devletler bu yaklaşımlarıyla uluslararası komplonun ortağı haline gelmişlerdir. Ekonomik ilişkilerin (Mavi Akım Projesi kapsamında milyar Dolarlık bir rüşvetin Rusya'ya verilmesi) veya diplomatik baskı güçlerinin (ABD'nin İtalya, Rusya vb. üzerinde baskı kurma ve Önderliği sınır dışı etmesini isteme) kullanılmış olması bu durumu değiştirmiyor.

Yunanistan gibi bu işe çok daha gönüllüce katılanların durumu çok daha farklıdır. Yunanistan Önderlik karşılığında Ege ve Kıbrıs sorununu çözeceğini düşünmüş olsa bile, esas yaklaşımının ABD-İngiltere-İsrail'in uzun yıllara yayılan bir Kürt-Türk savaşı çıkarma yaklaşımlarıyla çakıştığı söylenebilir. Bununla kendince Türklerden tarihi intikamını almayı, güçsüzleşen Türkiye karşısında güçlenmeyi, çatışma ortamına sürüklenen Türkiye'nin turizm potansiyeli önemli darbeler yiyeceğini ve bundan da en fazla kendisinin yararlanacağını hesaplamıştır. Yunan Hükümetinin komploda gönüllü yer alması bu alçakça yaklaşımlarıyla bağlantılıdır.

# Komünar

Yunan parlamentosunda yer alan ve "dost" geçinenlerin komplo öncesi Önderliği Yunanistan'a davet eden bir davetiye metnini parlamentonun resmi daveti haline getirip yayınlamaları, Önderlik Yunanistan'a gidip de bu dost geçinenler çağırıldıklarında ise ortadan kaybolmaları çarpıcıdır. Bunların davetiyelerine sahip çıkmamaları, parlamentonun da aynı utanç verici yaklaşımı sergilemesi, Önderliğin iltica talebini içeren başvurusunun yıtılıp atılması, Yunan Devletinin komplodaki rolünün görünenden çok daha büyük olduğunu göstermektedir. Önderliğin Türkiye'ye teslim edildiği sırada bir dış gezide bulunan Yunan Cumhurbaşkanı Stephanapolis'a bir gazeteci-



nin Yunan Devleti'nin Önderliği Türkiye'ye teslim ettiğini söylemesi üzerine, "Bizim gibi küçük bir devlet böyle büyük bir alçaklığı yapamaz" diye bir yanıt vermişti. Cumhurbaşkanı Stephanapolis da yaptıklarının ne büyük bir alçaklık olduğunu iyi biliyordu; küçüklüklerini dile getirmesi, bu büyük alçaklığı gizleyebileceği sanısından ileri geliyordu. Ama unuttuğu bir şey vardı. O da büyük alçaklıkları yapanların çok büyük çoğunluğunun küçüklükler olduğuydu. Yunan Devleti alçaklığın büyüğünde yarışa girmiştir. Kendi hukukunu, Avrupa hukukunu tanımamış, Yunan devlet toprağı sayılan Büyükelçilikten Önderliği çıkarıp Türkiye'ye teslim etmiştir.

Kenya, Mısır gibi ilkelliğin hâkim olduğu devletlerden hukuka uymaları zaten beklenemez. İlkel milliyetçilik küçüklerin alçaklıklarını aratmayacak alçaklıkla komploya katılmışlardı. Ve içimizdeki tasfiyeci alçaklar da komployu tamamlayan figürler olmuşlardı. "Yetersiz yoldaşlık" yaklaşımlarını da buna eklemek gerekir. Yetersiz yoldaşığa ilişkin olarak, Önderliğin yaptığı değerlendirme bu yetersizliğin önemini ve düzeyini de göstermektedir: **"Komploculuğun daha tehlikeli bir yönü, dost ve yoldaş geçinenlerin gafleti ve zamanında görevlerini karar ve sözlere göre yürütmemeleridir. Ne kadar iyi niyetli ve çaba sahibi olsalar da, bu konularıyla komplocuların planlarını başarıya götürmede en kritik zemini oluşturlar."**

Önderliğe karşı geliştirilen bu kural, hukuk tanımayan uluslararası komplo, farklı özellik ve yapıya da sahip olsalar tüm bu güçleri bir araya getirmiştir. Herkesin kendince bu komplodan bir çıkar elde etmek istediği kesindir. Kimi küresel egemenliğinin engelsiz devam etmesi için bunu yaparken, kimi daha basit maddi çıkarlar, kimileri Önderlik aradan çıkarsa kendilerinin Kürt önderleri olacakları hesabıyla ve içimizdeki kimi alçaklar da düşkün yaşamın yolunun bu temelde açılacağını düşünerek aynı işe ortak olmuşlardır. Bu da gösteriyor ki, Önderlik tüm bu güçlerin çıkarına çomak sokmuş, onlar da intikam almışlardır.

## Komplo Devam Ediyor

Komplo bir biçimde Önderliği devreden çıkarmak, saf dışı etmek amacıyla geliştirilmişti. Başta sistemin temsilcisi olan ABD olmak üzere, yukarıda adını andığımız her güç, bir biçimde Önderliğin tasfiye edilmesinden yanaydı. Bu tasfiye imhayı içeriyordu. Anlam olarak imha etmek temel yaklaşım olarak benimsenmiş, fiziki imha da göz ardı edilmişti. Tasfiye planında bunun olduğu son dönem yaklaşımlarından da açığa çıkmıştır.

Önderliği kaçırdıklarında imha etmeleri mümkündü, ama bunu yapmadılar. Türkiye'ye getirip yargıladılar ve en ağır cezaya çarpturdular. Süreci böyle işletmelerinin nedeni,

# Komünar

Önderliğin anlam olarak yok edilmesinin birinci planda ele alınmasıdır. Anlam olarak yok edildikten sonra fizik olarak yok etmek sistem açısından çok kolay olacaktır. Anlam olarak yok etmedikleri müddetçe, fizik olarak imhaya yönelmeleri durumunda, Önderliğine son

**Önderlik  
mahkeme kürsüsünü yok  
olmanın yeri olmaktan çıkarmış,  
ÜÇÜNCÜ DOĞUŞ yeri yapmış,  
Demokratik, Ekolojik ve Cinsiyet  
Özgürlükçü Toplum  
paradigmasını bu koşul ve  
ortamda geliştirmişti.  
Bunun üzerine komplo  
derinleştirilerek  
devam ettirilmiş,  
fizik olarak imhası devreye  
sokulmuştur.**

derece bağlı Kürt halkını kontrol etmeleri mümkün olamazdı ve Önderlik ideolojik bakışıyla binyıllara hükmedecekti. Sadece Kürt halkı açısından değil, insanlık açısından hep bir yol gösterici olacaktır. Anlam olarak yok etmek sistem açısından bu riskleri ortadan kaldıracaktı. Mahkeme gösterisi bu amaçla düzenlenmişti. Ama yanılmışlardı. Önderlik mahkeme kürsüsünü yok olmanın yeri olmaktan çıkarmış, ÜÇÜNCÜ DOĞUŞ yeri yapmış, Demokratik, Ekolojik ve Cinsiyet Özgürlükçü Toplum paradigmasını bu koşul ve ortamda geliştirmişti. Bunun üzerine komplo derinleştirilerek devam ettirilmiş, fizik olarak imhası devreye sokulmuştur.

Önderlik Türkiye'ye getirildiği ilk günden bugüne geçen dokuz yıldır insanlardan ve dünyadan kopuk, tek başına bir hücrede tutulmaktadır. Sınırlı bir zaman aralığında gerçekleştirilen avukatları ve ailesiyle görüşme de çoğu zaman sudan gerekçelerle yapılmamakta, bırakalım bu koşullarda dünyayla bağ kur-

ması, insan yüzünü görmesi bile engellenmek istenmektedir. Cezaevini bilenler, dünyanın en ağır işkencesinin yalnız bırakılmak olduğunu da bilirler. Ve Önderlik dokuz yıldır bu en zor koşullarda yaşamaya mecbur bırakılmıştır. 1 Haziran 2004'te çıkarılan yasayla Önderliğe uygulanan bu zulüm hem yasal bir çerçeveye oturtmuş, hem de her sözü ceza gerekçesi yapılarak hücre içinde hücre cezasına çarptırarak yaşam koşulları daha da ağırlaştırmıştır. AKP ve Türk Devleti bununla da yetinmemiş, Önderliği zehirleyerek fizik olarak yok etmeye yönelmiştir.

Türk Devleti Önderliği düşman olarak görmüş, intikamcı bir temelde de yaklaşmıştır. Bu düşmanlık en fazla da AKP Hükümeti aracılığıyla yürütülmeye çalışmıştır. AKP'nin hükümet olmadan önce de Önderliğin fiziki olarak yok edilmesinden yana olduğu kimse için sır değildir. Türk Ceza Yasası'ndan idamın kaldırılmaya çalışıldığı dönemde de, ısrarla idamın kaldırılmamasını ve Önderliğin idamını savunmuştur. AKP bugün iktidardadır, ancak idam cezası yasalarda mevcut değildir. AKP bu yaklaşımından da vazgeçmiş değildir. Hukuken olmasa da, bu yönelimi politikaları arasına almıştır. Önderliği zehirleme bu yaklaşımın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. 2006 yaz aylarında başlatılan bu yaklaşım, partimiz tarafında 2007 yılında deşifre edilmiştir. Bu deşifreye Önderliğin yaşamına kastetme yaklaşımlarının son bulunduğu anlamına gelmiyor. Komplo da devam ediyor, Önderliğin yaşamına kastetme de.

Komploya karşı mücadele etmek anlam ve öneminden hiçbir şey yitirmemiştir. Komployu boşa çıkarmak ve etkisiz hale getirmek, Önderliğin yaşamını garanti altına almakla eşanlamlıdır. Komploya karşı mücadele etmek, insan olmanın onur mücadelesini yürütmektir. "Yetersiz yoldaşlık", komplo aşıldığı oranda aşılacaktır. Özgürlük savaşçıları başta olmak üzere, Kürt halkı Önderliğine bağlı kalarak bu onur mücadelesini mutlaka başarıyla sonuçlandıracaktır.

**Abdullah ÖCALAN  
Sosyal Bilimler Akademisi**



## ON YILINDA ULUSLARARASI KOMPLOYA KARŞI MÜCADELEDE BAŞARI TÜRK DEVLETİNİN İNKÂR VE İMHA SİYASETİNİ YENMEYE BAĞLANMIŞTIR

Cihan EREN

*"Kürt halkının özgürlük hareketi en ufak adım attığında, her ülkede peşinde yasalara, politik esaslara ve hatta askeri savaş kurallarına göre bir yönelimden ziyade, karanlıkta geliştirilen planlarla bir takip başlatılır. Hiçbir kurala sığmayan yöntemlerle imha, ezme, korkutma, tahrik etme, kaçırma, teslim alma, işkence, hapsedme, ekonomik iflas, moral değerleriyle oynama, sahte yaşam, zaaflarını kullanma, para, ikbal vb çelişkili tüm yollar denenerek, özgürlük hareketi bertaraf edilir. Dikkat edilirse, normal bir savaş mantığı bile geçerli değildir. Kirli veya özel savaştan da ağır bir uygulamadır komploculuk. Çünkü içinde dost geçinen var, gafil yoldaş var. Kürt halkının özgürlük tarihini bu anlamda aynı zamanda bir komplocular tarihi olarak ele almak abartı sayılmaz; tersine daha çok gerçeklere götürür. Çünkü başka halklara benzer bir tarih yaşamıyoruz.*

*"Komploculuğun daha tehlikeli bir yönü, dost ve yoldaş geçinenlerin gafleti ve zamanında görevlerini karar ve sözlere göre yürütmemeleridir. Ne kadar iyi niyetli ve çaba sahibi olsalar da, bu konularıyla komplocuların planlarını başarıya götürmede en kritik zemini oluştururlar. (A. Öcalan AHİM Savunmaları 2. cilt)*

Komploculuk yalancılıktır. Komplo örtülü gizli savaş, ikiyüzlülük ve hiledir. Bu yöntemler ile komplocular amaçlarında sonuç almak isterler. Yalanda, ikiyüzlülükte ve hilecilikte asıl hedef gerçeklerin tersyüz edilmesi. Bir siyasi ve yönetme tarzı olarak komploculuk, insanın ve toplumsal gerçeğin yürütülüş gerçeği karşısında ters bir dayatma içinde olan egemenlerin kendilerince buldukları



kolay yönetim ve kazanma biçimidir. Komploculuk vicdansızlıktır, hiçbir kural tanımadır. Bir diğer anlamda komploculuk egemenlerin denetimine almak istediklerini orman kanunlarıyla teslim alarak kendi yanına çekme tarzının pratiğidir.

Komploculuğun yalan ve hileciliğine karşı duyarlılıklarını kaybedenler, en kolay yönetilenler olarak komploculuğa sürekli maruz kalanlardır. Ezilenler aynı zamanda komplocu yöntemlerle denetimde tutulmak isteyenlerdir. Tarihin gelişim seyrinden anlaşıldığı kadarıyla komploculuk devlet yönetiminin bir şeklidir. Devletçi toplum denetim mekanizmalarını kaybetmeye başladığında, kendini yeniden hâkim kılmayı amaçladığı süreçlerde komploculuğa başvurmuştur. Komploculuğu sadece tertipçilerinin içinde olduğu bir müdahale olarak da ele almamak gerekir. Çıkarıcılığın insan ilişkilerinde hüküm sürmeye başlaması nedeniyle, egemen toplumun üyeleri olmasalar da, kendi gerçeğinden ve amaçlarından uzaklaşan kişiler de komplocuda yer alırlar.



# Komünar

Komploculuk insanları düşürme, teslim alma gibi bir hedef üzerinden yürüdüğünden, başarısı için hedeflediği grup, parti veya halklar içinden kendi adamlarını da yaratarak işe başlar. Sürekli komploculukla idare edilen haklar veya gruplar, her zaman komplocuların yanında yer alacak hain ve işbirlikçileri bünyesinde taşıyan veya taşıma koşullarını barındıranlardır.

Tarih içinde komplolara en çok maruz kalan halk Kürtlerdir. Kürtlerin kültürel olarak hâkim olduğu biçimiyle devletleşmiş geleceğe karşı kendi yöntemleriyle direnmeleri, her zaman içerden hain ve işbirlikçilerinin, dışardan da devletlerin komplocu müdahalelerine maruz kalmalarına yol açmıştır. Kürtler üzerinde süreklileştirilen komploculuk, Kürt halkının duyurgalarını önemli oranda tahrip etmiştir. Hain ve işbirlikçiliğin halen de toplumumuz içinde kolay at koşurmalarının nedeni budur. Görüldüğü gibi, hainler ve işbirlikçilerin 'halk adına iddialı' oldukları ve rahat hareket ettikleri tek halk Kürtlerdir. Kürt hainliğinin devlet komploculuğunun Kürt halkı üzerinde yürüttüğü yöntemlerle direkt bir ilişkisi de vardır.

Bazı tarihsel olaylar gerçekleştikleri dönemde yol açtıkları gelişmelerle ele alındıklarında, insanlık için olumlu olumsuz büyük etkiler yarattıkları görülür. Binlerce yıllık insanlık tarihinde süreklileşmek, varlığını devam ettirmek etkili olacak tarihsel gelişmelere yol açmakla sağlanmıştır. Bu her halk için geçerli olan bir doğrudur. Tüm komplocu müdahalelere rağmen Kürtler bir halk olarak halen varlıklarını devam ettiriyorlarsa, bu Kürtlerin de kendi sosyal ve kültürel varlıklarına göre en azından kendilerini yaşatacak kimi adımlar attıklarını ve bir dereceye kadar kendilerini korumaya çalıştıklarını gösterir. Bu gerçeklik Kürtler için 20. yüzyıla kadar da böyledir. Kürtler, İslam dinini bir egemenlik kurma dini olarak değerlendiren Araplar ve Türklerin egemenliğine girince, toplumsal iç dinamiklerinde ideolojik olarak büyük bir darbe aldılar. Bu düşünsel olarak Kürtlerin kendi özgün sosyal ve kültürel yapılarına göre üretimsiz-

liğine yol açtı. İslamlaşmış İslam kardeşliği adı altında her türlü haksızlığı kabul edip yurtlarında başka toplumların denetimlerini kabul eden halk Kürtlerdir. Fakat Kürtlerin maruz kaldığı müdahaleler içinde bir halk olarak yok olmalarına yol açacak komploculuğun kapitalist aşamada gerçekleşeni olduğu tartışma götürmez bir doğrudur. Dolayısıyla kapitalist aşamada Önderliğimize yönelik geliştirilen komploculuğun ve yüz yıl boyunca bir politika olarak dayatılan uygulamaları tarihimizin herhangi bir döneminde yaşanan gelişmeler gibi ele almamak en doğrusudur.

Kürtler kapitalist aşamada hem ideolojik hem de ekonomik olarak kendilerini üretmeden girdi ve öyle kaldılar. Öyle bırakılmak istendiler. Dolayısıyla Kürt toplumsal yapısı 20. yüzyıla düşünsel olarak çorak, üretim alanında yoksul, kültürel ve sanatsal olarak dilsiz bir şekilde girdi. Bu gerçekliğe Türk devletinin emperyalistlerin de onayı ile planlı asimile çabaları eklendiğinde, ortaya varlığı yokluğu tartışılacak konuma düşen bir halk gerçeği ortaya çıktı. Kürtler üzerinde yürütülen Türk devletinin kapitalist müdahaleleri ve bu müdahaleyi değişik biçimde taklit eden Arap ve Fars egemen kesimlerinin Kürtler üzerinde yarattıkları kişilik tahribatları, kapitalist sistem döneminde ortaya çıkan sonuçların ne kadar tehlikeli olduğunu göstermektedir. Tarihsel ve güncel gelişmelerden kopma Kürtlerin 20. yüzyılın son çeyreğine kadar yaşadıkları bir durumdu.

Tarihsel gelişmelere cevap olacak bir kabiliyete sahip olmadan, bir toplumun, hatta bir bireyin bile yaşayamayacağı bilinen bir gerçektir. Tarihsel gelişmelere cevap olmak, mutlak suretle her konuda yenilik yaratmak ve öncülük yapmak anlamına gelmez. Toplumsal bir varlık olarak yaşamda devamlılık sağlamak için diğer toplumların ortaya çıkardığı gelişmeleri bünyesine uyarlamak asgari gerekliliktir. Herhangi bir toplumsal gelişmeyi bünyesine alacak şekilde o gelişmeyi kendi bünyesine uyarlamak da toplumsal yenilik anlamında önemli bir tarihsel olaydır. Fakat herhangi bir halkın kendi dışında yaşanmış bir

yeni durumu kabul edilir düzeyde kendine uyarlaması için de asgari koşullara sahip olması gerekir. Bunun için düşünsel olarak toplumun aktif olması, örgütlü olması kaçınılmazdır. Kapitalist egemenlik döneminde Kürtlerin sıradan bir toplumsal gelişmeyi bile kendi

**Bir insan bireyini  
Kimlik sahibi yapan değerler  
O insanın kişiliğinin içinde  
Oluştugu toplumsallığın  
Kültürel gerçeğidir  
Bir toplumun kültürünü  
İnkâr etmek, o toplumun  
İnsanlarını birer insan olarak  
İnkâr etmektir**

toplumsal gerçekliklerine katacak kadar yaşamaya fırsat bulamadıkları bilinen bir durumdur. Bunun en temel nedeni Türk sömürgeciliğidir. Kürtler tarihleri içinde bir birçok dış müdahaleye maruz kalmışlardır. Fakat hiçbir sömürgecilik Kürtleri bir varlık olarak inkâr etmemiştir. Bir insan bireyini kimlik sahibi yapan değerler, o insanın kişiliğinin içinde oluşturduğu toplumsallığın kültürel gerçeğidir. Bir toplumun kültürünü inkâr etmek, o toplumun insanlarını birer insan olarak inkâr etmektir. Türk sömürgeciliği Kürtlerin insan olmaktan doğan doğal insani özelliklerini inkâr ettiği için, en tehlikeli sömürgecilik biçimi olarak egemenliğin kapitalist aşamasında Kürtlere dayatılan bir yok etme tarzıdır. Diğer Kürdistan parçalarında sömürgeci olan diğer devletlere örnek teşkil etmiştir.

Kürt toplumunu ve yaşadığı toplumsal sorunları anlamak için özellikle Türk sömürgeciliğin kapitalist aşamada Kürtler üzerinde yarattığı tahribatları detaylıca çözümlenmek gerekir. Çünkü Kürtlerin maruz kaldığı tüm baskı ve komplocu uygulamaların öncülüğünü bu devlet yaptı ve halen de yapmaktadır. Kürdistan tarihinde halkımızın maruz kaldığı

en büyük komplonun Önderliğimize bu devletin de içinde olduğu uluslararası güçlerce yapılması ve bu komplonun Önderliğimizin bu devlete teslim edilmesiyle sonuçlanması oldukça anlamlıdır. Kürtler var oldukça hatırlanacak ve intikamının alınacağı bu komplo-nun bilince çıkarılması, en önemlisi de günümü-zü ve geleceğimizi anlamak için gereklidir. Uluslararası komplonun anlaşılması Kürtler olarak kendimizi tekrar tekrar değerlendirmeyi kaçınılmaz kılmaktadır.

Uluslararası komplonun Kürt halkını Önderliği ve Özgürlük Hareketi şahsında yok etmek istediği artık netleşmiştir. Emperyalistler açısından hedefleri ve amaçları az çok değerlendirilmiştir. Komplonun Türk halkının çıkarlarını hangi düzeyde zedelediği ve neyi amaçladığı Türk yurtseverleri tarafından yeterince değerlendirilmemiştir. Ayrıca Türk devletinin de komploda kendisine dönük oynanan oyunların yeterince farkında olduğu söylenemez. Bunun için komplonun dokuzuncu yılına girerken yaşanan gelişmeler, komploda asıl ısrar edenin Türk devleti olduğunu bir kez daha göstermiştir. Türk devleti komplonun ilk yıllarında özellikle Önderliğin Türkiye'ye götürüldüğü ilk dönemlerdeki sağduyusunu kaybetmiştir. Dolayısıyla komplonun vardığı düzey ve günümüzdeki yürütülüş biçimini Türk devletinin son bir iki yıllık yaklaşımlarını değerlendirerek ele almak en doğru yöntem olmaktadır. Türk devletinin Kürt inkârında neden ısrar ettiğini, bunun için de uluslararası komployu kendi gücü oranında neden yürütmeye kararlı olduğunu bölgemizde yaşanan gelişmeleri de göz önünde bulundurarak yeniden değerlendirmek gereklidir.

Uluslararası komplo Önderlik ve PKK'yi tasfiye ederek 21. yüzyıla Kürtlerin Önderlik-siz girmesini amaçlamıştır. Bölgemize yapılan küresel müdahalenin hesapları içinde Kürtlere işbirlikçilik düzeyinde dar bir kesimin çıkarları kadar yer verilmesi hedeflendiği yaşanan gelişmelerden daha iyi anlaşılmaktadır. Tüm Kürt toplumunun çıkarlarını esas alan PKK ve Önderliğinin bu sistem sahiplerince hedeflenmesi de bu noktada anlaşılacak-

# Komünar

tadır. Bunun için uluslararası komplonun bölgeimize yaptığı küresel hamlesinin ilk hedefinin Önderlik ve PKK olması yaşandı. Tüm sistem sahiplerinin, soyu sopu ne olursa olsun, Önderlik ve PKK karşısında birleşmesi, komplonun küreselleşme denilen yeni dünya sisteminin kendini hâkim kılmasıyla bağlantılıdır.

Türk egemenlerinin ise, komplodan çıkarları daha dar ve kendi stratejik hedefleri içinde gerçekleşmekteydi. Bilindiği gibi Türk ulus-devleti Kürt inkârcılığı üzerinden sistematik olarak Kürt kültürüne Türkleştirmeyi dayatarak kendi egemen çıkarları için bir uluslaşmayı yaratmak amacını her zaman gütmüştür. 1970'lere gelindiğinde, Kürt asimilasyonunda epeyce yol almış, geri kalan açıklarını da 1980 askeri darbesiyle tamamlayacağını düşünüyorken, PKK bir parti olarak bu yok ediciliğe karşı Amed zindanında Türk devletinin vahşi uygulamalarına karşı direnişi yükselterek karşılık vermeye başladı. Kürt halkının asimile edilerek yok edilmesi, Türk devleti nazarında stratejik bir yaklaşımdır. Türkiye Cumhuriyeti denilen devletin bir ulus-devlet olarak hedeflediği amaçlarına ulaşması, Kürtlerin bu devletin denetiminde tümüyle kültürel soykırımı tabi tutulmasından geçer. Bunun için Türk devletinin Önderlik ve PKK'ye, yine diline ve kültürüne sahip çıkan Kürt halkına düşmanlığını iyi anlamak gerekir. Kapitalist modernite döneminde Türk sömürgeciliği eliyle cendere içine alınan Kürt halkı, PKK ile etrafında olup bitenlere kendi çıkarlarına göre anlam verme gücüne kavuştu. Önderliği sayesinde sadece insanlığın yararlı gelişmelerini anlamlandırmakla da kalmayarak, sistemin yaşadığı kaosu aşacak düzeyde demokratik bilinçlenmeyi de yaşamaya kavuştu.

Bu gelişme Türk devletinin Kürt halkının kültürünü asimile ederek ulus yaratma stratejisini alt üst etti. Türk devleti bu yenilgisinden dolayı düşmanlığı da aşan bir vahşilik içine girmiştir. Türk devletinin Kürt düşmanlığındaki dili ve yöntemleri de asimilasyon hedeflerinden dolayı kendine hastır. PKK bunu

boşa çıkardığından, Türk devletinin Kürtler üzerinde yürüttüğü sömürgeciliğinin kendine has özellikleri gibi, Önderliğe ve PKK'ye de özel düşmanlık beslemektedir. PKK dışında Türk sömürgeciliğine karşı direnerek mücadele eden başka Kürt güçlerinin olmayışı, Türk devletinin varını yoğunu PKK'nin tasfiyesine vermeye yol açmıştır. Türk devleti için PKK'yi yenmek sadece bir partiye örgüte karşı mücadelede zafer kazanmak değildir. Türk devleti için Kürtleri yok etme bir strateji olduğundan, PKK'yi yenmek Türk devleti için sadece bir savaş sürecini başarıyla tamamlamak da değildir. PKK ile Türk devleti arasında devam eden mücadelenin sonuçları, Kürt halkı için olduğu kadar Türk devleti içinde yüzyılları alacak düzeyde stratejik sonuçları olacak olan gelişmelere yol açar. Türk devleti komplo sürecine her şeyini satılığa çıkararak dahil oldu. Komployu bugün de ısrarla devam ettirmek istemesinin nedeni bu özel düşmanlıktır. Bu düşmanlığın kardeşlikle sonuçlanması için Kürtlerin direniş içinde olması ve Türk devletinin de Kürt halkına yaklaşımlarında stratejik bir değişime gitmesi gerekir.

Uluslararası komploda birinci aşama, Önderliğin imha edilmesi idi. İkinci aşama PKK'nin Önderlikten kopartılarak tasfiye edilmesiydi. Her iki aşama değişik biçimlerde halen devam etmektedir. Komplonun yürütülmesinde planlama işini ve kritik uygulama safhalarını başını ABD'nin çektiği uluslararası güçler yaptı. Komplonun taktikleri her zaman bu güçlerce belirlenmiş, tetikçileri de buna göre pratikleşmişlerdir. Önderliğin yaklaşımları, Kürt halkının PKK öncülüğünde yürüttüğü direniş mücadelesi, komplonun her iki aşamasının da tam başarıya ulaşmasını engelledi. Komploya karşı direniş mücadelesi geliştikçe, kendini PKK'nin imhası veya tasfiye olmasına inandıran güçlerin komploculuklarını yeniden gözden geçirmesine götürdü. Her fırsatta PKK'ye karşı mücadelesinde farklı yöntemlerle işin içinde olduğunu söyleyen ABD, kendi tespitlerine göre bu yöntemlerini her zaman devrede tutarak etkili olmaya çalıştı. PKK

# Komünar

çinde 2000-2004 sürecinde örgütlendirilen iç tasfiyecilik böyle gelişti.

Bu tasfiyeciliğin örgüt içinde tasfiye edilmesiyle istenen sonuç gerçekleşmeyince, ABD yöntemlerine karşı Türkiye devleti rahatsızlığını yüksek sesle dile getirmeye başladı. Türk devletinin "ABD PKK'ye destek veriyor" propagandaları, özünde Türk devletinin ABD'nin PKK'nin tasfiyesine dönük yöntemlerini kabul etmemesidir. Çünkü komplo planlamasına PKK'nin tasfiyesi karşılığında birçok ülkeye açık gizli birçok taviz vermiştir. Türkiye bunun karşılığını almak istemektedir. Önderliğin yeni paradigması ve örgütsel yeniden yapılanmasıyla PKK komplo-nun tuzağından önemli oranda kurtulmuş, bu da komplo ile Türk devleti ve PKK arasında derinleştirilmesi gereken savaşta çıkar hesabı içinde olan güçleri boşa almaya yol açmıştı. Önderlik sayesinde bu gelişmeyi yaşayan PKK ve Kürtler uluslararası alanda daha ciddi tecride alındılar. Gerilla savaşının esas taktik olduğu dönemde PKK'ye terörist demeyenlerin, PKK'nin demokratik siyasi mücadele stratejisi sürecinde kararlarını değiştirmelerinin sebebi bundan kaynağını almaktadır. Çünkü komplo-nun amaçları gereği Türk devletiyle Kürtler arasında savaşın derinleşmesi gerekmektedir.

Kürt sorununun demokratik yöntemlerle çözülmesi stratejisinde ısrarlı olan, PKK gerçeği karşısında komplo-nun derin hesaplarını anlamak istemeyen Türk devleti, çözümsüzlüğü ile komplo-nun Türk halkının çıkarlarını ve geleceğini tümüyle ipotek altına aldığı gibi, Kürtlere de daha büyük bedellerle komplo-yu boşa çıkarma dışında başka yol bırakmadı. Türk devletinin Kürt sorunu karşısında çözümsüz olması, uluslararası komplo-nun kapsamına Türk devletinin de alınmasıyla yakından bağlantılıdır. 2000 öncesinde de değişik süreçlerde ilan edilen ateşkeslere rağmen, Türk devletinin düşmanca yaklaşımları PKK'nin mecburen savaşmasına neden oldu. Bu süreçteki ateşkeslerin Kürt sorununun çözüme kavuşması için gerçekleşen politik taktikler olduğu bilinmektedir. Fakat 2000'lerden sonra

PKK Kürt sorununun çözümü için stratejik düzeyde adımlar attı. PKK'nin Kürt sorununu barış ve demokratik yöntemlerle çözme istemini stratejik değişimi ile ortaya komasına rağmen, Türk devleti savaşta ısrar etmektedir. 'Tek bir PKK'li kalmayınca kadar' savaşacaklarını defalarca dile getirdiler. Bu Türk devletinin komploya teslim olduğunun ispatıdır.

## 2000'ler sonrası

### Türkiye'si Komploya göre ayarlanmış Türkiye'dir.

### Komplo Kürtlere imhayı, Türk devletine de

### Küresel sisteme rağmen hiçbir Adım atmamayı dayatmaktadır

Komplonun dokuzuncu yılında ortaya çıkan gelişmeler, Kürt sorununu ister demokratik yöntemlerle çözümü konusunda ister Kürtlere karşı savaşta ısrarı konusunda olsun, bir anlamda Türk devletinin iradesini önemli oranda kaybetmesi anlamına gelir. 2000'ler sonrası Türkiye'si komploya göre ayarlanmış Türkiye'dir. Komplo Kürtlere imhayı, Türk devletine de küresel sisteme rağmen hiçbir adım atmamayı dayatmaktadır. Seksen yıllık kapitalist modernite stratejisiyle yürüyen Türk devletinin kendi devlet iktidarını hep dışladığı siyasi İslamcılara teslim etmesinin nedeni budur. Dolayısıyla başını AKP'nin çektiği siyasi İslamcılık bir komplo düzenlemesidir. "Madem Kürtler kendi sorunlarını barışçıl yöntemlerle çözmek istemekteler, o zaman savaşın tarafın Türk devleti içinde yaratılması gerekir" yaklaşımının pratikleştirici gücüdür. Kürt halkı içinde diğer siyasi yapılar kadar teşhir olmamış olmaları, Kürtlere karşı savaşta inkâr ve imhada ısrar eden devlet yapılarının işine geldiği için bunlar kullanılmaktadır. AKP uluslararası sistem için Türkiye'yi Ortadoğu'da yaşanan gelişmelerine göre ayarlama partisidir. İnkârcılıkta ısrar eden devletin Kürt düşmanlığını devam ettirmesi için taze bir kan olan AKP, bu iki gücün istemleri doğrultusunda hareket ederek, ilk defa elde etmiş olduğu

# Komünar

iktidar imkânlarını sürdürmek istemektedir. Bunun için bu partinin iktidarının devamı Kürt katliamından geçmektedir. Dolayısıyla AKP komponun dokuzuncu yılında Kürt kırımının koordineliğini yapan bir parti durumuna gelmiştir. Üç halifesini ve birçok düşünürünü komplolarla katleden bir siyasi geleneğin devamcısı olan AKP, komponun günümüzde devam ettirilmesi için devlet içindeki inkârcıların ve dış emperyalist güçlerin hesaplarına göre adeta biçilmiş kaftan gibidir.

Uluslararası komponun geldiği aşamada dış güçlerin Türk devletini Kürtlere ve PKK'ye saldırtması temel taktik olmuştur. Türk devleti hiçbir cephede Kürtlere ve PKK'ye karşı tek başına savaşacak güçte değildir. Medya Savunma Alanlarına Türk devletinin saldırısının ABD'nin onayı ile olduğunu herkes biliyor. Bu taktik Türk devletini Kürtlere saldırtarak teslim alma yöntemidir. Kürtlere karşı savaşan Türk devleti birçok konuda dışarıya taviz vermek zorunda kalmıştır. PKK'nin birlik ve kardeşlik stratejisini görmezden gelen devlet, bu yanlışından dolayı seksen yıllık stratejisine rağmen ılımlı siyasi İslam'a teslim olmuştur. Kürt milliyetçiliğini kabul etmek zorunda kalacaktır. Kürt halkı ve Türk halkının çıkarları ve geleceği için, hatta devlet için de asıl felaket bundan sonra yaşanacaktır.

Uluslararası komploya direkt uğramış olmasına rağmen, halkların kardeşliğine olan bağlılığından dolayı Önderliğimizin yaptıkları ortadadır. Kürtler ve PKK olarak, Önderliğimizin esaretine rağmen, dokuz yıldır yaptığımız fedakârlığın büyüklüğü inkâr edilemez. Özellikle Türk devleti bu fedakârlıklarımızın hepsini 'PKK zayıflamış, bitecek' hayali ile izledi. Hem bin yılı aşkındır beraber yaşayan iki halk olarak Türkler ve Kürtler arasında yaşanan ilişki düzeyini, hem de PKK'nin Türkiye demokrasisine katacağı değerleri görmezden gelen devlet, Önderliğimizin ve PKK'nin yaptığı fedakârlığı boşa çıkarmaktadır. Kürt milliyetçilerini, kendi deyimleriyle Kürt bölücülüğünü isteyerek veya istemeyerek kabul eden bu devlet, bu fedakârlığın altında kalacaktır. Bundan sonra yaşanacakların tek sorumlusu

kendisi olacaktır. Kapı kapı dolaşarak Kürt gençlerini öldürme icazeti dilenen Türk devleti, 12 Eylül gibi bir vahşete ve uluslararası komploya maruz kaldığı halde güçten düşmemiş PKK karşısında yenilmekten kurtulmaya çağını bilerek suçlarını arttırmamalıdır.

Dokuzuncu yılına giren uluslararası komplo ve adım adım geliştirilen yeni komplocu müdahalelere karşı PKK ve Kürtler de çözümsüz ve alternatifsiz değildir. Bu hem siyasi taktikler ve ilişkiler bağlamında, hem de gelececek savaşı yürütme taktik ve hedeflerinde böyledir. Kürt sorunu Türk devleti nazırında bir ölme ve öldürme girdabına mahkum edilecekse, Kürtlerin ve PKK'nin de imkanları dahilinde geliştireceği yöntemleri mutlaka olacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Halk tabiriyle 'nerede inceyse orada kopsun' denilecektir. Yaşanan son gelişmeler dokuzuncu yılında uluslararası 15 Şubat komplosunun Türk devletinin üst düzeye çıkarılmış ve devam edeceği belli olan saldırganlığı biçiminde devam edeceğini göstermektedir. Bizler bu saldırganlık karşısında her cephede EDİ BESE dedik. Komponun geliştirildiği dönemde 'güneşimizi karartamazsınız' sloganıyla Halit Oral arkadaşın başlattığı ateşten Kürt çemberi ve halkımızın bulunduğu her yerde yükselttiği serhildanlarla komplocular bir kez daha düşünmek zorunda kaldılar.

İçinde bulunduğumuz aşama tüm Kürtlerin direkt yok edilmeye tabi tutulduğu bir seyir izlemektedir. Bu da komploda yeni bir aşamadır. Yeni aşama komponun diğer aşamalarının boşa çıkarılmasından ötürü yürütülmektedir. Komponun bu yeni aşamasını hareket ve halk olarak daha hazırlıklı karşıladığımız için daha avantajlı durumdayız. Yapılması gereken, her kadro ve yurtseverin kendi görevlerini yapmasıdır. Komploya karşı mücadele, geleceğimizi teminat altına alma mücadelesidir. Başta Türk devletinin başlattığı yeni saldırı dalgası olmak üzere, tüm komploculara karşı direniş içinde olmak bir özgürlük, onur ve namus meselesidir. Önderlik özgürlüğümüz, kendi geleceğimizi kurmak da onurumuz ve namusumuzdur.



## HUKUKUN FELSEFESİ

Pozitif bilimlerin şaha kalktığı 19. ve 20. yüzyıllar bilim yüzyılları olarak anılmaktadır. Bu bilimlerin kendilerini felsefeden yalıtarak somut olguları deneysel yöntemlerle inceleyip bazı bilimsel kanunlara ulaşmaları, teknoloji ve üretimde çığır açan gelişmeler yaratmıştır. Ancak yine bu bilimlerin felsefe başta olmak üzere sosyal bilimlerle bağlarını koparması, yarattığı gelişmelerin insanlığın başına atom bombası olarak düşmesine, biri ihtişamın diğeri sefaletin dünyası olmak üzere dünyamızın ikiye bölünmesine yol açmıştır. Pozitif bilimleri takiben sosyal bilimlerin de kendilerini felsefeden koparmak suretiyle insan ve onun toplumsal yaşamını doğrudan ilgilendiren olguları birbirinden ayırarak incelemesi, toplumsal sorunları çözmek bir yana, doğru izahlarının olanaklarını bile ortadan kaldırmıştır. Bilimlerin kendilerini bu tarzda felsefeden yalıtarak kategorize etmelerinin altında iki neden yatmaktadır. Birincisi, her bilimin bu tarzda kendi alanında bir hâkimiyet ve derinleşme sağlama imkânı yaratma istemi olurken, ikinci neden ise olgular arasındaki bağları kopararak yürürlükteki hâkim sömürücü sistemin sürdürülmesinin sürekliliğini sağlamaktır.

Mitolojiden bilime kadar toplumsal zihniyeti belirleyen olguların ağırlıklı olarak egeyen kesimlerin elinde olması bu tespitimizi doğrulamaktadır. Zaten devlet ve iktidarın kaynağında bilim değil, cehalet yatmaktadır. Başka bir ifadeyle, devlet ve iktidarı ellerinde tutanlar ancak toplumun cehaletine dayanarak bu pozisyonlarını korurlar. Bu da bu güçlerin bilimi denetimlerine alıp çıkarlarının gerektirdiği kadar da tahrif etmeleriyle gerçekleştirilebilecek bir durumdur.

Bilim adamlarının nesnellik, tarafsızlık ve objektiflik adı altında geliştirdikleri bu yalıtma ve kategorize etme anlayışının, özünde ağır bir sübjektivizme düşmek ve hâkim sis-

temin tarafında yer almak olduğunu belirtmiyiz. Zira "şu husus iyi bilinmelidir ki, insanlık tarihindeki tüm mitolojik, dinsel, felsefi ve bilimsel çalışmalar son tahlilde toplumsal kaynaklıdır. Ve toplumun gerçeğini, sorunlarını ve çözümlerini aydınlatmak ve gereklerini yerine getirmek için inşa edilmişlerdir. Toplumdan ayrı bir varlıkları yoktur."

Bilimsel olma adına tarih ve toplum gerçeğinden olduğu kadar, felsefe ve diğer sosyal bilimlerden en çok koparılan ve en çok örtbas edilen olgulardan biri hukuktur. Eski çağlardan beri hak, adalet, eşitlik ve özgürlük gibi kavramlara yedirilerek, felsefenin temel tartışma konularından biri olarak ele alınan hukuk, pozitif bilimlerin gelişmesiyle beraber kendi başına bir bilim olma iddiasıyla kendisini felsefeden koparmıştır. Pozitivist hukuk teorisine göre, "hukuk ile hukuk bilimi farklı şeylerdir. Birincisi ikincisinin inceleme konusudur. Hukuk biliminin konusu, sadece pozitif hukuktur. Hukuk bilimi konusunu tanımalı ama onu biçimlendirmeye çalışmamalıdır. Hukukun genel teorisi hukukun nasıl olması gerektiğini hiçbir şekilde söyleyemez. Hukukun genel teorisi bir bilim olmak istiyor ise, inceleme konusu olarak bir takım fizik ötesi formları ve değerleri ele almayı kategorik olarak reddetmelidir. Hukukun genel teorisi ancak ampirik bir konuyu inceleyebilir. Dolayısıyla inceleme konusu olarak yalnızca fiziki varlığa sahip olan hukuku ele alabilir. Bu da pozitif hukuk yani devlet tarafından konulmuş maddi varlığa sahip hukuktur. O halde, pozitif hukukun kapsamına girmeyen şeyler hukukun genel teorisi tarafından incelenemezler. Pozitif hukukun parçası olan bir normu eleştirmek veya onu aklamak hukukun genel teorisinin üzerine vazife değildir. Onun görevi sadece hukukun gerçeklikte neden ibaret olduğunu tasvir etmektir. Hukukun genel teorisi pozitif hukukun yapısını tahlil etmeli ama bu hukukun oluşumunda rol oynayan toplumsal, ekonomik veya psikolojik koşulları dikkate almamalıdır."

Pozitivist hukuk anlayışı hukukun içerik ve kapsamını bu biçimde değerlendirirken,

# Komünar

realist teori ise hukuku daha çok sosyolojik açıdan ele almaktadır. Bu görüş, yasa koyucunun oluşturduğu yasalardan çok uygulamaya

## **Hukuk teorileri arasında Spekülatif anlamda Felsefe içerisinde Değerlendirilebilecek Asıl hukuk felsefesi akımı Doğal hukuk yaklaşımıdır**

ve mahkeme içtihatlarına önem verir. Bu teoriye göre, hukuk büyük ölçüde mahkemelerde cereyan eden şeydir ve yasa koyucunun rolü sanıldığı kadar büyük değildir.

Hukuk teorileri arasında spekülatif anlamda felsefe içerisinde değerlendirilebilecek asıl hukuk felsefesi akımı doğal hukuk yaklaşımıdır. Bu düşünce, hukukun tanrısal ve yahut akıl kökenli olduğunu ve insan düşüncesinden bağımsız apriori (deneye dayanmayan düşünce) değerlere dayandığını ileri sürmektedir. "İnsan hukuku icat eden değil, keşfeden konumundadır. Ve zaten yapması gereken tek şey de budur. Doğal hukuk en temel problem olarak adalet değerini ele alır. Bu husus en güzel bir şekilde aziz Agustinous tarafından ifade edilmiştir; 'adil olmayan kanun, kanun değildir.' Doğal hukukçulara göre doğal hukuk, adil olması itibarıyla tek gerçek hukuktur. Pozitif hukuk, ancak doğal hukuka uygun olduğu ölçüde hukuktur. 20. yüzyılda büyük önem kazanmış insan hakları düşüncesinin kaynağında da bu düşünce yer almaktadır. Doğal hukuk teorisinde bir normun geçerliliği adaletin gerçekleşmesi, ortak iyiliğin tatmini, hak ve özgürlüklerin korunması, refahın artırılması, sosyal dayanışmanın sağlanması gibi bir takım unsurlar ile değerlendirilir."

Pozitivist hukuk anlayışı hem hukuku hem de bilimi ürünü oldukları toplum gerçeğinden kopararak, her iki olgu adına tarihin en büyük hukuksuzluk ve çarpıtma örneğini sergilemektedir. Bir sefer toplumun güvenlik,

esenlik ve yararına olmayan bir bilimsellik kendi başına anlamlı değildir. Hele bu bilimsellik objektiflik adına hukuk gibi bir olguyu siyaset, ekonomi, savaş, iktidar vb. gibi doğrudan ilgili olduğu çok sayıda başka olgudan koparıyorsa, bu durum ya onun kara cehaletini ya da art niyetini gösterir. Bu bilimselliğin objektifliği gibi, tarafsızlığının da bir aldatmaca olduğunu belirtmeliyiz. Zira olgunun özünü izah etmek yerine, toplumu ayrıntıları içerisinde boğuntuya getirip gerçek karakterini gözlerden irak tutmak, tam anlamıyla egemen sömürücü sistemin yanında yer almaktır. Pozitivist anlayışın yaptığı da budur. Pozitivist hukuk anlayışının hukuksuzluğu ise, hukukun adaletle olan bağınyı yadsımasıdır. Adalet, hak, eşitlik ve özgürlük gibi toplumun var oluşunun temelinde yatan olgularla bağınyı yitirmiş despotik, totaliter rejimlerin hukuk düzenlerini meşru görüp hukuki ehliyetlerini onaylamak hukuksuzluktur. Pozitivist anlayışın 'hukuk bilimi konusunu tanımalı ama biçimlendirmeye çalışmamalı' tarzındaki yaklaşımı da hem bilimsellik, hem de hukukla bağdaştırılamaz bir yaklaşımdır. Bilimin görevi bir olguyu tanımak kadar, onu toplumun faydası istikametinde evirmektir. Bunu yapmayan bir bilim ve hukuk özüne ters düşmüş ve toplumla olan bağınyı yitirmiştir.

Realist hukuk teorisinin hukuku yasa koyucunun koyduğu yasalardan çok her olay özgülünde mahkemelerde cereyan eden bir olgu olarak ele alması, pozitivist anlayışa göre hak ve adaletle örtük bir bağınyın olduğunu göstermektedir. Zira İskandinav ve Amerikan yargı sistemlerinde her olay kendi koşulları içerisinde değerlendirilmektedir. Yargılamada tarafların onayladığı olaya vakıf jüri heyetleri etkin rol oynamakta, bu durum pozitivist anlayışa göre hukuka bir canlılık kazandırmaktadır. Ancak buna rağmen realist hukuk anlayışını tamamen pozitivist anlayıştan ayrı tutmak yanılığ olur. Aradaki fark, realist anlayışın içtihatları önem verip yargıç ve jüri heyetlerinin takdir ve kanaatlerini kullanmalarına daha fazla olanak vermesidir. Bu mahkemeler yasaya rağmen karar almak durumunda değil-

# Komünar

dirler. Bu hukuk anlayışının da pozitivistlerde olduğu gibi hukukun özünün ne olduğu, ne olması gerektiği, ekonomi, siyaset ve iktidarla ilişkilerinin ne olduğu gibi sorularla ilgilenmemesi, en az pozitivist anlayış kadar onun da bilimsellik, tarafsızlık ve objektifliğinin sorgulanmasını gerektirmektedir. Çünkü bu ve benzeri soruların baypas edilmek suretiyle devre dışında bırakılması, en çok da yürürlükteki sistemin işine gelmektedir.

Doğal hukuk felsefesi hukuku adalet, özgürlük, eşitlik, sosyal refah, dayanışma gibi değerlerle birebir bağlantılandırması bakımından olumlu bir ihtivaya sahiptir. Ancak bu hukuk kuramının hukukun kaynağını toplumsal gerçeklikten ve sistemden bağımsız olarak salt tanrısal veya akıl kökenine dayandırması, onu bir yandan idealizme, dolayısıyla sübjektivizme, bir yandan da ütopyacılığa düşürmektedir. Doğal hukuk felsefesinin bu yaklaşımı onu günlük yaşamın pratik uygulamalarında etkin olmaktan da alıkoymaktadır. Bu hukuk felsefesinin daha da etkin olabilmesi, teorisini güçlü tarihsel ve toplumsal gerekçelere dayandırmasıyla mümkündür.

Gerçekte hukuk hem doğal, hem de toplumsal kaynaklıdır. İnsanın iradi müdahalesi olmaksızın, her varlığın doğa içerisinde birbirleriyle olan özgür tercihi ve zorunlu ilişkileri doğanın yasaları, dolayısıyla hukukun doğal kaynakları olarak tanımlanabilir. Bu düzenin özünde tahakküm ve sömürü yoktur. Doğa güçlünün kanunlarının işlediği bir mekân da değildir. Aslında doğa için kullanılan güç kavramı da izafi olmak kadar, insanlar arası ilişkinin doğaya yansıtılmasıdır. Doğada tüm canlıların zenginleşerek varlıklarını sürdürebilmelerini sağlayan karmaşık bir düzen söz konusudur. Bu düzen özünde hem tek tek canlı türlerinin varlıklarını sürdürmelerini, hem de bir bütün olarak doğanın kendisini sürdürüp üretmesini sağlamaktadır. Canlıların doğal seleksiyonla birbirilerine dönüşmesi veya birbirinin varlık koşulu olması doğa yasasının zorunluluğu iken, doğanın değişik formlarda kendisini yenilemesi onun özgür tercihi ve özgürlük alanıdır.

Hukukun felsefi dayanaklarından biri doğrudan doğa yasalarıyla ilişkilendirilebilmesi olurken, bir diğer dayanağı da ilk insan topluluklarının yaşam ve ilişki biçimlerini önemli bir kaynak olarak almasıdır. Doğal toplumda her insanın hiç tartışmasız olarak güvenlik, barınma, beslenme, yaşam ve kendini ifade etme gibi haklarının kendiliğinden var olması hukukun temel bir felsefi dayanağıdır. Töre ve ahlakın günümüze kadar çeşitli oranlarda da olsa tüm hukuk sistemlerinde örtülü veya açık olarak görülmesi, hukukun doğadan ve doğal toplumdaki bağımsız olarak ele alınmayacağını göstermektedir. Bu konuda pozitif hukukun bilimsellik adına doğal hukuku reddedip onunla arasına mesafe koymaya çalışması aslını inkâr etmekten başka bir şey değildir. Devleti neredeyse hukukun tek kaynağı olarak gösteren pozitivistlerin devletin kökeninde ilkel bir doğal düzen anlayışına dayalı inançların yattığını bilmeleri gerekir. Zira tarihte ilk devlet organizasyonları olarak bilinen Sümer şehir devletlerinin kuruluş felsefesinin kutsal gök düzenini yeryüzünde de kurmak olduğu bilinmektedir. Bu nedenle devletin toplum içerisinde vücut bulmuş hali ve izdüşümü olan pozitif hukukun kökeninde de devletin yansıması olmasından dolayı kutsanmış bir doğa ve evren anlayışının yattığını söylemek doğru bir değerlendirmedir.

Hukuk kısmen doğal topluma dayandırılıp doğal düzenle ilişkilendirilse de, esasta toplumsal kaynaklı ve toplumsal gelişmenin devletleşme aşamasının bir ürünüdür. İnsanların güvenlik, barınma, beslenme ve türlerini devam ettirme ihtiyaçlarının onları topluluk olarak yaşamaya zorlaması, bazı ortak değerler çevresinde bir araya gelmelerini zorunlu kılmıştır. Bu değerler toplum olmanın, üretimde gelişmenin olmazsa olmazları durumundaki toplumsal düzen kurallarıdır. Başka bir deyişle insanlar, herkesin ortak yararı için özgürlüklerinin bir kısmından feragat ederek toplumsal düzen kurallarını oluşturmuşlardır. Bu feragat etme ve düzen oluşturma sanıldığı gibi bir araya gelerek ve tartışmalar sonucu oluşturulmuş bir durum değildir. Esasta yaşa-

# Komünar

mın zorunluluk ve ihtiyaçlarının oluşturduğu bilincin toplumda yarattığı zımni bir anlaşmadır. İnsanların veya toplumsal birimlerin ortak iyilik ve ortak refah adına vazgeçtikleri veya ortak bir iradeye devrettikleri özgürlük parça-

**Topluma devredilen özgürlük  
Doğal olarak toplum adına  
Bu gücü kontrolünde  
Bulunduranlara  
İnsanlar üzerinde tasarrufta  
Bulunma yetkisini de vermektedir  
İşte bu güç devleti ve hukuku  
Doğuran kaynaktır**

ları toplumda büyük bir güç birikimini ortaya çıkarmaktadır. Topluma devredilen özgürlük, doğal olarak toplum adına bu gücü kontrolünde bulunduranlara insanlar üzerinde tasarrufta bulunma yetkisini de vermektedir. İşte bu güç devleti ve hukuku doğuran kaynaktır. Yani özgürlük, eşitlik, refah ve toplum olarak bir arada yaşamının teminatı olması amacıyla biriktirilen güç; tahakküm, sömürü, eşitsizlik ve sefaletin kaynağı olan devleti ve devletin iç düzeniyle vatandaşları arasındaki ilişkileri belirleyen hukuku doğurmuştur.

Devletin kurumsallaşmasıyla beraber örgütlenerek sistemleşen hak, değer ve irade gaspı, her dönemin egemen rejimlerinin çıkarları doğrultusunda oluşturulan bir hukuk sistemine dayandırılarak meşrulaştırılmıştır. Bu meşruluğun kaynağı bazen mitolojiler, bazen ilahi kudret, bazen de askeri ve siyasi kuvvet olmuştur. Siyasal rejimler toplumsal dinamiklerin güç ve mülkiyeti aralarında paylaşmalarına göre şekillenmiş, hukuk ise bu paylaşımı kurala bağlayarak süreklilik arz etmesini sağlamıştır. Bu nedenle halkların ve ezilen toplumsal kesimlerin özgürlük mücadeleleri aynı zamanda bir hukuk mücadelesi olarak da değerlendirilmelidir. Halklar ve ezilenler bu mücadelede başarılı oldukları oranda, yeni kurdukları siyasal, sosyal ve ekonomik sistemler-

de hak sahibi olmuş, hakları oluşturulan hukuk sistemiyle güvenceye alınmıştır.

Hukuk başlangıcından günümüze kadar devletin gölgesi gibidir. En belirgin özelliği, devletin çift cinsiyetliliğine paralel olarak hukukun da ikili bir karakterinin olmasıdır. Nasıl ki devlet, bir yandan tek tek bireyler ve toplumsal grupların üstesinden gelemediği güvenlik, büyük üretim organizasyonları ve hizmetler gibi görevleri yerine getirip toplumun tüm kesimlerinin az çok faydalanmasını sağlıyor ve bir yandan da elindeki güç ve birikimi arttırıyorsa, hukuk da bir yandan toplumsal ilişkileri düzenleyerek herkesin yararına bir toplumsal düzenin kurulmasında rol oynuyor, diğer yandan da güç ve iktidar sahiplerinin ayrıcalıklarını güvence altına alıyor. Hukukun doğa ve doğal toplumla olan bağı onun karakterinin olumlu yönünü teşkil ederken, devlet ve sınıflı toplumla olan bağı da olumsuz yanını oluşturmaktadır.

Hukuk din ile ilişkileri bakımından da devletin izdüşümüne benzemektedir. "Devlet sınıflaşmanın ilkel aşamasında bilimsel düşüncenin oluşmadığı dogmatik kavrayışın teolojik ifadesidir. Temelinde bilim değil, inanç dogması yatmaktadır." Din devletin temel kaynağı olduğu gibi, hukukun da kaynaklarından biridir. Yani ilk hukuk kuralları ya da emirleri ilahi ve kutsal tanrılar düzenine dayandırılmıştır. Tarihsel süreç içerisinde devlet, teolojik karakterinden uzaklaşıp sekülerleştikçe, hukukta da seküler özellikler ağırlık kazanmıştır. Ama nasıl ki devlet tümünden teolojiden arınmamışsa, hukukun da tümünden arındığını söyleyemeyiz.

Hukukla devlet arasındaki bir suret-asıl ilişkisi de her ikisinin toplum yaşamındaki gereklilikleriyle ilgilidir. Devletin toplumun müşterek iş ve hizmetlerini koordine eden yüzde onluk bölümü dışında kalan yüzde doksanlık obez hacmi toplum bünyesine yapışmış gereksiz bir urdur. Bu ur toplum bünyesinde çok sayıda yan hastalığın oluşmasına yol açmaktadır. Hukuk olgusunda da buna benzer bir işlevsellik ve gereksizlik durumu söz konusudur. Hukukun toplumsal yaşamı ve ilişki-

# Komünar

ileri düzenleyen, insanlara ödev sorumluluk yüklediği kadar yetki ve hak da tanıyan düzen sağlayıcı yönü işlevsel ve gerekli iken, temelde hastalıklı olan sistemin yapısal sorunlarını yamayarak çözmeye çalışan yüzde doksanlık kısmı gereksizdir.

Hukuk çıkış noktası ve hükümleri itibarıyla aslında diğer toplumsal düzen kuralları olan ahlak ve din kurallarından çok farklı değildir. Hukuku bunlardan farklı kılan ayırt edici özelliği, kurallarının emredici ve yasaklayıcı olmasıyla birlikte önceden bilinen bir müeyyideye tabi tutulmasıdır. Karmaşıklaşan toplumsal yapı yaptırıma dayalı bir kurallar bütününe gerekli kılmaktadır. Bu da yaptırımı uygulayacak bir gücün varlığını koşullar. Daha önce belirttiğimiz gibi bu güçte her insanın zorunluluktan da (zorla değil) olsa topluma devrettikleri özgürlüklerinin küçük parçalarının birikimiyle ortaya çıkmaktadır.

Toplumun özgürlük, eşitlik ve refahı açısından talihsiz olan gelişme, bu gücün yaratılması veya ortaya çıkması değildir. Talihsizlik gücün toplumsal düzen kurallarının tatbik edilmesinin yanı sıra, hatta ondan daha fazla kuralların oluşturulmasında kullanılmasıdır. Bu durum giderek toplumsal düzeni ve adaleti sağlayan kuralların kaynağını bir nehrin yatağını değiştirir gibi değiştirmiştir. Artık kuralları belirleyen insanların eşitlik, özgürlük, adalet ve toplumsallık ihtiyaçları değil, güç sahiplerinin askeri, siyasi ve ekonomik çıkarları olmuştur.

Her şeyden önce hakkın, dolayısıyla hakkın çoğulu ve kurala bağlanmış hali olan hukukun kaynağını savaşa ve güce bağlayan bakış açısı, her türlü haksızlığın kaynağıdır. Kuvvet, bir toplumda hukuk kurallarının uygulanması, kuralların ihlali veya ödevlerin yerine getirilmemesi hallerinde yaptırımda bulunması için gerekli olmakla birlikte, gücü elinde bulunduranlara istedikleri veya çıkarlarının gerektirdiği gibi kural koyma hakkını ve yetkisini vermez. Tasarruflarındaki kuvvete dayanmak suretiyle her siyasi görüş, inanç sistemi veya güç odağının bazı temel değerleri göz ardı ederek geçerli bir hukuk sistemi oluş-

turmaları mümkündür. Ama bu biçimde adil bir hukuk düzeni yaratmaları asla olası değildir.

Bu nedenle hukukun anayasa, yasa, yönetmelik ve tüzüklere dönüştürülmüş siyaset olarak tanımlanarak gelenek ve ahlakla bağının kurulması da her hukuk düzenini adil dolayısıyla meşru kılmaz. Dünyanın her yerinde çeşitli formlarda yaşanan toplumsal, siyasi ve askeri mücadeleler de bunun böyle olduğunu ispatlamaktadır. Zira adil hukuk sistemlerinin hâkim olduğu toplumlarda keskin siyasi-askeri mücadelelere pek rastlanmaz.

Adil bir hukuk düzeninin kurulması ancak adil bir toplumsal düzenin kurulmasıyla mümkündür. Bu da siyasal ve toplumsal mücadelenin kesintisiz olarak yürütülmesi gerektiği anlamına gelmektedir. Bu mücadeleyi yürütürken haksızlığa uğrayan her toplumsal grubun küresel çapta bir araya gelerek müşterek bir bakış açısına, İnsanlık Anayasası niteliğindeki hedefler programına ve ortak hedeflere yönelik örgüt ve eylem modellerine ulaşmaları hayati önemdedir.

Adil bir toplumsal sistem kurma mücadelesi temelde siyasal ve toplumsal alanda yapılırken, var olan hukuksal kazanımlar üzerinden de hukuksal bir mücadele yürütülerek sistem daha adil olmaya zorlanmalıdır. Buna hukukun demokratikleştirilmesi denilebilir. Birçok devletin mevzuat hukukunda ve uluslararası hukuk sisteminde kazanılan hakların kullanılabilmesi için toplumsal sistemde ezilenler lehinde düzenlemeler yapılması sürekli bir hukuksal mücadele konusu olmalıdır. Yerel düzeyde sürdürülen toplumsal-siyasal mücadelelerin küresel çapta bir sisteme kavuşturulması ve ortak hedeflere uyumlu yürüyüşünün sağlanmaya çalışılması gibi, yerel düzeydeki hukuk mücadelesi ve hukuk sistemi de her daim küresel hukuk değerleri ve sistemiyle ilişkilendirilmelidir. Bu ilişkilendirme eşitlikçi ve özgürlükçü toplumsal düzenin kurulmasına önemli katkılarda bulunacaktır.

Egemen sistemle bir yandan böyle bir siyasal, toplumsal ve hukuksal mücadele içerisine girilirken yapılması gereken asıl radikal eylem ezilenlerin hedefledikleri eşitlikçi ve



# Komünar

özgürlükçü toplumsal sistemlerine denk düşün kendi hukuk sistemlerini kurmaları olacaktır. Önder APO bu toplumsal sistemi, *“doğayla sürdürülebilir ilişki kuran, kendi içinde tahakküme dayanmayan, ortak yararı doğrudan demokrasiyle sağlayan, cinsiyet özgürlükçü, ahlaki bir toplumsal sistem”* olarak tanımladı. Bu sistem esasta halkın güç olduğu ve kendi kendisini yönettiği komünal demokratik bir sistemdir. Yaşamı komünal demokratik olan bu sistemin hukuku da komünal demokratik olmak zorundadır. Bu açıdan sistemin hukuku halkın denetiminde olmak durumundadır. Hukukun hem yapılışı, hem pratikleşmesi, hem de denetlenmesi aşamaları halkın komünal demokratik yaşam ve sisteminden kopuk olarak ele alınamaz. Bu sistemde hukuk toplum gerçeğinden ayrı, kendi başına bir güç değildir.

Komünal demokratik hukuk felsefesinde Batı demokrasilerinde olduğu gibi yasama, yürütme, yargı organları birbirlerinden kopuk değildir. Bu organları birbirlerinden ayırtmak görünürde sisteme demokratik, özgürlükçü, halkçı ve tarafsız bir çehre kazandırsa da, özünde bu tarz ayırtma sistem güçlerinin sistemin rantını paylaşmalarının bir biçimidir. Komünal demokratik hukuk sisteminde yasama, yürütme ve yargı yetkisi toplumdur. Yasama koyucu ve belirleyici irade toplumdur. Yürütme ve yargı organları toplum karşısında bir güç değil, ancak toplum iradesini uygulayan geri çekilebilir ve atanabilir memurlardan müteşekkil kurumlardır. Yasama mercii ise bizzat toplumun kendisidir.

Kuvvetler ayrılığı prensibi halk özgürlük sisteminin hukuk felsefesi içerisinde olamaz. Ayrılıktan değil, aksine bütünlükten bahsetmemiz gerekir. Halk egemenliği ve bütünlüğü parçalanamaz. Halkın egemenliğini, iradesini parçalayacak her yaklaşım, toplumsallığı parçalamak ve giderek farklı statülerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu da komünal demokratik değerlerin özünü bozarak, yeniden hiyerarşik sisteme dönüşür. Bu nedenle kuvvetler ayrılığı adı altında toplum iradesini parçalayarak toplumu güvenceye almak şöyle

dursun, toplum ciddi tehlikelerle karşı karşıya getirilmektedir. Bu biçimde ayırıştırılmış ve ciddi bir güçle donatılmış kurumlaşmalar rahatlıkla toplumun kontrolünden çıkıp çeşitli çıkar gruplarının denetimine girebilir. Toplumsallığın parçalandığı, sınıfsallığın geliştiği, ayrı kuvvetlerin olduğu her yerde hiyerarşi gelişir. Sistem halkın denetimi, iradesi ve ahlakından kopar. Bu durumda halkın iradesinden kopuk bir hukuk ve onun uygulamaları ortaya çıkar.

Şu anda kendilerine laik, demokratik, sosyal hukuk devleti gibi çeşitli sıfatlar yakıştıran sistemlerde esas belirleyici olan güç yürütme organıdır. Bu gerçeklik yasamayı da, yargıyı da etkiliyor. Toplumu şekillendirecek kararları bakanlar kurulu veriyor. Şöyle bir ekonomi politikası, kültür politikası, sosyal politika, gençlik ve kadın politikası diyor ve bunları belirliyor. Zahirde her ne kadar yasa koyucu mercii meclis olsa da, esası belirleyen bir azınlıktır, partidir, parti hâkimiyetidir. Bu durum en açık bir biçimde Önderliğimize yapılan devletlerarası komplö sürecinde görüldü. Rusya'ya gidince, Duma yüzde 98'lik bir oyla Önderliğimizin Rusya Federasyonunda konuk edilmesine onay verdi, ama hükümetin bu tutumu halkın iradesinin reddedilmiş olmasını göstermek kadar, bu ülkedeki demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi söylemlerin de ne kadar aldatıcı olduğunu gözler önüne serdi. Aynı durum ve yaklaşım demokrasinin beşiği olarak gösterilen Atina'da daha bayağı bir biçimde sergilendi.

Ezilen halk ve toplumsal kesimlerin hakları komünal demokratik olduğu kadar cinsiyet özgürlükçü de olmalıdır. Toplumsal cinsiyet özgürlüğünün olmadığı bir sistemin komünal demokratikliğinden bahsedilemez. Kadın özgürlüğü sorunu toplumsal adaletsizliğin, dolayısıyla hukuksuzluğun kaynak sorunudur. İlk ezilen sınıf ve cins olan kadının üzerindeki tahakküm, baskı, mülkiyet ve sömürü kaldırılmadıkça, adil bir toplumsal düzenin kurulmasından söz edilemez. Adaletin elindeki terazi ve kılıçla tanrıça DEMETER

# Komünar

tarafından temsil edilmesi, hem gerçek adaletin sağlanma koşulunun kadın özgürlüğünün gerçekleşmesine bağlı olduğunu, hem de adil toplumun temelini kadın vicdanına dayandığını göstermektedir. Bu konuda egemen sistemin yasalar önünde kadınla erkeği eşit kılması hukuksal alanda sağlanan bir ilerleme olarak değerlendirilse de, söz konusu eşitlik gerçek yaşamda sanıldığı kadar işlevsel değildir. Sistemin hukuku yürürlükteki ekonomik-sosyal sistemden yani toplum gerçeğinden ayrı işlediği için, bu tür düzenlemeler beklenen sonuçları vermekten uzaktır.

Doğayla ilişkilerini sağlıklı ve dengeli bir biçimde düzenlemek, ezilen halklar ve toplumsal kesimler açısından komünal demokrasi ve toplumsal cinsiyet özgürlüğüyle birlikte hukukun üçüncü ayağını oluşturmaktadır. Toplumsal adaletsizliğin temelinde insanın doğadan ve doğal yaşamdan kopuşu yatmaktadır. İnsan doğal yaşamdan, dolayısıyla doğal hukuktan koptukça sömürü, tahakküm ve mülkiyetçi toplumsal sistem gelişmiş, bu sistemin hukuku oluşup kurumlaştıkça da doğal yaşam ve hukuktan uzaklaşmıştır. Bu durum toplumla ekoloji arasındaki ilişkinin hukuka yansımalarıdır. Toplumsal sistemde hiyerarşi ve tahakküm geliştikçe insan doğadan kopmuş, doğadan koptukça da toplumsal sistemde hiyerarşi ve tahakküm güçlenmiştir. İnsanla doğa arasındaki ilişki doğru ve dengeli kurulduğu oranda, insanla insan ve bireyle toplum arasındaki ilişki de bir dengeye oturacaktır. Bu nedenle alternatif hukuk sistemi topluma doğru bir doğa bilinci kazandırmak kadar, doğa ve çevre haklarını da korumalı, doğaya zarar veren her türlü olumsuzluğun topluma da zarar vereceği tezinden hareketle gerekli hukuksal düzenlemeleri içermelidir.

Bütün bu belirtilen hususlar, hukuka yeni bir felsefeyle bakmak demektir. Hakkın, dolayısıyla adil hukuk sisteminin meşruiyetini herhangi bir ilahi kudrete, siyasi ve askeri kuvvete dayandırmak, hukuksuzluğun ezel-ebed bir olgu olduğunu kabul etmektir. Bu bakış açısı sürekli hukuksuzluğun kaynağıdır. Oysa adil bir hukuk sisteminin temeli, insanların

var oluş tarzının eşitlik, özgürlük ve toplumsallık niteliklerine dayandırılmalıdır. Toplumsal eşitlik ve özgürlük insanlığın var oluş tarzları olduğu gibi en kutsal idealleridir de. Siyasal ve askeri güç asla adil hukukun kaynağı olamaz. Bu güç sadece eşitlik ve özgürlük temeli ve ideale dayanan adil hukuk sisteminin kurulmasında ve korunmasında rol oynayacak vasıta olabilir. Adil bir hukuk sisteminin siyasi ve askeri güçle bağı ancak böyle kurulabilir.

Hukukun kaynağını güce dayandıran bakış açısı, hukukun asıl işlevini de güç sahiplerinin kendilerini güç yapan olguları (devlet, mülkiyet) koruması düzeyine indirgemıştır. Genelde hukuk tanımlanırken her ne kadar "toplumsal düzenin sağlıklı biçimde sürdürülebilmesi için devletin müeyyide uygulama gücüne dayanan kurallar bütünüdür" denilse de, özünde yürürlükteki hukukun yüzde doksanını mülkiyet ilişkisini düzenleyen, diğer bir deyişle gücün kaynaklarından olan mülkiyeti koruyan ve güç sahipleri lehine gelişmesine olanak sağlayan kurallar toplamıdır. Yürürlükteki hukuk sisteminin temellerini oluşturan mülkiyet olgusu, dolayısıyla kişilerin ve toplumsal grupların mülkiyet karşısındaki konumları toplumsal ve hukuksal sorunların da temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle ezilenlerin hukuk felsefesinin kaynağında güç olmayacağı gibi, hukuk sistemlerinin temelinde de mülkiyet olamaz. Kaynağı eşitlik ve özgürlük olan bir hukuk sisteminin temelini de toplumun komünal demokratik değerleri oluşturabilir. Aslında hukuksal sistem kurulurken adil olmasının önkoşulu olarak öne sürülen toplumsal mutabakattan da anlaşılması gereken budur.

Hukuk olgusu ele alınırken değinilmesi gereken bir husus da ulusal hukuk ve küresel hukuk ilişkisiyle hukukun evrenselliği ve demokratikliği olgularıdır.

Birçok diğer olgu gibi hukuk da dinamik bir yapıya sahiptir. İnsan ve toplum gibi iki karmaşık ve dinamik olgunun izdüşümü olması, onun dinamikliğinin sebebidir. Her dönemde ve toplumda hâkim siyasi, askeri güç

# Komünar

ve inanç sistemlerinin yansıması olmak kadar, toplumların tarihsel ve güncel değerler sisteminin de yasalaşmış ve kurala dönüştürülmüş biçimi olan hukuk sistemi, günümüz toplumsal, siyasal güçlerinin dünya çapındaki etkileşimi ve küresel düzeyde bir takım siyasi, ahlaki ve kültürel değerlerin ortaya çıkıp hızla gelişmesiyle küresel bir boyut kazanmıştır. Hukukun küresel boyut kazanması sadece kapitalizmin kendisine uygun hukuk sistemi aramasının sonucunda oluşmuş değildir; ezilenlerin dünyanın her tarafında bilimle de bağını kurarak yürüttükleri toplumsal mücadelenin hukuk alanına yansımasıdır. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren artan bir periyotla gelişen ve hukukun üstünlüğünü esas alan demokratik, laik, sosyal hukuk devleti modeli bu mücadelenin ürünüdür.

Hukukun küreselliği ve demokratikleşmesi birbirinin karşısına konularak tartışılmaz. İkisi birbirinin karşıtı değil, bütünleyendir. Küresel hukuktan anlaşılması gereken, yeryüzünde yaşayan her toplumsal grubun birbirleri karşısında, birey-toplum ilişkisinde ve tüm insanlığın doğa karşısında ilişkilerini düzenleyen ve hepsinde adalet duygusu yaratan ideal bir hukuk düzenidir. Hukukun demokratikliği ise, onun herhangi bir toplumsal grup, sınıf, cins, ırk vb. kategoriden insanlara örtülü ya da açık bir ayrıcalık tanımadan toplumsal adaleti sağlamasıdır.

Hukuk tartışmasının olmazsa olmazlarından olan yargının bağımsızlığı ya da adil bir yargılama sisteminin kurulması, tüm zamanların güncel konusu olma özelliğini sürdürmektedir. Hukukun kaynağını herhangi bir siyasi, askeri güç ve inanç sistemine dayandırıldığı rejimlerde tam bağımsız ve adil bir yargılamadan söz etmek mümkün değildir. Kürt halkının en doğal ve meşru hakları için otuz yıl TC devleti ile savaştıktan sonra uluslararası bir komployla esir alınarak TC devletine teslim edilen Kürt halk Önderi Abdullah Öcalan'ın yargılanması, hâkim dünya sisteminin hukuk karşısındaki duruşunu ve yargı bağımsızlığına bakışını ortaya koymaktadır. Bir sefer TC bu yargılamanın bir tarafıdır ve bağımsız

olması asla düşünülemez. Bu tarz yargılanmayı çağdaş demokratik hukukun bir yerlerine sığdırmak şöyle dursun, kabile hukuk anlayışında bile bu türden yargı bağımsızlığı örneğine zor rastlanır. Bu hususta durumu daha da vahim kılan, burnundan kıl aldırmayan Avrupa "bağımsız" yargısının bir biçimde TC yargılamalarını onamasıdır.

Yargı bağımsızlığını gölgeleyen ve dünyanın birçok yerinde kararlarına boyun eğilmesine rağmen yargıyı güvenilmez kılan sadece onun hâkim sistemle olan ilişkisi değildir. Bu alanda sıkça görülen yolsuzluklar, davaların uzun süreye yaydırılarak masrafların çoğaltılması, rüşvet vb. durumlar da yargı sisteminin bağımsızlığıyla birlikte profesyonelliğini de tartışma konusu yapmaktadır.

Hukuk denilince akla ilk gelen bir konuda, suç ve ceza konusudur. Hâlihazırda geçerli hukuk sistemlerinin hemen hemen hepsi tarihsel ve toplumsal bir arka planın neticesi olan suçu bu gerçeklikle bağını kopararak sanki durup dururken ortaya çıkmış bir kötülük gibi yansıtmaya çalışmaktadır. Bu bakış açısı her suça karşı konulan cezai yaptırımlarla da suçun ortadan kaldırılabileceğini veya sınırlandırılabilmesini öngörmektedir. Ancak bu anlayış işlenen suçların çokluk ve çeşitliliğini ortadan kaldırmadığı gibi, sınırlandırmadığı da anlaşılmıştır. Ayrıca geçerli hukuk sisteminin suça bakış açısının bir suça bulaşmış birinin başka suçlar işlemesine de kapıyı ardına kadar açtığı ortaya çıkmıştır.

Hukuk sistemleri esasta ve uygulamada yetersiz ve yanlışlıklarına rağmen toplumsal düzenin sağlanmasında ve birçok toplumsal sorunun çözümünde pozitif rol oynamıştır. Ancak hukuk hiçbir zaman tek başına toplumsal ilişkileri düzenlemeye yetmemiştir. İnanç ve ahlaki değerler sistemi ve gelenekler de toplumsal uyumun sağlanmasına büyük katkılarda bulunmuştur. Hatta geçerli bir inanç ve ahlaki değerler sistemiyle geleneklere dayanmayan hukuk sistemleri uzun ömürlü ve başarılı da olamamıştır.

**Abdullah ÖCALAN**  
**Sosyal Bilimler Akademisi**

## Komün ve Konfederalizm



Bu sistemin dayandığı iki temel kavram ve olgu vardır: Bunlardan birincisi komün, ikincisi ise konfederalizmdir. Bu her iki kavram, bu teorinin iki temel yapı taşı, iki ana sütunu ya da sistemin ana kirişleri diyebileceğimiz özünü ifade ederler.

"Komün toplumda çeşitli sosyal grup ve kesimlerin devleti esas almadan, hiyerarşik düzene, hâkimiyete, sömürüye ve sömürülmeyle dayanmayan, özgür, eşit ve demokratik ilkeler ve yardımlaşma temelinde bir arada gönüllü yaşamak için örgütlenmiş halkın sosyal yaşam biçimidir." Komün üzerinde biraz daha yakından durmak ve değerlendirmelerimizi derinleştirmekte fayda vardır. Çünkü mademki bu teorinin temel kavramlarından biri komündür, o zaman anlaşılması gereken temel konulardan biri komün olacaktır. Komün anlaşılmadan, bu sistemin temel zihniyeti ve yaşam felsefesi anlaşılabilir. Her şeyden önce şu soruları sormalıyız: Komünal ortaklık veya yaşam zorunlu mudur? Bunun denenmiş biçimleri nasıl sonuçlar vermiştir? Bu sistemin sorunları ve zorlukları nelerdir? Bizim kuraçığımız ya da anladığımız komünal yaşam ile eski deneyimler arasında ne gibi farklar vardır? Başka daha özgür seçenekler olamaz mı?

Toplumsal yaşam toplumun var oluş koşuludur. Yani insan yaşamı doğal olarak toplumsaldır. İnsan türünün var oluş koşulu toplumsallıkta anlam bulur. Eğer insanlar toplumlar biçiminde yaşamaktan vazgeçerlerse, insan diye bir şey ortada kalmaz. Eski primatlarla geri dönmüş olur. Toplum sadece insan-

ların bir arada yaşadıkları, ortak yiyip içtikleri ve birbirlerine psikolojik olarak alışıp bağlandıkları bir form değildir. Bundan daha fazla ve daha öteye bir etkinliktir. Birçok hayvan türü de bir arada yaşamakta, ortak otlamakta ve yiyip içmektedir. Çok sayıda kuş ve hayvan türü böyle yaşar. Hatta daha da genelleştirirsek, yalnız başına yaşayan canlı yoktur. Hepsi bir denge, dayanışma ve sistem içinde yaşarlar. Ama yine de insan türü gibi toplumsal özellikler gösteren hiçbir hayvan ve canlı türü yoktur.

İnsanın diğer canlılardan farkını ortaya koyan, akıl ve düşünce üstünlüğüdür. Ancak bu akıl ve düşüncenin işlendiği ve anlam bulduğu ortam toplumsallık ortamıdır. Toplumsallığın olmadan akıl ve düşüncenin de gelişme şansı bulması çok zordur. Onun için toplum insanoğlunun basit fiziksel bir aradılığı değil, düşünsel, sosyal, siyasal, ekonomik ve ahlaki tüm etkinliklerinin ve insana has tüm özelliklerinin içinde hayat bulunduğu yaşam formudur. Tek başına insan çok güçsüz ve anlamsızdır. Ama toplum ve topluluk olarak insan hâkim ve güçlü bir yaratıcıdır. Toplum kendi içinden sınıflara ayrışabilir, hiyerarşi ve statü farkları ortaya çıkabilir, akıl almaz birçok eşitsizliği yaşayabilir, mantık ve doğal olana ters birçok ucube davranış gösterebilir, ama ne olursa olsun her koşulda toplum var olma-ya devam eder. Toplum kendi içinde hastalıktır diye toplum olmaktan çıkmaz. Bir organı felçli olabilir, gözleri şaşır, kulakları sağır olabilir, ama insan vücudu gibi yine de bir canlı organizmadır. Dolayısıyla toplumun kendi içinde yapay bölünmelere uğraması ve hastalıklı hale gelmesi, sadece tedavi edilmesi gereken hastalıklı bir toplum ve bünye haline geldiğini gösterir. Onun için bütün bireyci ve toplum karşıtı vaazlara rağmen, hiçbir bireycilik türü -liberal kapitalizmin bireyciliği de dahil- toplumsallığı aşacak gücü gösteremez. Bireyci kapitalistlerin ve siyasi nüfuz sahiplerinin devlet, sermaye ve ticari alışverişleri toplum sayesinde vardır. Eğer kendilerine çalışan personel ve mallarını tüketen toplum olmazsa, onların değil kapitalist ya da egemen

# Komünar

bir sınıf, bir insan olarak var olmaları bile düşünülemez. Onun için liberal bireyciliğin tüm toplum karşısı iddialarına rağmen, kapitalist birey, toplum içinde ürettikleri bir hastalık biçimidir. Aşılması gereken toplum değil, bu hastalık olmalıdır.

İşte komünal yaşam, toplumun bu bir arada var oluşu ve ortak yaşamıyla ilgilidir. Toplumun bu tarz bir arada yaşamı sonuçta iki tezin ortaya çıkmasına neden olur: Birincisi, şimdiye kadar sınıflı uygarlıkla gelen toplumun kendi içinde devletli, egemenlikli, eşitsiz ve özel mülkiyetli yaşamasını savunan ve bunun da insanlığın doğal durumundan kaynaklandığını iddia eden hâkim egemen görüştür. İkinci görüş ise, devlet, sınıf, egemenlik, eşitsizlik gibi hastalıkların yarattığı toplumsal sistem yerine, bunların toplumun doğal durumları olmadığını, zorla dayatılan toplumsal olgular ve kurgular olduğunu söyler. Bunlar en azından dönüştürülerek kaldırılmalı, yerine bunların olmadığı özgür ve eşit toplumsal sistem kurulmalıdır. Bunun adı da komün ya da komünal sistemdir. İşte komünün toplum fel-sefesi ve kuruluş amacı budur.

Bu iki temel görüş ve felsefe arasındaki kavga, en az sınıflı ve devletçi uygarlıktan beri bazen yumuşayarak bazen de şiddetlenerek süregelmiştir. Bu kavgada hâkim sınıf ve devletçi görüş hep üstte kalmayı bilmiştir. Bir anlamda sınıf mücadelesi de denilen toplumun bu iki zıt kutbu hep çatışarak günümüze kadar gelmiştir. Burada sorun sadece devlet ve sınıflı üst toplumu temsil eden güçlerin bastırmaları değildir. Komünal sistemi savunan güçler arasında da esaslı ve çok önemli sorunlar vardır. Bu, komünal sisteme nasıl, hangi yol ve yöntemlerle ulaşılabileceğiyle ilgilidir. Kurulacak bu toplumsal sistem modelinin yaratacağı veya açığa çıkaracağı sorunların üstesinden gelinebilecek midir? Çünkü bu toplumsal yaşamı kurmak için az mücadeleler verilmedi. Az kan dökülmedi, az işkence, acı ve fedakârlık çekilmedi; ama sonu hep hayal kırıklığı oldu ve hak edilene bir türlü ulaşılmadı. Bu kez ulaşılabilecek midir? Bunun uygulanabilir olduğuna dair umut ve inancı

geliştirmek, karamsarlığın kapladığı bu dönemde büyük öneme sahiptir. Bu açıdan tarih boyunca üzerinde bunca tartışılan komün ve komünal yaşam üzerinde ne kadar durulur ve yine de bu kavramlara içerik, canlılık, heyecan, sinerji, etik ve çekicilik yüklenirse o ka-

**Komün sadece ortak mülkiyet ve ekono-mik yaşam değildir. Gerek ütöpik klasik sosyalistlerin gerekse Marks ve Engels'in komünü ekonomik yaşama indirgeyerek tarif etmeleri ciddi hatalara ve olumsuz sonuçlara yol açmıştır.**

dar yerinde olur. Bu da ancak bu kavramları toplumsal olgular olarak kendi gerçeklikleri içinde tarihsel deneyim ve birikimlerle de güçlendirerek, yeniden ele alarak yapılandır-makla mümkündür.

Komün sadece ortak mülkiyet ve ekono-mik yaşam değildir. Gerek ütöpik klasik sosy-alistlerin gerekse Marks ve Engels'in komü-nü ekonomik yaşama indirgeyerek tarif etme-leri ciddi hatalara ve olumsuz sonuçlara yol açmıştır. Marksizm'in komünist toplumu, "herkesin yeteneğine ve herkesin ihtiyacına göre" ekonomik refahın ve bolluğun olduğu bir toplumu temsil eder. İnsanların karınlarını doyurmak, bolluk ve refah içinde tutmak, ko-münizmin esasları olarak anlaşılmıştır. Zaten Marks'ın komünist ütopyası çok gelişmiş bir teknolojik ve refah toplumunu temel alır. Onun için Sovyet devletinin yaptığı ilk iş, beş yıllık kalkınma planlamalarıyla devletçi ekonomiyi geliştirmek ve bolluğu yaratan bir gıda üretimini gerçekleştirmek oldu. Sovyet-lerden esinlenen üçüncü dünyanın ve Orta-doğu'nun birçok devleti, devletçi kalkınmayı programlarının başına koydular. Eğer ulusal devletler sanayileşir ve kalkınırsa bağımsız olacakları gibi, tüm ulusal ve toplumsal sorunlarını da halletmiş olacaklardı. Bu ulusal



# Komünar

kalkınmaya dayalı ekonomik politikaların her şeyi yaratacağı ve kurtaracağı varsayıyordu. Bu anlayış Sovyetlerin uyguladığı reel sosyalizmin ekonomik determinizm (ekonomik belirleyicilik) anlayışından kaynaklanıyordu. Sonra anlaşıldı ki, sadece insanların karınlarını doyumak, refah ve bolluk içinde tutmak kendi başına ne sosyalizmi ne de komünizmi getirir. Sovyet Rusya'da ne açlık ne de sefalet vardı. Kaba anlamda karın doyuran bolluk ve yiyecek herkes için az çok vardı. Moskova radyosu günlük yayın programlarında kolhoz çiftliklerinde bir tavuğun günde kaç yumurta yumurtladığını sosyalizmin büyük üretim kabiliyetini kanıtama adına propaganda ediyordu. Yine de sistem çökmekten kurtulamadı. Çünkü olmayan demokrasi ve özgürlüktü.

Burada toplumsal kuruluşta teknolojik gelişme ve ekonominin önemsiz olduğu söylenmiyor. Elbette açlık, sefalet, hırsızlık ve eşitsizlik toplumsal ahlaksızlığın kaynağıdır. Burada vurgulanmak istenen, ekonomik refah ve teknolojik gelişmeyi toplumun hizmetine sokan, demokrasi ve özgürlüğü esas alan zihniyet ve etiğin önemidir. Özgürlük ve demokrasinin olmadığı toplumsal refahın bir anlam taşımadığı anlaşılmıştır. Efendilerine hizmet eden kölelerin de çoğunlukla karınları doyurulmuştur. Buradan çıkarılması gereken birinci ders şudur: Komün sadece ekonomik birim değil ve olmamalıdır da. Komüne insanların bir arada yiyip içmenin ötesinde yepyeni anlamlar yüklemek gerekir. Bu yeni tanımlamalardan birincisi, komünün gönüllü birliğe dayanan bir kuruluş olmasıdır. İkincisi, komün toplumun doğrudan demokrasi ve özyönetim okuludur. Üçüncüsü, bireyin içinde anlam bulduğu ve amaçlarını gerçekleştirdiği özgürlük alanıdır. Dördüncüsü, hümanizmin, adaletin ve insan ahlakının içinde yetiştiği ocaktır. Beşincisi, kadın-erkek eşitliğinin sağlandığı, kadının bir meta olmaktan çıkarıldığı özgür bir aşk ve sevgi alanıdır. Kısacası toplumun özgür birliktelik, eşitlik, dayanışma ve paylaşımı esas alan ne kadar olumlu özelliği varsa kendi içinde barındıran ve yaratıcı kılan, devlet dışı toplumsal örgütlenme modelidir.

Anlaşılabileceği gibi komün, yüce insan ideallerinin yeşerdiği ve yetiştiği en dar yerel ve küçük örgütlenmedir. Nasıl ki maddenin en küçük çekirdeği atom olarak kabul edilirse, toplumun en dar temel yapı taşı komün olmasıdır. Bu hücre ne kadar sağlam, ideal ve doğal yasalarına göre yapılandırılırsa, toplum o kadar sağlıklı ve zinde olur. Komün tüm olumlu toplumsal özelliklerin, yaşamın ve ideallerin içinde temsil edildiği küçük ve yerel insan topluluğudur. Mikro insanlıktır. Şimdiye kadar toplumun yapı taşı ve en dar yapı birimi aile olarak bilinir. Mevcut toplumsal yapıya baktığımızda, yaşanan gerçek bunun doğru olduğunu ortaya koyuyor. Egemenliğin, devletin, hiyerarşinin, cinsiyetçiliğin, sömürünün ve eşitsizliğin üzerinde şekillendiği temel yapı taşı bildiğimiz aile kurumudur. Faşizm aileye dayanarak toplumsal güç haline gelmiştir. Toplum ve insana karşı ne kadar olumsuz öge ve özellik varsa, aile kendi içinde gizli veya açık, çoğunlukla da örtülü olarak barındırmaktadır. Ev içinde erkeğin kadına karşı, kadının çocuklara karşı, yaşlıların gençlere karşı hiyerarşik tahakkümcü sistemi ataerkil bir düzen içerisinde sürüp gitmektedir. Yine her aile gizli bir örgüt gibidir. İçinde her türlü fitne fesadın ve melanetin boy verebileceği Pandora'nın kutusu gibidir.

Aileyi birbirine bağlayan duygusal, psikolojik atmosfer, ailede alışılmış katı gelenekler yaratır. Aile fertlerinin karşılıklı sağlıklı düşüncelerini, demokratik özgür ilişkiler kurmalarını önler. Baba ocağında demokrasi ve özgürlük yoktur. Babanın sözü ve kanunları geçerlidir. Baba da bin bir iple düzene ve devletçi yapıya bağlandığı için, tüm aileyi egemen sisteme ve toplumsal geleneklere peşkeş çeker. Kendisinin içinde yaşadığı koşullara ve zihniyete aile'yi kurban etmektedir. Onun için aile, Önderlik tarafından 'mikro devlet ve mikro düzen' olarak tanımlanmıştır. Komün ise bunun tam tersidir. Komün mikro demokrasidir. Özerk ve egemendir. Ailenin amacı devlet ve hâkim sistem içerisine yerleşerek en iyi hizmeti vermek ve aileyi bundan yararlandırmaktır. Komün ise, kendi amaçlarını devlet

# Komünar

dışında, hâkim sisteme başvurmadan ve ona yaltaklanmadan, kendi kimlik ve onuruyla yaşamayı bilen özgür insan topluluğudur. Kendisi için ve toplumun yararına olmasını bilir. Toplum komünün değil, o toplumun önünü açar. Çözüm ve yaratıcılık komitesi gibi çalışır. Ve aynı zamanda bir emek-değer atölyesidir. Onun için demokratik konfederal sistemin temel toplumsal örgütlenme biçimi ve çekirdeği aile değil, komündür.

İran'da, Mazdek'in daha bundan 1500 yıl önce evliliği yasaklayarak klasik aileye son vermekle ne kadar büyük bir davranış ve eylem içinde bulunduğunu anlamak ve hakkını vermek gerekir. Çok büyük düşünen bir kişilik olduğu attığı adımlardan bellidir. Ne yazık ki modernist paradigmanın esiri ve Batı kafası ile düşünen pek çok aydın, toplumsal araştırmacı ve sosyal teorisyen bu gerçeklerden habersizdir ya da yeterince doğru anlam vermemektedir. Örneğin, Türkiye'nin ansiklopedik kafası olarak bilinen Orhan Hançerlioğlu, Sözlüğünde Mazdekçilik akımı konusunda şu ilginç yorumu yapar: "Kimi burjuva yazarları bu boş(!) ve ilkel inançları (Mazdek'in inancı kastediliyor) Marksçılığa yamamaya çalışarak Marksçılığı kötülemek için kullanırlar. Çoğunluğun bilgisizliğinden yararlanma amacını güden bu kötüleme günümüzde de sürdürülmektedir. Bilimsel bir öğretisi olan Marksçılığın bu gibi kaba ve ilkel önerilerle en ufak bir ilintisi yoktur." Oysa bu hareket kendi çağında ve koşullarında en az Marksizm'in kapitalizm ve sınıf teorisi kadar değerli, Paris komünü kadar anlamı büyüktür.

M.S 5. yüzyılda başkaldıran bu hareket, Mazdek'in öldürülmesinden sonra da gittikçe genişleyerek 500 yıl sürmüştür. Kendisinden sonra gelen Babek Hürremi, Karmati, Şii, Batını gibi mezhep, tarikat ve halk hareketlerini muazzam etkilemiştir. Maniciliğin ve Zerdüştlüğün iyi bir reformcusu olarak ortaya çıkmıştır. Ekolojiye duyarlı, hayvan sevgisi olan, toplum ve doğa felsefesi özgürlüğe ve eşitliğe yakın bir akımdır. Bu akıma mensup insanlar kardeş sayıldıkları için, birbirlerine Hürrem (hoş ve sefa) diye hitap etmişlerdir. Yine ilvan

el safa (saflığın kardeşleri) adına gelişen kültürel etkinlik buna dayanarak önemli bir gelenek haline geldi. Ortadoğu tarihinde Zerdüş ve Mani öğretilerine dayanarak gelişen bu hareket, olgunlaşan ve çöküşe doğru giden - Batıda Roma, Doğuda Sasani- köleciliğe karşı ilk büyük komünist amaçlar güden bir hareket olmuştur. Kadınlar ve mallar ortaktır ve toplumsal amaçlarını hızla ve tereddütsüz uygulama alanına geçirmeye çalışmıştır.

Bu hareketin toplumun eşit ve özgür komünal değerlerine, tarihsel özlem ve amaçlarına dayandığı açıktır. Bu hareketin Marksizm'le yan yana, benzer amaç ve değerler içinde anılmasından Orhan Hançerlioğlu'nun bu kadar tedirgin olup üzüntü duymasından üzüntü duymamak elde değildir. İsa'dan sonra 816 yılında Babek bu hareketi Azerbaycan'dan Fars ve İsfahan'a kadar yayan bir düzeye getirdi. Bunlar öyle sanıldığı ve söylendiği gibi "kaba, ilkel ve boş" inançlar değildir. En az Almanya'da aynı tarihlerde Thomas Münzer önderliğinde ve Engels'in överek bitiremediği köylü ayaklanmaları kadar değerlidir. O koşullarda ortaya çıkan en iyi toplumsal inanç ve felsefeyi veri alarak, kendi bilinç ve inanç dünyaları içinde, ama Marksizm'i ve onun dayandığı bilimsel verileri tanımadan Marksizm'in komünist toplum ütopyasını hayata geçirmek istemişlerdir. Bu hareketin komünal toplum amaçlarıyla Marksizm'in sınıfsız toplum amaçları arasında bir uyum ve amaç birliği vardır. Bunun Marksizm'in komünist ütopyasıyla özdeşleştirmesinden daha doğal bir şey olamaz. Bu, Marksizm'i küçümseme veya kötüleme değildir. Olsa olsa onu yücelten, tarihsel temel ve birikimleriyle buluşturan bir çaba olarak görülmelidir. Egemen devletçi ve sınıfsal anlayışa sahip kimi yazarların buna dayanarak Marksizm'i kötülemesine gelince, onlar Mazdek olmadan da bir biçimde ve herhangi bir gerekçeyle Marksizm'i yine kötüleyeceklerdi.

Kaldı ki, Marks yine de kendi ömrünü tamamlayarak ölmüştür. Mazdek, Babek ve binlerce taraftarı hunharca katledilmiş, derileri yüzülmüş, ibret olsun diye elleri ve ayakları

# Komünar

kesilmiştir. Egemen sistemin bunlara hunharca yönelmeleri, yüzyıllar boyu hasıraltı etmeye çalışmaları, Marks'a saldırmalarından daha acımasız ve merhametsizcedir. Eğer bazıları Marksizm adına bu hareketleri Marksizm'den uzak tutmaya çalışıyorsa, Marksizm'e kötülük yapıyor demektir. Zaten Marksizm'in başına ne geldiye, kraldan daha kralcı geçinen bu işgüzar aydınlar sayesinde gelmiştir. Marks sağ olsaydı, Fransız Marksistlerine gösterdiği o ünlü tepkisini bunlara da göstermekten çekinmeyecekti. Bu tür aydınların içine girdikleri tutum ve ruh hali, şehir ve modernite içinde annesinin fistanından ve şalvarından utanan bir devlet memuruna benzer. Ne yazık ki, Ortadoğu aydınının bilime ve toplumsal teorilere yaklaşımı böyle paradoksal ve içler acısıdır. O dönemin kültürel ortamında ve toplumsal bilincinde kadın kullanılacak ortak bir mal veya ortak toplumsal değer olarak görülmüştür. Kadının özel aile hayatından ve tutsaklığından çıkarak toplumun kamusal değeri haline gelmesi daha olumlu bir gelişmedir. Burada ne işlenecek bir günah, ne de utanılacak bir durum vardır. Bugünkü biçimiyle erkeğin tekeline ve babaerkil anlayışın insafına terk edilen kadının içine düşürüldüğü statüden daha değerli ve anlamlıdır.

O halde toplumun temelini ve tabanına aile yerine komünü koymak, yeni toplumsal sistemin temel ilkesidir. Burada aile nerede kaldı ya da ne olacak diye bir soru sorulabilir. Aile dönüşecektir; mevcut halinden sıyrılacak, özgür ve demokratik birimler haline gelecektir. Aile dokunulmaz kutsal mülkiyet, içine girilmez mahremiyet olmaktan çıkarılacaktır. Kamuoyuna ve komünaliteye açık, şeffaf ve yaşanabilir bir kurum haline getirilecektir.

Aslında bugünkü ailenin durumu klasik ulusal devletlerin durumuna benzemektedir. "Uluslar bağımsızdır, iç işlerinde serbesttir ve kendi iç işleri kayıtsız şartsız ulusa aittir" biçiminde ifade edilen klasik bir görüş ve siyaset anlayışı vardır. Bu iç bağımsızlık, ulusun meşru ve dokunulmaz hakları olarak sayıldı. Bir ulus ve ya ulusal devlet ne kadar dışa karşı kapalı ve kendi içinde uygulama gücüne ve

serbestisine sahipse, o derece bağımsız ve özgür sayıldı. Her türlü iç uygulama egemenlik hakkı olarak görüldü. Bunun ne kadar uydurma ve keyfi bir yaklaşım olduğu sonradan iyi anlaşıldı. Ulusun egemenlik hakkı adına topluma ve halklara uygulanmayan zulüm, haksızlık ve adaletsizlik kalmadı. Ulusların iç egemenlik hakkı, devlet despotizmin uygulama alanları oldular. Ulus ve toplum o devletin mülkiyeti ve çiftliği sayıldı. Devlet istediği kadar ve istediği gibi o toplumu, toplumun topraklarını ve zenginliklerini kullanma hakkına sahipti. Hiç kimsenin, dıştan herhangi bir gücün buna müdahale hakkı yoktu ve olmazdı. Tabii devletler için kendilerince kurtarılmış alanlar olan bu kapalı ulusal zeminlerde olmadık insanlık dışı uygulamalar geliştirildi. Ulusal devletlerin her biri belirli coğrafyalar üzerinde bu tür egemenlik hakkını kendine tanıyor, kendilerine at oynatabilecek çiftlikler açıyordu. Bu türden iç egemenlik hakkının ne kadar tehlikeli ve çarpık bir uygulama olduğu iyi anlaşılmıştır. Ortadoğu'da ailenin içinde bulunduğu durum da tıpkı buna benzemektedir. Aile bu ulusal devletin mikro biçimidir derken, bu gerçeği ifade etmiş oluyoruz. Şimdi benzer iddia ve itirazlar aile için de dile getirilmektedir. Ailenin kutsallığı ve vazgeçilmezliği her gün söylenip durulmaktadır. Aile bir mabet gibidir. Ama çok iyi biliyoruz ki, aile kendi içinde genellikle çekilmez bir kurumdur; ulusal devletin iç gerici egemenliği gibi, aile de ataerkilliğin iç gerici egemenliği altındadır. Bu gerçeklere 'ailenin iç işidir, iç mahremiyetidir' deyip gözlerimizi kapatamayız. Onun için aile değil özgür komün, özgür komünün özgür bireyi ve toplumun özgür vatanı diyorduk.

Aileci özelliklerin yarattığı olumsuzlukların yanı sıra, komünün karşı karşıya geleceği sorunlar olacaktır. Bu komün bireyi ne kadar tatmin edecektir? Toplumsal çıkarların dışına taşan bireyciliğin önüne nasıl geçecektir? Komün içinde birey nerede ve nasıl duracaktır? Komünün dayanacağı temel ilkeler ve etik değerler hangi ölçülere göre, nasıl belirlenecektir? Bunlar çok ciddi ve hayati sorunlardır.

# Komünar

Biz çok iyi biliyoruz ki, insanlığın çok eski çağlarından beri komün ve komünal yaşam hep var olmuştur. Avcı ve toplayıcıların da yaşadığı komünal yaşamdı. Kan bağlarına dayanan organik toplumlardı. Ama bu komünal yaşamları çok bilinçli tercihlerinden ileri gelmiyordu. İçinde buldukları 'cehaletleri' ve yaşam koşulları bu komünal formu zorunlu ve doğal kılıyordu. Sonraki sınıf egemenlikli ve devletçi uygarlığın ortaya çıkışı, o dönem komünalitesinin ne durumda olduğunu gösterir. Coğrafya ve iklim koşullarının el verdiği kadar, çok dar bir düşünce ve son derece sınırlı yaşam olanakları o dönem komünal yaşamın iki temel koşuluydu.

Neolitik toplumun komünal yaşamı avcı-toplayıcılara göre daha gelişkin olmuştur. Tarım devrimi önemli niteliksel bir düşünce ile üretimin verimliliği sonucu ortaya çıkmıştır. Tarımsal devrimin teknolojik ve insanlığın zihniyet alanında büyük bir devrim olduğu kuşkusuzdur. Köleci, feodal ve hatta kapitalist devletçi sistemlerin yanı sıra, tarımsal üretime dayanan komünal yaşam ve üretim tarzları hep var olmuştur. Tarımsal üretimin ve yaşamın temel birimlerini oluşturan köy toplulukları özünde komünal formlar biçiminde yaşamışlardır. Devlete ve tanrı-kralara ait geniş toprak arazilerde ve geri kalan alanlarda yüzyıllar süren tarımsal köy hayatı hâkim olmuştur. Feodal dönemde Rusya'da Rus miri, Osmanlı imparatorluğunda Osmanlı tımarı dedikleri ortak topluluklar biçiminde yaşadılar. Hıristiyanlık ve İslamiyet dönemleri boyunca bu tarz bir yaşam ve örgütlenme hep var olmuştur. Kapitalizmin ortaya çıkardığı yeni sınıfsal çatışmalardan ve eşitsizliğin ortaya çıkardığı gerginliklerden ürken ve bunlara tepki duyan aciz içine düşen pek çok toplumsal düşünür, bunlara karşı çözüm olarak düşündüğü çareyi, eski yalın köy hayatına ve tarımsal komünaliteye dönmekte bulmuştur. Büyük özgürlükçü düşünür Kropotkin'in tasarladığı özgür ve eşit toplum ideali, toprağa dayalı sade komünal köy yaşamıdır. Gelenekçi Rus mirine dayanan yaşamının yeniden canlandırılmasıdır. Toplumsal idealizmin, kar-

deşliğin ve ahlakın böyle anlam bulabileceğine inanır. Köy topluluğu ve loncalardan, federatif ilkeler ve tekil yurttaşın özgürlüğü için mücadele eden ortaçağ komününü veya özgür kentini över.

Kropotkin, 16. yüzyıldan sonra merkezileşen Avrupa ulusal devletlerinin gelişimini Batılı toplumsal örgütlenmenin ana çizgisinden bir sapma olarak görmüş ve değerlendirmiştir. Ortaçağ ve devrimler dönemi boyunca birçok filozof bu yönlü tasarı ve ütopyalar kurmuş ve geliştirmiştir. Ancak bizim burada savunduğumuz komünal yaşam, yeniden eskiye veya taş devrine dönüş değildir. Elbette ki onlar geçmişin soy zincirleridir. Biz onlara eklenecek olan son halkasıyız. Yeni toplumsal yaşamımızda onların ifade ettikleri, bize bıraktıkları miraslar vardır. Biz onların ifade ettikleri tarihsel değerlerin ve birikimlerinin birer uzantılarıyız. Ancak bu, Kropotkin'in canlandırmaya çalıştığı tarımsal Rus mir sistemine veya taş devrinin komünal sistemine dönüş özlemi olarak anlaşılmalıdır. O soylu değerlerin de mirasını içine alan, sahiplenilen, ama onları katbekat aşan yeni bir sentez ve toplumsal yapılanma olacak, insanın tüm hayatı çıkar ve amaçlarına cevap verebilecek yepyeni bir komünalite olacaktır. Önderlik, "Neolitik dönemde analık hukuku etrafında gelişen komünalite'yi çağdaş değerlerle sentezleyerek yeni bir toplumsal senteze ulaşmak" istemektedir. Biz istesek de artık eski taş devrine veya neolitik tarımsal köylere dönemeyiz. İnsanlık onların yaşam formlarına sığmayacak kadar büyümüştür. Onlar artık yeterli değildir ve çoktan aşılmışlardır. Eğer o anılara dayanan komün tarzımızı yeni baştan insanlığın kazanmış olduğu aşamanın bilimi, teknolojisi ve insan zihniyetiyle zenginleştirip yeniden biçimlendiremezsek, sadece yaptıklarımız topluma gidyirilen bir deli gömleğini andıracaktır ki, toplumun bu gömleği giyer giymeyeceğine, yırtarak atacağına hep tanık olmuş bulunuyoruz.

Komünal örgütlenmenin üzerinde şekilleneceği temel ilkelerden birisinin gönüllülük olduğunu, gönüllülüğe dayanmayan hiçbir

# Komünar

sistemin ayakta kalma şansının olmadığını vurguladık. Kaldı ki, çağımızda zora dayalı hiçbir sistem kurulamaz. Bunun en bariz örneği Irak'ta yaşanan durumdur. ABD bütün gücünü ve uluslararası desteğini ortaya koymasına rağmen, yine de Irak'ta istediği sistemi kurmaktan ve onu topluma benimsetmekten uzaktır. Zora dayanarak kurulan sistemlerin sonuçları her zaman hüsrarla sonuçlanmıştır. Bunun nedeni, toplumun gönüllü katılımına dayanmayan ve topluma rağmen dayatılan bir sistemin toplum tarafından fırsat bulur bulmaz çıkarılarak yırtılıp atmasıdır. Sovyet deneyimi de buna benzerdir. O halde kurulacak sistem öncelikle kendi üstünlüğünü, istenirliğini kanıtlamak ve kabul ettirmek zorundadır. Halkın iknasına ve gönüllü katılımına dayanmayan hiçbir girişim ve proje sosyalistlerin olamaz. Eğer bu projeler bir toplum mühendisliği biçiminde topluma rağmen dışarıdan dayatılırsa, Mihail Şolohov'un "Don Kıyısında Hasat" romanında canlandırdığı Şukhar dede trajedisi ortaya çıkar.

Sovyet yönetiminin zorla oluşturduğu kolhozların nasıl birkaç gecede talan edilerek sonuçlandıklarını ve enkaz haline geldiklerini biliyoruz. Onun için ister köyde, ister kentlerde, mahalle ve semtlerde kurulacak komünlerin kendi içinde demokrasiyi, birey özgürlüğünü, gönüllü katılım kadar komünden çıkabilme imkânını esas alan insanlara verdiği hizmet ve vaatlerini yerine getirdiği kadar değer ve ilgi gören kuruluşlar olacaklardır. Bu kuruluşlar toplumun örnek yaşam ve çekim merkezleridir. Eğer insanlar ve halk "Evet, orası bizim yerimiz, umut ve amaçlarımızın gerçekleştiği yer, insanlığımızı bulduğumuz yer, işte öyle yaşamalı ve öyle örgütlenmeliyiz" derlerse, işte o zaman komün, komünal yaşam gerçek amaçlarına ulaşır ve halk nezdinde hak ettiği değeri kazanır. Böylece de reel devletçi sosyalizmin kötü uygulamaları sonucu gözden düşen komün ütopyası yeniden gerçek bir biçimde toplumun gönlünde dirilir. Bu komünal örgütlenmeler bir seçenek olarak insanlar tarafından beğenildikleri kadar, kendilerince tercih ettikleri kadar, kendi çıkar ve amaç-

larını orada gördükleri kadar bu örgütlenmelere katılacaklardır.

Peki, bu gönüllü katılımı teşvik edecek temel unsurlar neler olabilir? Para mı, devletin sunduğu imkân mı, servet sahibi üst toplumun yaşadığı popüler lüks yaşamı mı? Elbette bunların hiçbirisinin olmadığını söylemeliyiz. Çok sınırlı olanaklara sahip olan halk hareke-

## Devletçi sistem

**Topluma eşitliği, özgürlüğü**

**Toplumsal dayanışmayı**

**Bireyin yaşam ve özgürlük**

**Güvencesini sunamaz**

**Halkın ve toplulukların**

**Doğrudan demokrasi olan**

**Kendi özyönetimlerini sunamaz**

**İnsanca saygı, bağlılık, sevgi ve**

**Sosyalist ahlakı sunamaz**

**Devletin yani üst toplumun**

**Bireycilik ve eşitsizlik dışında**

**Topluma sunacağı**

**Fazla zenginlikleri yoktur**

timizin ne o kadar parası, ne devlet olanakları ve ne de o kadar bürokratik gücü vardır. Olsa bile, bizim devlet gibi ve devlet tarzında toplumu yönetme ve hükmetme durumumuz olamaz. Toplumu komünal örgütlenmeye teşvik edecek olan, devletin topluma veremediği yaşam ve değerleri topluma sunmaktır. Devletçi sistem topluma eşitliği, özgürlüğü, toplumsal dayanışmayı, bireyin yaşam ve özgürlük güvencesini sunamaz. Halkın ve toplulukların doğrudan demokrasi olan kendi özyönetimlerini sunamaz. İnsanca saygı, bağlılık, sevgi ve sosyalist ahlakı sunamaz. Devletin yani üst toplumun bireycilik ve eşitsizlik dışında topluma sunacağı fazla zenginlikleri yoktur. "Altta kalanın canı çıksın" yaşam felsefesinin hâkim olduğu bir toplumsal düzeni halk neden tercih etsin? Devlet bir avuç elit kesim dışında toplumun tümünü tatmin etmekten



# Komünar

uzaktır. "Altta kalıp canı çıkan" milyonlarca insan vardır. Onun için hiçbir insan, gerekçeleri ve pratiği iyi ve doğru ortaya konulmuş böyle komünal bir seçeneğe karşı kayıtsız duramaz.

Komünlerin temel ilkelerinden biri de demokratik işleyiştir. Doğrudan halkın demokratik katılımına dayanmayan hiçbir komünal örgütlenme gelişme şansını bulamaz. Komün toplumun gerçek demokrasi okuludur. Söz, tartışma, karar orada gerçekleşir. Bu ortam hem eğitir hem de geliştirir. Komünü ilgilendiren bütün sorunlar, komün üyelerinin doğrudan katılımıyla sonuca bağlanır. Uzlaşma, esneklik, fedakârlık, hoşgörü, yaratıcılık gibi erdemler ve edinen yönetim tecrübeleri bu ocaklarda ortaya çıkar. Bir komünal grup kendisini ilgilendiren tüm sorunlarla ilgili kararlar alır, plan ve projeler geliştirir. Bizzat onları hayata geçirir ve uygular. Kendisini aşan ve bağlı olduğu diğer gurupları ve komünleri ilgilendiren konuları, kendisinin görevlendirdiği delegeleri aracılığıyla çözmeyi esas alır. Her komün kendi içinde geniş bir inisiyatif ve özerkliğe sahiptir. Eğitim, yargı, güvenlik, üretim, altyapı hizmetleri, sağlık gibi kendi gücü ve kapasitesinin elverdiği bütün işlerini kendisi yapar, üretir ve yönetir.

Önderliğin muhtelif görüşme notlarında belirttiği gibi, her grubun bağımsız ve inisiyatifli hareket etmesi ve yaptığı işin sonuçlarıyla ilgili tek karar merciinin kendileri olması gerektiği vurgulanmıştır. Bunun en somut örneği, Oramar eyleminde esir alınan askerler için, kararın o eylemi yapan grubun kendisi tarafından alınması gerektiğini vurgulamasıdır. Dolayısıyla her konuda öz yeterliliği esas alır. Grup ve topluluk olarak kendisi için ihtiyaç gördüğü ve yapılması zorunlu olan ne kadar iş ve görev varsa üstlenir. Dolayısıyla devletin tekeline aldığı ve kendi amaçları için kullandığı toplumsal hizmet alanlarının tümünü kendisi üstlenir ve devleti bu alanlardan geri çekilmeye zorlar ya da boşa çıkarır. Ancak bunları yaparken, kendisini de bir devlet maketi haline getirmez. Eğer böyle yaparsa, eski devlet yerine birçok devletçik haline

gelinir. Yerelciliğin, eğer tedbir alınmazsa her zaman küçük yerel beyliklere ve devletçiliğe dönüşmemesi için hiçbir neden yoktur. Her zaman yerelcilik demokrasi getirir diye bir anlayış olamaz. Ortaçağda bir kralın maiyetinde çok sayıda yerel derebeylik hep var olmuştur. Ama bunlardan hiçbiri kendi başına demokrasiyi getirmedir.

Burada yerel dar görüşlülüğe düşmemek, kendi bağımsız örgütlenmesini gerçekleştirirken, diğer toplumsal kesimlerle belli bir ilişki içinde olmak komünlerin yarım kalmışlığını tamamlar kendini bütünden soyutlayan aşırı tutumlara veya bütünselliğe yersiz ve keyfi sorunlar çıkaran haylazlığa ve sorumsuzluğa düşmemek büyük önem taşır. Bu durumlara temel ilke ve amaçlara duyarlı olmak koşuluyla, topluluklar ve yerel örgütlenmeler kendilerini ilgilendiren siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik ve tüm sorunlarını kendi imkân ve yetenekleriyle çözmekle mükellef olurlar. Ancak bu görevleri yerine getirirken, devletin başvurduğu kurum ve araçlara başvurmaktan veya ona benzemekten sakınırlar. Ancak bu sakınma ve korunma salt iyi niyet ve söylemle ya da kendiliğinden olmaz. Bunun devlete benzemeyen veya devlet mekanizmasından farklı bir mekanizmaya sahip olması gerekir. Birçok anarşist teorisyenin nihilist yaklaşımı gibi, bu sorunlar ortada bırakılmayacağına göre, bunları çözmek için geçerli ve etkili tek yöntem topluluğun doğrudan demokratik katılımıdır. Komün kendi hayatı ve temel kararlarında bir meclis gibi çalışır. Uygun bir toplama sistemiyle biriken veya çözülmesi gereken sorunlarını tartışmaya açar. Bunlar üzerine müzakereler yürütür. Sonuç ve kararlara varır. Bu kararları pratiğe geçirmek için kendi içinde işbölümüne gider. Yapılması gereken birçok iş konusunda pratik görevlendirmeler yapar. İhtiyaç oranında komite ve komisyonlar görevlendirebilir ve işlere koşturur.

Komün yaşamında çok sabit, kalıcı ve mekanik kurumlar olmaz. Komün statüko değildir. Canlı ve organik bir mekanizmadır. Yaşamın, yaratıcılığın ve akıcılığın kaynağıdır. Komünde uzun vade yaşayabilen bazı temel

# Komünar

amaçlar ve ilkeler olabilir. Onlar da pratik tecrübelerden geçerek zamanla değişip zenginleşebilirler. Dolayısıyla komün topluluğun içinde yaşadığı koşulları, öne çıkan iş ve görevleri günlük akıcılık içinde değerlendirerek yürütür. Komün içinde öne çıkan temel sorunlar herkesi ilgilendirir. Komüne bağlı bir üye yaşama kayıtsız ve ilgisiz değildir. Her iş ve girişimin ve eylemin sonuçlarını sorgulamak, denetlemek ve hakkında karar geliştirmekle sorumludur. Zaten komünün devletten farkı budur. Devlet toplumun bütün işlerini toplum adına ve topluma rağmen atadığı ve maaşa bağladığı düzenli ve değişmeyen bir bürokrasi ordusuyla yürütür. Bunlar yaptıkları bütün işlerden genelde devlete, özelde de bağlı oldukları devlet kurumlarına karşı sorumludurlar. Komünal toplumsal örgütlenmenin amacı ve işleyişi ise, bunun tam tersidir. Halkın ve toplulukların kendi işlerini bizzat özgür irade ve kararlarıyla yapmalarıdır. Devlet bürokrasisi gibi süreklilik arz eden, uzmanlaşmaya dayalı, uzun süreli bir kurumlaşma ya da kişilere dayalı görevlendirme olamaz. Nerede ve ne zaman bir iş varsa, orada o işi yapmak için görevlendirilmiş bir vatandaş komitesi veya görevli birimi vardır. İş biter onun görevi de sona erer. Süreklilik arz eden toplumsal kurumlaşma olsa da, bunları çekip çeviren bütün elemanlar topluluğun demokratik tarzda görevlendirdiği bir tarzda çalışırlar.

Burada sürekli ve atanmış görevliler çok zorunlu hallerde sınırlı olabilir. En az yılda bir kez tüm çalışanlar gözden geçirilir. Her çalışma kurumunda kendi komünleri ve örgütlülükleri vardır. Bunlar komünün işleyiş esaslarına göre ve demokratik görevlendirmeye tabidirler. İçinde yer aldıkları köy, mahalle, semt, kasaba veya şehir yerleşenlerinin ve yerel halkın denetimine açıktırlar. Aksaklığın olduğu yerde, sistemin demokratik işleyişi temelinde ilgili kurumların ve birliklerin gündemlerine bu sorunlar taşınır ve orada ortak karar altına alınır. Her birey yeteneğine göre herhangi bir işte yer alma ve çalışma özgürlüğüne sahiptir. İşbölümleri sabit, kalıcı ve katı olamaz. Her üye yapabildiği ve imkânlarının

elverdiği ölçüde birden fazla iş ve görevlerde yer alabilir. Amaç komün üyesi özgür bireyi topluma ait her işi yapabilecek duruma getirmektir. Komün üyesi bir vatandaş bir yerde çiftçi ve işçidir, bir yerde hâkim, savcı, jüri üyesi, konuşmacı, öğretmen veya sanatçısıdır. Araştırmacı veya akademisyendir. Kısacası komün üyesi toplumu ve insanı ilgilendiren her konuda kendisini geliştirme, iş yapma, beceri ve yetenek kazanma, bunları dilediği ve istediği kadar toplumun ve bireysel özgürlüğünün hizmetine sunma hakkına sahiptir. Komün bireyin kendini bulduğu, kişiliğini geliştirip kanıtladığı, tüm amaç ve ideallerini gerçekleştirdiği özgürlük alanıdır derken, bu tarz bir ilişki ve kişilik gelişiminden bahsediyoruz.

"Bireyin düşünme, söz, irade özgürlüğü her koşul altında korunmalıdır. Hiçbir ülke, devlet ve toplum çıkarı adına bireyi özgür düşünme, söz söyleme ve iradesini ortaya koyma hakkından yoksun bırakamaz. Toplumsallıkla bireysellik arasındaki optimal noktayı yakalamak temel bir amaç olmalıdır. Birey özürlüğünden geçmeyen bir toplumsal özgürlük, toplumsal özgürlüğe dayanmayan bireysel özgürlük en sonunda kaybetmeye mahkûmdur. Temel insan hakları toplum olma hakkına saldırmadan, onunla ancak var olabileceğini bilerek, aşırı bireyci, toplum dışı, sorumsuz eğilimlere kapılmadan değer kazanabilir."

Birey kapitalist sistemde olduğu gibi ömür boyu bir statükoya mahkûm edilmiyor. Kırk-elli yıl boyunca değişmeyen bir işbölümüne tabi tutulmuyor, bir sınıfa mahkûm ve mensup kalmıyor; statüsü, yeri, konumu, işi ve rolü değişmeyen bir kader gibi alınma yazılmıyor; her yerde ve her zaman her işi ve rolü yapabilecek hale geliyor. İsteddiği kadar yeteneklerini geliştirme imkânını buluyor. Sürekli eğitim ve tecrübe kazanma hakkına kavuşuyor, kendi kendisinin efendisi ve yöneticisi oluyor. Dolayısıyla şimdiye kadar reel sosyalizmin olumsuz pratiğinden bazı kötü örneklerden yola çıkılarak, "Sosyalizm ve eşitlik olursa özgürlük olmaz, birey topluma ve sisteme mahkûm olmuş köle gibidir" biçiminde ileri sürülen gerekçeler geçerliliğini ve

# Komünar

haklılığını yitirir. Bu tarz bir komünal yaşamla eşitliğin olduğu yerde özgürlük, özgürlüğün olduğu yerde eşitlik gelişir.

Açık ki, devletçi sistemde birey özgürlüğü gelişmez. Birey devlete ve sisteme hizmet eden basit bir memurdur. Sistemin en tepesin-

**Devletçi sistemden  
Ne birey, ne toplum, ne de  
Topluluklar özgürdür.  
Her şey devlet bürokrasisinin,  
Siyasi nüfuz ve sermaye  
Sahiplerinin hizmetindedir.  
Onun için özgür bireysellik  
Rolünü yeniden tarif ederek  
Geliştirmemiz gerekiyor**

deki yetkili kişi bile bu statüden kurtulamaz. Önderlik bunu Sümer rahip devletine benzeterek açıklıyor. Orada ne birey, ne toplum, ne de topluluklar özgürdür. Her şey devlet bürokrasisinin, siyasi nüfuz ve sermaye sahiplerinin hizmetindedir. Ne yazık ki gerçekleşen reel sosyalist devletin birey ve özgürlük alanındaki bu kötü şöhreti, komün ve komünal yaşam denilince bu kötü anılar ve denenmiş uygulamaları akla getirmekte, böyle bir toplumsal sistemde özgürlüğün olamayacağı izlenimini doğurmakta ve yargısını geliştirmektedir. Onun için özgür bireysellik rolünü yeniden tarif ederek geliştirmemiz gerekiyor.

Bu bireysellik sağcı anarşist Max Stirner'in tanımladığı gibi topluma ters gelişen ve bireylerin egoizmine dayanan bir bireycilik değildir. Bu bireysellik, Gustav Landauer'in tanımladığı gibi "kendini toplumun bir parçası olarak gören, her bireyde farklı bir insanlık görünümü sunan, benzersiz bir bireyselliğin daha geniş bir organik bütünün hayati parçası olan bireyselliktir." Burada toplumun bütün iş ve görevleri konusunda tüm komün üyeleri ve vatandaşları eşit düzeyde sorumludur. Bu sadece bir hak değil aynı zamanda bir görev-

dir. Bu fırsatlar tüm bireyler için geçerli ve teşvik edicidir. Toplumsal ortam bunu hazırlamakta ve teşvik etmektedir. Dolayısıyla kişilikler gerçekleştirmek istedikleri tüm hayal ve özelemlerini, mesleki tercihlerini, çok sayıda deney ve tecrübe imkânlarını burada bulma ve gerçekleştirme imkânına sahiptirler. Kapitalist devletçi toplumlarda sadece servet ve siyasi nüfuz sahibi üst topluma tanınan bu imtiyazlar, tüm topluma ve bireylere tanınmış olmaktadır. Göstermelik yasalarla değil, fiilen herkesi bu sistemin içine itecektir. Tüm üyeleri sorumlu ve görevli kılacaktır. Böyle yeniden tanımlanan komün ve komün içinde bireyin özgürlük alanı eşitliğe dayanarak yeniden kendine yer açacaktır. Olgunlaşmış, bütünlüklü kişiliğin gelişimi için en iyi ortam hazırlanmış olacaktır. Böylece komün üyesi birey kapitalist toplumun yalnızlaştırdığı ve çaresiz kıldığı birey olmaktan çıkacaktır. Arkasında toplumsal desteği bulan, teşvik edilen ve cesaretlendirilen birey, güç kazanmış ve tek seçeneğe mahkûm edilmiş birey değildir. İş mesleğinde uzmanlık ve sınıfsallık statüsüne mahkûm edilmemiştir. Böyle toplumsal kast ve kategoriler onun için söz konusu değildir. O her zaman ve her şeydir ve komününe, topluma, kendisine ait tüm işlerini bilmekte ve yapmaktadır. Kapısı her zaman yeni bir iş ve hayat alanına açıktır. Ne kadar ütopyası varsa, toplumla paylaşmaya ve gerçekleştirmeye adaydır.

Aslında bu az çok PKK'de yaşanan bir deneyimdir. Bunlar çok soyut teorik ve ütopyik olarak söylenmiyor. PKK mücadele tarihinde bir biçimde uygulama imkânını bulmuş, olabildiğini kanıtlanmış gerçeklerdir. Gerçekten de bir PKK militanı özünde her şeydir. Çoğunlukla esas görevi komutanlık ve savaşçılıktır. Kimi yerde eğitmandir. Kimi yerde savcı ve yargıçtır, kimi yerde fırıncıdır, kimi yerde çoban, kimi yerde diplomattır. Toplum gözünde birbirleriyle zıt ve uzlaşmaz görünen tüm bu iş ve görevleri çoğunlukla ve ihtiyaç oldukça bir kişi rahatlıkla yapabilmektedir. Eğer eski toplumda kalsaydı, hayatlarında bir çoban veya tarım işçiliğini aşamayacak

# Komünar

durumda olan birçok kişiliğin PKK'de yazar ve edebiyatçı olduğunu biliyoruz. İşte halk ve komün üyeliğinin kişiliği geliştirme, yüceltme, özgürleştirme gücü budur ve bu deneylerle kanıtlanmıştır. Bunu çok iyi bir model olarak, yaratıcı bir esneklik ve toplumsal koşullara uyarlamamak için hiçbir neden yoktur. Zaten devlete benzer sürekli uzmanlaşma ve bürokrasiyi geliştiren kast sistemini önlemek ve gücünü kırmak için düşünülecek en iyi mekanizma, vatandaşın her işi kendisinin yapabileceği güç ve yeteneğe erişmesidir.

Marks bu tarz bireysel özgürlüğü çok uzun bir geleceğin komünist ütopyası olarak tasarlıyordu. Böyle bireysel yetkinlik, çok yönlülük ve özgürlük düzeyini gelişkin teknolojik üretim ve verimliliğe dayalı koşullara bağlamıştı. Ancak bu artık uzun bir geleceğin değil, bugünün sorunu haline gelmiştir. Hem teknolojik ve hem de toplumsal bilinç düzeyi, bireyin bu tarz toplumsal sisteme katılması için koşulları olgunlaştırmıştır. Bireyin toplumsal bağ içindeki hareket, çalışma ve düşünme özgürlüğü en güçlü zeminine kavuşmuş bulunmaktadır. Kapitalist devletçi sistemin sınırlı bir toplumsal kesime sunduğu bu avantajlar- o da ezilen kesimlerin sırtına basılarak- tüm toplumsal bireylere sunulmuş olacaktır. Ayrıca komünde hukuk düzeni, eğitim, ekonomik üretim, sağlık vb. toplumsal yaşamın ve ihtiyaçların her alanında nasıl bir çalışma sistemini geliştireceğini kendi ilkelerine sadık kalarak gerçekleştirir.

Komünde hukuk ve suç ceza sistemi kendi başına kalıcı bir kurum ve kategori haline gelmez. Komün bireylerinin yaşam ve ilişkilerini kurallara bağlayan sabit bir hukuk bütünlüğü olmaz. Toplumun aydınlanmış ve bilinçlenmiş ahlak ölçüleri bu ilişkilerin yerine geçecektir. Genel haklar ve kurallar bildirgesi bir anayasal metin olarak bulunsa da, esas olarak bunun dışında toplumsal kuralları gelişkin bir ahlakla çözümlenmek esas alınmalıdır. Suç ve ceza sistemiyle kendisine yabancılaşmış bir toplum düzeyine düşmek komün ilişkilerinde anlamsızdır. Komün taşan ve huzursuzluk yaratan, suç teşkil eden davranışlara karşı

toplumsal tecrit, caydırma, gerektiğinde dışlama ve toplumsal baskıyı esas alan yöntemler benimsenmelidir. Suç ve ceza konusunda esas amaç kişiyi tekrar topluma kazandırmaktır. Yani devlet sistemlerinde olduğu gibi bireyler için öngörülen her tarafta mahkeme ve hapisanelerin boy attığı bir toplumsal sistem olamaz.

Komünlerde eğitim sürekli ve hayatın bir parçasıdır. Devlet sistemine benzer tekdüze ve tek tip insan yaratan ya da sadece birey olarak kendi çıkarlarını düşünen bir eğitim sistemi olamaz. Demokratik komünal yaşamda bireye sağlanan bireysel güvenlik ve donanım, doğal olarak onu her türlü bireysel kaygılardan uzaklaştırır. "Ne olacağım" kaygısı yerine "Ne yapmalıyım" özgüven sorusu geçer. Eğitim bireylerin ve toplulukların içinde yaşadıkları toplumları için ne yapmaları, nasıl yaşamaları, neyi tercih etmeleri, neyin yanlış neyin doğru olduğuna karar verebilecekleri öz iradelerini ve özgür tercihlerini açığa çıkaracak bir zenginlikte olmalıdır. Kişinin hayatı boyunca karşılaşılabileceği bütün sorunlar ve bunların neden olabilecekleri sonuçları bilince çıkarabilecekleri, bağımsız çözümler üretebilen, yaratıcı yenilikler ve seçenekler ortaya çıkarabilen bilimsel bir yapıda gelişmelidir. Hayatla bağı sürekli canlı tutulmalıdır. Hayatla bağı olmayan, sosyal bilimlerin bütününe dayanmayan ve doğanın bilimsel öğrenilmesine esas almayan bir eğitimin soyut ve anlamsız olacağı açıktır.

Ayrıca eğitim her yaştan ve herkese açık olmalıdır. "Beşikten mezara kadar ilim öğrenilir" sözü gerçek anlamda komünal sistemde gerçekleşir. Eğitim kategorize edilmiş, sınavlara tabi tutulmuş ya da milyonlarca kişiden birkaç yüz bin kişinin işe ve memuriyete alınması için gösterilecek bir faaliyet ve etkinlik değildir. Halkın ve toplumun süreklilik arz eden hayat üniversitesidir. Herkesin için yaşadıkça öğrenmek, öğrendikçe yaşamak bir anlayış ve felsefe haline gelecek ve bütün komün üyeleri için kaçınılmaz gönüllü yaşam felsefesi olacaktır.

**Abdullah ÖCALAN**  
**Sosyal Bilimler Akademisi**

## İLKBAHAR MÜJDECİSİ

Sonbahar olmuştu bu yürek  
Yapraklar sararıp  
Dökülürken incitmeden toprağı  
Sonbahar rüyaları ise  
Sanki yaz ürünlerini toplamak  
için esiyordu  
Zayıf su kaynakları kururken Çoraklaşmaya  
terk ediliyordu bu yürek  
Kızıl başakta coşan tohumlar  
Rüzgarda savrulurken bakir toprağa  
Ve  
Geleceğini seçebilecek miydi  
Çürüyüp toprak olmadan bu tohum  
Hazlarımı ise karanlığa görmüyordu kalbim  
Güneşin ışınları geri dönüyordu,  
Kalbimin kapatılmış kapılarında  
Kendimle taşıdığım çöpler ise  
Buz kalıp tutmuştu bedenimde  
Bin bir kayıplara uğramıştı güzellikler  
Sadık kalmıştı geleceğine tohum  
Bahçede bir fidan boyu almamızı sağlamıştı  
Bu bahçe ile nice kırları  
Ormanları bahçeleştircektik  
Başaktaki tohum tohumdaki fidan  
Fidandaki kısır çiçektik sadece  
Meyvemizi olgunlaştıran güneş çoktan doğ-  
muştu  
Emelimizdi vaktinde onu beslemek  
Vakti geldiğinde  
Avunmayalım dalımızdaki çiçeğe  
Meyvemizi olgunlaştıran güneşin  
sıcaklığından  
Kaçmayalım gölgeye  
Gölgeye kaçmak  
İhanetin başka adıdır.  
Volkanlar nedensiz ve ani değildir.  
Eğer yanı başımızda volkan olup  
Yanıyorsa narin bedenler  
Külümüzle avunmak ne fayda.  
Volkanlarla uyanmalıydı bu sessizlik  
Öyle bir sessizlik ki  
Kendine gelen kurşuna bile sessiz  
İhanet uykusu ile sarhoş olan gözler

Beden alevin yakıcılığında  
Uyanmalıydı bu gözler  
Şimşekler patlıyorsa yanı başımızda  
Mantarlar gibi tez verelim tepkimizi  
Kusalım bu kini düşman ciğerinin içine  
Kara kışı fırsat bilip  
Kapatılmak isteniyorsa güneşimizin önü  
O zaman haydi yoldaşlar  
Bırakmayalım bulutlar işgal etsin içimizi  
Kışı getiren içimizdeki bulutları  
dağıtalım evvela  
Alalım avuçlarımıza birer kar yumağını  
Devrim ve sevgi sıcaklığı ile eritelim bu karı  
İlkbaharı başlatalım içimizde  
Kara Şubat'ın ayaz soğuğu  
Dondurmaz kalbimizdeki sevgiyi  
Hele yağışlar volkanlarımızı hiç kül edemez  
Olgunlaşmamızı engelleyen bu korku  
Hani derler ya; meyvesi olan ağaç taşlanır  
Meyvesi olan ağaca gelecek taştan  
Olmasın korkumuz  
Dolup taşınalım meyve ile  
Dallarımız yere eğilsin mütevazice  
Önderliğimiz, halkımız, dostlarımız  
ve yoldaşlarımız  
Koparınca meyveyi  
Hafiflenip göğe kalkacak dalımız  
başı dik ak alın  
Yüzünde bir memnuniyet tebessümü  
Meyvesizliğimizden beslenen  
İçimizdeki kurdu öldürelim  
Ancak bu bizi kısırlık utangaçlığından  
kurtarır  
Toprakla beslendiği  
Güneşin ışınlarıyla olgunlaşan  
Meyve ağacın  
Hayat sevgisi ile  
Özgürlüğe bedel meyve üreten  
Meyvenin çekirdeği ile geleceği yaratan  
Viyan yoldaş  
Kısırlığımızı bir ilkbahar müjdecisidir.

Şehit Rohat DILPAK



